

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „B. P. HASDEU”
Biblioteca „Transilvania”

PARASCOVIA ONCIU

**TRANSILVANIA,
BIBLIOTECA
DIN INIMA MEA**

Chișinău, 2022

Colecția *Professional* a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” este instituită în scopul oferirii unor lecturi profesionale esențiale, bazate pe studii și cercetări biblioteconomice și alte discipline socioumane, pe traduceri ale unor lucrări de referință semnate de autori notorii ai domeniului, realizate de cercetători ai bibliotecii.

Colecția va include: enciclopedii, dicționare, glosare, monografii, manuale, ghiduri, cataloage, sinteze ale rezultatelor cercetărilor, materiale ale conferințelor, rezumate ale comunicărilor științifice, suporturi de curs, culegeri de practici de calitate.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a lansat și alte colecții care, la fel, oferă lecturi esențiale pentru bibliotecari precum: *Bibliographica*, *Chișinăuiana*, *BiblioEseu*, *Exegeze literare*, *Antologii*.

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „B. P. HASDEU”
Biblioteca „Transilvania”

PARASCOVIA ONCIU

TRANSILVANIA, BIBLIOTECA DIN INIMA MEA

Chișinău, 2021

FOX TRADING SRL
str. Ion Creangă, nr. 62/4, Chișinău MD-2064,
Republica Moldova
Tel.: (+373) 69 12 23 42
Email: editura.unu@gmail.com
Web: www.editura1.md

Coordonator: dr. Mariana Harjevschi
Contribuții: Natalia Zavtur, Mila Șeremet, Tatiana Donțu
Redactor: Tatiana Luchian
Redactor de specialitate: dr. Lidia Kulikovski
Copertă: Igor Condrea
Tehnoredactare: Grig Teodor-Anghel

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova

Onciu, Parascovia.

Transilvania, biblioteca din inima mea / Parascovia Onciu ; coordonator: Mariana Harjevschi ; contribuții: Natalia Zavtur [et al.] ; redactor de specialitate: Lidia Kulikovski ; Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, Biblioteca „Transilvania”. – Chișinău : UNU, 2022 (Fox Trading). – 253 p. – (Colecția „Professional”, ISBN 978-9975-134-31-6).

Bibliogr.: p. 235-239. – Index alf. de art., servicii, nume : p. 240-253. – 100 ex.

ISBN 978-9975-3521-0-9.

027.52(478-25)

O-54

Prezentul studiu este pus la dispoziție prin Licența Atribuire – Necomercial – Distribuire în Condiții Identice 4.0 Internațional (CC BY-NC-SA 4.0)
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ro>

DOI: xxxxx (PDF).

© Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”
© Biblioteca „Transilvania”
© Parascovia Onciu

CUPRINSUL

Lidia Kulikovski. Biblioteca „Transilvania” prin inima Parascoviei Onciu (Prefață)	3
---	---

Capitolul I.

TRANSILVANIA – UN MIRACOL DURABIL

Biblioteca „Transilvania”, un miracol ce a devenit realitate.....	11
Dialog cultural la Biblioteca „Transilvania”	20
„Transilvania” din inima Ciocanei	24
Unde spiritualitatea prinde rădăcini adânci	27

Capitolul II

ANIMAȚIE CULTURALĂ LA TRANSILVANIA

Zilele Bibliotecii: Servicii, Evenimente, Cercetări bibliografice.	
Zilele Bibliotecii „Transilvania” (23-31 august 1999)	31
Ne amintim cu drag de acele zile de august	34
Biblioteca „Transilvania” – un deceniu de activitate	37
O bibliotecă devenită simbol al atracției polilor	39
Din Transilvania pentru „Transilvania”	50
Un important centru comunitar	55
„Transilvania” și-a deschis din nou ușile pentru prietenii cărții.....	58
Reaprindeți candela.....	67
Servirea persoanelor dezavantajate la Biblioteca „Transilvania”	70
„Rapsozii Ciocanei” vă invită la „Transilvania”	73
Paul Mihnea – monah al poeziei.....	75
Clubul discuțional „Logos”	78
Biblioteca „Transilvania” – Centru al inovației și creativității în Sectorul Ciocana al capitalei	81
Biblioteca „Transilvania” – centru comunitar de animație	

și informare	87
Lumina unei stele de teatru ce se revarsă și în biblioteca noastră.....	89
Belzhar de Meg Wolitzer.....	93
Cenaclul „Grai matern” la Biblioteca „Transilvania”.....	98
Prin fraze puține, spunem mult.....	101
Lucian Blaga între marea trecere și eternitate.....	102

Capitolul III UNIRE PRIN CULTURĂ

Colaborare, activități, schimburi de experiență

Prin destine similare – istoria ne leagă.....	107
Biblioteca „Transilvania” – simbol al unirii prin cultură (fragmente).....	110
Basarabia – Pământ Românesc.....	113
Cea mai fidelă cronică a activității noastre	116
Două decenii ne unesc prin cultură.....	120
Trei decenii în slujba bibliotecii... și tot mai aproape de nota zece.....	129
Animator de evenimente științifico-culturale la „Transilvania”	133
Parteneriatul cu colegii clujeni, o cheazășie a realizărilor Filialei „Transilvania”	138
Parteneriat de durată: BJ „O. Goga” Cluj – BP „Transilvania” Chișinău	141
Omagiu Marii Uniri de la 1918	151

CAPITOLUL IV

TRANSILVANIA, ȚARA DE CARE MEREU NE ESTE DOR (schimburi de experiențe profesionale)

În Transilvania soarele e mare	158
De la „Transilvania” – în Transilvania.....	161

Vizită de documentare la Biblioteca Județeană	
„Octavian Goga” Cluj	164
Transilvania, la schimb de experiență.....	169
Amintiri și realități care îmi încălzesc sufletul... ..	173
Dialoguri jubiliare – Biblioteca „Transilvania”:	
30 Confesiuni din inimă la ceas jubiliar:	
Biblioteca plăzmută de la Om la Om.....	179
Funcționalitatea serviciilor modern	
la Biblioteca „Transilvania”	201
Și-a zidit cetatea cu dragoste, efort și dăruire	209
Oamenii – brândul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”	213
Omul săptămânii.	
Parascovia Onciu – Omul Cărții și al Cetății.....	215
Admirabila prezență a doamnei directoare	217
O mare prietenă a cărții, Parascovia Onciu	220
Vocea Recunoștinței.....	221
Bibliografie	226
Index alfabetic de articole	230
Index de servicii.....	232
Index de nume	234

BIBLIOTECA „TRANSILVANIA” PRIN INIMA PARASCOVIEI ONCIU

Prefață

Dr., conf. univ. Lidia Kulikovski

Avem în față un volum care demult trebuia să apară, dar autoarea, Parascovia noastră, nu îndrăznea nici să se gândească la o eventuală publicație. Nu credea că poate realiza un așa proiect.

E o carte frumoasă ca și Biblioteca „Transilvania”, ca și autoarea care a condus, cu dragoste și pasiune, această bibliotecă. E rodul muncii ei de treizeci de ani.

Volumul este structurat în cinci capitole: *Transilvania – un miracol durabil*, care a adunat interviuri și articole despre deschiderea bibliotecii și personalitățile implicate în acest proces; – *Animația culturală la Transilvania*, care include articole referitoare la activitatea bibliotecii pe parcursul a 30 de ani de funcționare: Zilele Bibliotecii, evenimente științifice, servicii, cercetări; *Unire prin cultură*, ce acoperă articolele despre colaborarea dintre BM „B.P. Hasdeu” din Chișinău și Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj; activitatea de promovare a istoriei adevărate, a speranței naționale de Reunire cu Țara, despre schimburile de experiență dintre aceste două biblioteci, beneficiile și impactul lor social și cultural; *Ctitorul*, despre Traian Brad în cinstirea memoria

lui; *Parascovia Onciu – 30 de ani de management cultural*, despre crezul profesional al autoarei și pasiunea ei pentru Bibliotecă și un CV.

Volumul mai cuprinde o Bibliografie și trei indexuri: de titluri, nume și servicii.

Conținutul cărții dezvăluie nu numai activitatea Bibliotecii „Transilvania”, dar ne oferă posibilitatea de a urmări dezvoltarea profesională a autoarei – de la articole scurte și timide la articole desfășurate, bine alcătuite, publicate în presa scrisă și în cea electronică, articole în baza comunicărilor la conferințele aniversare sau anuale ale BM, la care participă de fiecare dată, dar și ale altor biblioteci; articole publicate în reviste de prestigiu din Republica Moldova și din România.

E un volum pozitiv, emană bunătate, cumințenie, emoții de bucurie și împlinire, prin stilul în care e scrisă și prin stilul de exprimare – seamănă cu autoarea Parascovia Onciu – e o caracteristică a ei. Din conținutul articolelor mai reiese vizibil încă o caracteristică a autoarei – responsabilitatea și pasiunea dusă până la sacrificiu, când e vorba de Biblioteca „Transilvania”.

Clar, e Biblioteca ei! Sau poate ea e a Bibliotecii „Transilvania”? Parascovia Onciu s-a identificat cu Biblioteca „Transilvania” din prima secundă, de cum am anunțat-o că biblioteca nr. 32 va fi transformată într-o bibliotecă de carte românească, deși nu înțelegea ce va fi de fapt și cum va fi..., ideea părea venită din cer și nimeni nu știa ce va urma, nici măcar cei cu ideea și cu organizarea.

Consider că e o eroină! A trecut prin multe experimente, și experiențe, dar niciodată nu a dat înapoi. Biblioteca „Transilvania” a fost întotdeauna un poligon de experimente, un laborator în care se testau idei inovative. Parascovia nu reposita niciodată, accepta, poate fără a pătrunde în toate amănunțele, dar îmbrăți-

șă cu drag orice idee inovativă, chiar dacă se cerea multă muncă. Mai adăuga la muncă, totdeauna, și dăruire – își dăruia inima, timpul, abilitățile și zâmbetul – oricărei activități, cititorilor, relațiilor cu partenerii, cu decidenții și colegii de breaslă. Toate acestea se regăsesc în acest volum, le simțim, le trăim și ne bucurăm împreună cu ea. Întrebată, cum se simte la 15 ani ai Bibliotecii „Transilvania” a răspuns prompt: *15 ani e o vârstă adolescentină, o vârstă a frământărilor. Căutăm calea noastră de afirmare și suntem mândri că odată cu noi cresc și cititorii noștri. Ei ne însuflețesc, mișcând „diligența cu cărți” spre noi orizonturi. Appreciază echipa „Transilvaniei”, colegele ei, care la fel ca și ea, cunosc osteneala muncii într-o bibliotecă și dau dovadă de har în arta de a comunica cu cititorul de orice vârstă..., scrie despre colegele sale, le susține și le încurajează să diversifice serviciile pentru comunitate, afirmând că *inovarea continuă e motorul dezvoltării*”.*

Cu drag scrie despre bibliotecarii români, care în repetate rânduri, au vizitat Biblioteca, au participat la constituirea ei cu donații generoase – de la Biblioteca Județeană Cluj cu Traian Brad, Mircea Zeicu, Alin Mihai Gherman, Doina Popa, Ada Kiraly, Tatiana Costiuc urmând, alte Biblioteci Județene, așa director ca Dimitrie Poptămaș, Dumitru Constantin Zamfir, Teodor Ardelean, ș.a. Cartea de onoare a Bibliotecii „Transilvania” păstrează urmele lor lăsate în cuvinte. Indexul de nume demonstrează numărul astronomic de mare al persoanelor care au vizitat Biblioteca „Transilvania” cu diverse ocazii și contribuții, personalități, dar și oameni simplii care au interrelaționat și au colaborat cu Parascovia Onciu.

„Transilvania” e o bibliotecă care are și un rol metodic pentru bibliotecile din sectorul Ciocana și nu numai. Când abordează problemele bibliotecilor întotdeauna se referă și la bibliotecile școlare, pe care le consideră parteneri de educație ai lecturii, de

organizare a serviciilor. Biblioteca „Transilvania” are foarte mulți parteneri comunitari, pe care nu uită să-i aprecieze și să le gratifice efortul. Are cei mai mulți parteneri culturali: scriitori, folcloriști, istorici, actori, artiști plastici. Este Biblioteca care a atras cei mai mulți artiști plastici, nume notorii de pictori, sculptori, prin *Pinacoteca* sa, fiind cea mai mare din rețeaua BM „B.P. Hasdeu”. „Transilvania” e biblioteca generoasă din aceeași rețea și, iarăși se potrivește cu Parascovia Onciu – omul generos al echipei BM. Se spune că biblioteca întotdeauna comportă amprenta conducătorului, iar la „Transilvania” se resimte din orice activitate, serviciu, eveniment, relație comunitară sau culturală. Este dificil să delimitați unde anume și cum Parascovia Onciu și-a pus amprenta sau pecetea sa pe imaginea Bibliotecii sau poate Biblioteca a cioplit, în acești 30 de ani, adânc în inima și în sufletul ei cuvântul „*miracol*” pentru că așa este Biblioteca „Transilvania”. Parascovia Onciu se mândrește cu Biblioteca, se mândrește cu tot ce face și cea ce se întâmplă la această instituție biblioteconomică afirmă convingător, că „*Zilele Bibliotecii „Transilvania”* s-au constituit într-o filă reprezentativă a istoriei BM, și a vieții culturale chișinăuene, ilustrând foarte convingător eficiența activității noastre ca instituție culturală la dispoziția comunității, ca un important centru de informare, documentare și de instruire a tinerei generații. Are Doamna Directoare dreptate – ne-o demonstrează prin tot ce a scris, lăsându-ne faptele și urmele în analele patrimoniului cultural chișinăuian.

Când abordează problema finanțării Bibliotecii, dezvoltării colecțiilor sau a serviciilor, Parascovia Onciu le tratează din perspectiva tuturor actorilor comunitari (școli, grădinițe, ONG-uri, instituții comunitare) cunoscându-le pasul și problemele pe care și le asumă și caută posibilități de a le ajuta. E Biblioteca generoasă a Sectorului Ciocana, chiar așa o numește „*Transilvania*”

din inima Ciocanei. Putem intitula acest volum „*Transilvania*” *din inima mea*, adică din inima Parascoviei și n-am greși. A însuflețit-o mereu Traian Brad, omul care știa să aprecieze, care înțelegea efortul de a primi și întreține (câte o săptămână) în fiecare an delegații de peste 20-40 persoane. De fiecare dată ajungeau mai mulți decât conveneam, veneau neinvitați, veneau la miracolul produs la Chișinău – era de prestigiu să participi la *Zilele Bibliotecii „Transilvania”*, dar, mai ales, să-ți lansezi o carte în fața unui numeros public cu personalități notorii. Un cuvânt bun de la Traian merită orice efort, ne electrizam și munceam și cu mai multă plăcere.

Volumul apare în an aniversar, la 30 de ani de funcționare a Bibliotecii „*Transilvania*” și la tot atâția ani de conducere a acestei „nave” culturale.

20 iunie, 2021, Zahara de los Atunes

CAPITOLUL I

**TRANSILVANIA –
UN MIRACOL DURABIL**

Biblioteca „Transilvania”, un miracol ce a devenit realitate

...Parcă mai ieri a fost 29 august 1991, o zi frumoasă, la prima vedere – obișnuită, dar care avea să semnifice atât de mult pentru chișinăuieni, ba chiar pentru întreaga populație a Republicii Moldova. Era a doua zi de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, oamenii mai trăiau euforia acestui eveniment de importanță majoră. Se pare că însăși istoria dorea să ne ofere atunci cât mai multe evenimente memorabile și iată că pe 29 august se mai produce unul, de data aceasta de ordin cultural: inaugurarea primei biblioteci de carte românească la Chișinău. Mulți au spus atunci, dar și ulterior, că prin inaugurarea acestei biblioteci – Filiala „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, istoria recentă a R. Moldova a înscris în analele sale o filă peste care posteritatea timp îndelungat nu va putea trece. Or, importanța majoră a aceluși eveniment poate fi înțeleasă mai ușor, cunoscând contextul istoric ce a generat asemenea eveniment.

Astăzi tinerii își pot imagina cu greu, iar pentru unii e chiar imposibil să-și imagineze starea dramatică, deplorabilă, în care se afla cartea românească la noi. Din anul 1944 până la 31 August 1989 în R. Moldova fusese interzis alfabetul latin. La fel, din 1968, după invadarea Cehoslovaciei de către trupele armate ale Uniunii Sovietice și ale aliaților săi, dar printre care nu era și România, la noi au fost interzise abonamentele la presa periodică românească și comercializarea cărților editate în România. Intelectualii, tinerii studioși, alți iubitori de literatură română, se puteau familiariza cu aceasta doar într-o sală de la Biblioteca Republicană (actuala Biblioteca Națională) și în alta, la fel de greu accesibilă – de la Biblioteca Academiei de Științe. Cei care aveau posibilitatea, puteau procura cărți, ziare și reviste românești în

marile orașe din Rusia sau din Ucraina: Moscova, Leningrad (Petersburg), Kiev, Odesa... – așadar, oriunde, numai nu în locurile populate compact de moldoveni / români.

Și pe acest fundal, cu totul anormal, al unei mari, nepotolite sete de literatură română, iată că într-un cartier nou, Ciocana, al Chișinăului, se deschide o bibliotecă cu carte exclusiv românească, o bibliotecă în care poate veni, citi, împrumuta oricine. Importanța evenimentului a fost simțită, apreciată de multă lume. Și nu e de mirare că la această memorabilă acțiune de cultură românească au participat membri ai primului Parlament democrat de la Chișinău, numeroși scriitori, jurnaliști, oameni de cultură și știință, bibliotecari etc., atât din R. Moldova, cât și din România. Esențial este că au venit la inaugurarea noii biblioteci și foarte mulți oameni simpli, viitorii noștri cititori, unii aducându-și la eveniment și membrii familiei, inclusiv copii care abia aveau să învețe a citi și a scrie românește... Firește, au fost prezenți și reprezentanți ai bibliotecilor sau altor instituții de cultură care au contribuit enorm la constituirea fondului de carte pentru biblioteca din Chișinău – oaspeți din Cluj-Napoca, dar și din alte orașe transilvănene, în fruntea cărora trebuie pusă mereu personalitatea lui Traian Brad. Cum, din partea basarabeană, trebuie evocată personalitatea Lidiei Kulikovski, fără curajul căreia și perseverența căreia, evenimentul putea eșua sau putea să fie amânat încă multă vreme. Netrecătoare sunt și contribuțiile aduse de lucrătorii Consiliului Județean Cluj și ai Primăriei municipiului Chișinău, angajați ai Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

...Parcă aud și acum glasurile Soborului de preoți, de la Cluj-Napoca și de la Biserica „Sfânta Teodora de la Sihla” din Chișinău, care au sfințit noul lăcaș de cultură și de lumină. S-a sfințit atunci nu un sediu de bibliotecă, pur și simplu, ci o idee măreață, înălțătoare, plăsmuita de intelectualii ardeleni de mar-

că, tot ei propunând ca noua bibliotecă să se numească „*TRANSILVANIA*”. Atunci, probabil, unii chișinăuieni aveau o închipuire cu totul vagă unde se află Transilvania. Cu anii, însă, acest nume a devenit unul familiar, popular, drag, scump și tot mai mulți chișinăuieni știu foarte bine rolul, ponderea Transilvaniei în istoria și în cultura românească, dar la fel cunosc, adeseori convingându-se din experiență proprie, importanța Bibliotecii din Chișinău ce poartă cu demnitate numele acestei străvechi, frumoase, bogate regiuni a României.

La distanță de 20 de ani de existență, putem vorbi fără ezitare despre maturitatea Bibliotecii „Transilvania”, despre evoluția ei în ascensiune, prin căutări și acumulări continue, despre faptul că „Transilvania” de la Chișinău a devenit o realitate palpabilă pe harta culturală nu numai a Capitalei, dar și a întregii republici.

De fapt, putem spune că Filiala „Transilvania” este un miracol, ce a devenit realitate. După cum se știe, miracolele au capacitatea de a apărea și a dispărea. Biblioteca „Transilvania” a apărut într-o perioadă confuză, dificilă, tulbure, când se prăbușeau regimuri, imperii, ideologii și doar se schițau proiecte, planuri, speranțe de edificare a unor noi societăți. Tocmai în acele zile de incertitudini și frământări a fost înființată Filiala „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și, deși mulți o doreau, nici pe departe toți îi preziceau un viitor sigur și prosper. Biblioteca „Transilvania” de la Chișinău a demonstrat că dacă se muncește, dacă se perseverează, dacă se conlucrează fructuos – atunci visele se împlinesc, iar miracolele pot deveni o parte a realității.

Cei care încep un lucru mare, înțeleg că vor a merge pe un drum necunoscut, nebătătorit și le va veni mult mai greu, decât celor ce vin în urma lor. În 1991, totul era nou în activitatea noastră și trebuia să organizăm și să facem totul pe potriva așteptărilor, adică – cât mai aproape, dacă nu identic, cu nivelul la care

activau bibliotecile din Cluj-Napoca. În sensul pregătirii noastre, pentru a face față noilor exigențe, un rol deosebit de mare l-a avut instruirea personalului, vizitele de documentare la Cluj-Napoca, la Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, excursii pro Țară pentru a cunoaște sistemul de biblioteci și oamenii ei. M-au încântat mult vizitele la bibliotecile din Cluj, mai întâi la cea care ne patrona – BJC „Octavian Goga”, diriguită de neuitatul Traian Brad, apoi la Biblioteca Filialei Cluj a Academiei Române, unde l-am avut ghid pe bunul nostru prieten, prof. dr. Alin-Mihai Gherman, un excelent cunoscător al fondului de carte rară, datorită căruia am putut admira bogata colecție de incunabule și alte ediții rare. A lăsat urme de neșters în memoria noastră și dialogul cu academicianul Ștefan Pascu, care a vorbit cu noi de la egal la egal. Nu pot uita nici vizita la Primăria Clujului, dar și la primăriile din alte orașe transilvane, unde eram plasați în primele rânduri, fiind primiți ca niște înalți demnitari (ceea ce la noi, la Primăria Chișinău, nu se practica în acei ani, nu știu dacă se practică și în prezent... știu că se bucură de această onoare doar delegațiile cu demnitari de stat sau personalități cu totul ieșite din comun, mai ales dacă acestea sunt din străinătate...). În fiecare an, la început de mai, la Cluj se organizează Festivalul „Lucian Blaga”, la care sunt invitați să participe mai mulți bibliotecari, scriitori, jurnaliști de la Chișinău. Astfel am avut ocazia de a vedea cum se poate realiza o cunoaștere aprofundată, subtilă a operei, vieții și crezului unei personalități redutabile, ale unui celebru scriitor și filozof, cum a fost Lucian Blaga. Și simpozionul „*Carte. Cultură. Cunoaștere*” a fost un prilej fericit de a ne întâlni cu cartea, cu cei care o scriu – poeți, prozatori, dramaturgi, traducători, cu cei care îi dau o nouă viață, încă o șansă de a dăinui în istorie – editorii. Concomitent, asistam la diferite lansări de carte, mese rotunde, ateliere profesionale, întâlniri cu scriitori și alte perso-

nalități marcante ale culturii clujene, de la care fiecare bibliotecar chișinăuian avea ce învăța, avea ce prelua pentru a implementa în munca cu utilizatorii noștri. Aceste manifestări se constituiau ca niște subtile și consistente lecții de profesionalism, dar și de cultură generală, precum și de patriotism, de cunoaștere a istoriei, a identității și demnității noastre naționale. Trebuie să menționăm, că directorul de atunci al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, regretatul Traian Brad, a știut foarte bine cum să ne organizeze vizitele de documentare, prezentându-ne de fiecare dată noi și noi fațete ale activității bibliotecare și ale vieții culturale din Transilvania. Dânsul a izbutit să ne facă părtași la opera de promovare, cât mai eficientă, a valorilor culturale românești, ceea ce intra, după opinia sa, în atribuțiile oricărei biblioteci de prestigiu și a oricărui bibliotecar ce se respectă. Lecțiile, primite de la Traian Brad și de la alți colegi de-ai săi din Transilvania, ne-au prins bine muți ani înaintea, încât putem spune că o serie din împlinirile ce ne bucură și cu care ne mândrim le datorăm în mare parte și mentorilor noștri ardeleni.

După cum am spus, Biblioteca „Transilvania” s-a bucurat de avantajul de a fi un pionier în domeniu, în sfera bibliotecară, un explorator de drumuri noi, cu multe urcușuri, dar și coborâșuri... Credem că unul din aspectele esențiale ale activității noastre, în aceste două decenii, este dezvoltarea unui parteneriat de succes, dar și de durată, cu bibliotecarii de la BJ Cluj. Temeliile colaborării pe linia Cluj-Napoca – Chișinău, puse de Traian Brad, și continuate cu multă fidelitate și dăruire de doamnele Doina Popa și Sorina Stanca, de alți colegi clujeni. În baza acestui parteneriat, fără a neglija experiența pozitivă ce se acumula la noi, am lansat și am dezvoltat numeroase activități de anvergură, majoritatea având o periodicitate fixă – fie anuale, fie lunare, fapt apreciat mult de utilizatorii noștri, care s-au obișnuit cu ele, acestea deve-

nind tradiționale, nelipsite din calendarul Bibliotecii, dar și al prietenilor cărții din sectorul Ciocana și din Chișinău. S-au bucurat de o reală popularitate manifestări tradiționale precum: *Zilele Bibliotecii Transilvania*, *Salonul de toamnă al editurilor transilvane*, *Simpozionul „Basarabia – Transilvania: repere culturale”*, diverse ateliere profesionale ș.a. Dar poate cea mai eficientă manifestare a parteneriatului Cluj Chișinău este completarea continuă a fondului de carte al Bibliotecii „Transilvania”, care se face, de obicei, în cadrul activităților mai sus amintite. Anii de constituire a Filialei „Transilvania” coincid cu perioada de tranziție, fără sfârșit, prin care trece Republica Moldova. Nu este de mirare că au fost ani în care posibilitățile noastre de achiziționare a cărții au fost extrem de limitate. Și atunci, de fapt – de fiecare dată, an de an, ne-au venit în ajutor disponibilitatea, generozitatea, disciplina, simțul răspunderii, simțul de fraternitate și alte calități deosebit de valoroase ale colegilor din Cluj. Am primit, cu titlu de donație, literatură de cele mai diferite genuri, specii, tematici; cărți editate recent sau în anii trecuți, inclusiv unele rarități bibliografice. Suficient să amintim că la deschiderea Bibliotecii nu aveam decât vreo câteva mii de cărți, iar în prezent fondul de carte și alte documente al „Transilvaniei” numără peste 50 de mii de unități.

Revenind la programe, evenimente și manifestări culturale, menționăm activitatea pe care am desfășurat-o la Ludotecă – proiect de activitate inedit în R. Moldova, care se bucură de multă popularitate printre copii și chiar în rândul părinților. Grație parteneriatului cu bibliotecarii clujeni am întemeiat și Pinacoteca Bibliotecii, la baza ei stând o donație de icoane pe sticlă, care au fost completate cu creații ale unor artiști plastici notorii din Chișinău. Au câștigat simpatia a sute și mii de utilizatori cenaclurile și cluburile care activează în cadrul Bibliotecii „Transilvania”: „Perpetuum”, „Rapsozii Ciocanei”, „Fantezie și dibăcie”, „Ceaiul

de la ora patru”, „Traian Brad”, „Logos”. La ședințele cluburilor și ceneclurilor, la Zilele Bibliotecii, la lansări de carte, omagieri, expoziții, conferințe și alte manifestări, s-au implicat numeroase personalități marcante ale literaturii, artei, științei, vieții social-politice din Chișinău, de la Cluj-Napoca și alte mari centre din România. Tuturor le rămânem mereu recunoscători, cum le sunt recunoscători și utilizatorilor noștri – mari și mici, mulți dintre care, în acești 20 de ani, au crescut și s-au afirmat și datorită faptului că au beneficiat de serviciile Bibliotecii, că s-au implicat la diferite activități și programe, inclusiv la concursuri de perspicacitate și de demonstrare a cunoștințelor acumulate. De altfel, principalul contingent al Bibliotecii „Transilvania” îl formează copiii, adolescenții și tinerii, cărora le acordăm maximă atenție și pentru care organizăm numeroase manifestări, în colaborare cu licee, școli și grădinițe din sectorul Ciocana (liceele „Gaudeamus”, „Orizont”, „Petru Zadnipru”, „Mihail Berezovschi”, „C. Negruzzi”, școlile primare „Grigore Vieru”, nr. 12, 82, grădinițele „Foișor”, 135, 225, 161, 211).

Deși în activitate beneficiem de libertate de inițiativă, Filiala „Transilvania” și-a racordat programele și acțiunile la cele lansate și promovate de BM „B.P. Hasdeu”. Conlucrăm rodnic cu echipele de la Sediul Central și de la filiale, am simțit adeseori umărul colegilor, inclusiv atunci când la „Transilvania” s-au făcut reparații, renovări; profităm de ocazie pentru a le mulțumi și pe această cale pentru sprijinul acordat. Vom aminti și de impactul deosebit pe care l-au avut programele desfășurate la nivel municipal: „Chișinăul citește o carte” și „Copiii Chișinăului citesc o carte”, precum și programul de lecturi extramuros „Povestea vine la tine”. Nu am uitat nici de persoanele dezavantajate, pentru care de-a lungul anilor am organizat mai multe programe speciale, apreciate la justă valoare de către beneficiari.

Filiala „Transilvania” s-a inclus și în programul de cercetare bibliografică și de editare pe care îl dezvoltă cu succes BM „B.P. Hasdeu”. La acest ceas aniversar, care e și al bilanțurilor, nu putem să nu amintim de cele mai reușite elaborări ale noastre, în primul rând, de biobibliografiile „*Petru Zadnipru*”, „*Leo Butnaru*” (două ediții), „*Petru Cărare*”, „*Ion Dron*”, „*Ion Bejenaru*”, „*Ninela Caranfil*”, „*Ianoș Țurcanu*” (două ediții), „*Vasile Șoimaru*”. O realizare incontestabilă a colectivului nostru o constituie editarea, cu sprijinul direcției BM „B.P. Hasdeu”, a unei ediții speciale a ziarului *BiblioCity*, dedicată memoriei celui care a fost pentru noi Traian Brad. La cea de-a 20-a aniversare, „Transilvania” a elaborat mai multe lucrări care, odată editate, vor contribui la consolidarea imaginii Bibliotecii noastre în societate, deoarece utilizatorii nu numai că vor afla lucruri mai puțin cunoscute despre activitatea noastră în aceste două decenii, dar se vor bucura că și ei se află printre cei care pun cărămizi la ridicarea edificiului numit Filiala „Transilvania” din Chișinău. Lucrările elaborate pentru jubileul de 20 ani ai „Transilvaniei” sunt:

- „Un om al faptelor: Vasile Șoimaru”. Biobibliografie
- „Ianoș Țurcanu”. Biobibliografie
- „Filiala „Transilvania”: Portret din cuvinte”
- „Transilvania la Chișinău” (bibliografie selectivă)
- „Biblioteca „Transilvania” în oglinda presei 1991-2011”
- „Cronica devenirii noastre. Un CV al Bibliotecii „Transilvania” (1991-2010)”

Aceste lucrări constituie o dovadă în plus a activității pe care am desfășurat-o și o desfășurăm în continuare, dar ele sunt și un omagiu adus colegilor și colaboratorilor de la Cluj și de la Chișinău, cititorilor noștri, tuturor celor care s-au implicat cu dragoste și competență în realizarea diferitelor programe, manifestări și evenimente culturale ce s-au derulat la „Transilvania”. Tipărirea

lor va asigura o înveșnicire a acestor fapte, modalitate de atenționare a generațiilor viitoare, posibil și ca niște exemple de muncă și slujire fidelă unei profesii, unei culturi, unui oraș, unui crez. La ora când ne vom felicita și ne vom bucura cu prilejul unei date rotunde la care a ajuns Biblioteca „Transilvania”, se cuvine să spunem un cuvânt de recunoștință și pentru cei care au fost alături de noi și la bine și la greu, dar între timp au plecat dintre noi pe alte tărâmurii: Alexe Mare, Mircea Zeicu, Traian Brad, Virgil Bulat, Gheorghe Ghimpu, Ion Dron.

Iar celor care vin în premieră sau în continuare la Filiala „Transilvania”, aducându-ne voia bună, gânduri semețe și idei novatoare, celor care sunt în căutarea Cunoștințelor, Adevărului și Frumosului ascunse între copertele cărților, revistelor, CD-urilor, le spunem din tot sufletul: *„Bine ați venit! Bine ați trecut pragul casei noastre, numită „Transilvania”!*, asigurându-i că miracolul apărut cu 20 de ani în urmă la Chișinău există și își consolidează pozițiile. Să știți că existența noastră se află în cea mai strânsă legătură cu fidelitatea și receptivitatea cititorilor, beneficiarilor, prietenilor, a Dvs. adică, pe care o prețuim mult și depunem toate eforturile ca să fim mereu la nivelul preocupărilor și doleanțelor utilizatorilor.

Filiala „Transilvania” : Portret din cuvinte. – Chișinău, 2011, p. 8-14.

Dialog cultural la Biblioteca „Transilvania”

– **Avem în oraș câteva biblioteci deosebit de bogat înzestrate cu carte românească. Printre ele se înscrie și biblioteca pe care o dirijați Dvs., dna Parascovia Onciu. Când și de către cine a fost fondată Biblioteca Publică „Transilvania”?**

– Deschiderea Bibliotecii „Transilvania” a fost posibilă datorită oamenilor de cultură din Transilvania. După anul 1989, anul intensificării mișcării democratice, a fost posibilă deschiderea primei biblioteci de carte românească din Moldova. Biblioteca Județeană din Cluj-Napoca „O. Goga” a susținut ideea, și-au asumat responsabilitatea fondării, în parteneriat cu Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, și ne ctitoresc și astăzi prin donații de carte, instruirii, schimb de experiențe și dotări succesive.

– **Funcția primară a oricărei biblioteci este de a promova un nivel avansat de cultură, de a instrui societatea. Cum realizați acest deziderat?**

– Avem o tradiție: de a organiza o întrunire anuală cu genericul „Basarabia –Transilvania: Repere Culturale”, la care participă personalități marcante de la noi și din Transilvania. Își dau concursul, de asemenea, formații de muzică populară, cum este „Tălăncuța”, „Cobzarul”, „Busuiocul”. Se organizează vernisaje cu lucrările pictorilor din Moldova. Deja și-au expus tablourile, în incinta Bibliotecii „Transilvania”, pictorii Gheorghe Oprea, Valentina Brâncoveanu, Tudor Botin, Petru Masnoi. Ni se fac și multe donații. Țin să menționez numele maestrului Glebus Sainciuc, prietenul fidel al Bibliotecii noastre, fiind prezent cu măștile sale aproape la toate activitățile de animație culturală, organizate de noi.

Scriitorii noștri își fac lansările de carte la Biblioteca „Tran-

silvania”. Să exemplific cu câțiva scriitori și titluri: *Ion Mânăscuță și-a prezentat scrierea „Tăierea capului”, Nicolae Spătaru „Ion și alte revoluții”, Arcadie Suceveanu „Eterna Danemarcă”, Grigore Drăgan „Scara dragostei”* ș.a.

Anul trecut, în colaborare cu Biblioteca clujeană „O. Goga”, pentru prima oară am organizat „Salonul de toamnă al cărților transilvane și basarabene”, la care au participat 49 de edituri din România și cinci din Republica Moldova.

Biblioteca „Transilvania” organizează diverse expoziții de carte, bunăoară „Scriitorii clujeni în Biblioteca „Transilvania”, „Muzica în România de ieri și de azi”, „Cărți cu dedicație”, „Noutăți editoriale”. Cu ocazia împlinirii, la 22 iulie, a 175 de ani de la nașterea clasicului V. Alecsandri, am organizat și o expoziție a operelor bardului de la Mircești. Lunar, poetul Leo Butnaru adună în jurul bibliotecii noastre tineri condeieri la cenaclul „Perpetuum”.

– „Transilvania” se bucură de un număr impunător de cititori?

– Anual înregistrăm câte 10 mii de beneficiari. Am pornit în primul an de activitate cu 500. La dispoziția beneficiarilor noștri există 5 secții: „Împrumut la domiciliu” (pentru adulți); „Împrumut la domiciliu” (pentru copii); sala de lectură; sala muzicală dotată cu mijloace audiovizuale; sala de carte teologică.

– Cine sunt beneficiarii Dvs.?

– Cea mai mare parte o constituie elevii și studenții, adică cei care învață și au nevoie de carte. Pe de o parte, ne bucurăm că suntem solicitați, dar pe de alta, frecvența de 500 oameni pe zi la 70 locuri, de cât dispune sala de lectură, nu e destul și nici încăpătoare. Într-o atmosferă atât de tensionată e dificil să lucrezi. Și toate acestea se întâmplă din cauza insuficienței de bani a bibliotecilor școlare, care nu-s în stare să procure nimic în afară de manuale. Pentru a citi operele originale, critica literară, copiii de

la școală și licee vin la noi. Maturii ne frecventează mai puțin.

– Câte volume de carte aveți în colecție și ce se citește mai mult?

– Avem peste 51 mii de volume. În primii ani era solicitată în mod special literatura istorică, filozofică, religioasă. Astăzi aș putea spune că se bucură de popularitate monografiile de lingvistică, operele clasicilor noștri: Sadoveanu, Blaga, Goga, Iorga etc. În afara concurenței se află beletristica (cea din țară și de peste hotare).

– „Transilvania” deține în colecția sa lucrări rare, ce intră în patrimoniul național?

– Avem câte ceva. În 1993 am participat la un simpozion organizat cu ocazia comemorării a 100 de ani de la moartea lui Gh. Barițiu. Cu acest prilej, s-a multiplicat manuscrisul acestuia și unul din cele 10 exemplare a fost dăruit bibliotecii noastre. Originalul se află la Biblioteca din Sibiu. Avem o carte editată în 1896. E vorba de „Opere alese” de V. Alecsandri, de asemenea, îl avem pe Ion Neculce cu „O seamă de cuvinte”, apărută în 1909. Acestea sunt cele mai de preț volume, șirul putând continua.

– În ce mod are loc achiziționarea cărților?

– Cea mai mare parte a cărților sunt aduse din România. Le procură pentru noi Biblioteca –patron „O. Goga” din Cluj-Napoca. Practic ele ne sunt donate din bunăvoința inspectoratului județean de cultură. Deficitul de bani nu ne permite să procurăm cărțile scriitorilor din republică. Puținele exemplare, pe care le avem, sunt propriile donații ale autorilor. Dar nici ei nu-și pot permite să facă mereu asemenea daruri. Fondul de cărți ne este bogat, dar ducem lipsă de cărțile autorilor din acest areal cultural. Ne lipsesc cărțile pentru copii. Economisirea surselor financiare pentru bibliotecă ne marchează negativ colecția.

– Ce măsuri preconizați să înfăptuiți în viitorul apropiat?

– Suntem la etapa organizării cursurilor de studiere a limbii internaționale esperanto, care se vor deschide la 1 septembrie. Deja avem materialele didactice necesare parvenite din Spania, urmând să primim și alte loturi de carte.

*Consemnare: Dina BARBĂ
Curierul de seară. 1996, 10 iun.*

„Transilvania” din inima Ciocanei

Biblioteca „Transilvania” – filială a Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” – este un centru informațional, educativ și cultural din sectorul Ciocana al capitalei. A fost deschisă în colaborare cu Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj-Napoca, la 29 august 1991.

– Doamnă Onciu, cu ce gânduri veniți la această vârstă aniversară?

– 15 ani e o vârstă adolescentină, o vârstă a frământărilor. Căutăm calea noastră de afirmare și suntem mândri că odată cu noi cresc și cititorii noștri. Ei ne însuflețesc, mișcând „diligența cu cărți” spre noi orizonturi.

– Cu ce îi ademeniți, în special, pe cititorii mici?

– Cu cinci ani în urmă am deschis „Ludoteca” – un serviciu modern, bine încadrat în activitatea Bibliotecii noastre. Învățarea prin jocuri și jucării este o preocupare la fel de serioasă ca și lecătura. Am amenajat un spațiu special cu computere, imprimantă, centru muzical, o colecție de CD-uri, seturi de jocuri și jucării. „Ludoteca” vine și în ajutorul copiilor cu nevoi speciale. În plus, al treilea an la rând organizăm un nou tip de activitate – Zilele Omagiaților. Micii artiști de la Centrul de Creație din sectorul Ciocana, fiind și ei cititorii noștri, aduc bucurii semenilor dezavantajați, prin evoluările lor. Expozițiile de desene ale copiilor, participarea la diferite concursuri, clubul „ABC-ul calculatorului”, „Cinemateca de vineri”, „ABC-ul bunului creștin”, programele „Ora poveștilor”, „Lecturile verii” – toate acestea întrunesc o participare numeroasă a copiilor.

– Știu că aveți proiecte și activități culturale și cognitive de durată...

– Sunt excepționale ședințele Cenaclului Literar „Perpetuum”, moderat de scriitorul Leo Butnaru și cele ale Cenaclului

Etno Folcloric „Rapsozii Ciocanei”, condus de Tudor Colac, doctor în etnologie, un mare cunoscător al tradițiilor noastre populare. Un interes deosebit pentru vizitatori prezintă „Pinacoteca” Bibliotecii, care conține donații ale pictorilor Glebus Sainciuc, Valentina Brâncoveanu, Anatol Danilișin, Eleonora Romanescu, Gheorghe Oprea, Ion Daghi ș.a.

– Ce nume notorii v-au mai trecut pragul?

– Avem „Cartea de onoare a Bibliotecii „Transilvania”, din care desprindem numele lui Grigore Vieru, Mihai Cimpoi, Ion Ungureanu, Lidia Kulikovski, ale colegilor din România: Doina Popa, Teodor Tanco, Virgil Bulat, Alexe Mare (Cluj-Napoca), Teodor Ardeleanu (Baia Mare), Dimitrie Poptămaș (Târgu-Mureș), Nicolae Busuioc (Iași) și ale multor altor personalități dragi sufletului nostru.

– Din câte cunosc, Biblioteca „Transilvania” se poate mândri cu cel mai bogat fond de carte românească de pe întreg teritoriul țării.

– În prezent, avem circa 50 000 de cărți, CD-uri, materiale audiovizuale, periodice etc. Aceste sunt solicitate de peste 40 000 de utilizatori, dintre care 23 650 sunt foarte activi.

– Pe ce se întemeiază competența D-voastră profesională și cine vă sunt colegii?

– 26 de ani din viața mea sunt dedicați profesiei de bibliotecar. Colegele mele din Biblioteca „Transilvania” cunosc și ele osteneala muncii într-o bibliotecă și dau dovadă de har în arta de a comunica cu cititorii de orice vârstă. Ludmila Capița, Tatiana Donțu, Faina Zubcu, Mariana Bumbu, Maria Golubenco, Eugenia Stratulat, Leo Butnaru (Cenaclul „Perpetuum”), Tatiana Roșca, Mariana Gârlea, Ina Cibric – aceste persoane formează echipa Bibliotecii.

Patronul spiritual al Bibliotecii „Transilvania” este Biblioteca Județeană „O. Goga” din Cluj-Napoca.

L-am cunoscut personal pe regretatul Traian Brad, fostul director al acestei biblioteci, – „Inima”, „Sufletul” și „Cugetul” Înălțării „Transilvaniei”, în centrul Ciocanei.

O mărturie grăitoare în acest sens este și basorelieful de la intrarea în Bibliotecă. Continuăm să colaborăm cu Biblioteca Județeană „O. Goga” din Cluj-Napoca, cu Direcția Cultură, Școala de Biblioteconomie din Moldova, Pretura Ciocana, Ambasada României în Republica Moldova, cu toți cei, care ne ajută să menținem și să promovăm imaginea instituției noastre de centru modern informațional și cultural.

La această aniversare adolescentină Vă dorim ca inima Bibliotecii „Transilvania” să bată la unison cu inima vizitatorilor săi.

*Consemnare: Tamara PERETEATCU
Moldova. 2006, Nr 6-7, p. 50-51*

Unde spiritualitatea prinde rădăcini adânci

Biblioteca noastră a luat naștere acum șapte ani, odată cu Mișcarea pentru Renașterea Națională, datorită colaborării a doi oameni cu inimă mare: Lidia Kulikovski, directoarea Bibliotecii

Municipale „B.P. Hasdeu” din Capitală și Traian Brad, directorul Bibliotecii Județene „O. Goga” din Cluj. Întâlnindu-se la o festivitate de carte, acești doi promotori neobosiți ai culturii spirituale au pus la cale fondarea Bibliotecii „Transilvania” din sectorul Ciocana al Capitalei, adusă fiind din Ardeal o adevărată comoară bibliografică: zeci de mii de volume în limba română din literatura națională și cea universală, istorie, științe reale, jurisprudență, agricultură, industrie etc. De când a fost fondată, Biblioteca se îmbogățește anual cu mii de ediții, aduse din județul Cluj, în special la Sărbătoarea Zilelor Bibliotecii „Transilvania”, la care vin numaidecât și unii scriitori români, numeroși bibliografi, actori și plasticieni. Participă, desigur, și cunoscuți oameni de cultură de la noi, în primul rand, scriitorul Leo Butnaru, care conduce și cercul tinerilor condeieri ce activează în localul nostru. Organizăm permanent lansări de carte, festivități jubiliare, dedicate scriitorilor clasici și contemporani, astfel elevii și cadrele didactice, ale celor 12 școli din sector, vin în flux continuu pentru a sorbi lumina și înțelepciunea cărților, pentru a savura farmecul comunicării cu personalitățile marcante ale epocii. În Bibliotecă se întâlnesc cei care se iubesc și se aud de la distanță, care se unesc în marea operă de cunoaștere a Țării...

Arta educației. 1998, Nr. 1, p. 48; Țara. 1998, 31 mart., p. 4.

CAPITOLUL II

ANIMAȚIE CULTURALĂ LA TRANSILVANIA

Zilele Bibliotecii: Servicii, Evenimente, Cercetări bibliografice. Zilele Bibliotecii „Transilvania” (23-31 august 1999)

Biblioteca publică este locul unde se dobândesc cunoștințe; ea asigură condițiile de bază pentru studiere pe întreaga durată a vieții, pentru luarea independentă de decizii și evaluarea culturală a individului și a grupurilor sociale” (UNESCO, Manifestul bibliotecilor publice, 1995). Manifestul bibliotecilor publice, UNESCO proclamă certitudinea că bibliotecile publice sunt o forță vitală pentru procesul de instruire, cultură și obținere a informației.

Un rol important în ansamblul modalităților de atragere a beneficiarilor și promovare a Bibliotecii, îl dețin și activitățile culturale. În acest scop tradițional, deja de opt ani, sunt organizate o suită de acțiuni culturale axate în jurul cărții – Zilele Bibliotecii „Transilvania”. În acest an Zilele... au demarat la 23 august și s-au încheiat la 29 august.

În fiecare zi publicului i s-a oferit prilejul de a participa activ, iar copiilor, interactiv, la diverse activități: excursii, expoziții de carte, expoziții ale obiectelor confecționate de cititori, expoziții de floristică, de pictură (a cititorilor), vernisajul pictorului Vasile Cojocar; întâlnire la „Ora poveștilor” cu scriitorul Constantin Dragomir, de asemenea cu compozitoarea Daria Radu. Publicul adult a venit la sesiunea de comunicări „Transilvania-Basarabia: repere culturale”, specialiștii – la atelierul de dezbateri „Managementul de bibliotecă”.

Peste o sută de oameni au participat la lansarea volumului „Patrimoniul cultural al Republicii Moldova” editat la Editura ARC, în colaborare cu Editura MUSEUM. Această carte se în-

scrie perfect în programul „Memoria Moldovei”.

Și mai mare a fost audiența la sesiunea de comunicări, care l-a avut ca moderator pe doctorul, profesorul universitar Anatol Petrencu. Au trezit interes comunicările: „Perspective estetice în cartea românească veche” (Mihai Gherman, Cluj); „Imagini basarabene” (Valer Hosu, Cluj), „Carte rusă în bibliotecile din Basarabia interbelică” (Maria Ișaeș, Chișinău), „Pro Basarabia, Transilvania et Bucovina” (Pavel Balmuș, Chișinău) ș.a.

Un alt evenimentul, așteptat de fiecare cititor, a fost „Salonul de toamnă al noutăților editoriale”. În acest an au fost prezentate 2 197 cărți în română, engleză, franceză. În cadrul „Salonului...” de asemenea au fost lansate peste 20 de volume, editate în România și la noi. Noutățile editoriale au fost prezentate de Ioan Pop, dr., scriitor, critic literar, decanul Facultății de Litere; Adrian Popescu, scriitor; Valer Hosu, istoric, Teodor Tanco, scriitor; Constantin-Victor Cubleşan, istoric; Ilie Rad, scriitor; Traian Brad, directorul bibliotecii județene „Octavian Goga” din Cluj. Cele editate la noi au fost prezentate de Mihai Cimpoi, Leo Butnaru, Anatol Petrencu, Valentina Stoica.

Din mai multe expoziții, desfășurate în incinta Bibliotecii, două au trezit cel mai mare interes: „Pactul care ne-a marcat destinul” (60 de ani de la semnarea pactului Molotov-Ribbentrop) și „Scriitori basarabeni: Galerie aniversară”, rafturile căreia i-a consemnat pe Em. Bucov, I. Stavschi, I. Gheorghiuță, V. Galaicu, I. Podoleanu, L. Butnaru, I. Hadîrcă, L. Lari, D. Matcovschi, A. Roșca, R. Verejanu ș.a.

În fiecare an, alături de noi era Alexe Mare, mare sufletist și patriot, omul care a venit în 1989 cu carte și cu ideea de a deschide o Biblioteca la Chișinău. Una din „Zilele Bibliotecii ...” a fost consacrată „În memoriam Alexe Mare”. Biblioteca a organizat un vernisaj de fotografii „Alexe Mare și Basarabia” și a lansat mono-

grafia „Gheorghe Mare, gospodar și deputat” de Ion Geantâc din Slobozia Mare, județul Cahul.

Pentru oaspeți a fost organizată o excursie la mănăstirea Saharna.

Acest eveniment cultural, organizat anual de Biblioteca „Transilvania” are priză la public. De la an la an interesul pentru acest eveniment crește. Pe parcursul a șapte zile biblioteca a fost vizitată de 2 250 de persoane.

Succesul acestor manifestări aparține în cea mai mare măsură, domnului Traian Brad, care vine cu carte de calitate și personalități marcante ale Clujului, chiar de notorietate mondială, fapt ce fac aceste zile mai interesante, mai diversificate, mai atractive.

Magazin bibliologic. 1999, Nr. 2-3, p. 13.

Ne amintim cu drag de acele zile de august

Vreau să cred că Biblioteca „Transilvania”, de pe bulevardul Mircea cel Bătrân, 7 din sectorul Ciocana al capitalei, este deja un reper cultural binecunoscut chișinăuienilor. Dacă, totuși, cineva are nevoie de o carte de vizită, v-o oferim cu plăcere.

„Transilvania” Basarabeană a fost deschisă la 29 august 1991, prin concursul nemijlocit al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj-Napoca și al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău. La acea oră avea un fond de 10 mii de volume și 500 de utilizatori, ca să ajungă azi la aproape 20 000 mii de beneficiari, care au la dispoziție circa 50 de mii de volume din cele mai diverse domenii, multe cărți cu autografe, manuscrise și fotocopii de manuscrise, 89 de titluri de publicații periodice, discuri, documente de arhivă. Aș mai menționa și Oficiul Teologic din cadrul Bibliotecii noastre, care dispune de aproape 1500 de cărți în domeniu și de o impresionantă colecție de icoane pe sticlă. Numărul difuzărilor se ridică la 45 de mii de volume, ceea ce constituie un frumos record printre bibliotecile din Chișinău și nu numai.

Avem și o bună colecție de literatură de artă, precum și o modestă, dar apreciată Pinacotecă. De fapt, ea a început cu sala de expoziții, care a găzduit, de-a lungul anilor vernisaje consacrate creației unor maieștri ca E. Romanescu, V. Brâncoveanu, G. Oprea, S. Moisei, A. Danilișin, I. Daghi, P. Mașnoi, V. Cojocar, S. Zamșa: Un oaspete drag, mereu prezent la acțiunile culturale organizate de noi, este maestrul Glebus Sainciuc.

Pe an ce trece crește numărul și eficiența manifestărilor culturale organizate la Biblioteca „Transilvania”. Cititorii noștri, toți cei care prețuiesc și admiră frumosul, frecventează „Salonul muzical”, ședințele Cenaclului Literar, recitalurile de poezie, „Ludo-

teca” și „Ora poveștilor” pentru cei mici... Un loc aparte îl ocupă Zilele Bibliotecii „Transilvania” – serii anuale de acțiuni culturale, axate pe sărbătorirea Zilei Limbii Române, având, însă, în fiecare an o tematică distinctă, de natură să propage aspecte inedite ale literaturii și artei basarabene, ale conexiunilor culturale moldo-transilvănene și ale spiritualității românești în ansamblu. Menționăm că desfășurarea Zilelor „Transilvania” la Chișinău se face cu sprijinul Preturii Ciocana, al Bibliotecii „B.P. Hasdeu” și, firește – grație contribuției colegilor, prietenilor, a numeroșilor oameni de cultură din județul Cluj.

Anul acesta, Zilele Bibliotecii „Transilvania” s-au deschis cu un seminar de specialitate cu tema: „*Managementul de bibliotecă. Modelul finlandez*”, al cărui moderator a fost Lidia Kulikovski, directoarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău. Atât directoarea, cât și Mariana Harjevschi și Ruslan Cărauș, manageri la Biblioteca Municipală din Chișinău, au prezentat pentru colegii de breaslă mai multe aspecte inedite, captivante și utile privind experiența avansată de lucru a bibliotecarilor din țările scandinave, în special din Finlanda. Ca o continuare a acestui seminar a fost atelierul intitulat „*Indicatorii de performanță. Statistică de bibliotecă*”, unde vorbitorii Lidia Kulikovski, și Traian Brad, director general al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj, alți specialiști au evaluat activitatea bibliotecarilor din Chișinău, din Cluj-Napoca și alte orașe românești, prin prisma indicatorilor de performanță. În cadrul Salonului Noutăților Editoriale și al Expoziției cu genericul „*Mihai Eminescu – 150 de ani*” au fost lansate mai multe cărți noi, scoase de sub teascurile unor prestigioase edituri de la Cluj-Napoca, București, Chișinău și Iași. A suscitat un viu interes printre oaspeții Bibliotecii și sesiunea de comunicări cu subiectul „*Basarabia-Transilvania: repere culturale*”. Avându-l ca moderator pe istoricul Gh. Ghimpu, se-

siunea a beneficiat de prezența cu rapoarte și comunicări a numeroase personalități ale culturii românești: ca acad. M. Cimpoi, scriitorul T. Tanco, prof. D. Pop, prof. univ. T. Enăchescu, dr. în etnologie T. Colac, istoricul I. Negrei, D. Poptămaș, directorul Bibliotecii Județene „Mureș”, ziaristul V. Hossu.

În cadrul Zilelor Bibliotecii „Transilvania”, angajații noștri s-au implicat în desfășurarea altor acțiuni de suflet, cum ar fi: dezvelirea bustului lui Octavian Goga pe Aleea Clasicilor din Chișinău, omagierea scriitorului Anatol E. Baconsky (ar fi împlinit acum 75 de ani), prezentarea revistei literare „Steaua” din Cluj-Napoca – una dintre cele mai prestigioase din întregul spațiu cultural românesc. Pe fațada Bibliotecii noastre a fost dezvelită o placă comemorativă, consacrată lui Alexe Mare, patriotul și omul de cultură care a deschis drumul cărții românești spre Basarabia.

Prietenii Bibliotecii „Transilvania” au mai putut vizita în aceste zile o expoziție de lucrări ale pictorului S. Zamșa și s-au delectat ascultând evoluarea cântăreței de muzică populară românească Mia Dan.

Începutul toamnei ne-a readus pe noi, angajații celei mai mari Biblioteci din sectorul Ciocana, la activitatea cotidiană. Încă multă vreme ne vom mai aminti cu drag de salba frumoaselor acțiuni culturale desfășurate la sfârșitul lunii august. Sperăm că aceleași amintiri vor păstra în suflet și cititorii, toți prietenii noștri.

Mesagerul. 2000, 30 sept., p. 6.

Biblioteca „Transilvania” – un deceniu de activitate

Valoarea unei biblioteci se măsoară nu numai prin numărul de utilizatori, (circa 25000 prezenți la Biblioteca „Transilvania”) și al publicațiilor difuzate (circa 473000), ci și prin cantitatea serviciilor de informare prestate și gradul de punere în valoare a fondurilor sale. La acest capitol putem spune cu certitudine că am reușit din plin. Pe parcursul unui deceniu Biblioteca a fost completată calitativ de către ctitorii spirituali – directorul general al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj-Napoca Traian Brad, și directoarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” Lidia Kulikovski. Grație donațiilor, fondul de carte a ajuns la 50 000 de volume. După selectarea minuțioasă, volumele care nu au intrat în colecția Bibliotecii „Transilvania”, au fost donate altor instituții, cum ar fi: unor școli din cartierul Ciocana, Universitatea din Cahul, Școala medii din Chiperceni, județul Orhei, Biblioteca din Florești.

Pe parcursul unui deceniu la Bibliotecă au fost prezente personalități marcante de pe ambele maluri ale Prutului, care au participat la activitățile tradiționale axate în jurul cărții de exemplu: Zilele bibliotecii, Salonul noutăților editoriale, Ședințele Cenaclului „Perpetuum”, Simpozionul „Basarabia – Transilvania: repere culturale”, expoziții de carte la „Salonul Noutăților Editoriale 2001”, „Cultura clujeană contemporană”, „Galeria aniversară a scriitorilor basarabeni – 2001!”, „Un deceniu al Speranței”, „Este a noastră limbă și noi suntem cu ea popor”; lansări și prezentări de carte – „*Clujeni ai secolului XX, Dicționar esențial, Dicționar analitic de opere literare românești*”, coordonator Ioan Pop, prezentate de Adrian Popescu și Iosif Pervan; „*Secvențe preromantice*”, „*Bibliografia literaturii române, 1961-1965*,” vol. 1-4;

„Biblioteca filialei Cluj-Napoca a Academiei Române”, prezentată de Alin Mihai Gherman și Anatol Petrencu, cu noua sa carte „În serviciul zeiței Clio”.

Serviciul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Centrul de Informare și Documentare „Chișinău” au elaborat cu prilejul acestui jubileu volumul „Cărți cu autografe din colecția Bibliotecii Publice „Transilvania” și „Biblioteca „Transilvania – 10 ani de existență (1991-2001). Repere bibliografice”. Broșurile reflectă imaginea Bibliotecii în presă și personalitățile care au lăsat autografe pe volumele lor. „Pinacoteca” a găzduit o expoziție de grup a lucrărilor donate Bibliotecii – Ion Daghi, Eleonora Romanescu, Simion Zamșa, Vasile Cojocaru, Gheorghe Oprea, Anatol Danișișin, Carolina Danișișin, Victor Babuci, Glebus Sainciuc. Grație Fundației SOROS, copiii din familii vulnerabile beneficiază de un nou serviciu inedit în cadrul Bibliotecii „Transilvania” – „Ludoteca”. El pune la dispoziția copiilor jocuri electronice, jucării moi, puzzle, Lego, jocuri cognitive, vizionarea filmelor, teatru cu păpuși, casete video, CD-ROM-uri.

Colectivul Bibliotecii „Transilvania” rămâne și în continuare la dispoziția dumneavoastră. Aici puteți găsi buna dispoziție și informația necesară.

Dialog. 2001, 7 sept, p. 4.

O bibliotecă devenită simbol al atracției polilor

Am citit undeva despre un interesant fenomen: atracția polilor, atracția extremităților unui întreg, ale unui tot cultural, spiritual, etnic. Acad. Mihai Cimpoi, referindu-se la volumul de studii „*Lumini modelatoare: Legături literar spirituale între Moldova (Basarabia) și Transilvania*” (Chișinău – București, 2002), vorbea despre „**atracția marginilor arealului etno-cultural românesc**”, mai precis, despre niște relații deosebit de strânse între două margini concrete, Moldova, inclusiv Basarabia (ulterior Republica Moldova) și Transilvania. Aceste interferențe, deosebit de fructuoase, pot fi ilustrate prin numeroase exemple. Suficient să ne referim la rădăcinile ardeleni ale lui Mihai Eminescu sau Ion Creangă, la activitatea iluministă a transilvăneanului Onisifor Ghibu la Chișinău, în anii de restriște și de glorie 1917-1918, sau la impresionanta activitate păstorească a basarabeanului Antonie Plămădeală, ajuns mitropolit al Ardealului, Crișanei și Maramureșului. Un exponent strălucit al acestor relații a fost distinsul cărturar de la Cluj Traian Brad, grație căruia la Chișinău, încă pe când exista URSS, a fost deschisă o primă Bibliotecă Publică românească – „Transilvania” din sectorul Ciocana.

Și iată că Biblioteca Publică „Transilvania», instituție cu un aport deosebit la dezvoltarea informațională, spirituală, culturală, educațională a comunității chișinăuiene a ajuns la **15 ani de existență**. Orice aniversare, lucru știut, e, în primul rând, o sărbătoare. Totodată, însă, e și un prilej de a face evaluări, de a trece în revistă nu numai succesele, dar și posibilele restanțe, scăpări.

Se cere să menționăm, în primul rând, **colaborarea fructuoasă dintre Biblioteca Publică „Transilvania” și Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj**. Această conlucrare a contribuit

substanțial la mărirea colecției și la diversificarea ei, transformând BP „Transilvania” din sectorul Ciocana al capitalei într-o bibliotecă ce poate satisface cele mai diferite interese și gusturi, chiar și pe cei mai pretențioși solicitanți de carte și alte forme de informare-documentare. Donațiile consistente ce vin de la Cluj-Napoca și din alte localități ardelenne sporesc numeric pe an ce trece, contribuind la informarea și deservirea calitativă a utilizatorului. Concomitent, trebuie să remarcăm și concursul BM „B.P. Hasdeu», de care am beneficiat constant: și la nivel de achiziție, și ca logistică profesională, și prin simpla, omenească susținere morală care în multe situații contează nu mai puțin decât suportul material. Este greu de estimat contribuția ce și-au adus-o, la buna desfășurare și ameliorarea activității BP „Transilvania» diferite personalități ale vieții publice, culturale, științifice, literar-artistice – și de la Cluj, și de la Chișinău. Nu vom risca să-i enumerăm aici, chiar și într-un cadru aniversar. Volumul unui articol, oricât de mare, nu ne va permite să-i nominalizăm pe toți, de aceea ne limităm la niște sincere și călduroase mulțumiri, adăugând asigurarea că nu sunt date uitării eforturile, contribuțiile nimănui dintre cei care au pășit pragul bibliotecii noastre cu o carte, cu o idee frumoasă, cu un gând bun.

Cei 15 ani de activitate a BP „Transilvania” sunt o cale de constituire, de căutare a locului în comunitate, de afirmare, recunoaștere publică a multor realizări. Pe parcursul acestei perioade au fost organizate un șir de **activități culturale: simpozioane științifice, ateliere profesionale, colocvii, mese rotunde, lansări și prezentări de carte, cenacluri literare și cluburi, concursuri** etc. Vom menționa activitatea cenaclurilor „Perpetuum”, „Rapsozii Ciocanei”, s-au impus printre beneficiarii noștri clubul „Fantezie și dibăcie” și un inedit „Club al Consiliului Europei”. Sunt apreciate diferite programe educaționale: „Ora poveștilor”, „Ludoteca”,

„ABC-ul bunului creștin”, *Tabăra de vară* „Lectură și agrement”, diverse manifestări gen competiție cum ar fi Concursul republican „La izvoarele înțelepciunii”, concursul de „Încondeiere a oului de Paști” și altele, care datorită popularității au devenit tradiționale.

Ca și alte filiale ale BM „B.P. Hasdeu”, „Transilvania” s-a inclus în **activitatea bibliografică și editorială**. La aniversarea a 15-a de la întemeiere, colectivul BP „Transilvania” prezintă publicului cititor trei bibliografii, toate fiind îngrijite de dr. conf. univ. Lidia Kulikovski și având-o ca alcătuitoare pe Ludmila Capîța, bibliotecarul principal la BP „Transilvania”. O lucrare este consacrată activității apreciatului poet, prozator, epigramist și textier, de asemenea și arhitect al vieții culturale a Chișinăului: *Ianoș Țurcanu- Biobibliografie* (BM „B.P. Hasdeu”, CID „Chișinău” al BM, BP „Transilvania”, editura „Museum”, 2006. – 80 p.). Cuprinde 433 descrieri bibliografice, are un *Studiu introductiv* semnat de acad. Mihai Cimpoi, aprecieri de scriitorii Iulian Filip și Victor Adam. Cea de a doua carte prezintă preocupările filologice, didactice și literare ale unui intelectual originar din Nordul Bucovinei: „*Ion Bejenaru*” – *Biobibliografie* (BM „B.P. Hasdeu”, CID „Chișinău” al BM, BP „Transilvania”, editura „Bons Offices”, 2006. – 68 p.). Dedicată aniversării a 75 – a lui Ion Bejenaru, cartea conține 520 descrieri bibliografice, un studiu introductiv scris de savantul Anatol Ciobanu, membru-corespondent al AȘM, și de conf. univ. C. Dobrovolschi, ambii profesori la Facultatea de Litere de la Universitatea de Stat din Moldova. În fine, amintim și de o lucrare elaborată ad-hoc, cu prilejul aniversării a 15-a a bibliotecii noastre: „*Transilvania – țară de dor*” (Chișinău, 2006. – 110 p.) – bibliografie tematică, ce ilustrează varietatea fondului de carte din și despre Transilvania din cadrul bibliotecii chișinăuene ce poartă numele acestei provincii istorice a României,

deosebit de bogată în talente. Bibliografia întrunește 1003 descrieri bibliografice, prin care este valorificat patrimoniul de carte românească transilvană, include culegeri de documente istorice și cronici, studii monografice, articole științifice și materialele editate, enciclopedice, de popularizare, studii și cercetări, scrieri literare etc., distribuite în capitole conform CZU. Cartea se deschide cu un *Cuvânt-înainte: Luminile modelatoare ale Transilvaniei*, al acad. Mihai Cimpoi, acesta fiind urmat de studiul introductiv „*Prin destine similare – istoria ne leagă*”, semnat de Parascovia Onciu, coordonatoarea ediției.

Pagina WEB a bibliotecii www.hasdeu.md/transilvania informează exhaustiv despre activitatea curentă, de la fondare încoace, a Bibliotecii Publice „Transilvania”.

Zilele Bibliotecii Publice „Transilvania” s-au constituit într-o filă reprezentativă a istoriei BP, ilustrând foarte convingător eficiența activității noastre ca instituție culturală la dispoziția comunității, centru de informare/documentare și de instruire a tinerei generații. De-a lungul celor 15 ani de existență, Zilele Bibliotecii „Transilvania” au întrunit numeroase personalități de vază ale culturii, literaturii, artei, științei și vieții publice de pe ambele maluri ale Prutului, o prezență cu adevărat remarcabilă constituind-o reprezentanții Clujului. În acest an, această manifestare s-a desfășurat în perioada 9-15 octombrie 2006. Zi de vârf a fost data de 13 octombrie, cu prezența unei numeroase delegații din Transilvania în frunte cu directorul BJ Cluj „Octavian Goga” profesor Doina Popa, și reprezentantul Consiliului Județean Cluj dl. Vasile Corpodean.

Salonul de toamnă al cărții transilvane, cu genericul „*Din Transilvania pentru Transilvania*”, a adunat în aula bibliotecii sute de liceeni, studenți, adulți, oameni de cultură, scriitori. Expoziția de carte a inclus 760 volume și 30 CD-uri, în majoritate absolută

noutăți editoriale de la Cluj-Napoca, București, alte mari centre culturale din România. Ochii multor vizitatori s-au oprit îndelung asupra acestui patrimoniu de excepție adus din Ardeal pentru publicul din Chișinău, în sprijinul cunoașterii, cultivării, dar și apropierii noastre spirituale.

Sărbătoarea a fost împlinită cu un șir de lansări și prezentări de carte, dintre care evidențiem câteva *cărți-eveniment*:

„*Biblia de la Blaj 1795*”, prezentată la Salonul nostru de dr. Adrian Grănescu. Ediție jubiliară cu binecuvântarea Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Române Unite cu Roma, apărută în anul 2000, după mai bine de două secole de la prima apariție. Cititorul v-a avea prilejul să reparcurgă cuvântul scris al lui Dumnezeu în forma în care înaintașii noștri s-au străduit să-l facă mai bine înțeles și mai iubit. Volumul are o deosebită valoare spirituală, istorică, filologică etc., însumând 2616 file.

Mihai Eminescu. „*Manuscrisele*” (Ed. îngrijită de acad. Eugen Simion, red. Gabriela Dumitrescu. – București: Editura Encicl., 2004. – 818 p.). Ediția-manuscris cuprinde creații ale Poetului din perioada studiilor și din „epoca ieșeană”, anii 1866-1878. Nu mai e cazul să insistăm asupra acestui adevăr: orice carte pe care apare numele lui Eminescu – se bucură de atenția maximă a cititorilor. Nu încape nici o îndoială că și acest volum v-a avea numeroși solicitanți, din cele mai diferite categorii sociale și profesionale.

Alex. Ștefănescu. „*Istoria literaturii române contemporane 1941-2000*” (București: Ed. Mașina de scris, 2005. – 844 p.), prezentată de prof. dr. Ilie Rad, apreciat publicist, scriitor și profesor universitar. Această versiune personală a istoriei literare românești prezintă cititorului individualitățile mai multor scriitori de seamă, aduși rând pe rând în centrul atenției ca protagoniști ai literaturii române și ca purtători de istorie. Autorul a redat tot ce e mai fru-

mos, semnificativ și demn de reținut din literatura română contemporană într-o vreme nu chiar favorabilă scrisului și cititului.

Au fost lansate și alte cărți, și astea trezind un viu interes al persoanelor prezente la manifestare:

„*Traian Brad – un slujitor al cărții*” (Colectiv de autori. – Cluj-Napoca: Casa Cărții de știință, 2005, 296 p.). Volumul omagial, readuce printre noi personalitatea ieșită din comun a omului de aleasă cultură de la Cluj, cum am remarcat cu diferite ocazii, și ceva mai sus – unul din ctitorii Bibliotecii „Transilvania”, astfel punându-se temelia pentru funcționarea la Chișinău a unei salbe de Biblioteci similare, deschise și patronate spiritual de colegii din diferite orașe și județe ale României. Respectul și considerația de care s-a bucurat Traian Brad au fost imense. Nu este întâmplător faptul că această carte dedicată memoriei lui a beneficiat de prezentarea câtorva personalități: Doina Popa, Lidia Kulikovski, Alexe Rău, Ion Hadârcă.

„*Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*” (cunoscut și prin abrevierea DOOM, sau, cu un titlu simplificat – „Dicționarul ortografic al Academiei Române”, ediția a 2-a) a fost prezentat de Doina Popa, iar alte două cărți: Grănescu Adrian. „*De o parte și de alta a cărților*”. – Cluj-Napoca: „Limes”, 2005; Serghi Cella. „*Interviuri*. – Cluj-Napoca”: „Limes”, 2005 au fost prezentate de Ilie Rad. Scriitorul și bibliologul Adrian Grănescu a prezentat mai multe volume (unele, împreună cu Lucian Cristea): Ilie Rad. „*De la Moscova la NewYork. Note de drum din Federația Rusă și fragmente de jurnal American*”. – Cluj-Napoca: „Limes”, 2005; Lucian Cristea. „*Un urs în tribunal*”. – Cluj-Napoca: „Grinta”, 2006; „*Zodia ciorii vopsite*”. – Cluj-Napoca: „Grinta”, 2005; „*Sufletul pensulei*”. – Cluj-Napoca: „Grinta”, 2005.

Virgil Bulat s-a referit la o carte de autor și la alta unde figurează în calitate de coautor: Virgil Bulat, Victor Nicolae, Ion Po-

pescu-Brădiceni. „*Raportul lona*”. Oradea: „Cogito”, 2006 și Virgil Bulat. „*Metaintarsi în mezopunct*”. – Oradea: „Cogito”, 2006.

Excelența Sa Ambasadorul României în Republica Moldova, Filip Teodorescu a vorbit cu drag despre carte și relațiile culturale dintre cele două state românești, despre aportul cărții în istoria omenirii. Scriitorii Ianoș Țurcanu, Ion Hadârcă, Andrei Burac, Vladimir Beșleagă, Serafim Saka, Victor Dumbrăveanu, Nicolae Rusu, Ion Vieru, Claudia Partole, Tudor Colac, Iulian Filip prin mesajele lor au subliniat importanța cărții în educație, rolul lecturii în formarea viitoarei generații, despre aportul și efortul material depus de BJ „Octavian Goga” Cluj și de Consiliul Județean în completarea colecțiilor de carte și la desfășurarea unor activități culturale cu un real impact în viața chișinăuienilor.

Clipe de desfătare estetică și emotivă au avut invitații ascultând un recital despre carte și bibliotecă, prezentat de elevii din clasa IV a Liceului „Mihail Berezovschi”, îndrumați de profesora Tamara Andrei. Elevii Liceului „Gaudeamus”, îndrumați de profesorii Tatiana Doibani și Pavel Cerbușcă, au ținut un recital de cântece religioase cu ocazia sărbătorii „*Acoperământul Maicii Domnului*”- Hramul municipiului Chișinău.

Cunoscuta pictoriță Valentina Brâncoveanu, care și-a câștigat reputația de „pictoriță a florilor” și „zugrav al orașului vechi”, a fost prezentă la Zilele Bibliotecii „Transilvania” printr-un vernisaj de pictură, expunând 40 de tablouri, care au fascinat publicul prin felul cum a putut reface artista, prin culori și linii, imagini ale Chișinăului de odinioară, și printr-o serie de peisaje din Țară. La deschiderea expoziției jurnalistul Vasile Malanețchi a menționat că Valentina Brâncoveanu este o prietenă fidelă a bibliotecilor chișinăuiene, unde a expus de foarte multe ori, la „Transilvania” având o expoziție în cadrul primei și acum, la a 15-a ediție a Zilelor Bibliotecii.

Maria Iliuț, una dintre cele mai iubite interprete de muzică populară românească de la noi, a dat strălucire sărbătorii, prin melosul duios al recitalului său, care a trezit admirația generală, vocea ei fermecătoare și repertoriul ei selectat cu mult gust constituind o adevărată revelație pentru oaspeți.

Manifestarea a inclus și un *Atelier profesional*: „*Biblioteca Municipală „B. P.Hasdeu” și BJ „Octavian Goga” Cluj: Dezvoltare, Progres, Parteneriat, Colaborare*, având ca moderatori pe dr. conf. univ. Lidia Kulikovski și prof. Doina Popa, cu participarea bibliotecarilor din Cluj-Napoca: Adriana Kiraly, Tatiana Costiuc, Sorina Stanca, Olimpia Pop, Ioana Socaciu, a colegelor de la Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” din Focșani -Teodora Fântânaru (directoarea BJJF), Monica Danilov, Ana-Maria Cătănoiu, Margareta Tătăruș și, desigur, prin implicarea specialiștilor din Chișinău. Au dat pondere Atelierului profesional comunicările mai multor participanți: Doina Popa, Lidia Kulikovski, Ludmila Pînzaru, Ludmila Pegza, Sorina Stanca, Tatiana Costiuc, Adriana Kiraly. S-au abordat teme actuale, stringente pentru activitatea bibliotecară în această perioadă a societății informaționale: servicii interactive de transmitere de mesaje prin internet și telefonია mobilă bazate pe tehnologia RFID destinate bibliotecilor publice, sistemului informațional METRO, E-bibliografii, cercetarea bibliografică, construcția de biblioteci în viziunea specialiștilor europeni, competențe informaționale ale beneficiarilor, acțiuni și programe de educație permanentă, servicii noi la BJ „Octavian Goga” Cluj și la BM „B.P. Hasdeu” etc. Dezbaterile atelierului s-au axat în special în jurul subiectelor legate de utilizarea tehnologiilor informaționale moderne. S-a accentuat necesitatea ca acestea să ofere utilizatorilor o informare / documentare cât mai eficientă, servicii moderne pentru bibliotecă – de mesagerie, servicii comunitare ș.a.

În cadrul atelierului a avut loc lansarea unui nou manual de specialitate: *Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor*. – Chișinău: Editura Epigraf, 2006, de dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski. Prezentând noua apariție editorială, publicistul Vlad Pohilă a menționat originalitatea lucrării, volumul impresionant și divers de informații cuprinse, toate extrem de utile nu numai studenților de la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării, dar și lucrătorilor din sistemul bibliotecar, având în vedere faptul că prezintă cele mai noi aspecte ale acestei munci. Cartea are o structură inedită, este făcută în așa fel încât să trezească interesul oricărui cititor, dacă nu prin textul ca atare, atunci prin anexe, grafice, teste, materiale suplimentare. De asemenea, a fost scoasă în evidență eleganța volumului, ținuta grafică apreciabilă.

În cadrul Zilelor Bibliotecii „Transilvania” a funcționat și expoziția Lucrări elaborate de către Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Circa 40 de volume expuse atenției vizitatorilor au constituit o reflectare obiectivă și completă a activității științifice și editoriale a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din ultimii ani. Este un capitol al muncii noastre cu care BM se poate mândri în fața colegilor de breaslă de pe alte meridiane ale globului.

Prin multitudinea de evenimente și activități, prin participarea cu dăruire a numeroase personalități de valoare, a fraților noștri de la Cluj și Focșani, a colegilor chișinăuieni, prin tot ce s-a produs și a impresionat publicul în cadrul ediției jubiliare a Zilelor BP „Transilvania”, această manifestare a devenit remarcabilă și pentru beneficiari și pentru noi, angajații ei. Datorită unor asemenea manifestări suntem încurajați să valorificăm în continuare potențialul uman și informațional al Bibliotecii Publice „Transilvania”. Și pentru că judecătorul cel mai obiectiv și mai valoros al muncii bibliotecarilor este Măria Sa cititorul, am găsit

de cuviință să ne încheiem acest articol aniversar prin alăturarea câtorva note, aprecieri și impresii de ale unor buni, fideli prieteni, scrise special, la recentul jubileu al bibliotecii noastre.

Astăzi am aniversat 15 ani de la înființarea Bibliotecii „Transilvania” din Chișinău

Am trăit un sentiment de bucurie și de emoție gândindu-mă că ceea ce în 1991 a fost un ideal frumos – s-a transformat în realitate.

Biblioteca a lucrat în acești ani și astăzi este o instituție de referință în contextul cultural al acestei capitale și al statului Republica Moldova.

Felicitări directorului bibliotecii, dna Parascovia Onciu, și întregului colectiv pentru nivelul în care au știut să dea viață acestei instituții. Doina Popa, director, BJ „O. Goga” Cluj-Napoca

Iată că s-au încheiat 15 ani de activitate a Bibliotecii „Transilvania” – prima bibliotecă de carte românească din Chișinău. Apariția și dezvoltarea ei a fost favorizată de timpuri prielnice, dar și de oameni de bună-credință care au depus efort și suflet pentru a realiza acest proiect ca un vis frumos, care a putut deveni o realitate incontestabilă. Țin să menționez nominal, în acest context sărbătoresc, două personalități de spirit înalt, care au avut contribuții deosebite, remarcabile la realizarea proiectului „Transilvania”: regretatul cărturar clujean Traian Brad și inimoasa conducătoare a BM „Hasdeu”, dna dr. conf. univ. Lidia Kulikovski. În acești 15 ani, prin eforturile harnicului colectiv de bibliotecare, condus cu atâta suflet și har de doamna Parascovia Onciu, Biblioteca „Transilvania” a ajuns să fie un important centru de cultură și spiritualitate românească. Succese pentru mai departe, multă multă sănătate și inspirație. Argentina Cupcea-Josu.

Am venit, cu dragoste și inima deschisă, pentru a doua oară, la Chișinău. Am venit „de-acasă acasă” cum zicea Nichita Stănescu.

Felicit conducerea Bibliotecii „Transilvania” pentru succesele de până acum și sper să pot participa și la semicentenarul acestei instituții. Felicit conducerea Bibliotecii Județene „Octavian Goga” pentru perseverența dovedită în realizarea unui proiect vizionar!

Ilie Rad, Facultatea de jurnalistică, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj

Azi sufletul nostru românesc a palpitan de bucurie. Ne-am întâlnit după 15 ani, la fel de entuziaști, de frumoși, la fel de sentimentali, la fel de „deștepți” și plini de planuri, idei, sentimente... Să fim la fel și peste încă 15 ani!! Chișinău, 13 octombrie 2006.
Ada Kiraly, Cluj

Am venit a treia oară în frumosul oraș Chișinău. M-am simțit totdeauna alături de orașul acesta și de bibliotecarii lui: fie în gândurile mele, fie atunci când m-am preocupat de achiziționarea de carte pentru Biblioteca „Transilvania”. Toate aceste vizite, toate impresiile și cunoștințele acumulate nu vor rămâne fără urme în ceea ce voi mai scrie. Adrian Grănescu, Cluj

Din Transilvania pentru „Transilvania”

O aniversare e o sărbătoare, e un prilej de a face evaluări.

Biblioteca Publică „Transilvania”, inaugurată acum 15 ani, substanțial a contribuit la dezvoltarea informațională, spirituală, culturală, educațională a comunității ciocănene și chișinăuiene. 15 ani e o cale de constituire, de căutare a locului în comunitate, de afirmare și de apreciere. Pe parcursul acestei perioade au fost organizate un șir de activități de animație culturală și științifică: simpozioane științifice, ateliere profesionale, colocvii, mese rotunde, lansări și prezentări de carte, cenacluri literare: „*Perpetuum*”, „*Rapsozii Ciocanei*”, Clubul „*Fantezie și dibăcie*”, Clubul „*Consiliului Europei*”, programe educaționale și de promovare a lecturii: „*Ora poveștii*”, „*Ludoteca*”, „*ABC-ul bunului creștin*”, concursuri: „*Încondeierea oului de Paști*”, „*La izvoarele înțelepciunii*”, „*Tabăra de vară – lectură și agrement*”.

Zilele Bibliotecii Publice „Transilvania” s-au desfășurat în perioada 9-15 octombrie 2006. Zi de vârf a fost data de 13 octombrie, cu prezența unei numeroase delegații din Transilvania, în frunte cu directorul Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Cluj, prof. Doina Popa și reprezentantul Consiliului Județean, Vasile Corpodean.

Ambasadorul României în Republica Moldova, Filip Teodorescu a vorbit cu drag despre carte și relațiile culturale dintre România și Republica Moldova, despre aportul cărții în istoria omenirii. Scriitori din Chișinău: Ianoș Țurcanu, Ion Hadârcă, Andrei Burac, Vladimir Beșleagă, Serafim Saka, Victor Dumbrăveanu, Nicolae Rusu, Ion Vieru, Claudia Partole, Tudor Colac, Iulian Filip, prin mesajele lor au subliniat importanța cărții în educație, de asemenea importanța lecturii în formarea viitoarei generații, despre aportul și efortul material depus de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și Consiliul Județean în completarea colec-

țiilor. Colaborarea fructuoasă dintre Biblioteca Publică „Transilvania” și Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj a contribuit substanțial la mărirea colecției și la diversificarea ei. Donațiile consistente de la un an la altul au sporit în număr, contribuind la informarea și servirea calitativă a utilizatorului.

Salonul de toamnă al Editurilor transilvane cu genericul „*Din Transilvania pentru „Transilvania”*” a adunat în sala bibliotecii sute de liceeni, studenți, oameni de cultură, scriitori. Expoziția de carte a inclus 760 de volume, în valoare totală de 12 642,17 lei și 30 CD-uri în valoare totală de 419, 96 lei. Ochii celor prezenți au fost ațintiți asupra acestui patrimoniu, adus din Ardeal pentru publicul din Chișinău în sprijinul cunoașterii.

Sărbătoarea a fost împlinită cu un șir de lansări și prezentări de carte:

Cărți/eveniment:

- „*Biblia de la Blaj 1795*”, prezentată de Adrian Grănescu. Ediție jubiliară cu binecuvântarea Î.P.S. Lucian Mureșan, Mitropolitul Bisericii Române Unite, apărută după mai bine de două secole de la prima apariție; cititorul va avea prilejul să parcurgă cuvântul scris al lui Dumnezeu în forma în care înaintașii noștri s-au străduit să-l facă mai bine înțeles și mai iubit. Cartea are o deosebită valoare istorică și filologică, conținând 2 616 de file.
- Alex Ștefănescu. „*Istoria literaturii române contemporane 1941-2000*”, prezentată de Ilie Rad. Mihai Eminescu „*Manuscrise*”. Volumul cuprinde creații ale poetului din perioada studiilor și din perioada ieșeană, 1866-1878.

Au fost lansate următoarele cărți:

- „*Traian Brad – un slujitor al cărții*”, prezentată de Doina Popa, Lidia Kulikovski, Alexe Rău, Ion Hadârcă.
- „*Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*”, prezentat de Doina Popa.

- Adrian Grănescu, „*De o parte și de alta a cărților*”. – Cluj-Napoca: Limes, 2005, prezentată de Ilie Rad.
- Cella Serghi. „*Interviuri*”. – Cluj-Napoca: Limes, 2005, prezentată de Ilie Rad.
- Ilie Rad. „*De la Moscova la New York. Note de drum din Federația Rusă și fragmente de jurnal american*”. – Cluj-Napoca: Limes, 2005, prezentată de Adrian Grănescu.
- Lucian Cristea. „*Un urs în tribunal*”. – Cluj-Napoca: Grinta, 2006; „*Zodia ciorii vopsite*”. – Cluj-Napoca: Grinta, 2005; „*Sufletul pensulei*”. – Cluj-Napoca: Grinta, 2005, prezentată de Lucian Cristea și Adrian Grănescu.
- Virgil Bulat, Victor Nicolae, Ion Popescu-Brădiceni. „*Raportul Iona*”. Oradea: Cogito, 2006, prezentată de Virgil Bulat.
- Virgil Bulat. „*Metaintarși în mezopunct*”. – Oradea : Cogito, 2006, prezentată de autor.

Momente emoționante au avut invitații ascultând recitalul despre Carte și Bibliotecă al elevilor din clasa a IV-a, de la Liceul „Mihail Berezovschi”, îndrumător Tamara Andrei.

Liceenii de la „Gaudeamus” au susținut un recital de cântece religioase despre sărbătoarea „*Acoperământul Maicii Domnului*” – Hramul orașului Chișinau, îndrumați de profesorii Tatiana Doibani și Pavel Cerbușcă.

Vernisajul de pictură al Valentinei Brâncoveanu a fascinat publicul prin ilustrarea Chișinăului de odinioară și a peisajelor din Țară. Vașile Malanețchi a prezentat-o pe „Regina florilor” – Valentina Brâncoveanu, menționând, că este la Biblioteca Publică „Transilvania” cu cea de-a doua expoziție. Maria Iliuț a înviat sărbătoarea prin melosul duos al recitalului său de melodii populare.

A doua jumătate a zilei a demarat cu Atelierul profesional „*Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” – Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, Cluj: Dezvoltare. Progres. Parteneriat. Colaborare*”.

Atelierul i-a avut ca moderatori pe Lidia Kulikovski și pe Doina Popa, cu participarea bibliotecarilor din Cluj-Napoca: Adriana Kiraly, Tatiana Costiuc, Sorina Stanca, Olimpia Pop, Ioana Socaciu, colegile de la Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” din Focșani: prof. Teodora Fântânanu (director), Monica Danilov (director economic), Ana Maria Cătănoiu și Margareta Tătăruș.

Atelierul profesional a excelat, prin comunicările participanților: Doina Popa, Lidia Kulikovski, Ludmila Pânzaru, Ludmila Pegza, Sorina Stanca, Tatiana Costiuc, Adriana Kiraly, teme de stringentă actualitate cum ar fi: servicii interactive de transmitere de mesaje prin internet și telefonia mobilă bazate pe tehnologia RFID destinate bibliotecilor publice, sistemul informațional METRO, E-bibliografii, cercetarea bibliografică, construcția de biblioteci în viziunea specialiștilor europeni, competențe informaționale ale beneficiarilor, acțiuni și programe de educație permanentă, servicii noi la BJ „Octavian Goga”, Cluj.

În cadrul atelierului a avut loc lansarea manualului de specialitate a Doctorului în pedagogie, Lidia Kulikovski „*Accesul persoanelor dezavantajate la potențialul bibliotecilor*”. – Chișinău, Epigraf, 2006, prezentată de publicistul Vlad Pohilă. Manualul cuprinde informații variate, extrem de utile nu numai pentru studenții de la Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării, Catedra Biblioteconomie și Așistență informațională, dar și pentru bibliotecari. Cartea se remarcă prin eleganță și ținută grafică. Are o structură originală, încât trezește interesul oricărui cititor, prin text, prin anexe, grafice, teste, materiale suplimentare.

La aniversarea a XV-a Biblioteca Publică „Transilvania”, colectivul ei a venit în fața publicului cu trei bibliografii, alcătuitoare fiind bibliotecarul principal Ludmila Capița:

- „*Ianoș Țurcanu*”: Biobibliografie
- „*Ion Bejenaru*„: Biobibliografie

- „*Transilvania – țară de dor: Bibliografie tematică*”.

„*Biobibliografia Ianoș Țurcanu*” este dedicată aniversării a 55-a a scriitorului Ianoș Țurcanu, care reflectă creația și activitatea sa ca poet, prozator, publicist, parodist, textier și coordonator al unor ediții. Cuprinde 433 de descrieri bibliografice. Studiul introductiv este semnat de academicianul Mihai Cimpoi, alte studii – de scriitorul Iulian Filip și criticul Victor Adam.

Lucrarea „*Ion Bejenaru*” este dedicată aniversării a 75-a a scriitorului, poetului, prozatorului, pedagogului și folcloristului Ion Bejenaru și cuprinde un volum considerabil de informații, ce reflectă diversitatea creației și activității lui în ansamblu. Cuprinde 520 de descrieri bibliografice, un studiu introductiv semnat de dr. profesor universitar Anatol Ciobanu și dr. conferențiar Constantin Dobrovolschi.

„*Transilvania – țară de dor: Bibliografie tematică*” este alcătuită din fondurile Bibliotecii Publice „Transilvania”, care cuprinde 1 003 de descrieri bibliografice, în care este valorificat patrimoniul de carte românească transilvăneană. Include culegeri de documente istorice și cronici, studii monografice, articole științifice și materialele editate: enciclopedice, de popularizare, studii și cercetări. Studiul introductiv este semnat de academicianul Mihai Cimpoi „*Luminile modelatoare ale Transilvaniei*” și completat de cel „*Prin destine similare – istoria ne leagă*” de Parascovia Onciu .

Pagina WEB a Bibliotecii www.hasdeu.md/Transilvania/, lansată în cadrul Zilelor Bibliotecii, informează utilizatorii de pe mapamond despre activitatea instituției noastre.

Prin multitudinea de activități, prin tot ce s-a produs în această zi marcantă pentru noi, suntem încurajați să valorificăm în continuare potențialul uman și informațional al Bibliotecii Publice „Transilvania”.

Un important centru comunitar

Inaugurată la 29 august 1991, ca prima bibliotecă de carte românească la Chișinău, în ajunul sărbătorii „Limba noastră cea română”, Biblioteca Publică „Transilvania” a devenit un centru informațional, cultural și de socializare pentru comunitatea capitalei, asigurând accesul liber la informație tuturor rezidenților ei fără limită de vârstă, sex, limbă, religie, politică, condiție socială, fizică, capacitate intelectuală.

Tradiționale au devenit Zilele Bibliotecii „Transilvania”, desfășurate în fiecare an în perioada 25-31 august.

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” a fost în acest an alături de noi cu valoroși oameni de cultură din Transilvania, cu carte de valoare și o delegație din 11 persoane, în frunte cu directorul BJC, Doina Popa, bibliotecari, scriitorii Doina Cetea, Radu Constantinescu, Virgil Pop, Adrian Grănescu, Teodor Mateescu, reprezentantul Primăriei Cluj – Angela Nistor au participat la aniversarea bibliotecii.

Suita de activități a început de luni, 25 august, cu *Ziua ușilor deschise*. A urmat o serie de expoziții de carte intitulată: „Personalități ale literaturii clujene omagiate în anul 2003”, „Scriitori basarabeni omagiați în anul 2003”, „Cultură clujeană contemporană”. Alte câteva expoziții au fost consacrate Independenței Republicii Moldova și Limbii române. A impresionat expoziția de lucrări ale copiilor, participanți în proiectul „*O provocare pentru cei mai buni*” și vernisajul de pictură din colecțiile Pinacotecii Bibliotecii „Transilvania” creații ale pictorilor ce au vernisat expoziții pe parcursul acestor 12 ani, lucrări donate bibliotecii.

Un program artistic distractiv pentru copii a fost prezentat la cea de-a doua aniversare a Ludotecii. Copiii de la grădinițele nr. 135 și nr. 225, mici utilizatori ai Bibliotecii, au recitat versuri,

au cântat noi piese muzicale, au vizionat cartea electronică „Zece frați neastâmpărați”, au participat la concursul „Eroii literari din cărțile scriitorilor basarabeni pentru copii”. La lansarea cărții „Cucul cu cucui”, de Ianoș Țurcanu, fiecare copil a primit în dar câte un exemplar al cărțulie nou lansate.

Directorul BJC „Octavian Goga”, Doina Popa, a făcut o prezentare a Bibliotecii pe care o conduce a serviciilor acesteia, a noului sediu.

Biblioteca „Transilvania” s-a implicat și în elaborarea unor materiale promoționale și bibliografice. O experiență nouă pentru instituția noastră a fost elaborarea Biobibliografiei „Ion Dron” în format electronic, prezentată la Zilele Bibliotecii. Oaspeții clujeni ne-au bucurat cu o frumoasă donație de carte (300 titluri) și-au prezentat cărțile autorilor clujeni, premianți ai ANULUI LITERAR 2002.

Premiul pentru Poezie:

- Aurel Rău – „Piatra scrisă” (Editura Dacia); Dan Damaschin – „Îndurările” (Editura „Dacia”)

Premiul pentru Proză:

- Radu Mareș – „Anul trecut în Calabria” (Editura „Limes”)

Premiul pentru Istorie literară:

- Mircea Muthu – „Balcanismul literar românesc” (Editura „Dacia”).

Premiul pentru Literatura pentru copii și tineret:

- Doina Cetea – „Binoclul motanului Potifar” (Editura Societății Culturale „Lucian Blaga”)

Premiul pentru Eseu – publicistică:

- Mircea Popa – „Figuri universitare clujene” (Editura „Grinta”)

Premiul pentru Traduceri din literatura universală:

- Vasile Sav – „Opera Omnia” de Sfântul Augustin (Editura „Dacia”)

Premiul pentru Critică – istorie literară:

- Mircea Tomuş – „*Teatrul lui Caragiale dincolo de Mimesis*” (Editura „Dacia”).

La prezentarea acestor cărți și-au dat concursul Doina Cetea, Radu Constantin, Adrian Grănescu, Mihai Alin Gherman.

A fost lansată și cartea cercetătorilor chișinăuieni Ion și Tatiana Varta – „*Moldova și Țara Românească în timpul domniilor regulamentare: Documente inedite din arhivele din Federația Rusă, Ucraina și R. Moldova*” (Editura „Cartdidact”). A trezit interes culegerea de documente – „*Lansare în apărarea istoriei și demnității naționale*” (alcătuitori: Anatol Petrencu și Ion Negrei).

Oaspeții clujeni au mai ținut comunicări la Uniunea Scriitorilor – în cadrul Festivalului „Lucian Blaga”, precum și la Casa Limbii Române, au asistat la Cenaclul Literar „Flacăra”, condus de Adrian Păunescu, la lansarea albumului „*La răscruce de milenii. Chișinău. Sectorul Centru*” în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu”.

Zilele Bibliotecii „Transilvania” s-au asociat, și în acest an, cu niște întâlniri de suflet, poduri de cărți construite pentru cititorii noștri, pentru satisfacția noastră spirituală și pentru un viitor al armoniei interumane.

BiblioPolis. – 200, Vol. 7, Nr 3, p. 28-29

„Transilvania” și-a deschis din nou ușile pentru prietenii cărții

Nimic de mirare că, poate, cele mai iubite sărbători naționale, oficiale, de la noi – Ziua Independenței și Ziua Limbii Române, de două decenii se identifică pentru angajații, partenerii, cititorii și prietenii Bibliotecii „Transilvania” cu un eveniment marcant: *Săptămâna ușilor deschise*. Nu e de mirare, și nici întâmplător, doar Filiala „Transilvania” – prima bibliotecă românească din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” – a fost deschisă în acele zile tulburi, dar și fierbinți, de neuitat, de la sfârșitul lunii august 1991...

În anul curent, Săptămâna Ușilor Deschise la „Transilvania” s-a desfășurat în perioada 30 august – 2-6 septembrie 2013, ca de obicei adunând mulți prieteni ai cărții, avându-i ca oaspeți de onoare pe partenerii și colegii noștri de la BJC „Octavian Goga”, Cluj-Napoca. Toți s-au întrunit la o suită de manifestări consistente – unele tradiționale, altele purtând însemnele noilor schimbări, priorități și exigențe ce se impun în activitatea bibliotecilor noastre. În linii mari, programul Săptămânii Ușilor Deschise, la Filiala „Transilvania” a avut ca scopuri de bază extinderea parteneriatelor, promovarea valorilor instituției, atragerea noilor cititori și organizarea unor manifestări culturale cognitive, menite să familiarizeze publicul larg cu bogatul fond de carte de care dispunem. Inclusiv cu cele mai noi intrări, or, prietenii clujeni și de data aceasta au manifestat tradiționala generozitate românească, venind cu o donație de 220 de volume, unul mai valoros decât altul.

Bogata, frumoasa donație de carte, venită din Ardeal, a fost prezentată în cadrul tradiționalului Salon de toamnă al editurilor transilvane de către dna Sorina Stanca, director la BJC „Octavian

Goga”, fiind ascultată cu un viu interes de publicul prezent la manifestare. Foarte curând după ce am primit aceste daruri de mare valoare cognitivă, informativă, estetică, unele dintre noile intrări au și fost solicitate de către cititori. Aș menționa, în mod special, cărțile din seria „*Idei creative*” (62 de volume), în care persoanele interesate vor găsi numeroase și originale sugestii pentru confecționarea diferitor lucruri manuale. Iată și alte cărți ce au trezit interesul utilizatorilor, mai ales al celor tineri: „*Cum se face o temă de licență*”, „*Forța gândirii pozitive*”, „*Regulile artei*” etc. Ca și în ceilalți ani, clujenii au donat cărți captivante cu tematică istorică: „*Istoria corpului*” (3 volume), „*Istoria snobismului*”, „*Istoria frumuseții*” ș.a., precum și volume reprezentative de scriitori români, clasici și contemporani, traduceri din capodoperele literaturii universale.

Fiecare ediție a Săptămânii Ușilor Deschise înseamnă, în primul rând, deschiderea largă a ușilor instituției noastre către cele mai diverse categorii de utilizatori care, de altfel, s-au și obișnuit ca în aceste zile, de la sfârșitul verii – începutul toamnei, să vină la Bibliotecă nu numai pentru a împrumuta cărți sau a citi presa periodică, dar și pentru a asista ori a se implica în acțiuni culturale de amploare, unde au ocazia de a cunoaște ceva nou și captivant, din lumea literaturii și artelor, de a se întâlni și a comunica cu scriitori, artiști, pictori ș.a.m.d.

Specificul ediției din acest an al desfășurării *Săptămânii Ușilor Deschise* a constat în faptul că am organizat și un program de manifestări adresate special colegilor noștri bibliotecari. Desigur, invitații și oaspeții – lucrători ai sistemului bibliotecar – au putut participa la cele mai diferite acțiuni ce s-au derulat în cadrul Săptămânii, însă atenția lor a fost atrasă cu certitudine cel mai mult de Duplexul profesional „*Servicii inovative pentru tineri și copii*”, în cadrul căruia au fost prezentate cinci comunicări, cu

participarea a circa 80 de persoane.

Autori ai comunicărilor au fost atât colaboratori ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, cât și oaspeții noștri de la BJC „Octavian Goga” din Cluj-Napoca. Pentru a ne da seama mai bine de cercul de probleme abordate, vom enumera subiectele comunicărilor, numindu-i și pe cei care le-au ținut: „*Centrul de excelență pentru servicii oferite adolescenților și tinerilor adulți*” – Sorina Stanca, director, BJC „Octavian Goga” Cluj-Napoca; „*Vreau să-mi citești*” – proiect de lectură intergenerațională la secțiile pentru copii – Tatiana Costiuc, șef, Serviciul relații cu publicul, BJC „Octavian Goga”, Cluj-Napoca; „*Multiculturalismul – tendință spre depășirea diferențelor*” – Natalia Ghimpu, șef oficiu, Filiala „Ovidius”; „*Trolleybook – cartea cu antene*” – Andriana Mihăla-che, șef oficiu, Filiala „Ițic Mangher”; „*Un experiment relevant – Clubul poezilor descultți*” – dr. Vitalie Răileanu, cercetător literar, director, Filiala „O. Ghibu”, Sanda Bobu, președintele Clubului poezilor descultți.

Având în vedere interesul de care s-a bucurat acest Duplex profesional, vom reveni cu o prezentare mai amănunțită a felului cum s-a desfășurat el, ceea ce va contribui la o cunoaștere mai în-deaproape a conlucrării dintre colegi, promovând experiențe inedite din activitatea bibliotecarilor de la Chișinău și Cluj-Napoca.

O particularitate a ediției din acest an a Săptămânii de la Filiala „Transilvania” a constat și în faptul că fiecare zi a fost organizată având un generic sau o linie tematică directorie, după cum urmează: vineri: „*Biblioteca și prietenii săi*”; luni: „*Biblioteca „Transilvania” în lumea virtuală*”; marți: „*Pe aripile fanteziei în Țara Copilăriei*”; miercuri: „*Renata Verejanu, promotor al poeziei basarabene*”; joi: „*Biblioteca „Transilvania” – prietenul comunității*”; vineri: „*Tinerii în acțiune*”.

Au conferit Săptămânii Ușilor Deschise nuanțe agreabile,

atrăgătoare și activitățile legate de lansarea, prezentarea și discutarea unor cărți de scriitori basarabeni contemporani. Astfel, un invitat special a fost scriitorul Victor Prohin, care a participat la dezbateri asupra cărții regretatului său coleg de breaslă și bunul prieten al bibliotecilor din Chișinău, Victor Dumbrăveanu (1946-2011). Este vorba de cartea „*Vornicel la nunta badei*”, citită cu interes, apoi și discutată de către elevi de la școala primară „Grigore Vieru”, copiii demonstrând că au avut parte de o lectură plăcută și captivantă. Participanții la discuție, elevi din două clase a IV-a ale acestei școli, s-au dovedit a fi foarte receptivi, povestind, comentând, răspunzând prompt la diferite întrebări și completând cu entuziasm cele spuse de către colegi. La fel, au adresat multe întrebări scriitorului Victor Prohin. Toate acestea ne fac să credem că le plac mult peripețiile personajelor din carte.

În cadrul Cenaclului „Grai matern”, de altfel, cel mai vechi cenaclu de la Biblioteca noastră, inițiat și susținut cu mult succes de poeta Renata Verejanu încă în anii 1988-1989, au avut loc șapte lansări de carte. Este și firesc că tocmai dumneaei a fost o adevărată moderatoare a manifestărilor cu participarea scriitorilor, desfășurate în cadrul Săptămânii Ușilor Deschise din acest an la Filiala „Transilvania”. A fost organizat și un atelier de *handmade*, unde copiii au meșterit mărul, care persistă în multe întâmplări evocate de Renata Verejanu. Dintre cărțile lansate, vom aminti, mai întâi, de *Cenaclul „Grai matern” – 25*”, un volum omagial, consacrat celor 25 ani de activitate. Cititorii au primit cu căldură și alte volume lansate într-o atmosferă de maximă apropiere a cititorilor de poezie, de literatură în ansamblu și ale căror autoare este fidela prietenă a Bibliotecii noastre: „*Metafora nemuririi*” (poeme noi); „*Provocați-mă... să devin genială*” (poeme noi); „*Generația dintre secole*” (portrete ale contemporanilor); „*Pledoariile Renatei Verejanu*”.

O plăcută surpriză ne-a oferit Daniel Verejanu, fiul scriitoarei, unul dintre primii și cei mai credincioși – din fragedă copilărie! – membri ai Cenaclului, acum și el tânăr scriitor și cercetător în domeniul literar. Dânsul a lansat două volume a căror elaborare a participat în cel mai direct mod: „Eminescu ni l-a dat pe Mihai Cimpoi” (*Mihai Cimpoi în viziunea contemporanilor săi*) și „*Limba noastră cea română*” (antologie de poezii dedicate limbii Române de autori contemporani din R. Moldova). De altfel, această frumoasă antologie consacrată limbii noastre a fost premiată la ediția din anul curent a Salonului Internațional de Carte SIC-2013.

Au captat atenția tinerilor prieteni ai Bibliotecii „Transilvania” și prezentarea unor cărți mai vechi sau mai noi, cărți „jubilare”, care se bucură de solicitări constante din partea utilizatorilor: „*Cinci săptămâni în balon*” de Jules Verne, „*Bambi*” de Felix Salten, „*Aventurile lui Pinocchio*” de Carlo Collodi, „*Doi ani de vacanță*” de Jules Verne, „*Enigma Otiliei*” de G. Călinescu, „*Luceafărul*” de Mihai Eminescu, „*În casa bunicilor*” de Ionel Teodoreanu, „*Prințul fericit*” de Oscar Wilde, „*Singur pe lume*” de Hector Malot, „*Comoara din insulă*” de Robert Louis Stevenson.

După vacanța mare a liceenilor, și-a reluat activitatea Salonul de lectură „*Ceaiul de la ora patru*”, devenit tradițional la Biblioteca „Transilvania”. Conceput și dirigit din start de prof. Alexandra Tănase, profesoară de limba și literatura română la Liceul „Gaudeamus”, acest salon este un loc în care literatura este servită în stare pură, fără artificii, unde se întâlnesc elevi, profesori și scriitori – toți deschiși dialogului și, mai ales, dispuși să-și îmbogățească mintea și sufletul, să lege noi relații prietenești. În cadrul Săptămânii Ușilor Deschise a fost organizată o ședință specială a Salonului, la care s-au pus în discuție și au fost aprobate

activitățile preconizate pentru lunile septembrie 2013 – mai 2014. Profesoara Alexandra Tănase a menționat de ce sunt importante întreprinderile culturale, reamintind celor prezenți de alte manifestări desfășurate în anii precedenți în Biblioteca „Transilvania”: întâlnirile de suflet, întâlniri de neuitat cu scriitori, savanți, oameni de cultură ca Mihai Cimpoi, Vladimir Beșleagă, Vasile Romanciuc, Iulian Filip, Aurelian Dănilă, Maria Cosniceanu, Gheorghe Duca, Vlad Pohilă ș.a. Au avut loc și unele manifestări omagiale consacrate lui Liviu Damian, Nicolae Vieru, Paul Mihnea etc., acestea atrăgând nu mai puțini admiratori ai miraculosului univers al literelor și artelor.

Studentele Ana Gabor, Alexandra Costache și alte membre ale Salonului încă de pe când erau eleve ale profesoarei Al. Tănase, au citit și au comentat pe marginea unor fragmente din proza citită vara, s-au referit la importanța lecturilor și a literaturii în genere pentru formarea omului ca specialist, cetățean, fire sensibilă la destinele semenilor și la frumosul din jurul nostru. Directoarea bibliotecii, Parascovia Onciu, a felicitat participanții cu prilejul începerii noului an de studii, prezentându-le donația de carte adusă acum de către partenerii de la BJC „Octavian Goga” Cluj-Napoca.

Ședința de la începutul lunii septembrie a.c., a Cenaclului „Traian Brad”, s-a axat pe dezbaterile asupra romanului lui Nicolae Rusu „*Al șaptelea simț*”, carte inclusă în programul „*Chișinăul citește o carte*”. Moderatorul cenaclului, scriitorul Vlad Pohilă, a făcut o interesantă prezentare a procesului literar contemporan din Basarabia, în care creația lui N. Rusu ocupă un loc distinct. Astfel parcă s-a dat tonul unor interesante și sincere discuții, la care au participat elevi și profesori de la liceele „P. Zadnipru” și „Gaudeamus”, ale căror luări de cuvânt au demonstrat o lecturare atentă și pasionată a acestei noi proze. A fost ascultată cu mult

interes intervenția invitatului special, de onoare, al Cenaclului și al Săptămânii Ușilor Deschise – scriitorul Nicolae Rusu. Dânsul a relatat despre unele file din biografia sa literară, a comentat favorabil impresiile participanților la discuție, după care a răspuns la mai multe întrebări ce veneau din sală. Cu ocazia acestei discuții, Filiala „Transilvania” a organizat expoziția de carte „*Nicolae Rusu: martor al destinului basarabean*”, care a surprins plăcut pe autor, trezind interesul deosebit al acelor elevi care cunosc doar unele lucrări ale acestui talentat romancier, nuvelist, dramaturg, autor de cărți pentru copii, eseist, ale cărui scrieri sunt traduse în circa 20 de limbi ale unor popoare din Europa și Asia.

Un eveniment de neuitat al acestui început de toamnă la Filiala „Transilvania” l-a constituit vernisajul pictorului Mihail Mungiu, având genericul „*Libertate, simplitate, culoare*”. Ca și alte manifestări similare, ce pun în atenția publicului creații de artă plastică, și aceasta a fost prezentară de maestrul Oleg Cojocari, pictor, grafician, profesor în domeniu, și un bun prieten al Bibliotecii noastre. Expoziția conține 20 de tablouri cu o impresionantă varietate de subiecte ce a atras atenția unui numeros public, de la elevi și până la pensionari. Pe aceeași undă a artelor plastice vom aminti de încă o activitate ce s-a produs în cadrul Săptămânii Ușilor Deschise la „Transilvania”: concursul de desene pe marginea cărții „*Guguță și prietenii săi*” – bestsellerul scris de un adevărat patriarh al literaturii pentru copii de la noi, Spiridon Vangheli. Evenimentul s-a înscris și în lista manifestărilor „*Anul Spiridon Vangheli*”, ce se desfășoară la nivel național. În cadrul unei ședințe a Clubului „Penelul magic”, unii micuți s-au întrecut la confecționarea căciulii lui Guguță, iar alții au participat la masterclass-ul „*Cu hârtia faci minuni – tehnica qiulling*” (confecționarea merelor, un atribut din cartea „*Vornicel la nunta badei*” de V. Dumbrăveanu).

Săptămâna Ușilor Deschise a prevăzut și o „*Zi de informare*” pentru utilizatori, care a inclus: prezentarea paginii WEB a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”; prezentarea blogurilor; prezentarea rețelelor de socializare; lecția bibliografică „*E-Learning: învățare, formare și instruire prin mijloace electronice*”. Mai amintim, în context, de flashmob „*Cunoaște Filiala „Transilvania”!*” pentru micuții și elevii din sector: de la școala primară „Gr. Vieru”, de la liceele „Orizont”, „Gaudeamus”, „Constantin Negruzzi”, de la grădinițele nr. 179 și 161 au fost organizate excursii la bibliotecă, cu prezentarea cărților recent intrate în colecția Bibliotecii „Transilvania”.

Făcând un bilanț al actualei ediții a Săptămânii Ușilor Deschise la Filiala „Transilvania”, vom constata fără exagerare și fără greș că manifestările desfășurate în cadrul ei au avut un impact pozitiv, atât asupra utilizatorilor, prietenilor Bibliotecii, cât și asupra colegilor de breaslă, partenerilor – de la Chișinău, respectiv – Cluj-Napoca. Menționăm că în cadrul Săptămânii au fost organizate: activități culturale – 22, la care au fost prezente circa 650 de persoane, ceea ce constituie 28,1 % din numărul de vizite înregistrate pe parcursul a șase zile. Au intrat în analele „Transilvaniei” de la Chișinău și aceste activități: Duplexul profesional, lansări de carte (șapte), prezentări de carte (zece), un recital, Salonul de toamnă al editurilor transilvane, ședințele: Cenaclului „Train Brad”, a Salonului de lectură „Ceaiul de la ora patru”; vernisajul de pictură a lui Mihail Mungiu, mai multe discuții debateri (ore de lectură, creații proprii, ora poveștii, prezentări de expoziții tradiționale și virtuale, prezentări de colecții); activități informaționale (cinci), cu participarea a circa 100 de utilizatori; 11 vizite colective (școala primară „Gr. Vieru”, LT „Gaudeamus”, LT „P. Zadnipru”, grădinițele nr. 197 și 161), cu participarea a peste 270 de persoane. În această frumoasă Săptămână de la început

tul toamnei lui 2013, pe parcursul desfășurării programului, au fost înscriși 40 de utilizatori noi, s-au înregistrat 2 295 de vizite, au fost consultate 2 477 de volume.

Chiar dacă datele statistice nu spun totul (dar despre alte aspecte am comentat mai sus), și ele constituie o dovadă că *Săptămâna Ușilor Deschise – 2013* la Filiala „Transilvania” și-a atins scopul propus, înscriindu-se, și în acest an, printre programele de real succes la publicul cititor, care în diferite forme și-a exprimat recunoștința și pe această cale pentru calitatea serviciilor pe care le oferă Biblioteca noastră.

BiblioPolis. 2013, Vol. 49, Nr 3, p. 99-104.

Reaprindeți candela...

Motto: *Eu afirm că biblioteca este fără sfârșit*
(J. L. Borges)

„La început a fost cuvântul...” – cu acest generic, la Biblioteca „Transilvania”, în anul 1993, la 29 august, a fost inaugurat Oficiul teologic. Prima donație a constituit 500 volume, fiind completată în fiecare an. În prezent oficiul dispune de aproximativ 2000 volume.

Donația de carte de la Institutul Teologic din Cluj, prin intermediul BJC „Octavian Goga”, a fost binevenită, deoarece nici o biserică din Republica Moldova nu dispunea de aceste volume necesare pentru desfășurarea serviciilor divine: Psaltiri, Mineie, Trioade, Cântări liturgiere, Penticostarioane, Octoihuri, Cea-sloave. Ideologia sovietică a rupt populația de la credință, impunând ateismul. Timpul le-a pus pe toate la locul lor, reînvierea credinței a generat conștiința originii comune a legăturilor sufletești și religioase.

Oficiul teologic dispune de un fond de referință valoros și publicații din diverse domenii ale religiei: Teologie, Dogmatică, Cărți de rugăciuni, Teologie pastorală, Predici, Liturgie, Sacramente, ș.a. Aceste volume au o contribuție aparte în educarea etică și estetică a utilizatorilor. Colecția de icoane pe sticlă, pecetea bisericii din comuna Chiperceni, județul Orhei, discuri cu conținut religios – sunt adevărate moșteniri ale strămoșilor pe care le găsiți doar la BP „Transilvania”.

Activitățile culturale consacrate sărbătorilor creștine și tradițiilor poporului român sunt permanent în vizorul Oficiului teologic și al beneficiarilor Bibliotecii „Transilvania”. Oficiul Teologic, în colaborare cu Clubul „Fantezie și dibăcie” condus cu

tenacitate și multă dragoste de colaboratoarea bibliotecii Ludmila Capița, organizează concursul tradițional „Încondeierea oului de Paști”: sunt expuse atribute pascale confecționate din ață, argilă, obiecte din natură, cât și ouă încondeiate. Ouăle încondeiate, simbol al Sfințelor Sărbători de Paști, sunt dovada cea mai elocventă că măiestria și fantezia copiilor nu are hotare. Artă încondeierii este o artă adevărată a sufletului nostru. Ne străduim prin acest concurs să revenim la tradițiile meșteșugului transmis din generație în generație. Mijloacele tehnice ne vor permite din acest an să alegem cele mai bune lucrări și să le amplasăm pe pagina Web a BM ”B. P. Hasdeu” și a Bibliotecii „Transilvania”.

Concursul cântecelor pascale în cadrul Cenaclului folcloric adună numeroși participanți – admiratori ai muzicii religioase. Expozițiile de carte sunt prezente la toate sărbătorile mari religioase ale anului: Crăciunul, Boboteaza, Bunavestire, Floriile, Paștele, Duminica Mare ș.a., precum și comemorarea Sfinților. Expozițiile sunt însoțite de liste bibliografice la temă din fondurile Bibliotecii „Transilvania”. În Oficiului teologic au fost comemorați și ctitorii bibliotecii: Traian Brad, Mircea Zeicu, Alexe Mare. În cadrul Zilelor Ușilor Deschise, desfășurate în fiecare an pe data de unu,doi,trei,patru,cinci septembrie, utilizatorii Bibliotecii „Transilvania” au acces la expozițiile de publicații recent apărute din domeniul teologiei.

Pe data de 23 aprilie 2003, preconizăm lansarea cursului de lecturi de religie „ABC-ul bunului creștin” pentru copiii claselor primare care vor învăța despre viața, minunile și patimile Mântuitorului nostru Iisus Hristos, despre Mama Sa, Fecioara Maria, despre poruncile Domnului și viețile Sfinților.

După o iarnă lungă și o primăvară târzie, sufletele noastre înghețate, prinse într-un dezastru spiritual, dar dornice de reinviere, aspiră spre Marea Sărbătoare a Învierii.

Lumina învierii să coboare în casele D-voastre! Pace, căldură în suflet, armonie în viață, realizări profesionale și prosperitate să Vă aducă bunul Dumnezeu. Hristos a Înviat!

Hristos Mântuitorul din morți a înviat,

Și-a Sa reînviere

Ne-arată că nu pierie

Dreptatea, credința și adevărul sfânt!

BiblioPolis. 2003, Vol. 5, Nr 1, p. 26.

Servirea persoanelor dezavantajate la Biblioteca „Transilvania”

Biblioteca Publică „Transilvania” este o instituție ce se orientează spre noi strategii și căi inovative. Preocuparea de diversificarea serviciilor face biblioteca accesibilă tuturor membrilor comunității, un grup aparte îl constituie micii utilizatori – copii de la șase -14 ani, printre care sunt mulți copii dezavantajați. Special pentru acești copii a demarat proiectul „Ludoteca”.

Deschiderea oficială a „Ludotecii” a avut loc la 28 august 2001. Pentru acest eveniment au fost pregătite un set de materiale promoționale pentru copii și părinți și un vast program. În cadrul acestei manifestări culturale a fost organizată o masă rotundă, „Ludoteca – un serviciu inedit la biblioteca publică”, unde s-a discutat despre noua formă de activitate a bibliotecii publice – educare și cunoaștere prin distracție și joc.

La un an de activitate a serviciului „Ludoteca” a dus la un aflux de cititori copii: dacă în anul 1999 vizitau biblioteca 799 de copii până la 14 ani, în anul 2002 numărul lor a ajuns la 4 512.

Activitatea „Ludotecii” se bazează pe combinarea, alternarea jocului și a informației. Echipamentul achiziționat (computere, televizor, video, centru muzical), jucăriile și jocurile cognitive, cărțile și CD-urile unicate sunt instrumente utile în activitatea noastră cu copiii.

Deoarece în sectorul Ciocana, în care activăm, nu există un cinematograf s-a organizat programul „Cinemateca de vineri”, care adună copii interesați de film din grupurile vulnerabile și nu numai, căci scopul bibliotecii este de a include în societate copiii cu diferite deficiențe. La finele filmului artistic sau animat se țin discuții și totodată aflăm preferințele copiilor.

În scurt timp „Ludoteca” a devenit un atelier de pregătire a

temelor pentru acasă, colecția de carte variată și valoroasă achiziționată, desigur, în cadrul acestui proiect – enciclopedii și dicționare foarte utile utilizatorilor, CD-urile INTERNET-ul fiind cele mai solicitate surse de informație la ora actuală.

Un cadou prețios pentru „Ludotecă” l-a constituit prima carte electronică din Republica Moldova, alcătuită de către scriitorul Ianoș Țurcanu – „Insula Madagascar”. Copiii ascultă și privesc cu plăcere această carte, care le permite să coloreze, să construiască puzzle la calculator.

Activitatea „Ludotecii” include și diverse concursuri:

Concursul literar „**Ghici cine-i**” (copiii trebuie să recunoască eroii din povești din descrierile făcute de alți copii sau de către bibliotecar). Desfășurat în luna septembrie, a avut premiați pe măsură.

Concursuri de desene cu diferite ocazii: Crăciunul și Crăciunea, Paștele la români, Caleidoscopul vacanței, Peisaje autumnale etc. După aceste concursuri în localul bibliotecii se organizează expoziții cu lucrările copiilor.

Anul curent, în colaborare cu Departamentul Persoane Dezavantajate al BM „B.P. Hasdeu” am organizat o sărbătoare continuă, pe care o organizăm trimestrial – „Ziua omagiaților” – felicităm copiii dezavantajați născuți într-un anumit anotimp al anului. Pentru ei organizăm un program artistic și mici cadouri, concursuri de ingeniozitate cu premii, jocuri la computer, vizionarea colectivă a filmelor.

În Ziua Internațională a persoanelor cu handicap din anul trecut s-a organizat o activitate cu copiii dezavantajați „**Nu sunteți singuri...**”, cu un program artistic și o întâlnire cu psihologul Olga Oghii. Desigur, continuăm munca cu copiii cu diverse deficiențe.

Calculatoarele achiziționate ne-au oferit prilejul de a organi-

za cursuri de inițiere gratis „ABC-ul calculatorului”. Nu putem ignora faptul că viitorul este al computerului și tinerii cetățeni tind spre cunoașterea și utilizarea lui. Oferta este mare și proiectăm de a extinde proiectul.

Activitatea „Ludotecii” a fost promovată în cadrul emisiunilor televizate „Sanda + Dorin”, „Panoramic informațional”, în programele informative „Mesager”, „Curier”, „Bună dimineața, Chișinău!”, în presa locală – „Educația prin jocuri”, de Tamara Pereteatcu („Florile Dalbe”), „Anii trec – rămâne cartea...”, de Claudia Partole („Moldova Suverană”), în presa din România: „Biblioteca „Transilvania” din Chișinău – un deceniu de activitate” de Ilie Șandru („Cuvântul liber”) etc.

„Ludoteca” colaborează cu instituțiile educaționale ale cartierului Ciocana, îndeosebi cu Direcția pentru Protecția Copilului și evident cu Centrele de protecție a copilului din sector: „Convorbitorul”, „Prometeu”, „Evrice”, „Speranța”.

Viitorul este al copiilor, contribuția noastră, a bibliotecarilor, este de a favoriza dezvoltarea lor multilaterală, dar în același timp să le oferim clipe de neuitat ale copilăriei, care s-a asociat întotdeauna cu jucăriile, jocul, loisirul și cartea. Sperăm că acest lucru ne-a reușit și datorăm faptului Fundației Soros.

(Dimensiunea socială a bibliotecii publice în societatea informațională: 12-19 oct. 2002 : culeg. de comunic. – Chișinău, 2003., p.259-26).

„Rapsozii Ciocanei” vă invită la „Transilvania”

Un nou cenaclu, de data aceasta etno-folcloric, și-a început activitatea la Biblioteca Publică „Transilvania” din Chișinău.

Doctorul în etnologie; Tudor Colac, căruia îi aparține această inițiativă, a lansat mai multe cărți pe parcursul acestor ani în incinta Bibliotecii gazdă („*Dragă-mi e să fac armata*”, „*Sorcove de lumină*”). Cunoscând publicul cititor de aici, evident că și-a dorit ca Cenaclul etno-folcloric „Rapsozii Ciocanei” să-și aibă ședințele la „Transilvania”. Cu atât mai mult cu cât în sectorul Ciocana locuiesc multe personalități marcante ale culturii. Și tinerele talente au nevoie de susținere pentru a se afirma. Cenaclul „Rapsozii Ciocanei” își pune drept scop promovarea tradițiilor moștenite din strămoși, folclorul, obiceiurile și datinile, sărbătorile creștine, cartea de etnologie, etnografie și folclor, interpretării rapsozi de muzică populară, indiferent de vârstă, lansarea noilor apariții editoriale din acest domeniu, a casetelor video, audio și CD.

Data nașterii Cenaclului „Rapsozii Ciocanei” va fi considerată cea de 25 martie. În această zi s-a sărbătorit festiv inaugurarea.

Fiindcă anul 2004 este consacrat de UNESCO Anul Marelui Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, Biblioteca „Transilvania” a lansat și un concurs interactiv „Ștefan cel Mare și Sfânt – 500 ani de nemurire”. Au participat elevii liceelor „Gaudeamus”, „Ginta Latină”, „Petru Zadnipru”, „Mihail Berezovschi”, Teatrul de tineret din Colonița, îndrumat de Zinaida Bolboceanu. Participanții la concurs au cântat balade, cântece de leagăn, creații proprii. Fluieristii de la Liceul „Ginta Latină” au interpretat melodii populare despre Marele Voievod. Corul de la Liceul „M. Berezovschi” a prezentat câteva piese corale despre Ștefan cel Mare.

În cadrul Cenaclului a fost lansat CD-ul Cezarei-Elena, o

fetiță deosebit de talentată. Ea a interpretat cântecele „La oglindă”, „Mărioara de la munte” ș.a. Conducătorul tarafului, Marin Gheras, a decis să-și numească grupul său folcloric „Rapsozii Ciocanei”, la fel ca și acest nou cenaclu, care l-a impresionat. S-a decis ca ședințele să aibă loc în a treia joie din fiecare lună, la ora 16.00. Pentru a încuraja noii rapsozi, la fiecare ședință va fi prezent un juriu, compus din următorii membri: Veta Ghimpu-Munteanu, Nicolae Băieșu, doctor habilitat în folcloristică și dr. Vlad Chiriac.

Colaborarea autorităților publice locale se simte în toată activitatea Bibliotecii, a secției Cultură a sectorului Ciocana. Lidia Baraliuc, șefa secției Cultură a Preturii, fiind și o bună interpretă de muzică populară, a evoluat cu un microrecital de melodii populare. Interpreta Veta Ghimpu-Munteanu a prezentat caseta „Sus la-naltul cerului”, interpretând colinde și cântece pascale. Publicul a fost deosebit de receptiv, aplaudând fiecare piesă cu multă dragoste. Și e foarte bine că generația tânără apreciază tezaurul nostru folcloric, valorile muzicale naționale.

Următoarea ședință va avea loc la 29 aprilie, ora 16.00. Va fi comemorat regretatul rapsod Nicolae Sulac, folcloristul Ion Bejenaru își va lansa cărțile „Balade și snoave”, „Istoria satului Dinăuți” se va desfășura concursul „Ștefan cel Mare și Sfânt”, va avea loc o lansare surpriză – Eugenia Tudose.

Ușile Bibliotecii „Transilvania” rămân deschise pentru toți doritorii de a cunoaște și de a contribui la dezvoltarea culturii noastre naționale.

(Tineretul Moldovei. – 2004. – Apr. (Nr 11). – P. 13.)

Paul Mihnea – monah al poeziei

La sfârșit de Prier, Biblioteca „Transilvania” a găzduit Salonul de lectură „*Ceaiul de la ora patru*”.

Acest proiect este o colaborare de lungă durată dintre Liceul „Gaudeamus” și Biblioteca „Transilvania”. Termenul de implementare a proiectului este 15.12.2009 – 15.05.2010. Ne-am propus să atragem tineretul la lectură, spre adevăratele valori ale literaturii, realizând dezbateri, recitaluri de poezie clasică și modernă, întâlniri cu diverse personalități ale literaturii și culturii, făcând din lectură o tradiție. Deviza Salonului de lectură „*Ceaiul de la ora patru*” este: de citit o poezie în fiecare seară.

Inaugurarea a avut loc pe 15 decembrie 2009, cu recitaluri de sonete ale poeților F. Petrarca, M. Eminescu, A. Suceveanu. Am propus publicului diferite teme de discuții pe marginea operelor lui Ion Luca Caragiale, Grigore Vieru – 75 de ani de la naștere, A. Mateevici, G. Bacovia, L. Blaga. O ședință aparte îi revine activității de redescoperire a marelui poet sonetist- Paul Mihnea, care a fost dat uitării – un mare scriitor necunoscut. Pentru a familiariza liceenii cu opera lui Paul Mihnea, ce-și altoiește propriul suflet în rădăcinile copacilor, am adunat informații despre viața și activitatea sa, am găsit cărțile necesare din fondurile BM „B.P. Hasdeu” și Bibliotecii de carte evreiască „Ițic Mangher”, expunându-le la expoziția de carte cu titlul „Paul Mihnea – poet de esență modernistă”. Fotogaleria „Paul Mihnea – un poet al emoțiilor fix” a elucidat etapele vieții acestui sonetist extraordinar.

Invitați de onoare au fost: academicianul Mihai Cimpoi, jurnalistul și traducătorul Teodor Magder, un bun prieten al lui Paul Mihnea, scriitorul Vladimir Beșleagă, ziaristul Nicolae Roibu, actrița emerită Ninela Caranfil, directoarea Liceului „Gaudeamus”, Zinaida Gangan, profesoarele Tatiana Doibani, Valentina

Curechi, Eudochia Costiuc. Președinta salonului literar „Ceaiul de la ora patru”, Alexandra Tănase, a moderat cu iscusință această activitate.

Academicianul Mihai Cimpoi a dezvăluit circumstanțele și tangențele personale cu cele ale lui Paul Mihnea, menționând faptul că satele de baștină ale ambilor sunt vecine. Cernăuțiul l-a găzduit pe P. Mihnea, tot acolo îi apare prima carte de versuri, cultivând modelul intelectual al liricii. A cunoscut mai multe limbi. Ca poet avea o sensibilitate deosebită, se iubea pe sine prin poezie.

Scriitorul Vladimir Beșleagă a prezentat detaliat opera poetului, aducând șapte cărți din biblioteca personală, remarcând faptul că a vrut să pătrundă în enigma Paul Mihnea prin cercetarea detaliată a operei lui: „*Lumina ochilor mei*”, „*Orgă codrului*”, „*Galerie cu autoportret*”, „*Hinger și demiurge*”, „*Coroana de coronae*”. „*Grădinarul*” ocupă un loc aparte în creația poetului prin metafora esențială. Născut în mediul rural, este alături de natură de rădăcina pomului. În anii '60 -'70 poetul este într-o perioadă de criză, impulsurile din interior îl macină, este nevoit să recurgă la poezia despre mamă, vecini, negustori, cerșetori, cumpărători, scrie o serie de poezii biografice. A făcut și traduceri din franceză, germană, latină, rusă: Paul Valery, Paul Verlaine, Vergiliu, Mihail Lermontov, Nikolai Nekrasov, Aleksandr Blok.

Teodor Magder a venit să spună despre copilăria, viața și activitatea literară a poetului, remarcând esențialul: având o sensibilitate deosebită, el nu făcea politică, dar o simțea, a scris mereu cu caractere latine, a fost un bun român. Ziaristul Nicolae Roibu a relatat despre interviul dumisale cu soția poetului, Roza Mihnea, care a povestit despre viața grea pe care a dus-o, despre Moldova postbelică etc. Paul era un bun strateg, știa cum să convingă, cum sa-i fie publicate versurile, recurgea la diferite găselnițe numai să apară, să fie publicat.

Liceenii au prezentat un recital pe marginea creației literare. Actrița Ninela Caranfil a apreciat mult faptul că liceenii au măiestria declamării, au fost bine orientați în alegerea textelor, se vede munca bunei profesoare Alexandra Tănase. Ninela Caranfil a fost „cireșica de pe tort”, declamând poeziile „*Origine*”, „*Copacii*”, „*Menire*”, „*Acasă*”.

*Parascovia ONCIU, director, Filiala „Transilvania”
(BiblioCity. – 2010. – 6 mai. – Acces Internet: <http://goo.gl/c6kCzM>)*

Clubul discuțional „ Logos”

Promovarea literaturii cu caracter teologic ar fi o prioritate și din motivul, că Biblioteca „Transilvania” a fost dotată cu carte religioasă încă din anii 1992, de când a fost inaugurat Oficiul Teologic. Tot mai multe persoane caută, se interesează de aceste cărți. Lumea e în veșnică schimbare, problemele cotidiene sunt tot mai complicate și pentru a găsi răspuns se întorc la Cuvântul Domnului.

În acest context s-a ivit ideea de a crea un Club Discuțional „Logos” pentru tineret pe probleme de cultură și tradiție ortodoxă.

Scopul Clubului „Logos” este de a ajuta tinerii să recunoască, în tezaurul cultural al poporului, valorile moral creștin-ortodoxe, să i-a atitudine cu referire la necesitatea acestor valori în opera de constituire a personalității umane, să-și cerceteze propria ființă spirituală, să-și dezvolte abilități de autocunoaștere și autoeducație. Dezvoltarea competențelor comunicative axate pe principiile pozitivistice ale culturii ortodoxe, dar și descoperirea idealului uman creștin în educația personalității, au fost doar câteva obiective.

Cele două ședințe ale acestui Club au adunat 95 de persoane, care au pus în discuție temele abordate: „*Natura dublă a omului și Legea integrării lui*”; „*Datoriile omului față de persoana proprie*”; „*Milostenia ca datorie*”.

Miercuri, 22 decembrie, în ajun de *Marea Sărbătoare a Crăciunului* în cadrul ședinței ordinare a Clubului, s-a pus accent pe subiectul discuției: „*Ce este Mila?* ”

Invitat de onoare a fost Protoiereul Mitrofor, Nicolae Ciobanu, Parohul Bisericii satului Cruglic, răspunzând la toate întrebările puse de către liceeni de la „*Gaudeamus*” (clasa a X-a, limbi moderne), îndrumați de profesoara de istorie Tatiana Doibani, care este

și președinta acestui proiect. Liceenii au adus pilde de Milostenie care sunt evocate în Viața Mântuitorului Iisus Hristos: „Furtuna de pe mare”, „Viața celor zece leproși”, „Vindecarea orbului”, „Viața măicuței Terezia” și multe altele. Milostenia este evocată în muzică, poezie, pictură, viața de zi cu zi, trebuie doar să topim inimile noastre pentru a fi evlavioși, milostivi unul față de altul. Poeziile din creațiile proprii ale profesoarei Tatiana Doibani, precum și a preotului, au trezit interes, astfel ca liceenii pe loc au improvizat și ei scene din „Cina cea de taină”, „Colinde”, precum și rugăciuni recitate de liceenii Lena Gașper, Traian Dorz și alții.

Pe parcursul întregii ședințe s-au inițiat discuții, dezbateri: Ce este Mila?

Este o poruncă sau o recomandare morală și dacă a face milostenie este o poruncă, atunci care sunt faptele Milei, în ce chip facem milostenie, știm ce trebuie să facem, dar are importanță cum facem milostenie? Și dacă avem inimă rece, împietrită, cum să ne facem milostivi? Ce răsplată făgăduiește Dumnezeu celor milostivi?

Recitalurile de poezie și cântece sunt nelipsite la aceste ședințe pentru a evoca și dragostea Cuvântului și Muzicii Sacre. Nelipsite au fost expozițiile de carte „Lumina naște lumină” (au fost expuse 22 de volume.), „Ninge cu povești de Crăciun peste inima mea” (expuse 40 de volume).

Au fost prezentate volumele: „Credința ortodoxă”. – Iași: Editura Mitropoliei și Bucovinei Trinitas, 1996. – 447 p.; „Cazania. Tâlcuirea Evangheliilor și Cazanii la toate duminicile”. – Orhei: Complex de Edituri al BIC Ortod. din Moldova, 2003. – 660 p.

Discuțiile sunt frecvente la aceste întruniri, are loc transmiterea cunoștințelor despre adevărul creștin cu referire la păcate și virtuți, dragostea duhovnicească, rugăciunea ca formă de legătură a omului, cu eternitatea ca instrument psihologic de asigurare

a echilibrului și integrității personalității umane, modalitățile de purificare a ființei umane, despre ecologia sufletului Participanții dezvoltă competențe de a construi un dialog, un discurs logic bine argumentat, de a prezenta gândurile într-o formă clară, de a analiza diferite surse de informare. De a căuta soluții pentru problemele existente, de a respecta punctul de vedere care nu corespunde cu cel propriu, de a susține argumente, opinia proprie, de a avea o atitudine tolerantă față de diferite viziuni și idei. Pe parcurs se vor organiza diverse activități: conferințe, ore de lectură, prezentări de carte la temă, interviuri, întruniri cu invitați duhovnici.

(BiblioCity. – 2010. – 27 dec. – Acces Internet: <http://goo.gl/7KkQ3G>)

Biblioteca „Transilvania” – Centru al inovației și creativității în Sectorul Ciocana al capitalei

În una din numeroasele sale scrieri, marele sociolog și psiholog german Erich Fromm (1900-1980) susținea că atitudinea creatoare presupune ca mai întâi de toate să ai capacitatea de a fi nedumerit în fața noului. Este o afirmație aparent bizară, însă, concomitent, și extrem de sugestivă, doar prin această frază ni se sugerează că trebuie să facem mereu ceva care să fie mai altfel; să schimbăm continuu ceva pentru a ameliora, a spori calitatea serviciilor prestate.

Se știe că inovațiile de succes implică munca de echipă sau independentă, dar bazată pe reciprocitate. Într-o societate inovativă suntem puși în fața necesității de a face față unor provocări deosebite, adeseori surprinzătoare sau chiar șocante și, în asemenea condiții, creativitatea și inovarea constituie cheia spre menținerea unor standarde mai acceptabile ale vieții noastre. Relația „creativitate inovare” necesită investiții inteligente care pot genera soluții noi și durabile, precum și reale beneficii pentru comunitate.

Pornind de la premisele expuse mai sus, echipa Filialei „Transilvania” a BM „B.P. Hasdeu” a încercat să răspundă acestor provocări, prin diverse inovații, schimbări și proiecte noi sau înnoite. Am încercat, am experimentat și, spre bucuria noastră, de cele mai multe ori, am reușit. Voi trece în revistă, succint, unele împliniri ale noastre din ultimul timp, desfășurate sub semnul exigențelor impuse de creativitate și inovare.

Aș menționa, în primul rând, reparația capitală a sediului, reamenajarea lui, mobilarea cu atribute caracteristice noului. Aceste schimbări au făcut posibilă extinderea serviciilor oferite

de biblioteca noastră, inclusiv extinderea spațiului destinat copiilor. Din start a fost amenajat un indicator, care să atragă atenția vizitatorilor la orientarea în spațiul bibliotecii noastre. Am plasat pictograme, bine definite, credem, care au destinația de a informa suplimentar utilizatorii unde și ce se află în sălile Filialei „Transilvania”. Constatăm cu bucurie că noi, membrii echipei „Transilvania”, primii în R. Moldova am implementat un nou concept al signajului, expunând indicatoarele pe podea în fața rafturilor. După cum ne-am putut convinge, această inovație a fost pe placul publicului cititor, foarte diferit ca vârstă, gusturi, percepere.

Este bine cunoscut faptul, că instruirea profesională are o mare importanță în activitatea de zi cu zi a oricărei instituții, poate în special a unei instituții de cultură. În acest sens, e de menționat că echipa Filialei „Transilvania”, prima în R. Moldova, a organizat un duplex profesional, în colaborare, în parteneriat cu BJ „Octavian Goga” din Cluj-Napoca. Dacă era o inițiativă slabă, ineficientă, probabil că se oprea la prima, poate la a doua ediție. Iată însă că noi am ajuns deja la a cincea ediție și sperăm că vor mai fi și alte duplexuri profesionale, organizate sub egida BM „B.P. Hasdeu”, Filiala „Transilvania” în conlucrare cu colegii clujeni. La aceste manifestări am abordat cele mai diverse teme: *Educația pe parcursul întregii vieți: realități și tendințe; Digitizarea – calea spre cunoaștere: proiecte și parteneriate; Servicii inovative – Biblioteci inovative; Idei – proiecte în dialog; Valențele formării profesionale pentru bibliotecari*. Privind retrospectiva la aceste cinci ediții derulate ale duplexului profesional, putem spune fără ezitare că fiecare subiect abordat, an de an, a trezit interesul colegilor noștri bibliotecari, mulți dintre ei implicându-se cu pasiune, prezentând comunicări bine axate la temă, intervenind cu întrebări ori sugestii incitante. Profităm de ocazie pentru a le mulțumi din nou colegilor noștri, de la Chișinău și de la Cluj-Na-

poca, pentru asemenea implicări, ce au conferit manifestărilor vigoare, temeinicie, dar și farmec.

Vom menționa în mod special participarea la Zilele FedEx@ Hasdeu, proiect inițiat de dr. Lidia Kulikovski, la care, în fiecare lună, pe parcursul unei zile, avem posibilitatea de a învăța și a stimula creativitatea și a inventa un produs nou. În perioada estivală, BM „B.P. Hasdeu” a lansat proiectul „Trolleybook”, care ni s-a părut binevenit și captivant, de aceea ne-am implicat cu diferite activități pe parcursul a trei zile.

Deși sunt, vorba ceea, „vechi de când lumea”, în ultimul timp se realizează, prin diferite modalități creative și proiecte inovative, și activitățile de atragere la lectură a utilizatorilor. Aș remarca, în context, proiectul *Vreau să-mi citești*, lansat de BJ „Octavian Goga” din Cluj-Napoca și preluat de noi, reușind să ne impunem deja prin șase ateliere, realizate, credem, cu destul succes. O particularitate atractivă a acestui proiect constă în faptul că este intergenerațional, așadar, destinat utilizatorilor de vârste diferite și programe pot participa familii întregi: părinți, copii, bunici, nepoți.

Proiectul *Omăgiu cărților aniversare*~ își propune scopul de a cultiva, mai ales la copii, adolescenți și tineri, dragostea față de lectură. Totodată prin acest proiect dorim să facilităm metodele de lecturare pentru micuți. În acest sens, deosebit de eficientă s-a dovedit a fi metoda teatralizării textului citit. Desigur, am optat pentru textele unor cărți aniversare: „*Crăiasa Zăpezii*” de Hans Christian Andersen (170 de ani de la publicare), „*Cartea junglei*”, de Rudyard Kipling (120 de ani de la publicare), „*Mary Poppins*” de Pamela Lyndon Travers (80 de ani de la publicare). Un aspect inovativ a constat în elaborarea filmulețelor cu participarea copiilor deghizați în personaje din capodoperele sus-numite. Nu vom exagera spunând că astfel am găsit o modalitate excelentă de pro-

movare a cărților aniversare, a literaturii artistice în ansamblu, căci, frapați de o poveste de H. Ch. Andersen sau de povestirile cu elemente fanteziste ale lui R. Kipling, respectiv, P. Lyndon Travers, copiii au prins gustul pentru asemenea creații, solicitând și alte cărți din același registru tematic ori de o factură artistică similară.

Un alt proiect de succes, „*Tu deschizi cartea, iar cartea te deschide pe tine*”, a fost lansat în ideea de a descoperi talentele utilizatorilor noștri cei mai fideli. Este o idee frumoasă, generoasă, benefică, dar firește, necesită multe eforturi, uneori intervenind neașteptate greutăți pe care totuși le-am depășit. Specificul acestui proiect constă în „dedublarea” lui: prin el se face promovarea unor creații literare de succes, pe de-o parte, și descoperirea, apoi și lansarea tinerelor talente, pe de altă parte. S-a dovedit că un talent poate fi pus în evidență și prin modalități simple, verificate de timp, cum ar fi: declamare, recital, înscenare, cântec... Grație acestui proiect am putut continua și accentua munca de cultivare a dragostei pentru lectură, am promovat și valorificat mai intens potențialul estetic al unui număr relativ mare de utilizatori începători. Doar grupul țintă pentru o apropiere suplimentară de magnificul Univers al Cărții, Bibliotecii și Lecturii l-au format cititori cu vârsta între 7 și 15 ani.

„*Motănică te invită la lectură*” – așa s-a intitulat un proiect cultural-educativ, și acesta preluat de la BJC „Octavian Goga” Cluj. Vom menționa că a atras atenția picilor chiar și titlul proiectului, mulți întrebând cum să-l vadă, cum să-l cunoască pe acest Motănică. Nimic de mirare, căci grupul țintă îl constituiau copiii cei mai mici, de la doi la șapte ani. Firește, la proiect au fost atrași și pedagogi, educatori, învățători, precum și părinți.

Datorită apropierii de Motănică-mascotă, micuții au prins a se simți mai descătușați în comunicare, dar și în comportament.

S-a observat că-s mai energici la citit și mai ingenioși în discutarea scrierilor lecturate. Nici nu s-ar putea altfel: Motănică este un bun prieten și un excelent ghid în lumea mirifică a cărții, ajutându-i pe copii să se întâlnească cu personajele dragi din poveștile citite. De la Motănică micuții ascultă cu luare-aminte diverse sfaturi referitoare la comportamentul decent în societate, călătoresc și descoperă lumea din jur prin istorioare pe cât de fascinante, pe atât de instructive, povestirile fiind însoțite de imagini fantastice, desene amuzante și jocuri ce testează cunoștințele. Astfel datorită lui Motănică, am realizat 15 activități de real succes, toate pe placul picilor de la partenerii la aceste programe – grădinițele din sectorul Ciocana. Iată și o dovadă în plus că impactul de la asemenea manifestări a fost mare: s-au înscris 67 de utilizatori noi, și majoritatea dintre ei cu certitudine vor deveni și prieteni fideli ai Bibliotecii „Transilvania” mulți ani înainte.

Am aplicat și servicii din experiențele secolului trecut, îmbunătățindu-le conținutul, diversificându-l, iar unde a fost posibil – și ajustându-l la cerințele zilei de astăzi. Vom aminti, în context, de Sala de lectură în aer liber, amenajată pe aleea de pe bd. Mircea cel Bătrân, și unde propunem celor ce se odihnesc reviste, ziare, apariții editoriale recente. Nu am neglijat nici Sala de lectură la Teatrul „Guguță”: înainte de începerea spectacolului, animăm spectatorii-copii cu expoziții și prezentări de carte, demonstrăm numere noi de reviste pentru copii.

Proiectul Salonul de Lectură „Ceaiul de la ora patru”, destinat adolescenților, are deja o durată apreciabilă – de șapte ani. La fel se bucură de o meritată popularitate. Din 2014, manifestările se desfășoară într-o formulă nouă: dacă inițial doar maturii moderau activitățile, acum fiecare ședință este organizată, regizată și moderată de elevi. Tot elevii moderatorii evaluează cine au fost cei mai activi, cei mai inițiați în subiectul ședinței. La prima șe-

dință a anului se alcătuieste programul activităților, unde se planifică conținuturile ședințelor. După fiecare ședință, tradițional, elevii servesc un ceai dulce gustos cu dulciuri la fel de gustoase.

În concluzie, vom menționa axioma că pentru a atrage publicul în bibliotecă avem nevoie de schimbări, ameliorări, modificări ale programelor și metodelor de lucru. Aceasta înseamnă, în ultimă instanță, că este necesar să avem mereu abordări inovative și creative. Specialiștii în materie afirmă că un bibliotecar inovativ trebuie:

- să călătorească în viitor, adică să știe cum va fi viitorul instituției sale;
- să ofere utilizatorilor conținuturi captivante;
- să gândească avangardist, modern, în pas cu evoluțiile din societate;
- să se extindă continuu, dar și captivant;
- să accepte provocările și să le facă față;
- să facă instituția atractivă pentru cei care-i trec pragul.

Toate acestea le găsim în programul de activitate – pe termen scurt, dar și pe termen lung – al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Acest program are un caracter pozitiv și stimulator, care energetizează, predispune angajații la activitate creatoare. Poate cel mai edificator exemplu, în acest sens ni-l oferă Zilele FedEx@ Hasdeu, la care ne-am referit mai sus. Având o echipă de specialiști pasionați, Biblioteca noastră rămâne fidelă destinației sale primare și primordiale: de a fi utilă comunității, de a munci pentru binele membrilor ei, de a le pune mereu la dispoziție programe dense, datorită cărora oamenii noștri să se simtă mai liberi, mai puternici și mai bogați spiritual.

BiblioPolis. 2014, Vol. 53, Nr 3, ă. 54-58.

Biblioteca „Transilvania” – centru comunitar de animație și informare

Inaugurată la 29 august 1991, ca prima bibliotecă de carte românească în cadrul sărbătorii „Limba noastră cea română”, Biblioteca publică „Transilvania” a devenit un centru informațional, cultural și de socializare pentru comunitatea orașului Chișinău, asigurând accesul liber la informație tuturor rezidenților ei fără limită de vârstă, sex, limbă, orientare religioasă, politică, condiție socială sau capacitate intelectuală.

Tradiționale au devenit „Zilele Bibliotecii” petrecute în fiecare an în perioada 25-31 august.

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca în acest an a fost alături de noi cu valoroșii oameni de cultură din Transilvania și multă carte de valoare. O delegație din 11 persoane în frunte cu directorul ei, prof. Doina Popa, bibliotecari, scriitori Doina Cetea, Radu Constantinescu, Virgil Pop, Adrian Grănescu, Teodor Mateescu; reprezentantul Primăriei Cluj – Angela Nistor.

Suita de activități a început de luni, 25 august, cu Ziua Ușilor Deschise, Expoziții de carte: „Galerii aniversare – Personalități ale literaturii clujene omagiate în anul 2003; Scriitori basarabeni omagiați în 2003, Cultură clujeană contemporană, expoziții consacrate Independenței Republicii Moldova, limbii române, expoziția de lucrări ale copiilor participanți în proiectul „O provocare pentru cei mai buni”, Vernisajul de pictură din colecțiile Pinacotecii Bibliotecii „Transilvania” (lucrări ale pictorilor ce au vernisat expoziții pe parcursul a acestor 12 ani și au rămas în colecțiile bibliotecii).

Un program artistic – distractiv pentru copii a fost prilejuit de cea de a doua aniversare a „Ludotecii”. Copiii de la grădinițele

135, 225 și mici utilizatori ai bibliotecii au recitat, au cântat, au vizionat cartea electronică „Zece frați neastâmpărați” și au participat la concursul „Eroii literari” din cărțile scriitorului pentru copii Ianoș Țurcanu. Momentul culminant al activității l-a constituit lansarea cărții „Cucul cu cucui” de scriitorul Ianoș Țurcanu, fiecare copil primind în dar câte o carte de la lansarea ei.

Directorul BJC „Octavian Goga”, prof. Doina Popa, a făcut o prezentare bibliotecii, a serviciilor acesteia, a noului sediu.

Biblioteca „Transilvania”, ajunsă la o maturitate, s-a implicat în elaborarea unor materiale promoționale și bibliografice. O experiență nouă pentru instituția noastră a fost elaborarea Biobibliografiei „Ion Dron” în format electronic, prezentarea căreia a avut loc la Zilele Bibliotecii.

Oaspeții clujeni au venit cu o valoroasă donație de carte (300 de titluri) și-au prezentat cărțile autorilor clujeni, premianți ai Anului literar 2002.

A fost lansată și cartea lui Ion și Tatiana Varta – „Moldova și țara Românească în timpul domniilor regulamentare: Documente inedite din arhivele din Federația Rusă, Ucraina și R. Moldova” (Cartdidact). A trezit interes „Culegerea de documente – lansare în apărarea istoriei și demnității naționale” (alcătuitori: Anatol Petrencu și Ion Negrei). Zilele Bibliotecii au devenit întâlniri de suflet, poduri de cărți, construite pentru regele nostru – cititorul.

Tineretul Moldovei. 2003, 11 sept., p. 6.

Lumina unei stele de teatru ce se revarsă și în biblioteca noastră...

Nu știu de ce am uneori impresia că artiștii – cel puțin, cei vestiți, celebri, iubiți de întregul popor – locuiesc mai ales în centrul Capitalei, cât mai aproape de ochii admiratorilor.

La fel – poate din motivul că artiștii înșiși au biblioteci mari și bogate – mi se mai pare că ei, oamenii de artă, cam rar trec pragul bibliotecilor. Tocmai de aceea, scriu cu o emoție deosebit de puternică despre o artistă de excepție, în mai multe sensuri ale cuvântului. Inclusiv în ceea ce privește locul de trai și relația sa cu bibliotecile.

Ninela Caranfil, Artistă a Poporului, actriță la Teatrul Național „Mihai Eminescu” din Chișinău, una dintre cele mai apreciate și mai iubite artiste de la noi, locuiește, cum se spune, la „stația Terminus” a Chișinăului, adică în sectorul Ciocana al Capitalei. Posibil că pentru dânsa această împrejurare, acest loc de trai, constituie o incomoditate; în schimb, acest fapt este un mare avantaj, așa zice – este chiar un mare noroc – pentru noi, lucrătorii și cititorii Filialei „Transilvania” a BM „B.P. Hasdeu”.

Știi că actrița Ninela Caranfil are o bibliotecă mare și variată, din care motiv nu prea are nevoie să vină după cărți la noi. Și totuși, dânsa este o prezență remarcabilă în viața „Transilvaniei” din sectorul Ciocana!

De când s-a deschis filiala noastră, ce a sărbătorit, în 2011, două decenii de la inaugurare, nu a fost la noi manifestare „mai răsărită”, la care să nu ne fi bucurat Ninela Caranfil cu prezența sa strălucitoare. De obicei, a venit cu recitaluri de poezie, unele din poemele recitate fiind ulterior incluse pe cele două CD-uri, de o reală popularitate, „*Dorul infinitului din noi*”, cu perle ale

poeziei românești de dragoste și civică, și „*Rugă*”, ultimul, conținând o selecție din „*Psalmii* lui David”. Astfel, cititorii și prietenii „Transilvaniei”, au putut asculta, adeseori în premieră absolută, minunate creații lirice, primind, totodată, și niște remarcabile lecții de educație civică și duhovnicească. Astfel, acești norocoși beneficiari ai Bibliotecii noastre au avut prilejul de a respira aerul benefic, emanat de marea energie artistică a celei care este una dintre prezențele de seamă ale Teatrului, Filmului și Recitalului românesc, bucurându-se de un contact direct, viu, palpitant, cu „Nebănuita forță a scenei”, după cum a calificat artista magia teatrului și după cum și-a intitulat și o carte de jurnale, articole, interviuri, referințe și reflecții, care se bucură de un real succes în rândul cititorilor.

Însă, așa cum s-a spus și s-a scris, în repetate rânduri, în diferite instituții mass-media, Ninela Caranfil este infinit mai mult decât o Artistă. Dânsa este, în egală măsură, și un redevabil Om de cultură, precum și o Patrioată ce iubește fierbinte acest pământ al nostru, Neamul, Țara, o luptătoare intransigentă pentru idealurile luminoase ale românismului.

În acest sens, fiecare intervenție a Ninelei Caranfil, este o minunată lecție de frumos și de românism. Am ascultat-o, împreună cu colegile mele și cu cititorii noștri, la diferite manifestări, fie acestea lansări de carte, evenimente aniversare sau omagiale, fie expoziții, întâlniri cu cititorii, conferințe de specialitate etc. – atât la Filiala „Transilvania”, cât și la Sediul Central al BM „B.P. Hasdeu”, la Filiala „O. Ghibu”, la Filiala de Arte „Tudor Arghezi”... Mereu este strălucitoare, face publicul să o asculte cu răsuflarea parcă oprită, sorbindu-i fiecare frază, fiecare cuvânt.... În asemenea situații, am impresia că Steaua Ninelei Caranfil, care strălucește de câteva decenii bune pe scena Teatrului Național „Mihai Eminescu”, iată, această Stea vine

și la noi, ca să răspândească – și printre lucrătorii, beneficiarii și prietenii bibliotecilor – Lumină și Căldură, Bunătate și Înțelepciune.

Ne bucură mult, mereu, că Soarta a binevoit să ne-o „plaseze” în preajmă pe celebra și omenoasa Artistă Ninela Caranfil.

Îi suntem mereu recunoscători pentru punțile de colaborare pe care dânsa le întinde spre Filiala „Transilvania”, spre alte filiale din rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, căci, așa cum am mai menționat, Ninela Caranfil este o bună și fidelă prietenă a întregii echipe Hasdeu: bucură cu prezența sa și cititorii de la alte filiale, a scris elogios (și, principalul – sincer!) nu numai despre „Transilvania”, dar și despre alte subdiviziuni ale BM; despre munca bibliotecarului, despre rostul bibliotecii, al cărții, al lecturii. Gândurile, pe aceste teme, ale unei artiste de mare talent și de mare prestigiu sunt cu atât mai prețioase în această perioadă când, în goana scurgerii timpului, apăsați de nevoile cotidiene, mulți ezită a trece pragul bibliotecilor.

Pentru fiecare implicare în activitățile noastre, la Filiala „Transilvania”, ne-am străduit să-i mulțumim Ninelei Caranfil cu o vorbă de recunoștință, cu o floare din cele care știm că-i plac. Sediul Central al BM „B.P. Hasdeu”, în persoana directorului general dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, i-a acordat mai multe mențiuni, iar revista noastră, „*BiblioPolis*”, i-a consacrat câteva articole omagiale. Totuși, cred că îi putem răspunde acțiunii Ninela Caranfil pe măsura implicării sale prin elaborarea *Biobibliografiei*, acum pregătind o nouă, a doua ediție, care va fi lansată în cadrul suitei de evenimente consacrate aniversării a 135-a a Bibliotecii Municipale. Nu știu care scriitor mare a spus că orice carte bună este un pas spre veșnicie – și a autorului, și al eroilor, dar și al cititorilor. O *Bibliografie* constituie, în opinia mea, un pas și mai sigur spre înveșnicirea unor merite, dar și

a unei recunoștințe, a unei iubiri. În cazul dat, avem în vedere meritele deosebite ale Ninelei Caranfil și, respectiv, recunoștința și iubirea noastră, care, fără îndoială, merită a fi menționate la timp, și astfel, înveșnicite, lăsate spre neuitare contemporanilor și urmașilor.

*Ninela Caranfil: Artista dorurilor noastre:
Biobibliografie. Chișinău, 2015, p. 109-111.*

Belzhar de Meg Wolitzer

Pentru început, vă prezentăm descrierea bibliografică a acestui volum. Titlul: „Belzhar”. Autorul: Meg Wolitzer. Traducere din limba engleză de Ciprian Siulea. Numărul de pagini: 304. Editura: „Trei”. Locul apariției: București. Anul de apariție: 2014. Cartea are 22 de capitole ce conțin un șir de povestiri, acestea formând împreună romanul. Câteva date, mai importante, despre autoare.

Meg Wolitzer s-a născut în Brooklyn, New York; ea fiind fiica scriitoarei Hilma Wolitzer (născută Liebman) și a lui Morton Wolitzer, un apreciat psiholog american. Meg a studiat scrierea creativă la Colegiul Smith și a absolvit Universitatea Brown în 1981. Peste un an, în 1982, publică primul ei roman: „Somnambulism”, o povestire despre trei fete, studente la un colegiu. Aceste tinere duc în aparență o viață obișnuită, dar totuși au o particularitate psihico-sentimentală: sunt obsedate de poezie și... de moarte... Următoarele cărți ale lui Meg Wolitzer sunt în majoritatea lor romane psihologice. Iată titlurile lor și anul apariției: „Fotografii ascunse” (1986); „Aceasta este viața voastră” (This Is Your Life) (1988); „Capitulare, Dorothy” (1998); „Soția” (2003); „Poziția” (2005); „Zece – Year NAP” (2008); „Decuplare” (2011); A face interesant (Interesting) (2013). Încheie această listă cartea pusă în discuție, „Belzhar”, editată în 2014. Multe cărți de această autoare americană sunt traduse în română, dar și în alte limbi din lume, ceea ce demonstrează popularitatea ei, faptul că este citită de un segment destul de mare de cititori.

Dacă e să prezentăm tematica romanului „Belzhar”, am putea rezuma astfel: problemele tinerilor, adolescenților cu anumite probleme emotive sau chiar cu dificultăți de psihic, felul cum în-

cearcă să rezolve aceste greutăți. Și, ceea ce ni se pare important – ajutați de societate, de profesori, în primul rând, ei izbutesc să le rezolve, dacă nu complet, atunci – parțial, ceea ce atribuie romanului un final optimist.

Dacă e să ne referim la motivul cărții, vom menționa că el este destul de complicat, cu personaje stranii și întâmplări, situații ciudate, care se află la frontiera dintre realitate și fantastic, dintre real și imaginar. Din acest motiv, romanul „Belzhar”, pare neobișnuit, ciudat și complicat pentru generația de cititori de vârstă mai înaintată, pentru cei obișnuiți cu texte literare scrise într-o manieră tradițională.

Conținutul cărții este destul de „stufos”, complex. Cartea nu are prea multe personaje, în schimb, sunt numeroase situațiile și dialogurile neobișnuite. Pe scurt, în romanul „Belzhar” este vorba de o dragoste tinerească neîmpartășită, o suferință ascunsă și o relativă vindecare a traumelor sufletești. Eroina principală a cărții, Jamaica Gallhue, numită de cei apropiați Jam, simte primii fiori ai iubirii pentru Reeve Maxfield, un tânăr englez venit să studieze pentru un semestru în America. Din păcate, relația lor este curmată brusc, iar Jam nu-și poate reveni, din care motiv Jam și ajunge la The Wooden Barn din Vermont, o școală cu internat pentru adolescenți „fragili emoțional și foarte inteligenți”. Nimerește în clasa de „teme speciale la engleză”, clasa doamnei Quenell.

La început Jam e împotriva a tot ceea ce ține de această școală, preferând să stea în patul ei de acasă și să plângă pierderea lui Reeve, pierdere pe care ea o egalează cu moartea. Cu timpul, însă, se acomodează, își face noi prieteni, ca DJ, colega ei de cameră sau niște colegi din clasa de teme speciale la literatura engleză.

Aici, profesoara de literatură îi îndeamnă pe tinerii studiosi să citească romanul „Clopotul de sticlă” de Sylvia Plath și le dăru-

iește câte un jurnal, în care să-și noteze gândurile, impresiile, dar și trăirile, sentimentele care îi frământă. Jurnalele pe care le scriu colegii Jamaicâi, și ea însăși, îi ajută să treacă peste problemele ce le păreau grave, incurabile. Jurnalele le permit tinerilor să-și găsească propriile lor voci și să înceapă a se vindeca de traume sufletești. Contează mult și faptul că aceste jurnale îi apropie, îi aduce împreună, într-un anumit sens îi ajută să găsească împreună ieșiri din unele situații, să răspundă la întrebări etc.

Inexplicabil, fiecare deschidere a jurnalului înseamnă intrarea într-o lume suprarrealistă, în care traumele care i-au marcat, încă n-au avut loc și totul este bine. Această lume suprarrealistă este – numită de autorii jurnalelor – Belzhar unde și titlul romanului prezentat.

În ansamblu, „Belzhar” este o povestire emoționată despre sensibilitatea sentimentelor umane și despre depresia ce poate apărea, nu de rareori, în urma pierderii unei ființe pentru care ai nutrit sentimente curate și puternice.

În carte sunt episoade care impresionează prin corectitudinea și chiar frumusețea relațiilor de prietenie, respect și încredere ce se stabilesc între colegii de studii. Aceasta apare pregnant în partea romanului, când se adună, la o întâlnire nocturnă, toți cinci (Sierra, Marc, Casey, Jam și Griffin) pentru ca fiecare să-și spună poveștile, adică trăirile pe care le-au avut înainte de a nimeri la școala specială. Este impresionantă prin căldură și sinceritate și relația ce se stabilește între Jam și tânărul Griffin: ei conversează mult, știu a se asculta reciproc, de aceea se înțeleg și se ajută reciproc mereu. Relația lor de prietenie evoluează curând în sentimente mai puternice.

Pe parcursul narațiunii, Jam se maturizează și se pare că maturizarea ei se datorează și acestei relații. Mai mult, încet-încet, apoi tot mai sigur și iarăși datorită acestei relații, fata reușește să

treacă peste frământările ce o chinuiau, dar și peste unele situații dificile. Jam era slabă, dar pe parcurs, și mai ales, la finele cărții, este mai puternică.

Unii critici literari, dar și unii cititori, consideră romanul „Belzhar” o poveste de dragoste. Într-adevăr, în carte sunt prezente scene erotice, iar autoarea descrie emoții și sentimente puternice. Aceștia au dreptate, dar credem că nu aceasta este esența cărții. „Belzhar” este, mai întâi de toate, o povestire despre cum să treci peste posibilele neazuri și tragedii și să înveți să iubești viața așa cum este ea – cu bune și cu rele, dând preferință aspirației spre bine, pozitiv, optimism.

Cu toate că romanul are elemente de fantezie, de călătorie în timp, chiar de halucinație, provoacă tinerei generații interesul și încântarea prin psihologismul „realist”, „tămăduitor” al scrierii; prin zugrăvirea, de către autoare, a unor personaje simpatice și a unor situații captivante. În final, cităm câteva aprecieri ale unor critici literari, de la prestigioase reviste literare americane:

- „Belzhar” [ne demonstrează] că există un loc unde cei pierduți se duc pentru a fi găsiți”;
- „O poveste inteligentă și captivantă despre traumă, încredere și triumf”;
- „Un roman original, care te marchează” (revista Publishers Weekly);
- „O explorare a minții umane, care te ține cu sufletul la gură – personajele adolescente ale lui Meg Wolitzer sunt pline de viață, cu emoții reale și povești interesante” (revista Kirkus review).

Ne exprimăm speranța că cititorii noștri (sau majoritatea lor) vor găsi aceste plusuri ale cărții. Mulți vor citi-o cu interes pentru că și la noi destui tineri se confrun-

tă cu probleme de ordin psihologic, în special adolescenții. Și dacă ei caută un consilier – îl vor găsi și în această carte. În plus, romanul „Belzhar” de Meg Wolitzer este în îndemn nu numai la respect și bunătate între oameni, dar și la învățătură, la lectură. Mi se pare important faptul că prin exemplul dat de profesoară – ca elevii să scrie jurnale, se sugerează ideea că oame-nii, mai ales tinerii, să și scrie cât mai des, scrisul fiind un serios exercițiu de inteligență, dar și un adânc monolog interior sau un dialog cu propria persoană, o sursă de reflectare și, în viitor, de îmbunătățire a propriei stări sufletești și a unor lucruri din jur. În acest sens, ni se pare deosebit de semnificativă o frază spusă de Jam pe la sfârșitul cărții: „Cuvintele contează.”

BiblioPolis. 201, Vol. 61, Nr. 2, p. 199-202

Cenaclul „Grai matern” la Biblioteca „Transilvania”

Era spre sfârșitul anilor optzeci ai secolului trecut, renașterea națională luase o amploare mare. Apare Cenaclul „Flacăra” a lui Adrian Păunescu, care aduna mii de oameni dornici de cunoaștere a adevărului despre istoria neamului. Ca un imbold acțiunea cenaclistă ia amploare. Sectorul Ciocana nu dispunea de o Casă de Cultură, unde ar fi fost posibil să se adune multă lume. Sectorul era doldora de denumiri a străzilor cu numele multor personalități din fostele țări ale Uniunii Sovietice. Principalul bulevard al Ciocanei purta denumirea de bulevardul Kutuzov. Apariția Cenaclului „Grai matern”, a stimulat o trezire națională. Schimbările denumirii străzilor a avut loc pe măsura înaintării în timp. Denumirea fostului bulevard Kutuzov a fost redenumit cu numele marelui Domnitor al Țării Românești, Mircea cel Bătrân, până și sectorul Ciocana avea numele de Dnestrovschii raion. Cenaclul „Grai matern” înființat în incinta bibliotecii nr. 32 (din 1991 „Transilvania”), condus de poeta Renata Verejanu, locatara a acestui cartier. Nume notorii au fost prezente la inaugurare: Mihai Cimpoi, Ion Vatamanu, Glebus Sainciuc, Dumitru Fusu, Vasile Căpățină, Olga Ciolacu, Silviu Fusu și membrii Teatrului Etnofolcloric „Ion Creangă”. A fost inaugurată și expoziția de pictură a Mariei Mardare în premieră. Cam așa a pornit Cenaclul „Grai matern”, născut în lumea cărții, ajuns la 29 ani de viață. Ședințele s-au desfășurat și se desfășoară în diferite localuri, biblioteci. Duminică, cinci martie 2017, la Filiala „Transilvania” a avut loc ședința Cenaclului cu o frumoasă activitate literară dedicată femeiei. Moderatoarea activității a fost poeta Renata Verejanu. Prezenți la activitate au fost: acad. Mihai Cimpoi, Nicolae Roibu, Anișoara Cibotari, președinta Societății Culturale „Plai mioritic”

Iași-Chișinău-Cernăuți, scriitorii: Constantin Dragomir, Gheorghe Cutasevici, Alexandru Plăcintă, Ion Deviza, Petru Hasnaș, Ecaterina Negară, Tatiana Afanas-Creciun, Ștefan Sofronovici, dr. Valeriu Mocanu, poet, compozitor, interpret, Viorica Cibotaru, cântăreață de muzica populară, Cocarcea Vasile, prieteni ai cărții etc. Au fost lansate și prezentate următoarele volume: M. Cimpoi. „Dicționar de teorie și critică literară”, Ed. „Bibliotheca”, 2016; M. Cimpoi. „Curs de critică literară”; „Amorul un copil pribeag?": Antologie de epigrame ; Petru Hasnaș „Ecou de dor”; Tatiana Afanas-Creciun. „Eva într-o zi de vară” (15 poezii pentru copii de 3-4 ani) și volumul „Pietre din petale” ; Valeriu Mocanu CD „Tangoul anotimpurilor”.

Academician Mihai Cimpoi a vorbit despre apariția Cenaclului „Grai matern”, despre literatura postbelică din Basarabia, despre relațiile culturale Chișinău – Cluj, despre cuvânt și semnificația cuvintelor din „Dicționarul de teorie și critică literară”.

Cartea „Amorul un copil pribeag!” cuprinde o amplă serie de epigrame și catrene umoristice, apărută la editura „Prim” Iași, România, semnate de epigramiștii I. Diviza, Gh. Bîlici, I. Cuzuioc, fiind prezentată de însăși autorii care au citit epigramele „Norocul”, „Femei în parlament”, „Măsura”, „Sheherezadei mele”, etc. la auzul lor publicul a avut momente de bună dispoziție și revelația de suflet. În continuare Ștefan Sofronovici a prezentat un recital de poezie dedicat femeii.

Grati Vasile, Profesorul universitar, a mărturisit despre anii de școală și prietenia cu Petru Hasnaș, coleg de școală, care șe-a prezentat cea de-a treia carte, de versuri în care elogiază femeia, viața cotidiană, frământările sufletești, prieteni, satul natal și amintirile frumoase care îi leagă de baștină. De fapt, ședința Cenaclului „Grai matern”, a fost stabilită pentru lansarea cărții lui Petru Hasnaș „Ecou de dor”, dar s-au prezentat, mai multe cărți.

Interpreta Anișoara Pagur, a interpretat melodii din muzica populară bulgărească. Poeta, Ecaterina Negară, a reflectat activitatea literară a lui Petru Hasnaș, menționând, că el este membru al „Ligii literare a scriitorilor din România” și publică în revista literară „Agora”.

Tatiana Afanas-Creciu și-a prezentat cartea „Eva într-o zi de vară”, care cuprinde 15 poezii pentru copiii mici de la grădiniță cu titlu „Pietre din petale”. O parte din poeziile cuprinse au devenit texte pentru unele melodii devenite șlagăre în anul 2013. Autoarea a declamat una din acestea „Am uitat să uit de tine”, menționând totodată că are la activ cinci volume de poezii. S-a prezentat CD-ul Cantautorului Valeriu Mocanu. În CD-iu sunt incluse cântecele lui.

În cadrul ședinței interpretul, cantautorul, Valeriu Mocanu a interpretat „Tangoul anotimpurilor” și o doină, scrisă de Renata Verejanu „Doină dor și armonie”.

A fost o sărbătoare a sufletului, care a adunat scriitori, prieteni și persoane de diferite profesii, care sunt împătimiți de poezie.

BiblioCity. 2017, 10 mar. –Disponibil: <http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/cenaclul-grai-matern-la-biblioteca.html>

Prin fraze puține, spunem mult

Chiar dacă era apreciat și iubit de un popor întreg, fondatorul ziarului „Timpul” nu a încetat niciodată să studieze. Locuind în sectorul Ciocana al municipiului Chișinăului, venea des la Biblioteca „Transilvania”. Directoarea Bibliotecii, Parascovia Onciu, își amintește că primul volum, pe care Constantin Tănase l-a luat cu împrumut a fost „Cartea despre DAO și Puterea” de Lao Zi.

„Peste câțiva ani, i-am cunoscut pe soții Constantin și Alexandra Tănase, când ziaristul, scriitorul, și-a lansat la Biblioteca noastră volumul de eseuri „Ochiul lui Esop”. Evenimentul a avut loc cu participarea unui public select, numerous, sala fiind neîn-căpătoare. Constantin Tănase avea o carismă deosebită. Purta un costum alb, era înalt, avea un chip senin, frumos. Era nelipsit de la ședințele Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”, inițiat de soția sa. Avea o vorbă românească dulce. Prin fraze puține, spunea mult”, își amintește directoarea Bibliotecii.

Timpul. 27 oct., 2017, p. 16

Lucian Blaga între marea trecere și eternitate

Colaborarea frumoasă între Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova și Biblioteca „Transilvania” durează de 20 de ani. Pe parcursul acestora au fost organizate împreună foarte multe acțiuni frumoase, chiar de la deschiderea Filialei „Transilvania” a fost organizat Festivalul „Lucian Blaga”, care a avut un larg ecou în România și R. Moldova.

Acest festival a debutat în Alba Iulia, la vatra strămoșească a Marelui Blaga, în luna frumoasă a lacrimioarelor, continuarea fiind la Cluj-Napoca, apoi, în luna august, la Chisinau în cadrul sărbătorii „Limba Noastră Cea Română”.

Protagonist ai acestei ample manifestări culturale a fost regretatul Traian Brad și Președintele Uniunii Scriitorilor din R. Moldova acad. Mihai Cimpoi. La acest Mare For se adunau românii de pretutindeni, unde se discuta, aveau loc dezbateri asupra creației, activității literare și viața acestui mare ilustru scriitor cu descoperirea a unor documente inedite. Toate comunicările au fost inserate în *Lucrarea intitulată „Meridian Blaga”*. Personalități marcante au fost prezente la edițiile Festivalului „Lucian Blaga” cu prezentări și comunicări: Fiica, Dorli Blaga, Constantin Cubleșan, Mihai Cimpoi, Mircea Tomuș, Valeriu Anania, Mircea Popa, Virgil Bulat, Ion Buzași, Leo Butnaru, Ioan Pop, Doina Cetea și mulți alții.

Anul 2011 este remarcabil prin 50 de ani de la trecerea în eternitate a poetului, filosofului diplomatului Lucian Blaga, dată proclamată de UNESCO.

În amintirea celui care a fost Lucian Blaga, Filiala „Transilvania” a organizat mai multe activități de comemorare: simpozion științific cu titlul *„Creator de imagini a literaturii*

noastre” extramuros la Liceul „Gaudeamus”, debateri cu tema „Personalitate exemplară a literaturii și filosofiei române”, recital de poezie „Poet al sufletului”, expoziție de carte Lucian Blaga cu prezentare.

Joi, cinci mai 2011 în incinta Bibliotecii s-a organizat ședința Cenaclului „Traian Brad”, moderatorul cărui este publicistul, lingvistul ziaristul, redactorul de carte, prozatorul, traducătorul, Vlad Pohilă. Prezenți la această ședință au fost liceenii de la „Gaudeamus”.

Academicianul Mihai Cimpoi le-a povestit celor reuniți pentru amintirea lui Lucian Blaga, și opera lui, momente interesante din viața scriitorului, despre traducerile lui în alte limbi, de asemenea momente interesante despre prezența lui Lucian Blaga în Basarabia. Se discută mult despre aflarea lui L. Blaga în Basarabia, despre Eminescu și Blaga, influența lui Lucian Blaga asupra multor poeți, despre Magda Isanos și Nicolae Costenco, Interesant a vorbit acad. M. Cimpoi și despre culegerea lui Grigore Vieru „Numele tău” apărută în anul 1968. Poezia care a dat numele culegerii a fost dedicată lui L. Blaga, dar la editare numele a fost scos.

În cadrul ședinței a fost lansată cartea lui Mihai Cimpoi „*Lucian Blaga: Paradisiacul, Lucifericul, Mioriticul*”, ediția a II-a, reeditată în Cluj-Napoca la editura „Dacia XXI”.

Vlad Pohilă a vorbit despre cartea, care a fost completată cu încă trei noi eseuri despre Lucian Blaga și anume: L. Blaga și F. Nietzsche: criză în obiect; „Dialogul blagian al valorilor” și „Sensibilitatea existențială blagiană”.

Acad. Mihai Cimpoi a explicat liceenilor titlul cărții sale – „Paradisiacul – Blaga și deschiderea sa spre Universalitate; Lucifericul – problematicul; Mioriticul – cumpăna dintre Paradis și Lucifer.

A fost o amplă expoziție de carte cu genericul „*Lucian Blaga între marea poezie si eternitate*”, care este expusă în Bibliotecă, conținând 50 de titluri ale autorului, ghidate de o listă bibliografică.

A fost întregită activitatea cu un recital de poezie blagiană de excepție, prezentată de liceeni.

BiblioCity. 201, 13 mai Disponibil: Internet: <http://goo.gl/4n2crm>)

CAPITOLUL III

UNIRE PRIN CULTURĂ

COLABORARE, ACTIVITĂȚI, SCHIMBURI DE EXPERIENȚĂ

Prin destine similare – istoria ne leagă

Transilvania este una din provinciile istorice românești, aflată în interiorul arcului munților Carpați. Teritoriul numit și Ardeal, include la fel Banatul, Crișana și Maramureșul, având o suprafață de 102 mii kilometri pătrați. În antichitate a fost locuită de geto-daci, al căror stat a cunoscut o maximă extindere sub Burebista.

Parte însemnată a Daciei, Transilvania a fost cucerită în 106 de romani, colonizată și transformată în provincie imperială. Ulterior, după ce a fost străbătută de valurile populațiilor migratoare, Transilvania este locul unde s-a retras o mare parte din daco-romani, constituind unul din nucleele de bază de formare a poporului și limbii române. În acea perioadă ea a fost organizată în „țări” sau voievodate, confirmare atestată de izvoare scrise, precum ar fi, de exemplu, cele care amintesc de Banat, conduse de Glad, din Crișana, conduse de Menomorut și din Transilvania propriu-zisă, conduse de Gelu. Aceste formațiuni statale, începând cu sec. XI au fost treptat cucerite de Regatul Ungar, dar și-au păstrat și în aceste condiții forma de organizare și o autonomie relativă. Mai târziu, chiar dacă recunoaște suzeranitatea Porții Otomane, ca și Moldova și Țara Românească de altfel, și țările române își vor păstra neîntrerupt autonomia internă și religia.

O perioadă de glorie cunoaște la 1600, când trece sub autoritatea lui Mihai Viteazul – „Domn al Țării Românești și Ardealului și toată Țara Moldovei”. În 1699 a fost ocupată și anexată la Imperiul Habsburgic. Întru păstrarea identității naționale și a drepturilor egale cu celelalte popoare ale Imperiului Ungar, românii au dus o permanentă luptă politică, religioasă și culturală. Suficient să remarcăm răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan (1784-1785), mișcarea culturală și politică inițiată de

Inochentie Micu-Klein și susținută de cărturarii de la Școala Ardeleană, mișcarea revoluționară de la 1848-1849 ș. a. Anexată Ungariei (1867) după instituirea dualismului austro-ungar, Transilvania a fost supusă unui puternic proces de maghiarizare. Crearea în 1881 a „Partidului Național Român”, inițierea „Memorandumului” (1892), activitatea de amploare, desfășurată de Societatea „Astra”, au avut un rol foarte important în organizarea și desfășurarea luptei de eliberare națională a românilor din Transilvania. Este reintegrată României la 1 decembrie 1918, care consfințește crearea statului unitar român, zi devenită Sărbătoare Națională. În urma Dictatului de la Viena din august 1940, România este obligată să cedeze Ungariei partea de nord-vest a Transilvaniei, redobândită în 1945.

Destinul Basarabiei e la fel de dureros în căutarea de sine, a identității, a limbii naționale. Iată de ce marii cărturari și literați ai neamului au fost pătrunși de importanța și rolul acestei teme în istorie și literatură. Însuși Mihai Eminescu va aborda de nenumărate ori tema Basarabiei și Ardealului. Cine nu cunoaște „*Doina*”, lui Eminescu, zguduitoare prin puterea ei emoțională?

O întregă panoramă a vieții sociale și spirituale din epocă este redată de faimosul istoric Nicolae Iorga. Călătoria prin Transilvania este rodul celor 2 volume intitulate „*Neamul românesc în Ardeal și Țara Ungurească*”, apărute în 1906. Mai înainte însă, în 1905, când Basarabia era sub jugul Imperiului Rus, Nicolae Iorga atrage atenția asupra situației dramatice în care se afla populația de aici, descrisă în „*Neamul românesc în Basarabia*”. Tot el a considerat Basarabia mâna dreaptă a trupului României. Foarte întristat la cedarea Basarabiei și Nordului Bucovinei, N. Iorga i-ar fi spus regelui că pierde cea mai prețioasă perlă din coroană. Nu mai puțin îndurerat a fost marele Iorga și de cedarea Transilvaniei...

Aproape de suflet i-au fost Basarabia și Transilvania și lui Constantin Stere, care a pledat cauza luptei naționale în întreaga și zbuciumata lui viață.

Sunt inepuizabile exemplele în acest sens. Nu este deloc întâmplător faptul că anume din Transilvania vin ideea, sprijinul material și moral de fondare la Chișinău a bibliotecii care, cu demnitate, poartă acest nume sacru, „*Transilvania*”, având contribuția aparte a regretatului bibliotecar, om de o mare cultură și aleasă sensibilitate, director al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, Traian Brad. Bibliografia de față include și rolul muncii acestei distinse personalități, care prematur a trecut în eternitate, lăsând o amintire frumoasă în inimile noastre.

De fapt, prin elaborarea și editarea bibliografiei „*Transilvania – țară de dor*” lucrătorii BP „*Transilvania*”, conducerea BM „B.P. Hasdeu” din Chișinău și-a propus scopul de „a aduce” și mai aproape Ardealul de R. Moldova, de a contribui la o familiarizare și mai bună a basarabenilor cu diverse aspecte ale istoriei, culturii și vieții cotidiene în Transilvania de azi, care e un avanpost al României moderne în drumul ei spre integrarea europeană. Concomitent, bibliografia noastră se dorește un omagiu adus colegilor, fraților noștri ardeleni, tuturor celor care cu generozitate, cu competență și simțul răspunderii au contribuit la zidirea la Chișinău a unui important templu al cărții românești, adevărat sanctuar al culturii naționale, la care ne închinăm mereu cu toții.

„*Transilvania – țară de dor: bibl. Selectivă*”. Ch., 2006, p. 8-9.

Biblioteca „Transilvania” – simbol al unirii prin cultură (fragmente)

*Dedicație cititorilor Bibliotecii „Transilvania”:
„Aici mi-e cartea, / Aici mi-e partea, / Aici comoara, / Aici și Țara!”*

Grigore Vieru, martie 1998

Pașii ușori și vocea caldă a poetului legendă mai vibrează în spațiul instituției noastre, deși de la trecerea lui la Dumnezeu, în ianuarie 2010, se va împlini un an.

Acolo, Sus, a fost așteptat, de șapte ani, și de patronul spiritual al bibliotecii, Traian Brad, de numele căruia este legată întreaga noastră activitate, însăși fondarea primei instituții biblioteconomice de carte românească în Basarabia, căci anume așa s-a dorit a fi „Transilvania” în primii ani de renaștere națională. Cu adevărat, aici, la Bibliotecă, la 29 august 1991, la inaugurarea desfășurată tocmai a doua zi de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, a fost prezent tot Ardealul, prin donații de carte și personalități notorii. Acest lucru a fost posibil grație efortului fizic și intelectual al unor ardeleni de bună-credință, profesioniști valoroși în domeniu, între care Alexe Mare (originar din Basarabia), Teodor Ardelean, Doina Popa, Adriana Kiraly, Mircea Zeicu, Doina Banu, Ioan Pop, Dimitrie Poptămaș, Virgil Bulat, Teodor Tanco ș.a., dar, în primul rând, Traian Brad, care nu numai că au lansat apelul „O carte pentru Basarabia” în mass-media din România, dar l-au materializat prin propriul exemplu, oferind loturi de cărți din bibliotecile personale, procurând cărți, colectându-le și aducându-le la Chișinău, găsim în persoana gazdelor Lidia Kulikovski, directorul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Larisa Câșlaru, director adjunct la aceeași instituție, Iulian Filip, șeful Direcției Cultură ș. a. tot sprijinul și concursul

necesar, bucurându-se de cea mai cordială și ospitalieră primire, ca între frați. La deschidere ne-au onorat cu prezența Alexandru Moșanu, președintele Parlamentului Republicii Moldova; Mircea Druc, prim-ministru; Ion Hadârcă, vicepreședintele Parlamentului; Ion Ungureanu, ministrul culturii, care a tăiat simbolic panglică tricoloră, după care, pentru prima oară într-o instituție de cultură din Republica Moldova, a fost oficiat un serviciu divin de sfințire de către un mic sobor de preoți în frunte cu părintele Vasile Leb din Cluj și Ioan Ciuntu din Chișinău. Acestor personalități li s-au alăturat numeroși parlamentari, scriitori, autorități ale administrației publice locale de pe un mal și altul al Prutului. Sunt evenimente istorice, trăite pe viu, de mare intensitate, care nu se vor șterge nicicând din memorie, organizate din suflet cu multă dragoste, curaj și dăruire fără de Neam, Țară, Carte.

Ctitorul bibliotecii, Traian Brad, avea să remarce mai târziu în monografia sa „*Lectura și Biblioteca Publică la Cluj*”, că instituirea „Transilvaniei” s-a înscris ca o reacție firească la nevoile stringente ale revenirii populației Basarabiei istorice la limba, cultura și istoria națională, la reintegrarea ei spirituală. Aș adăuga: și la revenirea la grafia latină. Cu un simplu exemplu pot justifica importanța colosală pe care a exercitat-o în domeniul cultural ajutorul dezinteresat al prietenilor de peste Prut și anume: după modelul nostru, în scurt timp, pe harta biblioteconomică a capitalei Republicii Moldova, una după alta, au început să apară noi biblioteci de carte românească, tutelate de biblioteci județene din România. Cinci dintre acestea au fost fondate prin efortul susținut din partea transilvănenilor. Merită să fie subliniat că, datorită acestor filiale, cartea românească, intrând în sistemul municipal de biblioteci, a atins raportul de cincizeci la cincizeci, cel mai înalt în Republica Moldova, mai ales dacă ținem cont de faptul că sunt biblioteci rurale, care nu ating nici zece procente.

Astăzi, fondul de carte al Bibliotecii Publice „Transilvania” constituie 47.166 unități materiale. Fiecare vizită a colegilor noștri clujeni la Chișinău este însoțită, de regulă, de donații de carte deosebit de valoroase, mai ales în ultimii ani, o parte din literatură fiind alcătuită la solicitările noastre, conform cerințelor sporite ale utilizatorilor. Astfel, ponderea înaltă de participare la completarea fondului nostru de către Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj în anul 1992 a fost de 79,2% din toate achizițiile; în 1999 de 46,6%; în 2001 de 90%.

O colecție absolut inedită este cea de carte teologică, cuprinzând 1.089 de titluri. Rarități în acest sens fiind „*Biblia de la Blaj, 1795*”, ediție jubiliară – 2000, „*Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie*” cu dedicația Arhiepiscopului Teofil, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului ș.a., completate și de zece icoane pe sticlă, plus pecetea Bisericii din satul Chiperceni, județul Orhei, care până în anul 1992 a fost în Oradea și reîntoarsă în același an de prefectul județului Bihor, Ionel Oneț. Prezintă un interes mare colecția „*Cărți cu autograf*”, cu peste 500 de dedicații Bibliotecii „Transilvania” din partea unor personalități notorii din Transilvania și Republica Moldova.

Familia română. 2009, Nr 4 (35), p. 13

Basarabia – Pământ Românesc

Biblioteca „Transilvania” a organizat și găzduit la data de 24 martie 2010, în colaborare cu Liceul „Gaudeamus” și Liceul Academiei de Științe a Moldovei, un simpozion științific cu genericul „Basarabia – Pământ Românesc”, completat de prezentarea a patru cărți: Ion Constantin, Ion Negrei. „*Pantelimon Halippa tribun al Basarabiei*”; Ion Constantin. „*Pantelimon Halippa – neînfricat pentru Basarabia*”; Iurie Colesnic. „*Generația Unirii*”; Gheorghe Ghimpu. „*Conștiința națională*”, consacrate acestui eveniment istoric, precum și prezentarea expoziției de carte „Unirea Principatelor Române – eveniment fundamental în istoria românilor”.

Moderatorul evenimentului a fost doctorul habilitat în istorie, profesorul universitar USM, deputat al primului Parlament al Republicii Moldova, Ion Buga.

Simpozionul a avut drept scop elucidarea evenimentelor istorice din 27 martie 1918 în destinul

Basarabiei, comemorarea înaintașilor Marii Uniri: Pantelimon Halippa, Ion Inculeț, Constantin Stere, Ion Pelivan ș. a.

Programul Simpozionului a inclus următoarele comunicări:

- „*Primăvara Marii Unirii*”, Ion Buga, doctor habilitat în istorie, profesor universitar USM;
- „*Basarabia – Pământ Românesc*”, Tatiana Doibani, profesor de istorie, Liceul „Gaudeamus”;
- „*Mărturisiri de spiritualitate românească în Basarabia la începutul sec. XX*”, Onorina Noroșeanu, elevă cl.10-a, Liceul Academiei de Științe a Moldovei;
- „*Premisele înfăptuirii Marii Uniri*”, Vitalie Andoni, profesor de istorie, Liceul „Gaudeamus”;
- „*Conștiința națională în viziunea tânărului basarabean*”, Dorin Hămuraru, Liceul „Gaudeamus”.

Profesorul Ion Buga a elucidat succint premisele marelui act istoric al Unirii prin prisma a trei momente istorice importante de încercare a înfăptuirii acesteia în contextul istoric.

Unirea din 1918 a Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei cu România a constituit realizarea visului de sute de ani al multor generații de români. S-a vorbit despre dreptul națiunilor la autodeterminare, Conferința de pace de la Paris, rolul Pactului – Ribbentrop Molotov din 23 august 1939 în istoria Basarabiei și consecințele acestuia. S-a accentuat aportul activității neînfricatului tribun al Basarabiei și Apostol al Unirii – Pantelimon Halippa.

Profesoara de istorie a Liceului „Gaudeamus”, Tatiana Doibani a comunicat liric despre acele evenimente prin versuri din creație proprie, racordate la tema „*Basarabia – pământ românesc*”. Discipolul dumneaei, Dorin Hămuraru, a evocat despre spiritul care ne înconjoară, despre conștiința națională și evenimentele din 7 aprilie 2009.

Onorina Noroșeanu, elevă a Liceului Academiei de Științe a Moldovei, prin tema de comunicare „*Marturisiri de spiritualitate românească în Basarabia la începutul sec. XX*” succinct, dar foarte captivant, a prezentat mănăstirile Noul Neamț, Curchi, Hârboveț, Căpriană, cetățile Moldovei, a vorbit despre slujitorii acestora. Aceste Cetăți au dăinuit în timp, au păstrat Limba, Istoria, Pământul, au rămas cu Dumnezeu.

Liceanul Artur Dumanschi a participat activ la dezbateri, menționând că Limba Română este Flacăra, Lumânarea noastră, este reflectarea limbii latine.

La finele comunicărilor, prof. univ. dr. hab. Ion Buga a totalizat că momentele de recurs istoric să ne fie ca modele. Activitatea marilor frunțași, membrilor Sfatului Țării: Ion Inculeț, Constantin Stere, Pantelimon Halippa ș.a. să le avem ca model de demnitate națională. Să ne păstrăm drepturile, spiritualitatea,

verticalitatea, să apărăm adevărul științific, realizarea drepturilor noastre.

Temei Unirii de la 1918 a tuturor românilor într-un singur stat i s-au consacrat multe lucrări științifice, monografiile, broșuri, articole, tema discuției este inepuizabilă, rămâne de cercetat, studiat.

(BiblioCity. 2010, 24 mar. Disponibil : Internet: <http://goo.gl/QMG6hl>)

Cea mai fidelă cronică a activității noastre

La apariția Bibliotecii „Transilvania”, presa periodică de la noi încă nu acorda prea multă atenție activității Bibliotecilor. Poate încă nu se organizau manifestări culturale de anvergură, care să atragă și să merite atenția generală, poate că nu se constituise încă prea de clar specia gazetărească necesară pentru consemnarea evenimentelor ce se produceau în biblioteci. Cert este că primele articole despre biblioteca noastră au fost publicate în ziarele din Cluj. Erau, cu precădere, apeluri lansate de BJC „Octavian Goga”, cele mai multe scrise și lansate de însuși directorul ei, Traian Brad, la colectarea de cărți pentru o primă bibliotecă românească la Chișinău. Tot gazetele din Cluj au consemnat pe larg deschiderea „Transilvaniei” din Chișinău, apoi au inserat și materiale despre primii noștri pași ca instituție de cultură. Trebuie să menționăm că aceste prime „semnale chișinăuiene” din presa periodică clujeană au fost de foarte bun augur! – în scurt timp, noi am început a simți, tot mai insistent, și atenția mijloacelor de informare de la Chișinău.

Pe an ce trece, ziarele și revistele, de la Chișinău, de la Cluj-Napoca, din alte orașe ale Ardealului ale întregii României, acordau tot mai generos spațiu bibliotecilor din Chișinău, din Republica Moldova, inclusiv evoluției pe care a cunoscut-o Biblioteca „Transilvania”. Astfel încât, la zece ani de existență, aveam deja o mapă impunătoare cu decupări din ziare și reviste, în care era consemnată sau analizată activitatea noastră. La 15 ani ai „Transilvaniei”, această mapă a crescut mult, constituind un volum impresionant, care acum, în ajunul aniversării a 20-a, a devenit enormă, parcă cerându-se a fi, într-un fel sau altul, valorificată. Astfel a și apărut ideea elaborării și editării unei cărți ce ar aduna – fie și o parte a lor – materiale ce ilustrează apariția

și evoluția Bibliotecii noastre, problemele cu care s-a confruntat, împlinirile ce le-a înregistrat, perspectivele ce ne bat la geam...

Răsfoind materialele adunate pentru viitoarea / prezenta carte, am avut senzația că în fața ochilor mi se derulează un extraordinar film documentar. M-am gândit, ce meserie importantă au ziariștii – de a fi cronicari ai vremurilor noastre, de a surprinde esențialul în avalanșa de fapte și evenimente, ca să păstreze pentru posteritate lucrurile cele mai semnificative. Adeseori, memoria noastră filtrează destul de drastic întâmplările, situațiile, ca și pe unii participanți la ele, pe când presa periodică le înveșnicește, nepermițând să fie trecute în „hambarul” uitării. Am în vedere nu numai unele aspecte ale vieții politice – căci în acești 20 de ani la noi s-au perindat guvernări, regimuri destul de deosebite în ceea ce privește atitudinea față de oameni, în genere și față de cultură, în special – dar și multe amănunte din viața Bibliotecilor noastre. Adeseori, numai în reportajele sau în interviurile gazetărești apare câte un chip de om scump, care, în realitate, de mult a plecat pe alte tărâmuri. Numai pentru această calitate deosebită – de stocare a memoriei – articolele de ziar merită a fi înmănușate într-o culegere, căci viața unui ziar este de o zi, de o săptămână, poate – de o lună, pe când cartea se prezintă ca un permis spre înveșnicire de-a lungul deceniilor, dacă nu și al secolelor. Or, scrierile lor se constituie în cel mai veridic letopisetz al vieții bibliotecare de la noi în genere și al Bibliotecii „Transilvania” în particular.

Unde mai pui că au scris despre noi, de-a lungul acestor două decenii, mulți condeieri de talent, care și-au tipărit articolele în publicații de real prestigiu. Vom evoca doar o parte din numele celor care ne-au onorat trudind la scrierea unor materiale pentru presa periodică de la Chișinău și Cluj-Napoca: acad. Mihai Cimpoi, scriitorii; Leo Butnaru, Argentina Cupcea-Josu, Ion Hadârcă, Iulian Filip, Adrian Grănescu, Teodor Tanco, Ianoș Țurcanu, Ilie

Șandru, Claudia Partole, Victor Dumbrăveanu, Nicolae Roibu, Alexandru Buruiană, Mihai Morăraș etc.; ziarștii Liliana Armașu, Mihaela Bocu, Ion Borș, Marcela Gafton, Nadina Gheorghiuță, Constantin Musteață, Tamara Pereteatcu, Vlad Pohilă, Adrian Popescu, Raia Rogac, cercetătorii și profesorii universitari Anatol Petrencu, Ilie Rad ș. a. Nu vom uita nici de colegii noștri de breaslă care au dat în presă multe materiale prețioase vizând activitatea Bibliotecii „Transilvania”: Lidia Kulikovski, Doina Popa, Sorina Stanca, dimitrie Poptămaș, teodor Ardelean, Alexe Rău, Alexandra Tănase, Onciu Parascovia, Ludmila Capița, Tatiana Donțu, Faina Zubcu, liceenii de la liceul „Gaudeamus” și încă atâția alții. Un cuvânt aparte trebuie spus, aici și acum, pentru cei care au scris despre noi, ca, între timp, să ne părăsească pentru totdeauna; Traian Brad, Virgil Bulat, Mircea Zeicu...

Chiar și din această fragmentară enumerare de nume putem deduce, că în cei 20 de ani s-a acumulat o arhivă deosebit de bogată și prețioasă cu subiectul *Biblioteca „Transilvania” în presă*. O arhivă demnă de toată laudă, dar și de atenția noastră și a posterității. De aici și dificultatea de a selecta materiale pentru o culegere care, cu regret, are o limită de volum, din care motiv implică o triere riguroasă a materialelor incluse. Până a ajunge la volumul actual al cărții noastre, împreună cu redactorul Vlad Pohilă, am făcut câteva „filtrări” ale articolelor, eliminând, preponderent, scrierile se repetă din punctul de vedere al relatării evenimentelor sau al reflectării faptelor, al zugrăvirii personajelor.

Textele selectate le-am dispus în volum, în genere, conform principiului cronologic, acesta părându-ni-se cel mai adecvat, căci anume datorită lui lucrurile se văd cel mai bine în evoluție.

Totuși, în procesul elaborării, am operat și unele schimbări, abateri de la acest principiu. Astfel, o parte din materiale, care ni s-au părut deosebit de consistente și cu o pondere analitică mai sesizabilă,

am decis să le plasăm la deschiderea cărții, sub genericul *Sinteze*. La fel, am considerat necesar să întrerupem întru câtva șirul cronologic prin compartimentul-inserțiune *Omagiu basarabean Ctitorului nostru ardelean*, în care am adunat scrierile omagiale dedicate memoriei celui care a fost Traian Brad. Credem că astfel vom cinsti din nou, pe merit, memoria celui care ne-a iubit atât de mult și, într-o scurtă viață de om, a făcut enorm pentru biblioteca noastră și pentru bibliotecile din R. Moldova în ansamblu. Deoarece Traian Brad a fost un om al cărții prin excelență, ni se pare că prin acest compartiment al cărții noastre îi vom aduce omagiul cel mai pios și cel mai sigur – în înfruntarea memoriei omenești cu scurgerea nemiloasă a timpului. Se încheie lucrarea de față cu câteva liste auxiliare: articole ce nu au fost incluse în volumul dat; nume de autori; titluri de publicații periodice.

Ne exprimăm speranța că noua carte, elaborată de Biblioteca „Transilvania” și editată sub auspiciile BM „B.P. Hasdeu”, va înscrie o filă aparte în lunga și zbuciumata istorie a Bibliotecii Municipale, iar mai larg – și în hronicul bibliotecilor basarabene, al culturii noastre la răscrucea secolelor XX. La fel, dorim să credem că astfel aducem sincere mulțumiri, toată recunoștința noastră celor care au stat de veghe la derularea evenimentelor culturale ce s-au produs la *Transilvania* din Chișinău, consemnând, la timpul potrivit, în pagini de ziar sau de revistă, tot ce este mai bun, mai frumos, mai valoros din activitatea noastră. În fine, nădăjduim că și această lucrare își va găsi destinatarii – nu numai printre istorici, bibliotecari, culturologi, ci în rândul tuturor celor care au participat, se implică acum și ne vor bucura cu prezența lor la derularea proiectelor și programelor pe care nu le propunem spre realizare în viitorul imediat sau mai îndepărtat.

Filiala „Transilvania” în oglinda presei 1991–2011.
Chișinău, 2011 (format electronic), P. 5.

Două decenii ne unesc prin cultură

La finele lunii august curent, Filiala „Transilvania” din sectorul Ciocana al Capitalei a sărbătorit 20 de ani de la fondare. Aceasta înseamnă că am marcat, concomitent, și 20 de ani de la stabilirea relațiilor de parteneriat între două mari biblioteci: BM „B.P. Hasdeu” din Chișinău și BJ „Octavian Goga” din Cluj. În această perioadă, „podurile de cărți” s-au ținut lanț, îmbogățind fondurile „Transilvaniei” din Chișinău cu valoroase documente din toate domeniile cunoașterii, ale căror număr a depășit 60 de mii unități. Sute de personalități reductabile au onorat biblioteca noastră de-a lungul acestor două decenii. Vom aminti, în context, de Simpozionul „*Basarabia –Transilvania, repere culturale*” (10 ediții), care a devenit una dintre cele mai apreciate manifestări, cu participarea unor reductabili istorici, filologi, scriitori, jurnaliști din Republica Moldova și din România, trezind un viu interes în rândul unui cerc mare de cititori. La fel, trebuie menționate și cele 16 ediții ale *Zilelor Bibliotecii „Transilvania”*: an de an, manifestările cu acest generic au adunat tot mai multe personalități și un public tot mai numeros și mai interesat. Pe agenda activității cotidiene a Filialei „Transilvania” s-au înscris memorabilele seminare de specialitate, întruniri în scopul schimbului de experiență, expoziții, lansări de carte, omagieri, recitaluri, vernisaje, ședințe ale cenaclurilor, concursuri etc. Detaliat, evenimentele ce s-au desfășurat de-a lungul anilor sunt oglindite în cartea „*Cronica devenirii noastre: Un CV al Bibliotecii „Transilvania” (1991-2010)*”. Este una dintre lucrările elaborate de angajații noștri și editate sub auspiciile BM „B.P. Hasdeu” cu prilejul aniversării a 20-a Filialei „Transilvania”, altele fiind culegerea omagială „*Portret din cuvinte*”, bibliografiile „*Ianoș Țurcanu*” și „*Un om al faptelor: Vasile Șoimaru*”.

În anul curent, *Săptămâna Ușilor Deschise* a avut loc în perioada 10-17 octombrie, sub genericul „20 de ani în serviciul comunității”. Atragerea la lectură a potențialilor utilizatori, întâlniri cu personalități notorii, chișinăuiene și clujene, comemorarea celor 575 de ani de la atestarea documentară a Chișinăului, prezentarea serviciilor inovative în biblioteci inovative, a unor spații noi destinate cărții și lecturii – iată doar câteva din reperatele Săptămânii Ușilor Deschise la „Transilvania” în acest an. Din partea BJC „Octavian Goga” la manifestările aniversare au fost prezenți: directorul Sorina Stanca, șef serviciu Tatiana Costiuc, șef serviciu Adriana Kiraly, bibliograf Anca Docolin, bibliograf Simona Floruțau, contabil Viorica Lorinț, jurist Mariana Rusu, președintele ANBPR prof. Doina Popa, prof. univ. Alin Mihai Gherman, scriitorul prof. univ. Ilie Rad, scriitorul prof. univ. Ioan Pop, cercetător Institutul de Istorie Stelian Mândruț, realizator TVR Cluj Mihaela Ilea, realizator TVR Cluj Ionuț Gabriel Bujor, avocat Ioan Pop. I-am avut oaspeți de onoare pe frații lui Traian Brad – ctitorului ardelean al Bibliotecii „Transilvania” – Vasile Brad și Romul Brad. Au tonificat evenimentul, printr-o emoționantă prezență, membrii orchestrei „*Cununa transilvană*” a Centrului Județian Cluj pentru promovarea și valorificarea culturii tradiționale: solista Amalia Codorean Chindriș, instrumentiștii Onuț Chindriș, Dănuț Istrate, Felician Mureșan, Ioan Baciuc.

La deschiderea manifestării, au rostit mesaje de felicitare cu ocazia aniversării șefa Direcției Cultură Primăria Chișinău Ana-Lucia Culev, dr. conf. univ., director general BM „B.P.Hasdeu” Lidia Kulikovski, directorul BJC „Octavian Goga” Sorina Stanca, președintele ANBP din România prof. Doina Popa, director Filiala „Transilvania” Parascovia Onciu, scriitorul și parlamentarul Ion Hadârcă, dintre care, majoritatea acestor vorbitori, au fost prezenți și la inaugurarea bibliotecii noastre, cu două de-

cenii în urmă. La festivități au participat mulți oameni de vază ai capitalei: istoricii prof. univ. dr. hab. Anatol Petrencu, prof. univ. dr. Ion Varta; actrița Ninela Caranfil, artistă Emerită; Vasile Șoimaru, conf. univ. dr. în economie; Tudor Colac, prof. dr. în etnologie; Gheorghe Cutasevici, editor; scriitorii, Iulian Filip, Ionel Căpiță, Renata Verejanu, Andrei Burac, Ion Bejenaru ș.a.

O importantă manifestare, circumscrisă șirului de evenimente consacrate aniversării a 20-a a Bibliotecii „Transilvania” a fost „*Salonul de toamnă al editurilor transilvane*”, ediția a XIII-a, la care s-au expus 270 de titluri de cărți nou editate, și care constituie o parte din generoasa donație primită în acest an de la colegii noștri clujeni, reprezentând cele mai diferite domenii: beletristică, filologie, istorie, arte, surse de referință etc. Mulțumind din suflet pentru noua donație de carte colegilor de breaslă din Cluj, precum și Institutului de Istorie „G. Barițiu”, vom menționa, cu recunoștința cuvenită, și numele donatorilor particulari, ale celor care și în acest an au contribuit la îmbogățirea și diversificarea fondului de carte al Filialei Transilvania: prof. Aristotel Cocârlă, profesor Ilie Rad, prof. Alin Mihai Gherman, scriitorul Teodor Tanco ș.a.

În cadrul „Salonului” a fost organizată o serie de lansări și prezentări de carte, grație căror utilizatorii s-au putut familiariza cu reprezentative realizări editoriale din Cluj-Napoca, dar și din București, Chișinău, alte centre culturale românești. Iată unele dintre titlurile de volume lansate și prezentate la actualul „Salon de toamnă”: Ioan Pop. „În fața mării”. Cluj: Editura Limes, 2010; Ioan Pop. „Șapte decenii de melancolie și literatură”. Cluj: „Eicon”, 2010; Alin Mihai Gherman. Teodor Corbea, „*Psaltirea în versuri*”. București: Editura „Academiei”, 2011; Alin Mihai Gherman. „*Un umanist român: Teodor Corbea*”. Cluj-Napoca: „Casa Cărții de Știință”, 2010; Ilie Rad. „Întâlnirile mele cu Iorgu Iordan”. Cluj: Editura „Tribuna”, 2011; Ilie Rad. „*Documentare în*

jurnalism”. București: Editura „Tribuna”, 2011; Mihai Stan. „*Exodul*”. „*Clone 2*”. Târgoviște: Editura „Bibliotheca”, 2011; Mihai Cimpoi. „*Ioan Al. Brătescu-Voinești: prefacerea firii*”. Târgoviște: Editura „Bibliotheca”, 2011; Iulian Filip. „*Miracolul scenei în arta populară*”. Chișinău, Ed. „Profesional Service”, 2011; Iulian Filip. „*Cumpăna cucului*”. Chișinău : Ed. „Profesional Service”, 2011; Tudor Colac. „*Cinegetica. Dicționar explicativ*”. Chișinău : Ed. „Notograf Prim”, 2010; „*Un om al faptelor: Vasile Șoimaru*”. Biobibliografie. Chișinău: Ed. „Quant”, 2011; „*Portret din cuvinte*”. Chișinău : „Grafema Libris”, 2011; „*Cronica devenirii noastre: Un CV al Bibliotecii „Transilvania” (1991-2010)*”, Chișinău : „Grafema Libris”, 2011 etc.

Cu mult interes a fost așteptat Duplexul profesional internațional „*Servicii inovative – Biblioteci inovative*”. Vrem să credem că manifestarea a îndreptățit așteptările participanților la Duplex, iar în unele privințe conținutul, calitatea, noutatea și argumentarea comunicărilor au depășit așteptările noastre. Moderatori ai acestei întruniri profesionale au fost dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, director general BM „B.P.Hasdeu”, Sorina Stanca, director, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj. Au fost prezentate opt comunicări:

- dr. Lidia Kulikovski, director general BM „B.P. Hasdeu”: „*Inovația – soluția schimbării în domeniul infodocumentar. Introspecție teoretică*”;
- Ludmila Pânzaru, director adjunct al BM „B.P.Hasdeu” „*Activitatea bibliotecilor în lumea virtuală*”;
- Sorina Stanca, director, BJ „Octavian Goga”, Cluj. „*Servicii pentru public în bibliotecile americane*”;
- Mariana Harjevschi, director al Bibliotecii Publice de Drept; Elena Plămădeală, șef oficiu al Bibliotecii Publice de Drept. „*Parteneriat în susținerea transparenței și accesului la infor-*

mația publică; Biblioteca Publică de Drept și Primăria Municipiului Chișinău”;

- Tatiana Costiuc, șef serviciu al BJ „Octavian Goga” Cluj., „Cum să găsești o carte de muncă – proiect de succes la BJ „Octavian Goga” Cluj;
- Axenia Bascacova, bibliotecară, Biblioteca Publice de Drept. „Servicii interactive prin SMS pentru utilizatorii Bibliotecii Publice de Drept”;
- Simona Floruțau, bibliograf, BJ „Octavian Goga” Cluj. „Memorie și cunoaștere locală – un proiect prioritar al BJ „Octavian Goga”;
- Tatiana Coșeriu, director adjunct al BM. „B.P.Hasdeu”. „Comunicarea profesională în contextul culturii instituționale”.

Ședința Cenaclului „Traian Brad”, moderată de scriitorul Vlad Pohilă, a fost dedicată integral comemorării ctitorului bibliotecii și nu e de mirare că a adunat mulți prieteni ai regretatului om de mare cultură și de aleasă omenie care a fost Traian Brad. Au prezentat evocări spontane, emoționante și, totodată, pline de miez: Lidia Kulikovski, Doina Popa, frații Vasile și Romul Brad, Anca Docolin, Anatol Petrencu, Ion Hadârcă, Renata Verejanu, Parascovia Onciu. Din aceste evocări străbăteau cea mai sinceră stimă și considerație, dragoste și recunoștință, astfel conturându-se chipul unui excelent specialist, patriot înflăcărat, intelectual subtil, om cu literă mare. Au impresionat mult auditoriul intervențiile fraților Vasile și Romul Brad, care nu pot să-l uite pe cel plecat prematur din viață. Cu lacrimi în ochi a fost dată citirii poezia „Janul”, compusă de Vasile Brad la căpătaiful fratelui decedat. Anca Docolin, nepoata de pe frate a lui Traian Brad, a prezentat un CD cu fotografiile și înregistrările sonore care au readus în Biblioteca noastră chipul și vocea lui Traian Brad, totodată amintindu-ne care sunt rădăcinile lui, surprinzând mo-

mente tulburătoare din viața familiei Brad. Oaspeții din Cluj au mulțumit, profund emoționați, pentru felul în care basarabeni cinstesc memoria lui Traian Brad. În încheiere, scriitoarea Renata Verejanu a propus ca BM „B.P. Hasdeu” să editeze un volum cu evocări despre ctitorul clujean al Filialei „Transilvania”, unde mai pui că un prim pas spre asemenea realizare editorială s-a făcut deja, prin editarea, la aniversarea a 60-a a lui Traian Brad, în 2005, a unui consistent număr special al gazetei „BiblioCity”, în ale cărui pagini au fost adunate mai multe materiale omagiale.

Câteva manifestări au fost axate pe aniversarea a 575-a de atestare documentară a Chișinăului. Astfel, am organizat utilizatorii și prietenii „Transilvaniei” au beneficiat de o prezentare a volumului antologic „*Chișinăul în literatură*”, editat sub auspiciile BM „B.P. Hasdeu” și care constituie o realizare editorială cu titlu de pionierat. După prezentarea acestei remarcabile antologii de texte dedicate capitalei noastre, cei interesați au putut lua cunoștință de o expoziție de cărți despre Chișinău. S-au desfășurat două concursuri cu genericul „*Chișinău – orașul și oamenii lui*”, respectiv, „*Ce știi și ce nu știi despre orașul meu*”, la care au participat elevi de la Liceul „Orizont”; „*Ore de lectură*” cu subiectele: „*Fondarea Chișinăului*” și „*Străzile sectorului Ciocana – Ion Dumeniuc*”, „*Igor Vieru*”; prezentarea unor fragmente din cartea „*Chișinăul literar*”; „*Ora poveștilor*”, „*File din istoria Chișinăului*”. Cu sufletul la gură au urmărit micii noștri utilizatori fragmente din poveștile îndrăgite, înscenate de doi actori de la Teatrul „Guguță”. La aceste manifestări au participat peste 200 de copii. De altfel, alți 700 de copii au luat parte la 24 de excursii ghidate în Filiala „Transilvania”, special organizate pentru elevii de la școlile din sectorul: școala primară „Gr. Vieru”, liceele „C. Negruzzi”, „Orizont”, „Gaudeamus”, „Mihail Berezovschi”, școala primară „Anatol Popovici”.

Salonul de lectură „*Ceaiul de la ora patru*” a avut o ședință specială, în cadrul căreia au fost omagiate cartea, lectura și existența de 20 de ani a Bibliotecii „Transilvania”. Conducătoarea Salonului, prof. Alexandra Tănase, a pregătit cu liceenii de la „*Gaudeamus*” un recital de poezie despre carte și bibliotecă, eseuri despre biblioteca sufletului lor; prezentând și o broșură omagială, un album cu fotografiile de la sedințele salonului. În aceste zile de sărbătoare, elevii școlii primare „Grigore Vieru”, îndrumați de prof. Elena Șopronco, au susținut un recital „*Omagiu cărții și slujitorilor ei*”.

Au impresionat vizitatorii și trei activități de animație literară, desfășurate în atmosfera aniversară a Săptămânii Ușilor Deschise. La întâlnirea cu scriitoarea Claudia Partole au venit elevii Școlii Primare „Grigore Vieru” și astfel micuții au aflat că anume cartea este cea mai mare descoperire a lumii și cel mai prețios dar oferit omenirii, pentru că ea este un bun prieten, care nu trădează, dar înțelepțește. Poveștile au fost primele cărți de lectură, pe care le-am savurat în copilărie, scriitoarea îndemnându-i și pe micuți să le citească, să le insceneze și să le îndrăgească. Autoarea și-a prezentat una din ultimele cărți editate – „*Floarea iubirii*”, care a fost propusă spre lectură în cadrul Programului „*Copiii Chișinăului citesc o carte*”. Ca urmare, întâlnirea a decurs firesc, într-un dialog viu, schimb de recitaluri și de „ghidușii”, autografe. A atras mulți vizitatori și vernisajul de sculptură „*Zborul lui Icar*” – o expoziție personală post-mortem a plasticianului Ion Guțu, organizată de pictorul Oleg Cojocari. Cu această ocazie, Uniunea Artiștilor Plastici a dăruit Bibliotecii „Transilvania” un bust al Poetului național Mihai Eminescu, lucrare a sculptorului Ion Guțu, care va aminti mereu publicului despre prezența autorului ei în aula bibliotecii, dar și despre veșnicia creației eminescine. Medalionul muzical „*Folclor din Transilvania*”

a constituit un moment artistic de vârf, susținut de cântăreața Amalia Codorean și orchestra „*Cununa transilvană*” a Centrului Județean Cluj pentru promovarea și valorificarea culturii tradiționale. Au răsunat cântece patriotice, de dragoste și de voie bună, artiștii clujeni fiind răsplătiți cu aplauzele furtunoase ale melomanilor chișinăuieni. Amintim și de cele trei recitaluri, fiecare având un generic semnificativ: „*Transilvania – biblioteca sufletului meu*” (Liceul „*Gaudeamus*”, cl. a XII-a); „*Omagiu cărții și slujitorilor ei*” (școala primară „*Gr.Vieru*”, cl. a IV-a); Recital de muzică și poezie cu tematica toamnei din operele scriitorilor clasici și contemporani (în cadrul ședinței „*Salonului de lectură*”).

Programul *Săptămânii Ușilor Deschise*, la Filiala „Transilvania” a avut ca scop extinderea parteneriatelor, promovarea valorilor instituției, atragerea de noi cititori și organizarea unei suite de manifestări culturale, menite să familiarizeze publicul larg cu cele mai noi intrări, având însă grijă, și anul acesta, să completeze fondul de carte cu o valoroasă donație de 272 volume valoroase. Considerăm, dar la fel cred și utilizatorii, prietenii noștri, că ediția aniversară a *Săptămânii Ușilor Deschise* a avut un impact pozitiv. Strict statistic vorbind, în cadrul săptămânii au fost organizate: 33 de activități de animație culturală, la care au participat peste 830 de persoane. Mai amintim de cele 24 vizite colective la Biblioteca „Transilvania”, care au atras circa 700 de copii și cadre didactice. În această săptămână, pe parcursul desfășurării programului, au fost înregistrate 2.562 vizite, iar numărul de împrumuturi a constituit 2640 documente. Menționăm cu bucurie că în perioada de referință la „Transilvania” s-au înscris 148 de noi utilizatori. Astfel, la acest bilanț aniversar, putem spune cu încredere că pe parcursul celor două decenii noi – bibliotecarii și cititorii noștri, Filiala „Transilvania” și BJC „Octavian Goga” – am devenit mai puternici pentru că,

grație cărții, suntem mai documentați, mai instruiți, mai culți. Totodată, noi suntem și mai uniți, așa cum ne-o sugerează experiența înaintașilor, patrimoniu animațional spiritual comun, dar și provocările epocii contemporane, în care se face tot mai simțită tendința spre unire, nu spre dezbinare.

BiblioPolis. 2011, Vol. 41, Nr 4, p. 46-50

Trei decenii în slujba bibliotecii... și tot mai aproape de nota zece

Deși trăim într-o epocă a unor specializări din ce în ce mai concrete, încă mulți concetățeni, dacă nu majoritatea lor, se află în febrile, iar adeseori și lungi căutări, până a ajunge la un loc de muncă despre care poate spune: „Mi-am găsit și eu destinația”.

Colega noastră, Ludmila Capița, bibliotecar principal la Filiala „Transilvania” a BM „B.P. Hasdeu”, poate afirma cu mândrie că „și-a găsit destinația” încă de când a pășit în câmpul muncii, oferind, în acest sens, un exemplu de fidelitate și consacrare specialității alese. Mai mult: de trei decenii deja este angajată a principalei biblioteci a Chișinăului, parcurgând asiduu treptele creșterii profesionale pe note tot mai mari, tot mai bune.

Ca și oricare altă instituție de cultură, biblioteca, fiind percepută de cele mai multe ori ca un templu al cărții, la o analiză mai atentă observăm că este văzută totuși în mod nuanțat de lucrătorii ei. Adică, fiecare angajat pune accentul pe anumite nuanțe, fațete, segmente ale muncii de bibliotecar, aspecte pe care le simte ca deosebit de apropiate: datorită experienței profesionale acumulate; potrivit intereselor și preferințelor personale dar, mai ales, în acord cu starea sa sufletească. Ludmila Capița, așa cum mărturisește chiar dânsa, vede biblioteca asemenea unui tot întreg: loc de informare și instruire; de găsim a cărților dragi; de familiarizare cu frumosul; de agrement și relaxare etc. În această „ecuație”, principalul, consideră Ludmila, e ca beneficiarul să fie mulțumit de felul cum i se răspunde la solicitări, iar bibliotecarul – să aibă bucuria de a fi util, ceea ce îl motivează să caute și să găsească modalități mai eficiente de comunicare cu cititorii, cu alte persoane ce trec pragul bibliotecii.

Asemenea abordare face ca Ludmila Capița să fie prezentă

la cele mai diverse forme ale muncii de bibliotecar: împrumutul cărților căutate de utilizatori, lansări de carte, întâlniri cu scriitori, artiști, oameni de știință; vernisarea expozițiilor, ședințe ale cenaclurilor și cluburilor de la „Transilvania”; organizarea de conferințe, colocvii etc. În context, e de menționat că a participat la câteva proiecte de succes derulate la Biblioteca noastră, cum ar fi „Ludoteca”, Clubul de discuții „Logos”, Clubul „Seniorilor și Senioarelor”, Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru”. Coordonarea activității Filialei „Transilvania”, cu accentul pe buna desfășurare a manifestărilor de animație culturală este, la sigur, punctul forte al muncii ei, în ultimul deceniu înregistrând, la acest capitol, frumoase performanțe profesionale. S-a implicat și în derularea unor simpozioane, ateliere profesionale, conferințe, colocvii etc. – la „Transilvania”, în rețeaua BM „B.P. Hasdeu”, la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Națională pentru copii „Ion Creangă”, dar și la BJ „Octavian Goga” Cluj.

Se observă, că încă din școală, Ludmila a avut o îndemânare deosebită în a face compoziții literare, căci, de-a lungul anilor, destul de des este prezentă cu informații, cronici și fotografii pe blogul „Transilvania”, cu articole în ziarul „*BiblioCity*”, în revista „*BiblioPolis*”; a publicat articole și studii în culegeri tematice, alături de alți colegi de breaslă. În această ordine de idei, am evidențiat cărțile aniversare *Filiala „Transilvania”*: „*Portret din cuvinte și Un CV al Bibliotecii „Transilvania”*”, care au atras atenția și elogiile bibliografilor de la Chișinău și de la Cluj-Napoca.

Totuși, mai evidentă, mai productivă și mai rezistentă implicare a Ludmila este elaborarea biobibliografiilor. Este un efort specific în activitatea bibliotecară, o contribuție ce presupune concentrare, dorința de a căuta și a descoperi cât mai mult material, stabilirea unui contact viu, rodnic, creator cu „vedetele” – protagoniștii lucrărilor bibliografice. Practic, toate biobibliogra-

fiile, cu sigla Filialei „Transilvania”, peste care stă logoul BM „B.P. Hasdeu”, au fost elaborate cu participarea directă, pasionată, creatoare a Ludmillei Capița. Vom aminti, în context, următoarele lucrări biobibliografice cu care astăzi ne putem noi mândri, dar și colega noastră, Ludmila Capița, desigur Filiala „Transilvania”, dar și BM „B.P.Hasdeu”: „Leo Butnaru”, (două ediții), „*Petru Cărare*”, „*Ianoș Țurcanu*” (două ediții), „*Ion Bejenaru*”, „*Renata Verejanu*”, „*Ion Proca*”, „*Ninela Caranfil*” (două ediții), „*Vasile Șoimaru*”, „*Constantin Tănase*”...

Meritul Ludmillei Capița nu rezidă numai în consacrarea cu care lucrează la aceste cărți, dar și în capacitatea de a colabora eficient cu protagoniștii: scriitori, artiști, învățați, precum și cu alte persoane implicate în redactarea, îngrijirea, pregătirea pentru tipar a acestei specii pe cât de complicate, pe atât de necesare a bibliologiei. Îi vin în ajutor, aici, calități native, precum: atenția, comunicabilitatea, răbdarea, perseverența, simțul răspunderii, inteligența, căldura sufletească etc.

Din fericire, de cele mai multe ori, o muncă conștiincioasă are și o răsplată pe potrivă. Pentru realizări profesionale, Ludmila Capița a fost distinsă cu diplome, mențiuni, premii, din partea ABRM și a BM „B.P. Hasdeu”. Iar lucrarea *Vasile Șoimaru*, consacrată unui bun prieten al BM, apreciat economist, dr. conf. univ. la ASEM, publicist și maestru fotograf, apreciat departe de hotarele Basarabiei, a luat Premiul I la Concursul Național „*Cele mai reușite bibliografii*”. În contextul recunoașterii și aprecierii eforturilor și contribuțiilor profesionale ale Ludmillei Capița, trebuie amintit: titlul onorific „*Cel mai bun bibliotecar*” al anului (2012), dar și mențiunile pentru colaborare la revista „*Biblio-Polis*” și la „*Gazeta bibliotecarului*” (editată de BNRM), titlul de „Ambasador al culturii și păcii”, la recentul Festival Internațional al Culturii etc.

La aceste rânduri ce se doresc a prezenta un bilanț prealabil al activității Ludmillei Capița, mai dorim să-i spunem, la aniversare, tradiționalul „Mulți ani să ne trăiești!”. Așadar, concomitent, îi adresăm urări de sănătate și rezistență, multe bucurii acasă și la serviciu, noi realizări profesionale, frumoase împliniri familiale. Totodată, alăturăm aici și asigurările noastre, cele mai călduroase și mai sincere, de prețuire a muncii în echipă, de recunoștință pentru colegialitate, de simpatie colegială și pur omenească. Sunt sentimente fără de care activitatea noastră la Filiala „Transilvania” ar fi mai monotona, mai tristă. Iar noi, oamenii Bibliotecii, optăm pentru o ambianță vie, generatoare de bucurii, speranțe, căutări, descoperiri, împliniri. Și, împreună, cu certitudine, vom crea și vom menține asemenea ambianță.

La mulți ani, dragă Ludmila!

(BiblioPolis. – 2015. – Vol. 57, Nr 2. – P. 162-163.)

Animator de evenimente științifico-culturale la „Transilvania”

Încă din tinerețe, din anii '60-'70, Pavel Balmuș s-a impus ca un harnic și foarte atent istoric literar, cercetător al celor mai diferite aspecte ale vieții literare din Basarabia secolului XIX – prima jumătate a secolului XX. A pus în circulație diferite documente de arhivă, extrem de valoroase, privind procesul literar și cultural basarabean din acea epocă, scoțând în evidență contribuțiile cele mai importante sau fațete inedite ale activității unor personalități de vază. Printre acestea, un loc deosebit îl ocupă dinastia Hâjdău-Hasdeu, despre reprezentanții căreia a scris numeroase articole și studii, multe cu titlu de descoperire sau de prezentare inedită, originală, surprinzătoare. Bogdan Petriceicu Hasdeu, patronul spiritual al Bibliotecii Municipale din Chișinău, se află în centrul preocupărilor dlui Pavel Balmuș ca cercetător remarcabil al vieții, operei și efectelor pentru contemporanietate a contribuțiilor hasdene la menținerea făcliei spiritului național în condiții nu dintre cele mai favorabile și la amplificarea luminii, pentru generațiile viitoare, a unei făclii fără de care, cine știe, poate că mai orbecăiam în umbra întunecoasă a unei culturi străine.

La fel, dl Pavel Balmuș este cunoscut și apreciat ca un împătimit iubitor al cărții, ce de-a lungul anilor și deceniilor, împreună cu soția, Clara, au adunat inestimabile valori bibliophile, dintre care foarte multe le-au expus în atenția publicului interesat; altele le-a donat principalelor biblioteci din Chișinău; în fine, o parte din aceste cărți vechi și / sau rare, deosebit de prețioase, le-a analizat amănunțit, în cunoștință de cauză, atât în articole și studii, cât și în cadrul unor prelegeri ținute la biblioteci, în aulele universitare, la diferite simpozioane academice ș.a.m.d.

De aceea, este într-un totu firesc că mai multe Biblioteci și l-au

dorit pe cercetătorul Pavel Balmuș în calitate de invitat, ca participant, iar uneori organizator și moderator de manifestări cu caracter cultural, cognitive, bibliofil, științific. Pot spune că și noi, cei de la Filiala „Transilvania”, chiar de la fondarea ei, în 1991, am beneficiat de o frumoasă și substanțială colaborare cu Pavel Balmuș.

Aș aminti, în context, în primul rând, sesiunile de comunicări „Basarabia – Transilvania: repere culturale”, care cu neînsemnate modificări ale genericului, s-au desfășurat la noi, anual. În cadrul Zilelor Bibliotecii „Transilvania”, din 1992 și până în 2001. Au trecut ceva ani de atunci, dar despre suita de manifestări persistă cele mai frumoase amintiri și impresii, atât în rândul nostru, al bibliotecarilor, cât și al utilizatorilor noștri. Și cred că aceleași impresii și amintiri plăcute dăinuiesc și în sufletele participanților direcți la manifestări. Iar la acest capitol, vom menționa că dl Pavel Balmuș, în calitate de organizator sau coordonator, apoi ca moderator și vorbitor, a putut aduna și, într-un fel mobiliza, la acțiunile cu genericul de mai sus, personalități notorii ale literaturii, culturii, științei de pe ambele maluri ale Prutului. Desigur, primul ar trebui amintit numele lui Traian Brad, marele bibliolog, om de cultură, patriot și prieten al nostru, ctitorul de facto al Bibliotecii „Transilvania” și care, alături de Lidia Kulikovski, a fost sufletul la majoritatea absolută a evenimentelor cultural-științifice desfășurate la noi în ultimele sale zile pământești. Voi menționa că Traian Brad – ca și alți intelectuali de marcă clujeni – a găsit ușor un limbaj comun cu Pavel Balmuș, fapt ce i-a ajutat să facă manifestările, inclusiv sesiunile de comunicări „Basarabia – Transilvania: repere culturale”, la un nivel înalt, trezind încântarea participanților. Printre altele, după plecarea pentru totdeauna dintre noi a lui Traian Brad, Pavel Balmuș a scris un emoționant articol comemorativ, inclus în ediția specială „*In memoriam Traian Brad*” a buletinului „*BiblioPolis*”.

Clujenii au venit întotdeauna la manifestările noastre cu plăcere, dar și dădora de cărți și de comunicări interesante, bine documentați, totodată știind a-și asculta, a-și aprecia, a-și lăuda colegii de la Chișinău. Îmi amintesc, cu câtă emoție vorbeau, mai ales oaspeții de la Cluj, care aveau rădăcini basarabene, sau oricare altă legătură familială, prietenească, ori pur și simplu, sufletească cu Basarabia. Și deși asemenea legături aveau majoritatea, desigur, se cere a fi menționată special prezența și personalitatea distinctă a lui Alexe Mare, de profesie jurist, dar care pe atunci exercita funcția de președinte al Societății Culturale „Pro Basarabia și Bucovina”. Dintre alți intelectuali de vază ai Clujului care au participat la sesiunile de comunicări consacrate vechilor și impresionantelor relații culturale basarabean transilvane voi mai aminti: colegii noștri de breaslă Doina Popa, Mihai-Mircea Zeciu, Dimitrie Poptâmaș, Adrian Trif, Octavian Petrașcu, Elena Anghel, Florentina și Emil Suciuc; scriitorii și ziariștii Teodor Tanco, Mircea Popa, Ioan Buzași, Virgil Bulat, Pompei Cocean, Domițian Cesereanu, Ionuț Țene, Constantin Mustață, Nicolae Mocanu; prof. univ. dr. Mircea Muthu, acad. Ioan-Aurel Pop, alți profesori de istorie și cercetători în domeniu și încă mulți alții din diferite domenii umanistice. De fapt, atunci când am încercat să fac o clasificare de profesii sau pe domenii, a oaspeților noștri de la Cluj, mi-am dat seama că mă aflu în fața unei mari dificultăți, doar unii au, concomitent, câteva preocupări, respectiv, câteva profesii: bibliotecar, dar și cercetător literar, jurnalist, dar și scriitor, profesor de liceu, dar și poet ș.a.m.d. oricum, clujeni au întreținut cu chișinăuienii un dialog mereu sincer, fratern, dar și subliniat științific, documentar.

Dintre participanții basarabeni la sesiunile de comunicări voi menționa prezența unor personalități ale științei și culturii noastre ca: acad. Mihai Cimpoi, profesorii universitari Sergiu

Pavlicenco, Alexandru Burlacu, Anatol Petrencu, doctorii în filologie, colaboratori ai Institutului de specialitate din cadrul Academiei de Științe Anatol Gavrilov, Veronica Bâtcă, Dorina Surugiu, Lazăr Ciobanu, Ala Zavadschi, Alina Ciobanu, Ion Negrei, Svetlana Korolevski și alții. Rog să fiu iertată dacă trecerea nemiloasă a anilor mi-a șters din memorie vreun nume ce merită a fi menționat.

An de an, sesiunile de comunicări ”Basarabia – Transilvania: repere culturale” au fost pe larg mediatizate în presa de la Chișinău și de la Cluj-Napoca, de fiecare dată evidențiindu-se și eforturile de organizator, precum și noutatea subiectelor abordate de către Pavel Balmuș. Unele comunicări prezentate la noi au stat la baza unei culegeri de articole și studii intitulată „Lumini modelatoare” și care este, într-un fel, o lucrare unică dedicată raporturilor spirituale dintre ardeleni și basarabeni. Păcat numai că greutățile financiare, posibil și de altă natură, nu au făcut posibilă editarea și altor volume similare, căci, la drept vorbind, în fiecare an se putea elabora și tipări câte un volum cu acest subiect important pentru toți românii.

L-am avut ca oaspete pe Pavel Balmuș și la alte evenimente culturale, e de menționat că de fiecare dată el nu numai că a avut ce să comunice, dar a făcut-o ca un cunoscător subtil al temelor abordate, trezind interesul publicului adunat. Așa s-a întâmplat și la o recentă manifestare, Salonul Literar, „Ceaiul de la ora patru”, inițiat de prof. Alexandra Tănase Liceul „Gaudeamus”, unul dintre cele mai bune în sectorul Ciocana și în tot Chișinăul. Ședința, la care vreau să mă refer, a fost consacrată aniversării a 175-a de la nașterea patronului nostru spiritual Bogdan Petriceicu Hasdeu, dar desigur, nu am trecut cu vederea nici alte aniversări apropiate ca mesaj: 25 de ani de la atribuirea Bibliotecii Municipale a numelui lui Hasdeu și 15 ani de la fondarea Centrului de Hasdeologie din

cadrul BM. Elevii din clasele în care predă literatura română prof. Alexandra Tănase au prezentat un program alcătuit ingenios, datorită cărui fapt au fost evocate cele mai importante momente din viața și activitatea literar-științifică a titanului de la Cristinești și de la Câmpina. După care acești bravi adolescenți îndrăgostiți de Logos au ascultat cu multă atenție comunicarea lui Pavel Balmuș, care și-a ilustrat expunerea cu o serie de materiale de arhivă, cărți vechi și rare, pe care liceenii le-au răsfoit cu un viu interes. A vorbit, cu această ocazie, și jurnalistul Vlad Pohilă, care i-a felicitat pe participanții la manifestare pentru nivelul demn de toată lauda al ședinței Salonului, organizat și moderat de o personalitate puternică în domeniu cum e profesoara Alexandra Tănase. I-a felicitat pe liceeni pentru că au avut curajul să încerce „a cuprinde necuprinsul”, adică a studia și a prezenta impresiile personale despre neordinara viață și operă a lui Hasdeu, în fine, i-a felicitat Vlad Pohilă și pentru că au avut prilejul să-l asculte pe unul dintre cei mai mari hasdeuologi români și, cu certitudine, cel mai de seamă specialist în „Universul Hasdeu” dintre cercetătorii basarabeni, avându-l în vedere, firește, pe Pavel Balmuș. Nu poți să nu dai dreptate aprecierii lui Vlad Pohilă, el însuși fiind un om de mare cultură și, ce mi se pare important – redactorul-șef al revistei „BiblioPolis” este obiectiv în cele ce scrie și ce spune.

Am înșirat pe hârtie aceste gânduri fugare pentru o biobibliografie axată pe o apropiată aniversare a lui Pavel Balmuș. Profit de ocazie și îmi închei scrisul prin a-i ura protagonistului noii biobibliografii, rodnice căutări și împliniri, mulți ani cu sănătate, alături de soția Clara, alături de nemaipomenita pentru neamul Hasdeu și pentru tot ce are mai valoros Neamul Românesc!

(BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 235-237.)

Parteneriatul cu colegii clujeni, o cheazășie a realizărilor Filialei „Transilvania”

Într-o zi frumoasă de octombrie curent, angajații bibliotecii noastre, prietenii și oaspeții ei, s-au adunat sub semnul unui eveniment cu o semnificație simbolică deosebită, în cadrul Săptămânii Ușilor Deschise. A fost un moment festiv, prilejuit și de aniversarea a 23-a de la fondarea Filialei „Transilvania”, prima bibliotecă de carte românească din Chișinău. Nu este o aniversare „rotundă”, dar ea capătă o semnificație aparte, deoarece 23 de ani se consideră perioada de maturizare a unei generații. Așadar, avem în urma noastră o primă generație, iar în față se desfășoară noi și noi generații.

Anii primei noastre generații au trecut aidoma unui stol de cocori... Însă, oricât de repede ar zbura anii, nici pentru o clipă nu dăm uitării contribuțiile, eforturile, emoțiile și chiar riscurile celor care au stat la temelia bibliotecii noastre. Căci, atunci când s-a deschis Biblioteca „Transilvania”, erau vremuri grele în România, grele și deosebit de tulburi – la noi, care mai eram o parte a imperiului sovietic. Cu atât mai laudabile și mai de neuitat sunt faptele celor care făcuseră posibilă apariția unei biblioteci românești – unică pe atunci, pe harta culturală a Chișinăului. Toți cei implicați în realizarea acestei inițiative merită calificativul de ctitori și trebuie onorați la fel cum erau și mai sunt cinstiți ctitorii de biserici și mănăstiri.

Cu regret, unii dintre ei au plecat în lumea umbrelor și nu ne rămâne decât să le dorim să aibă parte de pace și odihnă acolo și, dacă ne aud – să-i asigurăm că nu uităm minunatele calități pe care le-au demonstrat în vara anului 1991, dar și după aceasta.

Mulți dintre ctitorii, contribuabilii, ctitorii și prietenii de la început ai Bibliotecii „Transilvania” din fericire, se află printre

noi. Lor le-am spus din nou „Bine ați venit la noi!”, căci această Casă Mare a cărții românești este mereu deschisă pentru oamenii cu gânduri bune și însușiri alese. și tocmai așa au fost toți cei care au contribuit la apariția și afirmarea Filialei „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

În cei 23 de ani de existență, „Transilvania” din Chișinău a înregistrat în hronicul său multe evenimente, fapte, manifestări cu care s-ar mândri orice instituție de cultură din Republica Moldova, dar și din Europa. Nu este cazul să le enumerăm aici, acum, din simplul motiv că cele mai multe sunt, în general, binecunoscute. Vom menționa însă că cea mai importantă realizare a noastră este stabilirea unui parteneriat durabil și eficient cu BJ „Octavian Goga” Cluj. Fondurile noastre de carte – foarte bogate, extrem de variate, cu un grad sporit de utilizabilitate – se datorează, în primul rând, acestui parteneriat. Sute și sute de manifestări culturale, literar-artistice, cognitive, instructive – și acestea constituie rodul colaborării pe linia Chișinău-Cluj, fapt pe care noi, bibliotecarii, dar și comunitatea noastră îl apreciază mult, exprimând toată recunoștința colegilor, prietenilor, fraților noștri ardeleni. Unele proiecte, realizate în premieră la „Transilvania”, au fost preluate cu succes de alți colegi și acest fapt, desigur, ne bucură, este un prilej de mândrie. Fascinați de cartea românească, atrași de conținutul inedit al manifestărilor desfășurate la noi, an de an ne pășesc pragul tot mai mulți cititori, prieteni și susținători ai Bibliotecii: scriitori, savanți, artiști, alte personalități marcante ale culturii naționale, dar și studenți, liceeni, elevi din clasele inferioare etc.

Filiala „Transilvania” a devenit un important reper cultural informativ al Sectorului Ciocana. Drept dovadă ne stă încrederea cititorilor noștri fideli, cu precădere din sectorul nostru, dar și colaborarea fructuoasă pe care o avem cu administrația Bibliote-

cii Municipale. Tuturor, și pe această cale, dorim să le mulțumim din suflet pentru conlucrare, pentru dragostea de carte și frumos ce ne unește la fapte care îi fac pe oameni mai buni, mai înțelepți, mai puternici, mai frumoși la chip și la suflet.

Revenim la ampla și rodnică noastră colaborare cu Clujul, vom menționa că mai de mult dorim să lansăm și noi pentru clujeni o inițiativă surpriză. Am decis să facem o colecție de cărți cu dedicații de autori basarabeni reprezentativi – scriitori, dar și din alte domenii. Sperăm că aceste cărți își vor găsi locul potrivit în impresionantele fonduri de carte ale BJ „Octavian Goga” Cluj. Precizăm că ideea a fost lansată de prietenul și nostru Vlad Pohlă, jurnalist, scriitor, lingvist, traducător, redactor șef al revistei BiblioPolis, editată de BM B.P. Hasdeu. Însă ideea a fost îmbrățișată cu entuziasm de membrii echipei „Transilvania” și sperăm să fie și pe placul colegilor de la Cluj. La momentul festiv din cadrul Săptămânii Ușilor Deschise le-am oferit clujenilor primele trei cărți cu autografe – o „sfântă treime bibliografică”, la care am alăturat promisiunea de a completa periodic lista unor asemenea donații de carte basarabeană.

Poetul-Preot Alexe Mateevici, autorul nemuritorului poem *Limba noastră*, devenit Imn de Stat al Republicii Moldova, spune că „rostul unui învățător este de a semăna lumină în vremea și în locul unde ea lipsește sau nu este îndeajuns”. Cred că aceste cuvinte se potrivesc de minune și pentru bibliotecari. Oamenii se trag la lumină, iar aceasta înseamnă că avem mult de lucru și în acest timp, și în acest loc. Îmi exprim speranța, ba chiar și încrederea, că împreună vom reuși să dăruim lumina cunoștințelor și a frumosului estetic tuturor celor care doresc să o primească.

(*BiblioPolis*. – 2014. – Vol. 54, Nr 4. – P. 170-171.)

Parteneriat de durată: BJ „O. Goga” Cluj – BP „Transilvania” Chișinău

Termenul *parteneriat* este unul nou, recent, în limba noastră. Drept dovadă a noutății acestei noțiuni ne stă și absența cuvântului *parteneriat* chiar și în cele mai recente dicționare ale limbii române: „DEX”, „Dicționarul de neologisme”, „Dicționarul de sinonime”, „Noul dicționar explicativ al limbii române” ș.a. Totuși, cuvântul există și „lucrează”, el apare în mass-media, în presa periodică și de specialitate, însemnând colaborare, conlucrare dintre două sau mai multe părți interesate – instituții, organizații, alte unități economico-sociale, cu interese, preocupări, scopuri comune.

Așadar, parteneriatul reprezintă o realitate nouă, specifică pentru epoca în care trăim, caracterizată prin colaborare și schimb tot mai intense între oameni, asociații, comunități. Folosit inițial în business, termenul *parteneriat* a trecut apoi și în alte sfere, inclusiv în sfera culturii. Colaborarea și cooperarea între parteneri sunt niște piloni siguri ai succesului în beneficiul comunității și, nu în ultimul rând, în beneficiul individului, beneficiarului, utilizatorului. Acești piloni se bazează, de regulă, pe paradigma „A învața ce este mai bun, mai eficient – unii de la alții”. Realizarea paradigmei date este o cale și o sursă sigură pentru a obține noi cunoștințe, idei, informații, resurse, experiențe, iar în ultimă instanță – noi succese, noi performanțe.

Este un lucru bine știut, testat de timp, că performanțele nu vin din prima zi, uneori nici după luni de colaborare. Succesele devin mai evidente după o anumită perioadă de conlucrare intensă, de experimentare în comun. Astfel a apărut și îmbinarea *parteneriat de durată*, iar concomitent cu ea s-a impus și realitatea, necesitatea colaborării pe termen lung, care nu este altceva decât o formă eficientă a parteneriatului de durată.

Funcționarea eficientă, cu succes a oricărei instituții este posibilă în urma unei cooperări și colaborări cu instituții similare sau adiacente. Și Biblioteca Publică „Transilvania”, pe parcursul activității sale, a conlucrat cu diferite instituții, continuând să păstreze aceste relații de parteneriat cu: BJ „O. Goga” Cluj, Prefectura sectorului Ciocana, Fundația „Soros”, Centrele de creație ale sectorului Ciocana, Asociația „Alternativa Nouă”, diverse instituții de învățământ din Sectorul Ciocana, cum ar fi Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul Pedagogic „Alexe Mateevici”, Universitatea Pedagogică din Tiraspol cu sediul la Chișinău ș.a.

În continuare ne vom referi în mod special la colaborarea strânsă și fructuoasă ce s-a stabilit de mai mulți ani între BM „B.P. Hasdeu” și BJ „Octavian Goga”, Cluj, colaborare ce poate ilustra, la nivelul Chișinăului, și poate chiar al întregii Republici Moldova, un model de *parteneriat de durată* în domeniul biblioteconomiei, informării, culturii în genere. Conceptul de Biblioteca „Transilvania” este rodul muncii unor intelectuali de seamă din Ardeal, în primul rând – a unor fruntași în domeniu ca Traian Brad, Alexe Mare (originar din Basarabia), Dimitrie Poptămaș, Doina Popa, Adriana Kiraly, Mircea Zeicu, Ioan Pop ș.a. Ei au răspuns aspirațiilor, doleanțelor exprimate de colegii chișinăuieni Lidia Kulikovski, Larisa Cășlaru, Iulian Filip, Parascovia Onciu ș.a. care, în condițiile istorice complicate ale anului 1991, au acordat inimoșilor bibliotecari transilvăneni cea mai călduroasă primire și tot concursul necesar. Astfel a fost posibilă deschiderea, a doua zi după proclamarea Independenței Republicii Moldova, în prezența unor personalități politice de factură nouă, a Biblioteca „Transilvania”, dotată cu carte românească, pe atunci – chiar că o floare rară pe la noi. După cum avea să observe faimosul bibliolog, marele nostru prieten Traian Brad, în monografia sa „*Lectura și Biblioteca publică la Cluj*” (Cluj-Napo-

ca, 2001, P. 206), Biblioteca „Transilvania” a apărut pe harta culturală a Chișinăului „ca o reacție firească la nevoile stringente ale revenirii populației Basarabiei istorice la limba, cultura și istoria națională, la reintegrarea ei spirituală”. Constituirea, dezvoltarea, funcționarea, cu succes, promovarea Bibliotecii „Transilvania”, atingerea de către ea a unor apreciable performanțe manageriale se datorează acestor personalități marcante, adevărați ctitori de cetăți culturale, poate în primul rând clujenilor Traian Brad și Doina Popa și directorului general al BM „B.P. Hasdeu”, Lidia Kulikovski, precum și, desigur, celor care alcătuiesc, de-a lungul anilor colectivul, echipa Bibliotecii noastre.

Cum era să se exprime Doina Popa, directorul bibliotecii clujene, cu o recentă ocazie, referitor la parteneriatul cultural Biblioteca „Transilvania” – BJC „Octavian. Goga”: „Ani frumoși au stat la temelia prieteniiilor și colaborărilor” noastre. Putem adăuga deja: și ani îndelungați. Și foarte diferite, variate au fost modalitățile, formele de conlucrare de-a lungul acestei perioade de după 1991.

Prima și una dintre cele mai importante forme de parteneriat a fost organizarea colecțiilor Bibliotecii „Transilvania”. Acum, această formă a devenit mai mult o etapă, o filă de istorie, o dovadă documentară a generozității unor oameni de bună credință și de aleasă cultură din Ardeal, dar, firește, și a donațiilor parvenite din mai multe biblioteci publice din județul Cluj și din alte județe transilvane.

BJC „Octavian Goga” a fost și rămâne a fi patronul spiritual al Bibliotecii „Transilvania”, 15 000 mii de volume a fost doar un început de constituire a colecțiilor. Bibliotecile din Baia Mare, Târgu Mureș, Zălău, Turda, Societățile comerciale „Phoenix”, „Apșa”, „Ramira”, „Faimar”, „Tehnofrig”, „Clujana”, „Cug”, „Armatura-Cluj-Napoca” și „Sticlă-Turda”, Asociația Culturală „Vatra Românească”, Asociația Culturală „Pro Basarabia și Bucovina”,

precum și mulți oameni de cultură, donatori particulari, au pus umărul la constituirea colecțiilor în limba română. Un rol deosebit l-a avut și mass-media prin repetatele apeluri făcute în presa periodică, la radio și TV Cluj „O carte pentru frații basarabeni”.

Constituirea calitativă a colecțiilor rămâne a fi obiectivul prioritar al BJ „Octavian Goga” Cluj, pe care această prestigioasă instituție îl ține permanent în vizor. Punctele forte ale colecțiilor sunt : achizițiile de carte românească recentă, formarea colecțiilor de referință, un număr considerabil de documente în diferite domenii, analize și sinteze literare, cărți vechi și rare, precum și ediții speciale, abonarea la majoritatea publicațiilor periodice din România, inclusiv la periodicele locale, datorită cărora cititorii noștri sunt la curent cu toate evenimentele sociale, culturale, economice, de oricare altă natură ce au loc în zona transilvană.

Grație acestei conlucrări, Biblioteca „Transilvania” deține ediții unicat în rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”: „*Enciclopedia României*” în 6 volume (1936-1938), „*Noul Testament*” în limba franceză, anul ediției 1929, „*Manuscrisul lui Gheorghe Barițiu*” multiplicat în zece exemplare cu prilejul comemorării a 100 de ani de la moartea savantului, „*Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie*”, anul ediției 1983, cu dedicație de la Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului + Teofil, 24 august 1991, colecțiile complete ale unor reviste precum „*Steaua*”, „*Magazin istoric*” etc.

Donațiile permanente din partea BJC „Octavian Goga” Cluj au contribuit substanțial la îmbogățirea colecțiilor de carte ale Bibliotecii „Transilvania”, acestea ajungând la 47 166 unități la finele anului 2006. Vom menționa că în genere donațiile au fost mai consistente, însă s-a făcut o selecție riguroasă și dubletele au fost distribuite altor biblioteci din cadrul BM „B.P. Hasdeu”, Universității din Cahul ș.a. bibliotecilor din Republica Moldova. Di-

namica completării fondului de carte al Bibliotecii „Transilvania” poate fi urmărită în tabel:

Intrările pe parcursul anilor 1991-2006

Anii	Total	BJC „Octavian Goga”		BM „B.P.Hasdeu”	
1991	28784	15368	53,4 %	13416	46,6 %
1992	8373	6631	79,2 %	1742	20,8 %
1993	10743	3638	33,9 %	7105	66,1 %
1994	9903	3129	31,6 %	6774	68,4 %
1995	6014	1147	19,1 %	4867	80,9 %
1996	8348	1654	19,8 %	6694	80,2 %
1997	8950	2698	30 %	6252	70 %
1998	5634	2200	39 %	3434	61 %
1999	4876	2270	46,6 %	2597	53,4 %
2000	2841	1410	50 %	1431	50 %
2001	4218	3794	90 %	424	10 %
2002	4465	3256	73 %	1209	27 %
2003	1456	572	39,3 %	884	60,7 %
2004	1786			1786	100 %
2005	1998			1998	100 %
2006	2327	793	34 %	1534	66 %

Variate s-au dovedit a fi și alte forme de realizare a parteneriatului de durată existent între BP „Transilvania” și BJ „O. Goga” Cluj. Pentru început, vom enumera doar pe cele mai principale din multitudinea de activități și proiecte lansate și desfășurate în comun:

- „Zilele Bibliotecii „Transilvania” – ajunse la 13 ediții
- „Salonul de toamnă al editurilor transilvane”
- Simpozionul „Basarabia – Transilvania: repere culturale” – 10 ediții
- Festivalul „Lucian Blaga”
- Ateliere profesionale
- Vizite de documentare.

Simpozionul „*Basarabia-Transilvania: repere culturale*” a implicat în activitatea sa nume notorii ale Clujului și Chișinăului. Au fost ținute 54 de comunicări cu comunicări valoroase și utile publicului, de altfel, numeros și sincer interesat. Și cum manifestarea a devenit o pagină de istorie, vom aminti aici și acum numele celor care și-au dat concursul la buna desfășurare a simpozionului în cauză: Traian Brad, Doina Popa, Lidia Kulikovski, acad. Mihai Cimpoi, Dimitrie Poptămaș, Alexe Rău, Ion Șpac, Z. Alexandreanu-Sâtnic, Ionel Andrașoni, Ion A. Pop, Teodor Tanco, Adrian Trif, Ileana Cotan, Gheorghe Eftenie, Timotei Enăchescu, Alin Mihai Gherman, Marius Horșia, Valer Hossu, Domițian Cesereanu, Ioan Chindriș, Corina Lozan, Tatiana Costiuc, Irimie Negoită, Mariana Istrate, Ion Buzăși, Angela Campian, Otilia Marinescu, Ion Mărunțelu, Mircea Mihai Art, Mircea Muthu, V. Corneliu Oneț, Mircea Oprea, Gelu Neamțu, I. Popa Mirceanul, Alexei Pop, Marin Șara, Anatol Petrencu, Vlad Chiriac, Iurie Colesnic, Ion Dron, Lazăr Ciobanu, Dorina Surugiu-Negrei, Tudor Colac, Pavel Balmuș, Leo Butnaru, Ala Cojocar, Svetlana Korolevski, Nina Negru, Vasile Malanețchi, Valeriu Nazar, Ion Negrei, Mihai Cramarenco, Rodica Solovei ș.a.

Zilele Bibliotecii „Transilvania” s-au constituit într-o filă reprezentativă a istoriei bibliotecii noastre, ba chiar și a istoriei BM și a vieții culturale chișinăuiene, ilustrând foarte convingător eficiența activității noastre ca instituție culturală la dispoziția comunității, ca un important centru de informare, documentare și de instruire a tinerei generații. Fiecare ediție a Zilelor Bibliotecii „Transilvania” a întrunit numeroase personalități de vază ale culturii, literaturii, artei, științei și vieții politice de pe ambele maluri ale Prutului, o prezență cu adevărat remarcabilă constituind-o reprezentanții Clujului, care au depus efort fizic și material pentru a fi prezenți alături de noi în ultimele zile ale lunii august

ale fiecărui an. Le suntem recunoscători acelor intelectuali clujeni care, lăsând la o parte interesele personale, au făcut efortul de a parcurge mii de kilometri, pentru a fi alături de noi, pentru a valorifica istoria neamului, pentru a da noi contururi culturii, literaturii, artei și tradițiilor neamului românesc.

„Salonul de carte al editurilor transilvane”, prezent cu noi apariții editoriale, în fiecare an, onorat de prezența mai multor scriitori și oameni de cultură, inclusiv autori ai unor cărți lansate, a trezit un viu interes, adunând în sălile Bibliotecii „Transilvania” un număr impresionant de bibliofili, tineri interesați de evoluțiile literare și artistice din România și din Europa. Numeroase volume expuse în cadrul Salonului au impresionat și prin conținut, și prin prestigiul autorilor sau editurilor clujene, dar și prin execuția poligrafică, de regulă – de o calitate de talie europeană. E de menționat că aceste activități ale Bibliotecii „Transilvania”, organizate în colaborare cu BJC „Octavian Goga” la finele lunii august, se înscriu fericit în programele culturale ale sărbătorilor noastre naționale „Ziua Independenței” și „Limba Noastră cea Română”.

Conform acordului de colaborare dintre BM „B.P. Hasdeu” și BJC „Octavian Goga” din Cluj, Biblioteca „Transilvania” a mai organizat în această perioadă de colaborare și alte manifestări ce au atras atenția publicului chișinăuian, dând prilej pentru multe aprecieri din cele mai favorabile:

Ateliere profesionale:

- „Biblioteca în pragul mileniul III ”(1997);
- „Indicatori de performanță. Statistica de bibliotecă ”(2001);
- „Ludoteca – un serviciu inedit la Biblioteca Publică” (2001).
- **Simpozion:** 1, „25 ani de lectură publică la Chișinău” (1997).

Mese rotunde:

- „IFLA-98. Problemele bibliotecarilor lumii în pragul noului

mileniu ” (1998);

- „Asigurarea accesului la informații a persoanelor dezavantajate. Stare de fapt. Viziune BM „B.P. Hasdeu” (16.10.2002).
- Conferința anuală: BM „B.P. Hasdeu” – suport informațional pentru comunitatea chișinăuiană”, ediția a IV-a; BM „B.P. Hasdeu” „Dezvoltare. Progres. Parteneriat. Colaborare” (2006).

În cadrul *Festivalului „Lucian Blaga”* au avut loc o impresionantă suită de manifestări, dintre care vom aminti: Simpozioanele: „E unul Eminescu și e unul Blaga”; „Brâncuși și Blaga – relevarea misterului”;

Sesiunea de comunicări: „Lucian Blaga în spațiul mioritic și dincolo de el” (1994), cu participarea specialiștilor din Cluj și din Chișinău: scriitori, critici și istorici literari, filozofi etc.

Masa rotundă „Mihai Viteazul și Unirea cea Mare – 400” (2000) s-a desfășurat la Casa Limbii Române, cu participarea unei echipe de bibliotecari, savanți și scriitori clujeni, care au prezentat o serie de comunicări ascultate cu un deosebit interes de către auditoriul chișinăuian. Ca și în alte cazuri, clujenilor li s-au alăturat istorici, scriitori și jurnaliști basarabeni. În genere, de-a lungul anilor de colaborare cu BJC „Octavian Goga”, deopotrivă cu disponibilitatea, generozitatea și profesionalismul colegilor de la Cluj, noi, echipa de la Biblioteca „Transilvania” am simțit mereu „sprijinul centrului”, al Sediului Central al BM „B.P. Hasdeu”, în special în persoana dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, director general al BM, cu energia-i inepuizabilă, prin idei și sugestii originale, prin luări de cuvânt și comunicări, s-a implicat în toate manifestările de anvergură organizate de Biblioteca „Transilvania” în parteneriat cu BJC „Octavian Goga”, contribuind efectiv la realizarea lor cu succes. La acest capitol al recunoștinței, gândul nostru se îndreaptă și spre alte personalități ale culturii și vie-

ții sociale de la noi, care, prin participarea lor, au putut da un spor de succes și eficiență la diferite acțiuni culturale desfășurate în spațiul „Transilvaniei” chișinăuiene: acad. Mihai Cimpoi, poeții Iulian Filip și Ianoș Țurcanu, care sunt și niște excelenți funcționari ai culturii, scriitorul, omul de mare cultură și fruntaș al mișcării de eliberare națională Ion Hadârcă, Leo Butnaru, Pavel Balmuș, Anatol Petrencu, Ion Negrei ș.a.

După cum au observat mai mulți specialiști în materie, și de la Chișinău, și de la București, și de la Cluj-Napoca, un specific al activității BM „B.P. Hasdeu” este munca de cercetare, de elaborare și editare a diferitelor publicații. De la mijlocul anilor '90 ai sec. XX și până în prezent, au apărut cu sigla BM „B.P. Hasdeu” peste 130 de cărți, în majoritate – lucrări de specialitate, cu precădere bibliografii și/sau biobibliografii. În acest sens, conform evaluărilor făcute de către direcția BM „B.P. Hasdeu”, Biblioteca „Transilvania” se situează pe un loc de frunte, cu un total de **14** lucrări elaborate și editate. Vom aminti unele titluri de lucrări bibliografice care au apărut cu sigla Bibliotecii „Transilvania”: „*Hronicul Zilelor Bibliotecii „Transilvania” și „Biblioteca „Transilvania” – 10 ani de existență (1991-2001): Repere bibliografice* (ambele, în anul 2001), „*I.L. Caragiale – 150 ani de la naștere*” (2002), „*Dimitrie Cantemir, iubitor de Moldova lui...*” (2003), „*Ștefan cel Mare*” (2004), biobibliografiile: „*Leo Butnaru*” (1998, 2005), „*Petru Cărare*” (2005), „*Ianoș Țurcanu*” (2006), „*Ion Bejenaru*” (2006) și *Artista „Ninela Caranfil”* (ultima, în curs de apariție) ș.a. Un loc aparte ocupă, la acest capitol, bibliografia „*Transilvania, țară de do”r*” (2006), în care au fost prezentate și descrise toate cărțile din colecția Bibliotecii „Transilvania” de autori originari din Ardeal sau trăitori în această minunată provincie istorică românească. Am putea spune că această modestă bibliografie, pe baza căreia intenționăm să facem o ediție revăzută, completată și îmbunătăți-

tă, este poate cea mai clară oglindire a unui parteneriat de durată, ce există și funcționează cu succes între Biblioteca „Transilvania” și BJC „Octavian Goga”, între două importante centre culturale ale Europei înnoite – Chișinău și Cluj-Napoca. Desigur, într-un articol de sinteză, nu poți cuprinde toate fațetele unei colaborări cu adevărat fructuoase, ce durează deja de 16 ani, între Biblioteca „Transilvania” și BJC „Octavian Goga”. Vom menționa în final că activitatea Bibliotecii „Transilvania”, colaborarea ei rodnică și eficientă cu una din principalele biblioteci ale Clujului, atrage atenția factorilor de decizie din domeniul culturii, a mijloacelor de informare în presă, a tuturor celor pentru care cartea, lectura, informarea și cultivarea constituie o parte a existenței cotidiene. Astfel, de exemplu, în perioada analizată, numai în presa periodică și de specialitate au apărut peste 225 de articole consacrate activității Bibliotecii „Transilvania”, inclusiv numeroaselor manifestări care s-au făcut datorită parteneriatului de durată stabilit și consolidat cu colegii și prietenii de la Cluj. Printre aceste publicații multe sunt semnate de autori clujeni, apărând în ziare, reviste și culegeri din Cluj-Napoca. Este o dovadă clară a unei legături inverse: nu numai chișinăuienii se interesează de cultura transilvană, românească în general, dar și clujenii manifestă interes față de evoluțiile de la noi. Și mai este aceasta și o fațetă benefică a colaborării, a parteneriatului: schimbul de valori, apropierea noastră prin cultură, prin carte, prin Cuvânt, or, așa cum ne învață Sfintele Scripturi, Cuvântul de la Dumnezeu este și constituie forța cea mai capabilă să aducă în lume binele, frumosul, pacea și înțelegerea între oameni.

(Lectura : Revista BJ „Octavian Goga”, Cluj. – 2006. – An. III, Nr. 3-4 (35-36). – P. 29-33; Biblioteca Municipală „B.P.Hasdeu”: Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate: Culegere de comunicări de la Conferința Internațională consacrată aniversării a 130-a a Bibliotecii Municipale. – Ch., 2007. – P. 83-93.)

Omagiu Marii Uniri de la 1918

Nu putem să nu menționăm acest amănunt semnificativ: manifestarea la care vrem să ne referim a fost printre primele, dacă nu chiar prima în suita de activități consacrate Centenarului Marii Uniri din 1918 ce s-au desfășurat în acest an în rețeaua de filiale a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Acest eveniment cultural comemorativ de la „Transilvania” s-a produs în ziua de 20 martie 2018, așadar, cu exact o săptămână înainte de sărbătorirea, a Centenarului Unirii Basarabiei cu Țara și cu opt luni înainte de unu Decembrie, când toată suflarea românească va marca o sută de ani de la desăvârșirea Unirii provinciilor istorice românești.

Ne-am gândit mult, împreună cu kolegele de serviciu, ce generic să atribuim simpozionului și, într-un final, am optat pentru acesta: „La Putna Ștefan stă să ne vorbească spre veșnica Unire românească...”. E poetic, poate cam patetic, dar cuprinde și un adevăr incontestabil: ideea de unitate a fost una călăuzitoare în istoria noastră, după cum menționa marele Mihai Eminescu, a fost „visul de secole al tuturor românilor, de la plugari, păstori, meșteșugari la preoți, cărturari, oșteni sau politicieni integri”. În acest sens, Ștefan cel Mare și Sfânt poate fi considerat unul dintre întemeietorii și ctitorii unității românilor din cele trei provincii istorice, căci slăvitul domnitor a făcut mai multe încercări de a uni Moldova și Muntenia, totodată, dezvoltând ample relații economice, culturale și umane cu frații din Transilvania.

Avizul despre manifestare, plasat atât în incinta bibliotecii, cât și pe rețelele sociale, a suscitât un real interes, adunând un public destul de numeros, format din elevi și profesori de la Liceele Teoretice „Ginta Latină” și „Gaudeamus”, Colegiul Tehnologic, Centrul comunitar pentru copii și tineret „Convorbitorul”.

Simpozionul a debutat cu comunicarea „100 de ani de la Unirea Basarabiei cu Patria – Mamă. Sfatul Țării, organ reprezentativ al provinciei basarabene pe calea reîntregirii”, prezentată de **Mihai Tașcă**, dr. în drept, colaborator la Institutul de Istorie, Stat și Drept al AȘM. Dumnealui a făcut o amplă prezentare a primului parlament al Basarabiei, menționând că în acest organ legislativ au fost aleși numeroși fii destoinici ai populației basarabene, multe personalități cu suflet nobil, care au pus interesele poporului mai presus de interesele personale. Mai mult, după săvârșirea Unirii din 27 Martie 1918, mai mulți deputați din Sfatul Țării au fost aleși în Parlamentul și în Senatul României, au deținut importante funcții de stat și în aceste ipostaze au avut grijă ca cele mai multe deziderate ale basarabenilor să fie realizate.

Scriitorul **Vlad Pohilă**, redactor-șef al revistei „BiblioPolis” a BM „B.P. Hasdeu” a abordat subiectul „Scriitorii clasici și problema Unirii naționale a românilor”, demonstrând că ideea de unitate a fost una deosebit de importantă în opera clasicilor literaturii române, de la cronicari și D. Cantemir, până la V. Alecsandri, M. Eminescu și Al. Mateevici. Totodată, vorbitorul s-a referit și la o serie de „Avantaje incontestabile ale Unirii din 1918 a Basarabiei cu Țara” – ca o replică dată unor istorici și publiciști de la noi care nu fac alta decât să denigreze perioada aflării Basarabiei în componența României Mari. Printre avantajele de necontestat ale Marii Uniri pentru Basarabia, Vl. Pohilă a evidențiat:

a) reforma agrară, datorită cărei majoritatea țăranilor – „talpa țării” – au obținut loturi de pământ și posibilitatea de a dezvolta agricultura;

b) prosperarea învățământului, prin deschiderea unor rețele destul de dese de școli primare, licee, școli normale (pedagogice); încetățenirea unui prestigiu de excepție al profesiei de învățător, apoi și de profesor școlar;

c) culturalizarea satelor și a orașelor prin deschiderea unui număr impunător de cămine culturale și biblioteci;

d) promovarea, prin abonare și difuzare în chioșcuri, a presei periodice și a cărților;

e) introducerea și menținerea limbii române în administrație, biserică, școli, presă, etc;

f) disponibilitatea la o jurisprudență de factură europeană, democratică, ce a exclus fărădelegea, prigoana, persecuțiile și deportările prin care au trecut moldovenii din Transnistria, ucrainenii, popoarele caucaziene, rușii, alte națiuni și naționalități din Uniunea Sovietică.

Vasile Șoimaru, dr. în economie, maestru fotograf, publicist, politician, s-a referit la o temă care îi este extrem de familiară: „Românii din jurul României și Unirea”. Reamintim că, Vasile Șoimaru este autorul a două albume de excepție și a zeci de expoziții fotografice în care prezintă cele mai surprinzătoare aspecte ale vieții din trecut și, mai ales, din prezent, a comunităților românești din actualele state R. Moldova și Ucraina, precum și din alte țări din vecinătatea României: Serbia, Croația, Ungaria, Macedonia, Bulgaria, Grecia, Turcia. Cum foarte subtil a observat marele savant Nicolae Iorga, România este poate unica țară din lume înconjurată de jur-împrejur de români. Cu regret, nu toate regimurile s-au dovedit a fi loiale cu populația românească rămasă în afara actualelor granițe ale Statului Român. În unele țări a fost interzisă predarea limbii române în școli (Bulgaria, Grecia), în altele nu se permite serviciul divin în bisericile din localitățile românești (Serbia, Grecia, Albania), iar în anumite state a fost interzis alfabetul latin (URSS – Rusia). A devenit de tristă faimă interdicția de a fi numiți români conașionalii noștri: astfel, în URSS, apoi acum în Rusia și în regiunea Odessa din Ucraina românii sunt trecuți în documen-

tele de identitate ca moldoveni; în Serbia cea mai mare parte a românilor sunt numiți vlahi, iar în Grecia și Albania – aromâni. Însă oricum au fost ei numiți de străini, oricum li s-a mutilat limba și li s-a falsificat istoria, cei mai mulți români din jurul României au o conștiință clară a identității naționale și mulți aspiră la o formă sau alta a unirii – poate, cel mai des, în cadrul unei Europe unite, democratice, libere.

Actrița Teatrului Național „Mihai Eminescu”, Artistă a poporului, **Ninela Caranfil**, a întreținut atmosfera printr-un recital de poezii lirice și civice, multe versuri fiind axate pe ideea de unitate și unire a românilor. Ninela Caranfil este o foarte bună prietenă a Filialei „Transilvania”, ne onorează și ne bucură adeseori cu prezența sa artistică și nici de data aceasta nu a fost o excepție: spectatorii, în special, adolescenți și tineri, au întâmpinat-o cu aplauze furtunoase și la fel au consemnat încheierea frumosului recital dedicat Centenarului Marii Uniri, fapt ce a demonstrat cu prisosință că idealul unirii tuturor românilor a preocupat și scriitorii, inspirându-i la crearea unor opere nemuritoare – în proză, în versuri, în formă de piese dramatice.

Andrei Groza, dr. în istorie, conf. univ., vice rector al Academiei Administrației Publice de pe lângă Președinția R. Moldova, a abordat subiectul „Identitatea românească de la Ștefan cel Mare încoace”, dezvăluind mai multe dovezi incontestabile că băștinășii Moldovei istorice au avut întotdeauna conștiința apartenenței la poporul român, dispersat, până în anul de grație 1918, în trei provincii mai mari: Moldova, Muntenia (sau Țara Românească) și Transilvania (sau Ardealul). Dumnealui a menționat că, în pofida demagogiei unor pseudoistorici de la Chișinău, Tiraspol, Kiev, Moscova, dar, cu regret, și de la București, moldovenii, aflându-se mereu „în calea tuturor răutăților”, adică fiind mereu în fața unor primejdii majore de la răsărit, sud și nord, și-au dorit

mereu unirea cu ceilalți români. Dovezi sunt și faptul că prima „mica Unire” din 1859 – a început în Moldova din dreapta Prutului, iar startul Marii Uniri din 1918 a fost dat de Basarabia, urmată de Bucovina și de Transilvania.

Cum era și firesc, au urmat mai multe întrebări, pe care le-au pus elevii de la liceele și colegiul, care au fost prezenți la manifestare. Aceste întrebări au demonstrat că toate comunicările au fost ascultate cu un viu interes, totodată, fiind și o dovadă în plus că ideea Unirii, alte aspecte majore ale istoriei noastre preocupă cu adevărat pe conașionarii noștri. Menționăm cu satisfacție că toți cei care au pus întrebări au primit răspunsuri exhaustive și deoarece, la un moment dat, se părea că dialogul dintre autorii comunicărilor și tinerii prezenți la manifestare nu se mai termină, am promis că vom mai organiza asemenea activități interesante, cu participarea unor experți în materie de istorie națională, invitând publicul să vină la evenimentele cultural-științifice de la „Transilvania”, urmărind site-ul bibliotecii care are grijă să-și pună la curent utilizatorii cu tot ce se întâmplă mai important la noi.

În final, **Adelaida Boico**, șefa Secției Cultură și Sport a sectorului Ciocana, a pus în evidență importanța manifestărilor culturale cu caracter civic, în care a înscris și acest simpozion, dar și alte activități ce au loc la Biblioteca „Transilvania”, care atrag numeroși tineri, dar și oameni de alte vârste. „Transilvania”, ca instituție de cultură, își onorează cu brio misiunea, care contribuie la informarea locuitorilor sectorului Ciocana, le pune la dispoziție programe de o înaltă calitate estetică, etică și civică. În egală măsură, a mai menționat dna A. Boico, Filiala „Transilvania” întinde punți trainice și impresionante între Chișinău și Cluj-Napoca, alte centre culturale din România. În calitate de director, subsemnata a mulțumit din suflet celor care

au prezentat comunicări captivante, aducând la cunoștința auditoriului, format cu precădere din tineri, crâmpete din istoria noastră recentă, care adeseori a avut ca motiv principal unitatea culturală, politică, sufletească și pur omenească a românilor „de la Nistru pîn la Tisa”. Ne exprimăm speranța că prin acest simpozion de la sfârșitul lunii martie 2018 am pus începutul unei suite de manifestări aniversare ce vor atrage utilizatorii Bibliotecii și toate persoanele interesate, îmbogățindu-le mintea și sufletul cu informații utile și emotive.

(BiblioPolis. – 2018. – Vol. 69, Nr. 2. – P. 77-61.)

CAPITOLUL IV

TRANSILVANIA, ȚARA DE CARE MEREU NE ESTE DOR (SCHIMBURI DE EXPERIENȚE PROFESIONALE)

În Transilvania soarele e mare

Aș zice că Transilvania ni s-a prezentat, într-o deschidere plenară, ca un ținut cu multă lumină, cu pământ bogat și rodnic, cu oameni buni și foarte harnici.

E greu să cuprinzi cu cuvinte o stare de spirit, o avalanșă de gânduri, de impresii și de sentimente, de care ești dominat atunci când simți cu inima sinceritatea gestului declanșat. În asemenea situații m-am pomenit chiar eu în urma călătoriei întreprinse, alături de colegii mei de breaslă, în Transilvania, România.

E vorba de o tradițională deja călătorie, organizată de Consiliul Directorilor ai bibliotecilor publice din România, în frunte cu Traian Brad. Cine beneficiază de ea? Evident, bibliotecarii frunțași, învingători ai concursului anual anunțat de Asociația bibliotecarilor de la noi din republică. Anul trecut, spre exemplu, drept premiu le-a fost frunțașilor o călătorie minunată pe la mănăstirile românești, iar anul acesta – o excursie prin Transilvania, organizată și aceasta la un nivel extraordinar.

Aș vrea să-mi împărtășesc din cele văzute și simțite, făcând-o, evident, cu multă recunoștință față de organizatorii călătoriei recente, de toți cei care ne-au dăruit căldura, bunăvoința, timpul prețios, omenia lor: Ion Mărunțelu, reprezentant al Ministerului Culturii din România, Petru Poantă, consilier al Inspectoratului pentru Cultură din județul Cluj, directorul BJ din Maramureș, „Petru Dulfu”, Teodor Ardelean, colega lui Laura Temian, directorul BJ „Mureș” din Târgu-Mureș, Dumitru Poptâmaș, Gheorghe Gheorghedi de la Biblioteca Județeană din Satu Mare, pe minunatul ghid al nostru Ion Mărgineanu de la Inspectoratul pentru Cultură Alba, pe Mioara Pop, directoarea BJ Alba, Pe Marin Șara directorul BM Reghin, pe Ion Rusu, Ionel Ungur ș.a.

În linii generale aș zice că Transilvania ni s-a prezentat, în-

tr-o deschidere plenară, ca un ținut cu multă lumină, cu pământ bogat și rodnic, cu oameni buni și foarte harnici. Am urmărit cu încântare manifestările culturale care s-au desfășurat, din fericită coincidență cu vizita noastră, sub semnul inspirației și al unei participări sufletești. Am admirat muzeele, teatrele din partea locului. Pe teritoriul județului Mureș, spre exemplu, o atracție deosebită, sub aspect turistic, prezintă cetatea medievală din Târgu-Mureș și cea din Sighișoara, castelul de la Lăpuș, casa memorială Bernady Gyorgy din Sovata.

Aparte s-ar putea de vorbit despre Biblioteca „Teleki-Bolyai” din Târgu Mureș, care dispune de una dintre cele mai bogate colecții de carte veche din Transilvania. Cele peste 200.000 de volume constituie o colecție științifică cu structură enciclopedică, păstrătoare a multor rarități bibliofile.

Biblioteca „Battyanum” din Alba Iulia, ca filială cu profil documentar a Bibliotecii Naționale a României, conservă monumente ale culturii scrise medievale și rarități tipografice după 1500, ilustrând evoluția științelor și a editării cărților în Europa din secolul al IX-lea până în secolul al XVIII-lea. Am trecut cu multă pietate prin sălile ei somptuoase, de o arhitectură impresionată, admirându-i comorile.

Ne-a insuflat un fior aparte Peștera Urșilor din Munții Apuseni, județul Bihor. Ea adăpostește o extraordinară gamă de formațiuni stalagmatice și stalactite, variate ca mărime și formă, precum și un mare număr de urme de viață, resturi fosile ale ursului de cavernă, dispărut cu mai bine de 15 mii de ani în urmă. Cu adevărat, vizitând Peștera Ursului, rămâi cu o imagine fascinantă, de neuitat, de înfrățire cu natura atât de darnică în munți.

Am reținut „Cimitirul Vesel”, unicul din lume, din Săpânța, județul Maramureș. Unul din autorii lui, meșterul Ion Stan Pătraș, a adunat o grupă de persoane, învățându-i să lucreze în lemn.

Aici, în Săpânța, fiecare om, dacă dorește, în timpul vieții încă își alcătuiește un epitaf, transpus pe crucea de lemn. Citim pe una din cruci: „Aici eu mă odihnesc și Pop Gheorghe mă numesc, în lume cât am trăit, răs-am mult și am glumit, și multă lume am servit, c-am fost eu bufetar, și-am umplut pahare mari...”

Am colindat cu plăcere Reghinul, „orașul viorilor”, care a organizat stagierea aici pentru un grup de copii din Basarabia întru ulterioara însușire de confecționare a viorilor. Tot la Reghin se organizează faimoasele târguri de fete, dar și cele ale cireșelor, populare în tot Mureșul, dar și dincolo de hotarele județului.

Și câte din cele văzute ar merita să fie doar pomenite! Printre ele, Muzeul Unirii de la Alba Iulia, mormântul lui Lucian Blaga de la Lancrăm, lucrările de artizanat din Maramureș, parohia greco-catolică de la Oradea ș.a. Cu un sentiment plin de recunoștință aș vrea să închei aceste notițe fugare, adresându-le celor care au făcut donații impunătoare de carte românească Bibliotecii „Transilvania”, care până în prezent s-a ales cu peste 41 mii de volume, grație acestui ajutor neprețuit, din partea Transilvaniei. Pe bună dreptate aș putea afirma că aici, în Transilvania soarele, e mare!

(Viața satului. – 1995. – 5 aug. – P. 4.)

De la „Transilvania” – în Transilvania

Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, ajuns la Cluj-Napoca la a XIII-a ediție, a întrunit o suită întreagă de manifestări, organizatori fiind Societatea Culturală „Lucian Blaga”, sub egida Ministerului Culturii și Cultelor, Prefecturii județului Cluj, Consiliului Județean Cluj, Consiliului local al municipiului Cluj-Napoca, Uniunii Scriitorilor din România.

Un rol aparte în organizarea festivalului i-a revenit Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, având-o în fruntea acestei instituții pe neobosita directoare Doina Popa.

Deschiderea festivalului a avut loc la 12 mai, în incinta Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga”, sala „Ion Mușlea”. Mircea Borcilă, președinte al Societății Culturale „Lucian Blaga”, a propus să începem manifestările cu un moment de reculegere în amintirea regretatului director al Bibliotecii Județene „Octavian Goga”, Traian Brad, care la 8 iunie 2003 a împlinit un an de la trecerea în lumea celor veșnice.

Membriu de onoare al Societății „Lucian Blaga”, fiica marelui geniu Blaga – Dorli Blaga, primarul municipiului Cluj-Napoca Gheorghe Funar, au fost prezenți la această activitate cu un mesaj de salut. Un valoros reprezentant al Republicii Moldova a fost academicianul Mihai Cimpoi, care este și cetățean de onoare al Municipiului Cluj-Napoca. La festival au fost prezente personalități ale culturii clujene: Petru Poantă, Irina Petraș, Doina Cetea, Ion Popa, Mircea Popa, Doru Radoslav, Mihaela Bocu, Mircea Muthu ș.a., bibliotecari, alți prieteni ai slovei scrise.

Sesiunea de comunicări a fost ramificată în două secții: secțiunea literară și secțiunea filosofie – moderatori fiind Ion Pop și Mircea Muthu la prima secțiune și la cea de-a doua secțiune Angela Botez și academicianul Alexandru Surdu. S-au pus în

discuție coerențele poetice în teatrul lui Lucian Blaga, „Sufletul eminescian românesc”, imagistica liniștii în „*Poemele luminii*”, funcțiile metaforice în „*Luntrea lui Caron*”, traduceri din opera lui L. Blaga în literatura italiană, modernitatea blagiană, considerații etice în temeiul unui concept din filosofia culturii a lui Blaga – ideal și model uman, actualitatea și inactualitatea fenomenului magiei lui Lucian Blaga, stilul ca fenomen original, mister și cunoaștere în filosofia blagiană, acestea fiind doar câteva din comunicările acestui mare for blagian.

Pe 13 mai, Festivalul a fost găzduit de Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, cu depuneri de flori la statuile poezilor Lucian Blaga și Mihai Eminescu. Manifestările au continuat în localul nou, oaspeți de onoare fiind IPS Bartolomeu, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, Dorli Blaga și un descendent al familiei Goga – Mircea Goga.

Vernisajul de pictură „Pictori clujeni” a fascinat ochii vizitatorilor. Expoziția de fotografii, manuscrise, opere ale lui Octavian Goga, fiind și ele prezente în vitrinele bibliotecii la comemorarea a 65 de ani de la trecerea în neființă a marelui poet și om de cultură – Octavian Goga.

Un moment culminant al acestor manifestări au fost audierea înregistrărilor cu vocea poetului și a soției lui, Vetura. A răsunat și șlagărul fredonat de românii de pretutindeni, pe versurile lui Octavian Goga, „*De va veni la tine vântul...*”, lansat cu mai bine de trei decenii în urmă de legendara formație „Mondial”. Actorul Adrian Drăguș a recitat ultima poezie a lui Goga „Îmi cântă noaptea la fereastră”. Gheorghe Bodea, Mircea Goga, Jentiana Groza, Cenaclul „Octavian Goga” al cadrelor didactice în frunte cu Maria Neamțu, elevi de la Școala din Cluj care îi poartă numele, au vorbit cu mult drag despre omul și poetul O. Goga. Copiii din comună au venit cu un recital de cântece, versuri din creația lui Lucian Blaga și Octavian Goga.

Au fost lansate un șir de cărți, dintre care reținem următoarele titluri și autori:

- Bâgiu Lucian „Dramaturgia blagiană”
- Kiraly Istvan „Moartea și experiența muririi”
- Ioana Lipovanu „Sub semnul cunoașterii”
- „Portret de grup cu Laurențiu Ulici”
- Victor Nicolae „Romanul din colivie”.

Atelierul de traducere și creație „Blaga” a culminat cu acordarea premiilor:

- Marele premiu pentru poezie i-a revenit lui Vasile Voia.
- Premiul pentru exegeza blagiană a fost acordat Ioanei Lipovanu și Traian Pop.
- Premiul special pentru poezie a revenit: Dan Damaschin, Virgil Bulat și Ion Cristofor.
- Premiul pentru traduceri s-a acorda Oltea Simescu Williams și Eric Williams.
- Premiul pentru promovarea spiritului blagian în creația plastică s-a atribuit Mariei Creoșteanu.

Reprezentanții BP „Transilvania” au participat la atelierul profesional „Philobiblon” la BCU „L. Blaga” și au vizitat secția de carte rară de la BCU. Vizita de documentare a trei bibliotecari de la BP „Transilvania” a continuat în filiale Bibliotecii Județene „O.Goga” – sala de lectură, filialele „Traian Brad” și „Zorilor”.

Biblioteca Județeană „O. Goga” este o instituție viabilă și utilă pentru comunitatea Clujului. Automatizarea completă a tuturor proceselor de bibliotecă, numărul mare de utilizatori sunt indici ai eficienței activității bibliotecii. Această vizită de documentare a constituit pentru noi, cei de la Biblioteca „Transilvania”, o sursă de acumulare a experienței profesionale.

(BiblioPolis. – 2003. – Vol 6, Nr 2. – P. 25-26.)

Vizită de documentare la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj

Colaborarea dintre biblioteci este un beneficiu pentru angajații ei. Stagiile, schimbul de experiență îmbogățesc cunoștințele angajaților, fac munca mai productivă. De 19 ani Biblioteca Publică „Transilvania” este ctitorită cu drag și dăruire de către Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, România. Invitația doamnei Sorina Stanca, directoarea Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj-Napoca de a participa la Conferința Națională cu tema „Digitalizarea– o prioritate pentru instituțiile culturale în secolul 21?” am acceptat-o cu plăcere.

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” este coordonator al proiectului Europeana Local pentru România și-a organizat această conferință de diseminare. Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Bibliotecii Naționale a României, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR) și s-a bucurat de participarea reprezentanților consorțiului Europeana Local din Anglia, precum și cei ai portalului Europeana.

Conferința Națională a avut loc în data de 16 iunie 2010, la sediul central al BJC „Octavian Goga” din Cluj-Napoca. Pentru partenerii proiectului s-a organizat o întâlnire a echipei tehnice în data de 15 iunie 2010.

Conferința Națională a avut un program bine structurat cu comunicări interesante și utile:

- Proiectul „Europeana Local în România”. *Sorina Stanca*, coordonator proiect, director, al BJC „Octavian Goga” Cluj;
- „Europeana: de la idee la un serviciu sustenabil”, prezentare *Lizzy Komen*, „Europeana Projects Liaison Officer”;
- Prezentarea BN „Digitale Moldavica”, susținută de *Diana Lupușor*, BN, Republica Moldova;

- „Biblioteca Digitală Națională din perspectiva Comisiei pentru digitizarea patrimoniului cultural scris,” susținută de *Luminița Gruia*, BN a României;
- „Valorificarea colecțiilor de publicații ale BNR, prin digitizare, în cadrul proiectelor internațional” susținută de *Adriana Dumitran*, BN a României.

Digitalizarea este o prioritate a Comisiei Europene pentru secolul XXI. În anul 2007 în România s-a efectuat un studiu privind digitizarea, prezervarea digitală și accesibilitatea on-line a resurselor bibliotecilor (BNR). Concluziile studiului au remarcat recuperarea rezultatelor proiectelor anterioare, integrarea lor într-un sistem unitar în cadrul Bibliotecii Digitale Naționale. Proiectul de digitizare trebuie să se desfășoare după un plan bine stabilit la nivel local și național. Au fost inventariate documentele digitizate în Sistemul Național de Biblioteci, au fost înființate comisiile, s-a elaborat Ghidul de digitizare – Pilonul tematic Biblioteci, versiune 01/30.10.2009

Proiectul este finanțat de Comisia Europeană prin programul eContentplus-Best Practice NetWorks – Rețele de bune practici.

Participant la acest proiect sunt 12 parteneri furnizori de conținut: nouă biblioteci județene, Arhivele Naționale, Direcția Județeană Cluj, Centrul Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale Cluj, Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva.

Angajamentele la acest proiect a fost integrarea a 26 de colecții în „Europeana” cu cca 13 314 documente digitale, colecțiile locale fiind structurate după tipuri:

Manuscrise: Cărți și colecții de istorie locală; Monografii; Periodice vechi; Imagini; Documente audio; Documente video.

Activități „Europeana Local” implicarea română va fi: Imagini din Clujul vechi; Corespondență; Fotografii cu

personalități clujene; Documente de arhivă; Fonoteca; Video; Arhivele statului.

Prin proiectul „Europeana Local” se va face accesul la conținutul local sau regional prin Biblioteca Digitală Europeană, ajutor pentru regiuni să implementeze infrastructura și standardele europene.

În a doua jumătate a zilei s-a organizat o Masă rotundă cu tema „Digitizarea, agregarea conținutului și accesul la materialul digitizat”. Au fost dezbatere între specialiști informaticieni, directori de instituții culturale și reprezentanții Europeana (Biblioteca Digitală Europeană). Discuțiile toate au fost în jurul subiectului, metodelor de lucru, căile corecte de implimentare, obstacolele întâlnite pentru a nu repeta greșelile.

Multe biblioteci județene și municipale au participat la European Biblionet, un proiect interesant de automatizare a bibliotecilor.

Directoarea BJ „Octavian Goga” Cluj, *Sorina Stanca*, a reușit să finiseze lucrările de construcție a sediului Bibliotecii și să deschidă pentru public ușile în tot spațiul. Impresionante sunt cele trei săli de lectură, trei spații de lectură cu o capacitate de 107 de locuri, ambient plăcut, personal specializat și un bogat fond de documente cu acces liber la raft. Aceste săli sunt: *Sala de lectură universală „Victor Hugo”, Sala de literatură română „Ion Agârbiceanu”, Sala de carte de știință „David Prodan”*.

Secția pentru copii *Ludoteca* are o activitate extrem de interesantă. Recent s-a derulat un concurs de postere, „*Citim pentru mileniul III*”, participanți fiind colectivele preșcolare din Cluj. Concursul a fost apreciat de un juriu competent. Copiii participanți și-au dat frâu liber imaginațiilor și au folosit diferite tehnici de desen, modelare și imaginație în desen. Holul Bibliotecii era arhiplin de lucrările copiilor.

Din componența Bibliotecii mai fac parte și Secția împrumutul pentru adulți, Secția de artă, foarte impresionantă, Centrul de Informare Comunitară, Referințe și bibliografii, Centrul American Corner Cluj-Napoca, Serviciul de bibliotecă mobile– un serviciu, care și la noi s-a practicat. Indicatorii de performanță ai BJ „Octavian Goga” Cluj sunt: utilizatori activi 22 300 (13%) din populația legală a municipiului Cluj-Napoca, documente împrumutate 474 046, vizite 308 702 și un personal de 97 de unități. Colecțiile constituie 764 519 de documente. Din componența Bibliotecii mai fac parte și patru filiale: „Traian Brad”, „Zorilor”, „Colecții special”, „Bibliosan”.

Joi, 17 iunie, programul sejurului a continuat prin vizita de documentare la BJ Bihor „Gheorghe Șincai”. O bibliotecă mare cu tradiții și care pe parcursul anilor a fost găzduită de mai multe sedii. Din anul 1973, Biblioteca Municipală Oradea devine Bibliotecă Județeană, din 1991 i se atribuie numele lui Gheorghe Șincai, în toamna anului 2007, după multe litigii de cedare a sediului vechi, se propune alt sediu într-o cazarmă, care este reparată, reamenajată, cu un spațiu generos de 5000 metri pătrați, cu dotări noi din cele mai moderne, cu următoarele servicii: Serviciul de dezvoltare, Evidența, Prelucrarea colecțiilor, Compartiment informatizare, Centrul de Informare Comunitară, Secția Împrumut pentru adulți, Secția Împrumut pentru copii, Sală de lectură și depozit general, Colecții speciale, Birou metodic, Carte veche, Depozit legal Județean, Laborator conservare. Indicatorii de performanță sunt: utilizatori – 3 991, vizite per zi 538, documente împrumutate pe parcursul anului 170 946. Colectivul este condus de dna *Ligia-Antonia Mirișan*, o doamnă foarte energică, competentă și cu simțul umorului. Orașul Oradea ne-a impresionat mult prin clădirile istorice, verdeată și flori. Vineri, 18 iunie, ne-am deplasat în orașul Turda, am vizitat Biblioteca Municipală

„Teodor Murășan”. Fondul de carte este aproximativ de 100 000 de volume și este grupat astfel, Fondul de împrumut, Fondul de referință, Fondul Turda, Fondul documentar, Fondul de ziare și reviste. Deși Biblioteca este amplasată într-o clădire mică și veche, se simte bine lucrul colegilor și utilitatea instituției. Vizitând aceste biblioteci, am fost impresionați de forfota utilizatorilor și numărul mare de utilizatori în încălțăminte. Vara e în toi, sălile sunt pline cu public. Călătoria nu s-a oprit aici, am mers spre ocna de sare, care se află în preajma Turzii. Uniunea Europeană a investit bani și sala a fost reamenajată. Cincisprezece ani în urmă am vizitat salina, dar nu se compară cu ce e în prezent. Modernizată, luminată, confortabilă și impresionantă prin adâncime.

Tot sejurul am avut parte de atenția și bunăvoința *Sorinei Stanca* și *Tatiane Costiuc*, care au organizat programul. Vineri seara am pornit spre Chișinău împreună cu *Elena Butucel*, directoarea Bibliotecii „Ovidius” discutând despre cele văzute și auzite. Paradisul Transilvaniei este prin blândețea oamenilor săi, bunăvoința, atenția și ospitalitatea lor, modul de prezentare a locurilor istorice a ținutului și tot ceea ce fac pentru al promova.

(*BiblioCity*. – 2010. – 25 iun. – Acces Internet: <http://goo.gl/1SIg7O>)

Transilvania, la schimb de experiență

E greu să cuprinzi în cuvinte o stare de spirit, o avalanșă de gânduri, de impresii și de sentimente, de care ești dominat atunci când simți cu inima sinceritatea și utilitatea gestului făcut de niște colegi de breaslă cu care colaborezi de ani de zile.

Mă refer la programul de reciclare a cadrelor bibliotecare din Republica Moldova, relansat, în astă vară, de către directorul general al Bibliotecii Județene „O. Goga” Cluj-Napoca – dna profesor Doina Popa. Schimbul de experiență a fost organizat în perioada nouă 13 iulie 2007, la Cluj-Napoca și în alte câteva importante centre culturale ardelen. Echipa BM „B.P. Hasdeu” a fost compusă din treisprezece persoane, în frunte cu directorul general al BM „B.P. Hasdeu” – doctor, conferențiar universitar Lidia Kulikovski, directorul adjunct al BM Larisa Cășlaru, doctor conferențiar universitar Nelly Țurcanu (USM); colectivul BP „Transilvania” – director Parascovia Onciu, bibliotecar principal Ludmila Capița, șef oficiu Tatiana Donțu, șef oficiu Faina Zubcu, bibliotecar Tatiana Roșca, precum și: directorul Bibliotecii Publice de Drept – Mariana Harjevschi, managerul Departamentului „Organizarea Colecțiilor” – Valentina Dorofti, managerul CID Chișinău – Taisia Foiu, directorul BP „Maramureș” – Svetlana Javelea, directorul de proiect al Centrului de Informare Europeană – Savela Starciuc.

Programul propus a fost bine structurat, organizat la un nivel extraordinar și realizat pe potrivă. El a inclus două subdiviziuni de bază: un atelier de discuții și vizitarea unor biblioteci din Municipiul Cluj și din câteva Municipii învecinate.

Înșuși atelierul de discuții s-a axat pe două subiecte prioritare:

- „Servicii de informare pentru comunitate – privire compactivă”.

- „Sistemul de management al calității în bibliotecile publice”.

Comunicările au fost captivante, generând discuții sincere, deschise, care au scos la iveală dorința comună de a organiza și dezvolta munca în biblioteci astfel, încât ea să aibă un randament maxim pentru utilizatorii contemporani, ale căror exigențe și interese sunt în continuă creștere.

Vizitele la biblioteci au fost niște ocazii fericite de a ne familiariza cu activitatea colegilor noștri ardeleni, care, în multe privințe, se află în fruntea refacerii, modernizării sistemului bibliotecar din țară. Ne-am putut convinge de aceasta vizitând BJ „O. Goga” Cluj, sala de lectură și filialele lor de cartier, apoi Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” și BJ „Astra” din Sibiu, BJ „Petre Dulfu” din Baia Mare.

Aș vrea să-mi împărtășesc din cele văzute și simțite, făcând-o cu multă recunoștință față de organizatorul sejurului nostru la Cluj-Napoca și în alte orașe transilvane – directorul general al BJ „O. Goga” dna prof. *Doina Popa*, care a știut să ne copleșească printr-un program cu adevărat „regesc”. Ne-a fascinat prin prestația sa, prin atitudine călduroasă și dl Marius Petre Nicoară, președintele Consiliului Județean Cluj, care a găsit timp și bunăvoință să ne primească în sediul Consiliului Județean. Am fost plăcut surprinși să fim menționați cu Diplome de excelență pentru contribuție deosebită la menținerea și dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre BM „B.P. Hasdeu” Chișinău și BJ „O. Goga” Cluj, precum și Diploma de Merit – ca semn de adâncă prețuire și recunoaștere a tuturor eforturilor depuse pentru înființarea și modernizarea Bibliotecii Publice „Transilvania” din Chișinău, în cei 15 ani de colaborare.

Vizitarea bibliotecilor județene „O. Goga” (Cluj) „Astra” (Sibiu), „Petre Dulfu” (Baia Mare) ne-a fascinate prin sediile lor noi, moderne, luminoase, care parcă te introduce într-o lume fan-

tastică a culorilor și designului extrem de ingenios, încât aceste biblioteci devin niște colțuri de paradis în orașele transilvănene amintite. Ne-au impresionat mult vizitarea fondurilor de carte veche și rară, expozițiile și standurile de noi apariții editoriale, care ilustrează cele mai diferite domenii ale vieții și activității umane. Ne-am oprit privirile și la publicațiile elaborate de colegii noștri clujeni, sibieni, baimăreni: bibliografii, culegeri și reviste de specialitate. Este demn de reținut și merită toate elogiile profesionalismul înalt al colegilor noștri de acolo, care demonstrează o admirabilă cultură a deservirii, aplicând abil tehnologiile avansate în domeniu, spre binele utilizatorilor, al culturalizării populației. Mă bucur pentru utilizatorii acestor instituții, pe fețele multora dintre ei fiind întipărită satisfacția și mândria de a frecventa biblioteca, dar și pentru succesele colegilor noștri de breaslă, care pot crea o adevărată armonie în relația bibliotecar-cititor.

Nu am nici o îndoială că membrii echipei noastre de la Chișinău au văzut multe lucruri curioase, s-au familiarizat cu unele aspecte mai puțin cunoscute sau chiar inedite ale muncii în bibliotecă, și câte ceva vom putea prelua și dezvolta cu succes și în activitatea noastră cotidiană. Voi menționa că pe unde am fost, am povestit și noi colegilor ardeleni despre împlinirile noastre, le-am donat din cele mai recente publicații ale BM, care, trebuie să menționez, au atras atenția prin calitatea elaborării și execuției poligrafice, lăsând o impresie frumoasă în rândul colegilor noștri din orașele românești amintite.

Alături de programul strict profesional, ne-au fost organizate și vizite la faimoasa Mănăstire Rohia – „vrednic și adevărat loc de închinare”, loc de pelerinaj al multor credincioși și al unor persoane interesate de trecutul și prezentul spiritualității românești. Aflarea noastră la Rohia a beneficiat de un program special, care a inclus următoarele acțiuni:

- „La taifas cu Nicu Steinhardt” în „casa scriitorului”;
- „Câteva minute în compania bibliotecarului N. Steinhardt” (vizitarea bibliotecii mănăstirii);
- – Ruga de seară pentru românii de pretutindenii;
- – Cina călugărească.

Catedrala ortodoxă din Baia Mare ne-a impresionat profund prin frumusețea și măreția ei, o măreție și la figurat, și la propriu: acest lăcaș sfânt va putea adăposti la un serviciu divin 1000 de enoriași. Somptuosul edificiu de cult este lucrat în cărămidă roșie, iar un aspect inedit, original al lui e că persoanele mai curioase, de genul feminin, vor putea vedea și altarul, fără să între în el.

Muzeul de mineralogie este un obiectiv turistic de mare interes, o adevărată bijuterie a baimărenilor. Natura pune la dispoziție 1001 de enigme din subteranele pământului (roci, stalactite, cărbune, piatră, cuarț, granit, agat, aur ș.a.). De neuitat a fost și vizitarea Muzeului Etnografic al Transilvaniei – secțiunea în aer liber. este autoarea

Zilele de sejurul pentru schimb de experiență, la Cluj și în celelalte minunate localități ardelenne au zburat pe neobservate. Și de data aceasta, Transilvania ni s-a prezentat într-o deschidere sinceră și plenară, ca un ținut cu multă lumină, cu pământ bogat și rodnic, cu oameni buni, harnici, foarte bine pregătiți din punct de vedere profesional, generoși și ospitalieri.

Încă o dată mulțumim celor care ne-au dăruit din căldura, bunăvoința, din omenia și din timpul lor prețios – doamnei Doina Popa, domnilor Teodor Ardeleanu, Onuc Nemeș, altor bibliotecari, funcționari publici, muzeografi, jurnaliști care ne-au făcut vizitele pe meleaguri transilvane deosebit de agreabile și utile, ba chiar aș zice – de neuitat.

(BiblioCity. – 2007. – An 2, Nr 8. – P. 2-3.)

Amintiri și realități care îmi încălzesc sufletul...

Cred că fiecare om trăiește, în egală măsură, cu ziua de azi și cu amintiri din trecut. Fiind solicitată să scriu ceva despre rolul sau importanța Bibliotecii Municipale în viața mea, câteva zile am încercat să-mi adun gândurile, dorind să pun în evidență trăirile actuale. Mi-am dat seama însă că amintirile, dintr-un trecut nu prea îndepărtat, îmi dau ghes, mai insistent „bat la ușa sufletului”. De aceea, cu riscul de a nu corespunde într-un totul sugestiei făcute de redacția revistei BiblioPolis, am hotărât să mă axez preponderent pe aduceri-aminte, care, la sigur, oricum mă vor aduce la realitățile curente...

...Am fost angajată în serviciul filialei nr. 23 a Bibliotecii Centralizate Orășenești „Jdanov” din Chișinău în vara anului 1980, aveam pe atunci 25 de ani. Era o activitate asemănătoare, ba chiar identică cu a altor filiale: aceleași expoziții cu aceleași titluri, aceeași invitați – lectori de la Societatea „Știința”, cu prelegeri politizate pentru orișice ocazii, care proslăveau ideile comunismului, ale socialismului „înaintat, progresist, atotbiruitor”... Aceleași fonduri de carte, constituite în proporție de 65 la sută din literatură social-politică și 90 la sută în limba rusă. Duminicile aveam un public deosebit de numeros – oamenii se pregăteau pentru ora politică de luni. Era o monotonie totală. Cam așa s-au scurs nouă ani, până a venit anul 1989. În aer pluteau tot mai multe însemne ale schimbării, Mișcarea de eliberare națională prindea aripi, se simțeau adierile mult doritei libertăți; prindea aripi și Cuvântul – scris și tipărit, în ziarele și revistele total înnoite, sau rostit, la cenaclurile Mateevici, Grai matern, la mitingurile de la Teatrul de Vară ori din centrul Chișinăului.

Primăvară anului 1989 era o primăvară ca multe altele, dar ea

a schimbat cardinal activitatea Bibliotecii „Jdanov” și a filialelor ei. Am avut ocazia să participăm cu toții la alegerea destinului filialelor, prin alegerea democratică a unui lider, care ar pleda pentru schimbare, înnoire, recunoaștere în comunitate. La adunarea generală au fost înaintate mai multe candidaturi, printre ele fiind și Lidia Kulikovski, la care țineam deosebit de mult noi, moldovenii, pe atunci fiind minoritari în colectivul multinațional al Bibliotecii Centralizate. A fost o luptă aprigă (fapt menționat și în ziarele de atunci), dar bibliotecarii – și nu numai moldovenii! – au susținut masiv candidatura Lidiei Kulikovski. Am biruit în acea „bătălie” pentru că așa a fost vrerea bibliotecarilor, care au optat pentru schimbare, pentru înnoire. Iar acestea nu au întârziat să vină! A urmat descentralizarea, schimbarea numelui bibliotecii – în locul călăului comunist Jdanov s-a optat pentru figura luminoasă a scriitorului, savantului și patriotului Bogdan Petriceicu Hasdeu, care este și acum și va rămâne, cred, peste ani, patronul spiritual al Bibliotecii Municipale din Chișinău. Odată cu schimbarea numelui s-a schimbat aura și activitatea instituției noastre. A urmat o muncă asiduă pentru reorganizarea filialelor, înnoirea fondurilor de carte, de ideologizarea manifestărilor, modificarea stilului de a servi și a dialoga cu cititorii etc. Era vremea forfotei, a „fierberii”, a unor idei mărețe, a unei dorințe aprinse de schimbare la față a bibliotecilor, or, aceasta era greu de tot de înfăptuit în Moldova după cinci decenii de comunizare, sovietizare, rusificare. Și probabil că multe planuri, proiecte, intenții foarte bune ar fi fost sortite eșecului dacă nu erau explorate din plin multele virtuți organizatorice (sau manageriale, cum se spune acum), dar și strict umane ale dnei director general Lidia Kulikovski. Dânsa „nu spune hop, până nu sare”: tace când îi apare vreo idee, dar muncește, analizează, „coace” și numai după ce „coptura e gata” invită lume multă (și bună) pentru a arăta minunea, precum și

pentru a împărtăși din experiența-i. O astfel de minune sau, mai bine zis, un șir întreg de minuni a fost și deschiderea, în condiții deloc ușoare, a filialelor de carte românească: „Transilvania”, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”, „Ovidius”, „Alba Iulia”, „Târgoviște”, „Maramureș”, „Ștefan cel Mare”, „Liviu Rebreanu”...

Privind în urmă, acum, unii au impresia că au apărut aceste filiale ca ciupercile după ploaie. Dar câtă muncă stă în spatele acestor acțiuni, câtă diplomație, câte delegații, întâlniri, eforturi materiale și spirituale, cât consum de energie și timp în afara orelor de program, într-un cuvânt – o muncă titanică. Însăși înființarea Filialei „Transilvania” a fost un miracol la acea vreme, în anul 1991, plin de speranțe, dar și de confuzii. Profit de ocazie să repet ceea ce am spus și cu alte ocazii: m-a marcat mult dna director general Lidia Kulikovski prin forța ei de muncă, prin tenacitate, prin capacitatea de a pune o temelie trainică în tot ce face. Deși are mereu multă inspirație, de parcă ar fi un izvor nesecat de idei noi, dânsa studiază mult și profund tot ce o interesează în profesie și nu numai în acest domeniu, face totul cu entuziasm, cu înflăcărare, demonstrând o dragoste imensă pentru profesia de bibliotecar, față de cititori, față de tineretul studios care se bucură de avantajul de a-i asculta prelegerile ținute la Universitatea de Stat. De când o știu, face întrunirile noastre profesionale sub genericul: Învățare pe parcursul întregii vieți. Constat cu bucurie că în munca mea la Filiala „Transilvania” am avut și am fericita ocazie să beneficiez în persoana Lidiei Kulikovski de un excelent manager, profesor, îndrumător, dar și coleg, prieten. Am muncit alături de un om pasionat de tot ce face, am avut de la cine să învăț și să mă bucur de ceea ce fac până în prezent.

Apariția Filialei „Transilvania” pe harta culturală a Chișinăului a fost un eveniment crucial. Era de necrezut, că doar la două zile după declararea Independenței Republicii Moldova, la Chi-

șinău se va inaugura prima bibliotecă de carte românească. Evenimentul a fost salutat de sute de oameni, de personalități marcante prezente la inaugurare. Dar aceasta nu ar fost posibil fără implicarea Lidiei Kulikovski, a altor colege de breaslă și a unor decidenți din Chișinău, precum și a unor inimoși intelectuali din Cluj-Napoca. Nu voi uita nicicând ajutorul fizic, dar și sprijinul moral pe care l-au acordat Filialei „Transilvania” și mie personal, în august 1991, în acele zile de început plin de elan, dar și de frământări și riscuri, Lidia Kulikovski, Larisa Cășlaru, Elena Roșca, Genoveva Scobioală...

Unul dintre ctitorii de seamă ai „Transilvaniei” de la Chișinău este regretatul Traian Brad, care a tutelat biblioteca noastră timp de zece ani. Tenacitatea lui era molipsitoare, el vroia să fim primii în toate și, în acest sens, intențiile sale coincideau cu cele ale dnei Lidia Kulikovski. Pentru a umple golul creat de lipsa de cunoștințe veridice despre istoria și cultura noastră, Traian Brad ne invita în Ardealul său natal, ne arăta cele mai frumoase locuri, monumente, instituții ce fac dovada unei istorii milenare și a unei culturi extrem de bogate a neamului românesc. Astfel am putut fi martoră la multe evenimente importante din viața culturală românească: sărbătoarea Unirii, de la Alba Iulia, Festivalul Lucian Blaga, vizitarea unor mănăstiri, muzee, case memoriale, expoziții (de meșteșugărit, pictură pe sticlă, de carte etc.) și, desigur, vizitarea bibliotecilor din județele Cluj, Mureș, Satu Mare, Bihor, Maramureș... Vizitele la biblioteci, întâlnirile cu bibliotecarii m-au marcat profund, iar Simpozionul anual Carte. Cultură. Cunoaștere, cu tot ce cuprindea în el, a fost un bun atelier de cunoaștere a culturii românești, dar și o aprofundare în subtilitățile muncii la bibliotecă. Datorită acestor vizite de documentare inițiate și asigurate calitativ de T. Brad, am putut cunoaște pe viu numeroși scriitori, istorici, alți mari oameni de cultură și de știință ai României.

După decesul năprasnic al lui Traian Brad, ctitoria sa a fost prelungită pe parcursul a șase ani de dna prof. Doina Popa, care a muncit cu același zel la înălțarea în continuare a „Transilvaniei” de la Chișinău. Actuala directoare a BJ „O. Goga”, dna Sorina Stanca, continuă opera predecesorilor săi, făcând totul într-un stil profesionist, cu mare dragoste față de noi: aduce noi cărți, îmbogățind fondurile bibliotecii noastre, se implică și ne implică în ateliere profesionale interesante, contribuie mult la amplificarea schimbului de experiență între Cluj-Napoca și Chișinău. Nu pot să nu spun un cuvânt de recunoștință și de laudă susținătorilor, partenerilor și prietenilor noștri de pe loc: Direcția cultură a Primăriei municipiului Chișinău, Pretura Sectorului Ciocana, Teatrul de păpuși „Guguță”, Centrul de creație „Ghiocel” al sectorului Ciocana, liceele „Gaudeamus”, „C. Negruzzi”, „Ginta Latină”, „Petru Zadnipro”, Liceul sportiv nr. 2, Gimnaziul moldo-turc, școlile primare „Grigore Vieru” și nr. 12, instituțiile preșcolare „Foișor”, „Spicușor”, nr. 135, 161, 211, 197.

Le mulțumesc pentru că, an de an, contribuie la organizarea și buna desfășurare a Zilelor Filialei „Transilvania”, a Săptămânii Filialei „Transilvania”, prin care promovăm împreună valorile culturale și spirituale ale înaintașilor noștri. La rândul său, Filiala „Transilvania” se implică în prioritățile anuale ale BM „B.P. Hasdeu”, participă la activități de anvergură, organizează întâlniri și discuții cu personalități notorii ale municipiului Chișinău, cu figuri de seamă ale culturii românești în ansamblu, la alte evenimente culturale apreciate de utilizatori.

Ne mândrim că ne-am inclus și noi în una din direcțiile cele mai valoroase ale activității BM – cercetarea biobibliografică, prin elaborarea biobibliografiilor Petru Cărare, Ninela Caranfil, Ion Bejenaru, Ion Proca, Ianoș Țurcanu, Vasile Șoimaru – un om al faptelor, Transilvania, țară de dor etc. Lucrările editate anul

trecut, la cea de-a 20-a aniversare a „Transilvaniei” – Portret din cuvinte și Cronica devenirii noastre – au fost apreciate cu Premiul II în cadrul Concursului național Cele mai reușite lucrări ale anului în domeniul biblioteconomiei și științele informării, ediția a XXI-a, 2011.

La aniversarea a 135-a de la fondarea „B.P. Hasdeu”, am scris aceste rânduri cu amintiri și unele gânduri recente, care cu adevărat îmi încălzesc sufletul. Totodată, ele ilustrează un adevăr incontestabil: toate împlinirile mele și ale Filialei „Transilvania”, în fruntea căreia am onoarea să mă aflu de la fondarea ei, se datorează faptului că suntem o parte componentă a BM „B.P. Hasdeu” și pentru că două decenii la rând am beneficiat de călduroasa și generoasa tutelă a BJ „O. Goga” Cluj. Și aici, la Chișinău, și la Cluj-Napoca, am învățat, m-am format, am evoluat, iar colegile mele, mai tinere, parcurg același drum. Noi constituim astfel expresia unei aspirații ce se dorea mai de mult realizată, dar care abia acum s-a putut împlini: conlucrarea frățească, autentică și eficientă dintre instituții și oameni de pe cele două maluri ale Prutului. Vreau să cred că, având un început, la care am participat și eu, această colaborare nu va avea nicicând un sfârșit – prea multe avem de făcut împreună, întru binele nostru, al tuturor.

(BiblioPolis. – 2012. – Vol. 44, Nr 3. – P. 71-73.)

Dialoguri jubiliare – Biblioteca „Transilvania”: 30 Confesiuni din inimă la ceas jubiliar: Biblioteca plăzduită de la Om la Om

Raia ROGAC: Doamna director, Parascovia Onciu, nu știu alții, dar eu când într-o instituție care poartă numele unei personalități sau are amplasat un basoreliev acolo, personalitate care reprezintă o mare valoare pentru Neam, parcă aș simți prezența lui spirituală, gândurile mi se îndreaptă către ceea ce a fost și continuă să rămână ca un model de urmat. Cât de prezent este Traian Brad, ctitorul Bibliotecii „Transilvania” la evenimentele instituției, cât de des îți amintesc de el cei care au avut onoarea și plăcerea de a-l cunoaște? Pentru Parascovia Onciu, cum rămâne în memorie acesta, în special faptele lui, care au lăsat urme palpabile în unele biblioteci ale Chișinăului, în special, cea care își marchează acum cu fast trei decenii de activitate?

Parascovia ONCIU: Povestea Bibliotecii „Transilvania” este captivantă, interesantă, istorică. Plăzduită cu pași rapizi, îndrăzneți, nu prin ministere, ci de la Om la Om. În primăvara anului 1991 o delegație din patru persoane de la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj-Napoca a venit în vizită de documentare la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, a ajuns și la Filiala nr. 32 de pe bulevardul Mircea cel Bătrân, nr.7, din sectorul Ciocana al Capitalei. Făceau parte din acea delegație bibliotecarii Doina Popa, Ada Kiraly, Mihai-Mircea Zeicu și Ioan Pop, scriitor – bibliotecar. Știu că la acea primă vizită nu s-a discutat despre deschiderea unei eventuale biblioteci de carte românească, dar

la TVR Cluj s-a făcut un aviz cu următorul conținut: „Frații din Basarabia au nevoie de literatură cu caractere latine: donează o carte, care îți place cel mai mult, fraților basarabeni!”. Și chiar în vara aceluiași an a sosit un tir cu 10 000 de volume, însoțit de Alin-Mihai Gherman, un mare bibliofil, lector universitar, un cunoscător excelent în domeniul cărților vechi, rare, reprezentant al Filialei Academiei Române din Cluj – Napoca. Donația a fost repartizată Bibliotecii noastre. Mai târziu a sosit la Chișinău și o echipă de bibliotecari, din componența căreia făceau parte: Ioana Rotund, Doina Banu, Minerva Răchita, Minerva Cișman. Cu drag îmi amintesc despre munca efectuată în comun pentru inaugurarea Bibliotecii. A fost o echipă foarte bună, profesionistă, cu oameni deschiși și comunicabili. Începutul activității comune a fost cu mult entuziasm, era în luna august. Când însă s-a început puciul la Moscova, colegele de la Cluj au devenit foarte stresate, aveau teama că se va închide hotarul și că va fi imposibil să plece acasă, la familiile lor, mai era și teama de a nu realiza ceea ce se dorea foarte mult – inaugurarea Bibliotecii. Nu mai puțin stresate eram și noi, istoria ne-a oferit practici triste în acest sens. Toate însă se fac cu ajutorul Domnului și al Omului, am avut noroc și am trecut cu bine de puci. Pe directorul Bibliotecii Județene Cluj „Octavian Goga”, Traian Brad, l-am cunoscut mai târziu. La început comunicăm doar prin telefon.

La a treia zi după proclamarea Independenței Republicii Moldova, pe 29 august 1991, într-un extins cadru festiv a fost inaugurată Biblioteca „Transilvania”, Filială a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Sunt fericită și mulțumită că am fost implicată cu echipa în miezul pregătirilor pentru reorganizarea instituției și implementarea unui mare proiect în viața culturală a Republicii Moldova cu titlul de unicat. Am trăit sentimente de neuitat!!! Lume multă, lume bună, dornică de schimbare, părea că publicul

izvorăște mereu dintr-un șuvoi cristalin nesecat! Prima Bibliotecă de carte românească deschisă în Basarabia de după cel de al Doilea Război Mondial! În cartea lui Traian Brad „Lectura și Biblioteca Publică la Cluj”, studiu monografic, la pagina 202, este prezentată ctitoria de suflet și conștiință a Bibliotecii „Transilvania” din partea Bibliotecii Județene Cluj „Octavian Goga”. Personalități marcante au fost prezente la inaugurare, precum Prim-Ministru Republicii Moldova – Mircea Druc; Ministrul Culturii și Cultelor – Ion Ungureanu; Președintele Parlamentului Republicii Moldova – Alexandru Moșanu; parlamentarul Vasile Nedelciuc, mulți scriitori de pe ambele maluri ale Prutului, directori de Biblioteci Județene, care au pus umărul la constituirea patrimoniului Bibliotecii noastre: Teodor Ardelean, directorul BJ „Petru Dulfu”, Baia Mare; Dimitrie Poptămaș BJ „Mureș”, Târgu-Mureș; Liana Cărpineanu BJ Turda; Gheorghe Toduț, BJ Satu Mare; Silvia Cosma, BJ Sălaj; Ioan Hentea, director adjunct BCU „Lucian Blaga”. Societatea Culturală „Pro Basarabia și Bucovina” a donat fiecărui participant prezent la acest eveniment câte un exemplar al cărțuliei intitulată „Cântecele care ne-au însoțit istoria”. Ea include cântece patriotice, care s-au cântat și se cântă la toate Zilele Bibliotecii „Transilvania”. Directorul BJC „Octavian Goga”, Omul Traian Brad, a știut să mobilizeze colegii, prietenii, să-i molipsească de „virusul” dăruirii și dorința de a reveni la Chișinău și a contribui la deschiderea de biblioteci de carte românească. Așa au apărut filialele „Onisifor Ghibu”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, „Maramureș” ș.a.

R.R.: Îmi amintesc că chiar și zilele de naștere Traian Brad și le sărbătorea aici, cu noi, pentru că am fost nelipsită în toți acești ani de la Zilele Bibliotecii „Transilvania”, chiar dacă m-am încetățenit în sectorul Ciocana al Capitalei din 1984... Toată lumea venea

la aceste manifestări cu întreaga familie, iar pentru managerul Bibliotecii – soțul și fiul, care mereu erau alături, constituiau și un mare ajutor în organizarea și desfășurarea manifestărilor omagiale... Participanți erau mulți, făcea impresia că sunt de ordinul miilor...

P.O.: La 31 august în fiecare an se sărbătorește „Limba noastră cea română”, data care coincidea cu ziua de naștere a ctitorului Traian Brad. Zece ani, neîntrerupt, până la moarte, a fost nelipsit de la sărbătoarea Zilele Bibliotecii „Transilvania”, cu donații impunătoare de carte, personalități marcante, oameni care, din respect și recunoștință, susțineau activitățile culturale de la Chișinău. Importante au fost și sunt în continuare cele mai impunătoare proiecte, create și derulate de el: Simpozionul „Basarabia – Transilvania: repere culturale”, care s-a desfășurat 20 de ani; Salonul de toamnă al editurilor din Transilvania; Duplexurile profesionale; vernisaje de pictură, lansări de carte s.a.m.d. Același Traian Brad a sprijinit bibliotecarii din Republica Moldova prin stagioni la BJC „Octavian Goga”, putem spune, chiar, că ne-a răsfățat, oferindu-ne vizite de documentare în județele Transilvaniei: Alba, Mureș, Maramureș, Oradea, În anul 1992, cu susținerea Ministerul Culturii din România, a organizat pentru zece bibliotecari din Moldova, care au câștigat concursul „Cel mai bun bibliotecar al anului”, un sejur în câteva județe din Transilvania. Ne-a arătat cât e de frumoasă Țara! O altă calitate a lui Traian Brad a fost perspicacitatea și buna organizare de tot ce se apuca să întreprindă, încă nu era revenit la Cluj din Chișinău, dar deja începea pregătirea pentru vara viitoare, pentru o nouă ediție a Zilelor Bibliotecii. Deținem un caiet unde sunt notițele lui ce va organiza la anul viitor. Era mereu grăbit să dovedească să facă multe lucruri bune. Nu-l puteam percepe atunci, când era alături de noi, graba cu care vroia să cuprindă necuprinsul, însoțind-o

cu expresia: *e puțin timp*. De unde era să știm că la 57 de ani va pleca la cele veșnice! Urmele lui rămase prin fapte sunt perpetuate de noi. El a știut să le așeze la loc luminat și prin ctitoria BJC „Octavian Goga”, ctitorie continuată mai întâi de directoarea Doina Popa, apoi de actuala directoare Sorina Stanca, nu s-a întrerupt firul relațiilor noastre profesioniste și de suflet, ajunse astăzi într-o omagiere la jubileul de treizeci de ani. Le suntem recunoscători noi – cei 11 000 de utilizatori activi ai bibliotecii, care avem la dispoziție și cele 67 258 de documente informaționale, adunate în fondul Bibliotecii „Transilvania”, în mare parte din donațiile transilvănene.

R.R.: De multe ori se spune că nimic nu este întâmplător, nașterea Bibliotecii „Transilvania” este un exemplu concludent în acest sens. Întâlnirea la timpul și momentul potrivit a directorului general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” Lidia Kulikovski cu Alexe Mare, apoi cu Traian Brad, a fost binecuvântată, decisivă și durabilă.

P.O.: Nimic nu este întâmplător cu adevărat. Așa se face că într-o bună zi, directorul general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” Lidia Kulikovski a mers la Primăria Chișinăului pentru a rezolva unele probleme stringente. Acolo, mai era un domn, înalt de statură, în pantaloni albi care, de asemenea, îl aștepta pe primarul Nicolae Costin. Au făcut cunoștință, domnul s-a prezentat ca avocat, spunând că se numește Alexe Mare și trăiește în Cluj-Napoca, dar este de origine basarabean, fiul lui Gheorghe Mare, membru al „Sfatului Țării”. Din discuții s-a ajuns la motivația vizitei oaspetelui clujan și anume dorința de a organiza și aduce la Chișinău o mare donație de carte românească. Cu promptitudine Lidia Kulikovski a invitat avocatul, marele iubitor de carte, la „B.P. Hasdeu”, chit că Sediul Central se afla în preaj-

mă. Din acele prime discuții s-a constituit plămada Bibliotecii „Transilvania”.

Eu personal, consider că am legături de suflet cu Transilvania. Tatăl meu, Mihail Elisei Onciu (n.20.05.1909 – d.27.03.1990) a fost căsătorit cu o femeie pe nume Anica, din Ardeal. Numele de familia a părinților ei nu-l cunoaștem, avem doar o poză, unde tinerii sunt în calitate de mire și mireasă. Din cele povestite de tata și după cum se vede din fotografie, Anica era o femeie frumoasă, plină de viață, nimic nu prevestea ceva rău în viața lor. Vestea că bunicul Elisei este grav bolnav i-a adus la casa părintească a familiei Onciu în satul Chiperceni, județul Orhei. Era în perioada interbelică. Pe neașteptate s-a început cel de-al doilea război mondial, s-a închis hotarul și plecarea înapoi în Transilvania a tinerei familii nu a fost posibilă. Tata a fost înrolat în armata rusească și dus să lupte în Germania, a fost rănit la picior de o schijă și în trenul militar a întâmpinat biruința. Venit acasă, a aflat că nu mai are soție, ea a decedat și a fost înhumată în cimitirul satului Chiperceni. Am încercat după 1990 să căutăm urmele acestei familii în Ardeal, dar nu am reușit să găsim rudele Anicăi.

În perioada sovietică, nu gândeam și nu intuiam că soarta îmi va aduce Acasă „Transilvania”, prin numirea mea pe post de director al primei biblioteci de carte românească în Basarabia. De multe ori, pe parcursul vieții și muncii la Biblioteca „Transilvania”, după proclamarea Independenței Republicii Moldova, mereu m-au obsedat gânduri de ce nu ar mai fi trăit tata măcar încă un an, ca să-l pot întreba mai multe despre locul de trai din Transilvania, ca să poată merge la casa lui din Ardeal. Mult-mult și-a dorit acest lucru, vroia să se întâlnească cu rudele de acolo, care ar mai fi rămas în viață. La Chiperceni, în perioada sovietică, în familie, nu se vorbea despre România, de teama ca noi, copiii, să nu spunem ceva interzis și să pătimească capul familiei. Tatăl

meu era abonată la ziarul „Scânteia” din România. Îmi amintesc, fiind încă mică de tot, de tata când stătea cu ziarul în mână și-l citea. Culmea a fost că chiar și acest ziar comunist, mai apoi, ia fost interzis să-l mai aboneze. Părinții mei așa și nu au învățat alfabetul chirilic, nici n-au dorit, felicitările de sărbători le scriau cu litere latine. Pe plicuri însă adresa noastră de la Chiperceni o completam noi, copiii, cu alfabet chirilic, când veneam la părinți acasă. A fost un mare disconfort al generațiilor, deoarece atât bunicii, cât și părinții, au scris și citit doar cu alfabet latin, noi însă cu cel chirilic, fiul meu la fel. Această situație era caracteristică pentru orice familie basarabeană. Acum nepoții, care s-au născut după 1999, rotunjesc, vorba lui A.Mateevici, frumoșii crini latini. Iată că Istoria se repetă...să ne dea Domnul și Reunirea cu Patria mamă, măcar pentru nepoți și strănepoți!

M-au răscolit amintirile, dar să trecem la activitatea mea de la Bibliotecă. Îmi este foarte dragă „Transilvania”, munca pe care o pretez și publicul, care ne pășește pragul. Noilor generații de utilizatori le povestim despre fondarea acestei Biblioteci, despre oamenii care au pus umărul, despre activitatea noastră comună. Un loc aparte în sufletul nostru, celor care au fost de la începutul activității la „Transilvania”, îl au: ctitorul ei Traian Brad, Doina Popa și Sorina Stanca, care l-au urmat la directorat. Despre toate acestea povestim cu însuflețire la multe din manifestările Bibliotecii, o parte din proiecte fiind organizate în comun cu partenerii de la Cluj. De exemplu, „Bătălia Cărților”, acum este în al șaptelea an. Celor care au fost cei mai buni la „Bătălia Cărților” le-au fost organizate excursii de către BJC în orașul Cluj-Napoca. Această „Bătălie...”, împrumutată de la BJC „Octavian Goga”, a fost răspândită în toate filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. De la „Transilvania”, premiul *Cel mai bun cititor al anului 2019* a fost câștigat de Diana Damir, o cititoare activa de la

Liceul Teoretic „Gaudeamus”. Merită să amintesc acum, și aici, că chiar de la înființare, cu ajutorul colegilor clujeni, am fondat Pinacoteca, încorporată în structura „Transilvaniei” și pusă la dispoziția publicului amator. Cu succes funcționează și Salonul de carte teologică, organizat din 1992, cărțile din acest fond fiind donate de la Cluj, Alba Iulia, Sibiu, care au fost un suport temeinic pentru primii studenți de la Facultatea de Teologie, deoarece atât Facultatea, cât și majoritatea bisericilor și mănăstirilor, și-au redeschis ușile pentru întreaga populație a Republicii Moldova abia după proclamarea Independenței. Mult îndrăgit de public este și Concursul „Pe aripi de cocor sosit-a Mărțișor”. Stagiunile organizate de către BJC au fost pentru noi un adevărat laborator de creație. Am beneficiat, după cum am mai menționat, și de excursii într-o țară nouă, pentru a vedea pe viu frumusețea ei. Am vizitat și Muzeul de la Ciucea, unde este locul de veci a lui Octavian Goga; de asemenea, orașul Alba Iulia, cu semnificația lui istorică, mai ales cea de la 1 decembrie 1918; Biblioteca de carte rară „Batthyaneum” de la Cetate; Câmpia Libertății – Mica Romă a lui Mihai Eminescu; Blajul, baștina lui Timotei Cipariu; Sadu, baștina lui Inocențiu Mikulay; Casa lui Lucian Blaga de la Lancrăm, Salina de la Turda; Muzeul istoric și Biblioteca Municipală Reghin, condusă de directorul ei Marin Șara, pe care am avut onoarea să-l cunoaștem și care a făcut o donație de trei ghitare pentru Biblioteca „Transilvania” – toate aceste momente de neuitat ne-au răscolit sufletul. Să știți că am vizitat cele mai mari biblioteci județene din Transilvania.

R.R.: Pe lângă basorelieful din holul Bibliotecii, la „Transilvania”, mai exista și un Cenaclu care-i purta numele, condus și moderat de regretatul Vlad Pohilă care, întotdeauna își măsura activitățile – performanțele, pe măsura celor realizate de acest cumir pentru

mulți dintre admiratori. Acum, când ambii se află sub aureolă stelară, aş propune continuitatea acestui Cenuclu, asumându-mi moderarea lui... Am putea stabili relații de schimb și colaborare între licee de la Cluj și din s.Ciocana al Chișinăului întru comemorarea și perpetuarea faptelor lui Traian Brad...

P.O.: Traian Brad nu a lipsit nici un an de la Chișinău în data de 31 august, când se sărbătorește „Limba noastră cea română” care, după cum am subliniat mai sus, era și ziua lui de naștere. Zilele Bibliotecii „Transilvania” începeau pe 29 august. Era cu noi, în familia mare a bibliotecarilor, la această Mare Sărbătoare care, de regulă, se desfășura conform unui program municipal și era pentru publicul întregii țări. Era mereu prezent la depuneri de flori la monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, la dezvelirea busturilor marilor scriitori de pe Aleea Clasicilor, în vizite la Ambasada României din Republica Moldova, la inaugurarea bibliotecilor „Ovidius”, „Târgoviște”, „Alba Iulia”, „Târgul Mureș”, „Maramureș”, pentru care a avut o contribuție directă. Deși, era sărbătoare, multe personalități notorii de pe ambele maluri ale Prutului, cărora li se alăturau mulți scriitorii și directori de biblioteci, erau prezenți la Zilele Bibliotecii „Transilvania”. Pentru a nu omite pe cineva, nu voi încerca să-i enumăr. Pilda lui Traian Brad au urmat-o și alți directori de Biblioteci Județene, care au deschis la Chișinău biblioteci de carte românească, o parte le-am numit deja, utimele din această salbă minunată sunt „Ștefan cel Mare” și „Liviu Rebreanu”. Donații de carte au fost aduse prin intermediul lui Traian Brad și pentru multe alte biblioteci din Moldova: Biblioteca Natională a Moldovei, bibliotecile universitare, Bibliotecii din Florești i-au fost donate multe exemplare de carte românească. Cei care l-au cunoscut pe Traian Brad, în timp au devenit prietenii lui. El nu putea să refuze nimănui, cine nu l-ar fi rugat să-l

ajute, el punea numaidecât umărul. Studenții basarabeni erau ajutați când venea cu un mare autocar de la Cluj, aducându-le la Chișinău bagajele, și invers, acestea călătorea spre Cluj, mai întâi fiind depozitate la BJC și studenții veneau să le ridice, devenind ulterior utilizatori activi ai instituției. Dar ce Bibliotecă mare și frumoasă a construit Traian Brad la Cluj! Proiectul ei urma să fie implementat pentru noul sediu al BM „B.P. Hasdeu”, gratis, dar funcționarii Primăriei de la Chișinău au promis și acestea promisiuni au rămas nerealizate până în prezent, păcat!

Da, a activat pentru tinerii utilizatori Cenaclul „Traian Brad”, dirigit de bunul prieten, ziarist, omul de omenie Vlad Pohilă. Mi se strânge inima la gândul că nu mai e printre noi, mai bine de un an. Îi aud mereu cuvintele de laudă pentru Biblioteca noastră dragă, dragă și lui – „Transilvania”. Cu acest calificativ o prezenta unde nu ar fi fost, acest lucru mă încuraja, mă străduiam să depun maximum de efort într-o bună funcționare a „Transilvaniei”, ca lumea să se convingă că pe merite suntem apreciați și prețuiți. La ședințele Cenaclului veneau istorici, scriitori, oameni de bună credință, ca să vorbească despre însemnătatea cunoașterii limbii române, despre splendorile ei, despre evenimentele istorice importante, care au avut loc pe acest colț de pământ. O prezență activă în cadrul ședințelor o demonstau istoricii Anatol Petrencu, Mihai Tașcă, Ion Varta, scriitorii Mihai Cimpoi, Ion Hadârcă, dr. în economie și artistul fotograf Vasile Șoimaru ș.a.

Ședințele erau interesante, dar mai ales utile pentru tineri și nu numai. Se făceau și donații de carte pentru Bibliotecă de la invitați, în special cărți de autor cu autografe. Simțim mult lipsa lui Vlad Pohilă. Propunerea e foarte bună din partea interlocutoarei și suntem bucuroși pentru renașterea Cenaclului, omagiind astfel cele două personalități – Traian Brad și Vlad Pohilă, într-o comemorare și perpetuare a faptelor bune.

R.R.: Știu că de la bun început ați lansat și Cartea de Onoare, să ne amintim de câteva gânduri lăsate de Traian Brad, dar și de alte câteva din cele mai marcan-te personalități. Regret că nu am avut posibilitatea să merg la Traian Brad Acasă, în vizite la Cluj, deși mi s-a promis, și nu o singură dată...Poate aș fi reușit să fac un interviu amplu cu el, nu doar din cele sporadi-ce pentru Actualități, căci pe atunci mi-am desfășurat activitatea mai întâi la Radio Moldova, apoi la Agenția Moldova Press.

P.O.: Treizeci de ani este un termen de rezistență în timp, Biblioteca „Transilvania” s-a consolidat și nu a cedat poziția din topul celor mai performante instituții. Basorelieful din holul Bi-bliotecii ne amintește de Traian Brad, de munca lui depusă pen-tru noi cei din Moldova, bibliotecarii de la prima Bibliotecă de carte românească după cel de al Doilea Război Mondial. Acest efort face parte din viața, munca, efortul, obstacolele, care le-a suportat fără să spună în public despre greutățile întâlnite, până și trecerea subită la cele veșnice, prea devreme, doar la 57 de ani neîmpliniți, a fost pe neașteptate. Basorelieful este rodul muncii sculptorului Valeriu Doicov.

Fiind în vizită la Muzeul de la Ciucea, la locul de veci a lui Octavian Goga în 1994, am avut ocazia să tin în mână Cartea de Onoare și să scriu un mesaj pentru a pune în valoare străduința gazdelor și importanța instituției. Știam că ce scrii cu penița nu tai cu bărdița. Astfel că am introdus și noi Cartea de Onoare, care este o sursă importantă pentru posteritate. La marile sărbători și acti-vități ale Bibliotecii „Transilvania” rugăm oaspeții, de onoare, să-și înveșnicească impresiile. Cu regret trebuie să spun că s-au găsit și niște indivizi netrebnici, care au furat prima Cartea de Onoare a Bibliotecii, unde erau și mesajele ctitorului nostru, Traian Brad.

Deținem doar autografele lui de pe cărțile „Panade: 700 de ani” și „Lectura și biblioteca publică la Cluj”, el fiind și autorul lor.

R.R.: De rând cu Traian Brad, Vlad Pohilă, au plecat în eternitate și alți buni prieteni ai Bibliotecii, pe care ar trebui să-i cinștim cu un minut de reculegere, de amintire. De exemplu, dr. Tudor Colac care, de asemenea, a condus un cenaclu, intitulat „Rapsozii Ciocanei”.

P.O.: Cu regret, au plecat la cele veșnice, mulți oameni dragi, prieteni ai Bibliotecii, „Transilvania”, veșnică să le fie pomenire! Urmele lor sunt peste tot în Biblioteca „Transilvania” și în amintirile noastre. Deseori organizăm activități întru comemorarea lor. 30 de ani e o perioadă lungă pentru o viață de om, dar și scurtă...Deci, să-i amintim cu drag pe cei plecați, cap de pomelnic Traian Brad, apoi Virgil Bulat, Mircea Zeicu, Teodor Tancu, Alexe Mare, Ioan Pop, Nicolae Josanu, Grigore Vieru, Dumitru Matcovschi, Constantin Tănase, Alexei Rău, Vlad Pohilă, Tudor Colac, Maria Colac, Gheorghe Ghimpu, Alexandru Moșanu, Petru Cărare, Anatol Codru, Andrei Burac, Vasile Vasilache, Aureliu Busuioc, Victor Dumbrăveanu, Argentina Cupcea- Josu, Gleb Ciacovschi-Mereșanu, Efim Tarlapan, Dorina Surugiu-Negrei, Serafim Saka, Victor Teleucă, Pavel Balmuș, Lazăr Ciobanu, Nicolae Esinencu, Teodora Braga, Andrei Vartic, Ion Miloș, Ion Borș, Ion Bejenaru, Ion Proca, Anatolie Sărăcuța – pretorul nostru; Eleonora Romanescu, Glebus Sainciuc, Petru Mașnoi, Vasile Cojocar și... și... Toți cei pomeniți au fost, cu diferite ocazii, de nenumărate ori la Biblioteca „Transilvania”, reprezentând categoria personalităților marcante, care nu numai că au participat la manifestările culturale, organizate pe parcursul a trei decenii, dar au promovat prin atitudinea și lucrările lor de cuvânt limba și literatura română, lectura, adevărul istoric, frumosul, arta, valorile inedite etc., etc. Un cuvânt apar-

te de pomenire îl am pentru doctorul în etnologie, folcloristul Tudor Colac, locuitor al sectorului Ciocana, care a creat Cenaclul „Rapsozii Ciocanei”: organizator excelent, Om de omenie, de o rară cumsecădenie, cu invitați aleși pe o sprânceană, astfel că la ședințe totdeauna sala era arhiplină, neîncăpătoare pentru public. În plus, a dăruit Bibliotecii o parte din cărțile din biblioteca personală. Ținea mult la Biblioteca „Transilvania”. Am observat că anume personalitățile marcante din diferite domenii care locuiesc la Ciocana își manifestă dragostea și generozitatea față de instituția noastră. La începutul anului 2021 a decedat subit împreună cu soția sa Maria, răpuși de Covid 19. Îmi este trist pe suflet la amintirea lor, dr. Tudor Colac mai avea multe de spus, de scris și de realizat. Lumină lină lor și tuturor celor plecați, prieteni buni ai Bibliotecii „Transilvania”.

R.R.: Cât de mult s-ar fi bucurat Traian Brad de acest jubileu, îmi pare că au trecut de atunci câteva decenii, fără prezența lui vie, permanentă însă e cea spirituală...

P.O.: Da, douăzeci de ani au trecut de când Traian Brad a trecut la cele veșnice. La 29 august 2021 se împlinesc 30 de ani de la inaugurarea Bibliotecii. Manifestările festive vor debuta la 31 august curent, desfășurându-se în colaborare cu Pretura sectorului Ciocana, Biblioteca Județeană Cluj „Octavian Goga”, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova, alți parteneri de colaborare – 18 la număr. Pentru Sărbătoare „Limba noastră cea română”, avem un program deosebit, cu invitați din România și public larg de la Chișinău. Cred că și Traian Brad va fi alături de noi, ne va urmări de Sus, din cer, bucurându-se de realizările noastre și continuitatea ctitoriei Bibliotecii „Transilvania” din partea Bibliotecii Județene Cluj „Octavian Goga” de către urmașii lui – directorii Doina Popa și dr. Sorina Stanca.

R.R.: Care e specificul actualei ediții?

P.O.: După cum am menționat mai sus, Zilele Bibliotecii se vor desfășura în perioada 31 august – 2 septembrie curent în parteneriat cu Pretura sectorului Ciocana vom organiza un moment aniversar, consacrat Sărbătorii Treizeci de ani ai Bibliotecii „Transilvania”, „Limbii Române”.

Un moment festiv din partea Administrației Publice locale, a BM „B.P. Hasdeu” oficialităților Municipale, Direcția Cultură, BJC „Octavian Goga” din Cluj – Napoca, România.

Formația „Fulger” a Inspectoratului General de Poliție a MAI Ansamblul „Angels dance”, Colectivul de dans modern al Centrului de Creație a Copiilor „Ghiocel”, Ansamblul de instrumentiști al aceluiaș CCC „Ghiocel”, ne vor aduce buna dispoziție și atmosfera de sărbătoare. Teatrul Municipal „Guguța” va prezenta două spectacole.

Conferință *”Autoritatea limbii române la 30 de ani de Independență a Republicii Moldova: între festus și nefastus”*, dr. hab. Elena PRUS.

Vor fi lansări de carte la „Salonul de Carte ediția 2021”: Monografia *„Biblioteca „Transilvania”: trei decenii de contribuție comunitară”*; autori dr. Lidia KULIKOVSKI, Parascovia ONCIU, Ludmila CAPIȚA.

Va fi prezentată donația de carte din partea oaspeților dragi, ai BJC „Octavian Goga” din Cluj-Napoca, se vor expune expozițiile: *„Personalități prezente în viața Bibliotecii „Transilvania” (fotografii)*; *„Opriți clipa... 30 de ani în serviciul comunității” (fotografii)*; *„Cămașa tradițională – grai și suflet strămoșesc”*.

Pleadoria utilizatorilor pentru Biblioteca „Transilvania”.

Tradițional vom ghida vizitatorii, prezentându-le serviciile Bibliotecii și revista „INFOLABIRINT”, ediție jubiliară.

Vernisajul de pictură și sculptură a artistului plastic Oleg

Dobrovolschi cu genericul „*Memorie și culoare*”.

La 1 septembrie avem programat pentru bibliotecari un Duplex profesional „*Reinventarea bibliotecii*”, lansări de cărți din domeniul biblioteconomic, editate de BM „B.P. Hasdeu”.

Avem o zi specială – 2 septembrie dedicată partenerilor noștri, care se va petrece cu surprize plăcute. Nu vor fi lăsați în afara atenției noastre nici copiii, pentru care am coordonat găzduirea a două spectacole din partea Teatrului Municipal „Guguță”.

Trei zile vom avea la dispoziție ca să prezentăm reușitele Bibliotecii „Transilvania”, să ne bucurăm împreună cu comunitatea.

R.R.: Cred că Monografia „Transilvaniei”, intitulată „Biblioteca „Transilvania – trei decenii de contribuție comunitară”, bate toate recordurile de până acum la acest gen. Ea este elaborată de colaboratorii instituției jubiliare și coordonată de specialiștii de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. Felicitări tuturor celor implicați în această construcție de carte solidă.

P.O.: Un compartiment important în activitatea Bibliotecii îl constituie cercetarea științifică. La aniversare va fi prezentată biobibliografia scriitorului Ianoș Țurcanu, alcătuită în acest an de șef serviciu Ludmila Capița împreună cu specialiștii de la Secția Studii și Cercetare, fiind dedicată jubileului scriitorului 70 de ani de viață și activitate, este a treia ediție. La acest capitol mai avem elaborate biobibliografiile dedicate scriitorilor: Leo Butnaru (două ediții), Ion Bejenaru, Petru Cărare, Renata Verejanu, Constantin Tănase, Ion Proca, Petru Zadnipru, actriței Ninela Caranfil (două ediții), dr. în economie Vasile Șoimaru; dar și din fondurile Bibliotecii, bibliografiile tematice: „Mircea Eliade – 100 de ani de la naștere”; „Dimitrie Cantemir”, „Ștefan cel Mare și Sfânt”; „Transilvania – țară de dor”. Despre activitatea Bibliotecii, „Transilvania”: „Cronica devenirii noastre. Un CV al Bibliotecii „Tran-

silvania” (1991 – 2010)”; Filiala „Transilvania”: Portret din cuvinte”; „Biblioteca „Transilvania”– 10 ani de existență (1991 – 2001)”; „Repere Bibliografice”; „Hronicul Zilelor Bibliotecii „Transilvania” 1991 – 2001”; Cărți cu autografe: „Din Colecția Bibliotecii Publice „Transilvania””; „Gazeta Bibliotecarului”,2001, nr.11, ediție specială. Am avut o ediție specială a revistei „BiblioPolis” – „În memoriam Trăian Brad”, intitulată„Un mare absent în lumea bibliotecară”, apărută la 31 august 2005. vreau să menționez și faptul că patru bibliotecare din cadrul echipe au elaborat și pregătesc pentru editare câteva lucrări personale. Astfel, completăm Monografia Bibliotecii „Transilvania” cu încă patru titluri: subsemnata cu volumul Biblioteca „Transilvania” prin inima Parascoviei Onciu; „Biblioteca „Transilvania”- prin oglinda retrovizoare a Ludmilei Capița; „Reușita vine și din pasiune”, autoare Mila Șeremet și „Pledoarie pentru lectură”, care este semnată de Tatiana Donțu.

R.R.: De la Cluj, ca de obicei, va veni o întreagă delegație de oaspeți?

P.O.: Bineînțeles, că așteptăm, cu mult drag, delegația Bibliotecii Județene „Octavian Goga” din Cluj și... tradiționala donație de carte, întru bucuria cititorilor noștri. Trebuie să subliniez că volumele aduse de colegii clujeni sunt de felul lor unice, ceea ce nu dețin alte filiale. Cititorii chișinăueni urmăresc Catalogul electronic al BM „B.P. Hasdeu”, sunt la curent și vin din tot orașul pentru a le consulta și împrumuta. Zile puține ne despart de ediția jubiliară a Zilelor Bibliotecii „Transilvania”, nu pot să nu mi exprim neliniștea în legătură cu pandemia Covid 19, cu o altă nouă tulpină care se răspândește în lume, Republica Moldova, cu părere de rău nu face excepție. Dar gândim optimist și rugăm Domnul să ne păzească. Pentru orice eventualitate, dacă nu va fi posibil să ne întâlnim pe viu, vom apela la formula online.

R.R.: Aș remarca succesul și continuitatea pe linie ascendentă a relațiilor de colaborare dintre instituțiile Biblioteca „Octavian Goga” de la Cluj și Biblioteca „Transilvania” din municipiul Chișinău. După cum a subliniat directoarea instituției tutelare, dr. Sorina Stanca, într-un interviu realizat nu demult, acestea sunt permanente și deosebit de fructuoase. De altfel, care e rolul actualei conduceri a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, în persoana dr. Mariana Harjevschi, discipol a fostului director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, Lidia Kulikovski, întru stimularea colaborării?

P.O.: Colaborarea dintre BM „B.P.Hasdeu” și BJC „Octavian Goga” este una excelentă. Schimbarea de manageri nu a influențat în sens negativ colaborarea noastră, lanțul trăinicieii nu a fost întrerupt. Sunt relații sănătoase, prietenești, frumoase de la om la om, cu cele mai bune rezultate. De comun acord se discută, se acceptă, se decide ce și cum e de făcut. Directorul BM „B.P.Hasdeu” Mariana Harjevschi are calitatea de doctor în Științe ale Comunicării, la fel și directoarea BJC „Octavian Goga” Sorina Stanca are doctoratul în Istorie Ambele au o experiență bogată de activitate în domeniul biblioteconomic. Duplexurile profesionale sunt organizate la cel mai înalt nivel cu susținerea comunicărilor bibliotecarilor din întreaga Republică Moldova, din biblioteci naționale, universitare, academice, școlare, și din România la fel, cu prezentarea celor mai noi experiențe, tehnologii informaționale din domeniu. În perioada anilor 1989 – 2013, am lucrat și învățat de la dr. Lidia Kulikovski, care deținea funcția de director general al BM „B.P.Hasdeu”, mi-a fost interesant, am fost o norocoasă cu un asemenea director, care are încredere mare în subalterni. Risca în unele cazuri, dar până la urmă soluționarea era pozitivă și,

evident, aveam satisfacția împlinirii. Învățam multe din experiența dânzei, pe care ne-o împărtășea cu generozitate, de real folos ne erau instruirile profesionale, care se desfășurau parcă în atmosferă de sărbătoare, cu drag mergeam la ele să aflăm multe lucruri noi. Dr. Lidia Kulikovski citește foarte mult; seara lua cartea aleasă de la Biblioteca noastră și dimineața o returna. Când plecam la Cluj-Napoca nu dorea nimic să-i aducem decât cărți de specialitate, ne dădea bani și lista, pe care trebuia să le căutăm în librării, după ce le citea le dăruia Bibliotecii, ca să le citească și alții. Este o inovatoare în tot ce face. A știut să cucerească multe cadre tinere, care nu au abandonat bibliotecile plecând la munci peste hotare. Munca de bibliotecar niciodată nu a fost remunerată la nivelul corespunzător efortului intelectual depus. Avea putere de a convinge și vedea în tânărul proaspăt angajat perspectivele de dezvoltare și creștere profesională. Am fost o echipă de invidiat.

Dr. Mariana Harjevschi este discipolul dr. Lidiei Kulikovski. Au realizat împreună proiectul Bibliotecii Publice de Drept, fiind directoarea acestei instituții sub îndrumarea directorului de atunci Lidia Kulikovski, ne-a ajutat la cizelarea unor proiecte de implementare în acele vremuri, având abilități bune la acest capitol. Devenind director general al BM „B.P. Hasdeu”, susține activitatea Filialei „Transilvania”, ajutorul și sprijinul necesar ne sunt acordate în deplină măsură.

R.R.: Mai știu, de asemenea, că o parte din inițiativele, mai bine zis proiectele Bibliotecii „Octavian Goga” de la Cluj, au fost preluate de BM „B.P. Hasdeu”, inclusiv de „Transilvania”, și se desfășoară cu succes de mai mulți ani. Se întâmplă și invers?

P.O.: Proiectele Bibliotecii „Octavian Goga” și BM „B.P. Hasdeu” au fost diferite. Nu aș zice că s-au copiat, fiecare avea propria viziune a sa, dar experiența a fost împărtășită reciproc

pentru o funcționare bună a ambelor instituții. La deschiderea Filialei „Transilvania” în Moldova se practica „Clasificarea Universală”, care era mai complicată, noi am mers după „Clasificarea Zecimală” – aranjarea la raft a documentelor după genuri literare e mult mai comodă. În Moldova bibliotecile erau pentru mături și copii separate. În România unite cu secții pentru copii. Noi am organizat, după modelul Bibliotecii de la Cluj. În cadrul bibliotecii Oficiul pentru copii. În Cluj Biblioteca Județeană nu avea filiale, după modelul BM „B.P. Hasdeu”, în cartiere ei au deschis filiale. În 2001 am implementat proiectul „Ludoteca”, după care a apărut și la ei acest interesant proiect pentru copii. Expoziții de pictură în anii 1991 nu se practicau în bibliotecile din Moldova. Fiind în vizită de documentare la ei, am preluat această practică nu numai noi, dar și multe biblioteci din Moldova. Păpușile de la Teatrul din Cluj datorate de către Nicoleta Brad au venit să bucure copii cu spectacolele poveștilor lui Ion Creangă, poveștilor populare românești, basmelor, mânuite de bibliotecari și copii. Programul „Bătălia Cărților” a fost implementat de către BJC „Octavian Goga”, în anul următor s-a implementat și la BM „B.P. Hasdeu”. Toate activitățile noastre, în ansamblu, nu sunt competiții, ci conlucrare pentru binele și comoditatea utilizatorilor din ambele instituții.

R.R.: Aniversările sunt un prilej de festivitate, dar și de bilanț, aș vrea să încheiem acest dialog cu unele exemple doveditoare, poate cunoașteți și cu ce lot de carte vor veni oaspeții din Cluj, pentru a adăuga un plus la fondul de carte al Bibliotecii?

P.O.: Aniversările cu adevărat sunt motiv de bilanț. Noi suntem în mare parte câștigători, deoarece la începutul anilor 1991 nici o bibliotecă din Republica Moldova nu a avut ocazia de a beneficia de cărți, documente informaționale, cu caractere latine,

într-un număr impunător. Cozile după ele erau până în stradă. Am trăit aceste clipe de neuitat, irepetabile. Documentele din domeniul istoriei erau suprasolicitate de la academicieni, profesori universitari, studenți, până la liceeni, oameni simpli, interesați să cunoască istoria noastră adevărată. Donațiile de carte au ajuns în număr de 35 000. Nu am discutat cu dr. Sorina Stanca ce lot de carte va veni în acest an la aniversare dar, ca de obicei, vor veni cu plinul și le suntem recunoscători celor care organizează și sponsorizează aceste loturi de carte și, bineînțeles, Consiliului Județean Cluj.

R.R.: În virtutea faptului că în primii ani cozile doriților de a împrumuta cărți în grafia latină, o raritate pe-atunci, se mențineau chiar și după ușa de la intrare, acum situația s-a schimbat, nu și numărul utilizatorilor, grație diversificării formelor de activitate. S-ar fi părut că Internetul putea slăbi interesul, dar tocmai activitățile online, le-a sporit. Deschideți aici parantezele.

P.O.: Pe parcursul acestor ani au fost multe schimbări în bine. Cartea a venit în fiecare an la Biblioteca „Transilvania”, uneori în număr, alte ori în număr mai mic. Motivul e simplu: nu deținem depozit, nu avem unde să le păstrăm. Am selectat dubletele ce erau în plus și le-am donat altor biblioteci, filiale. Un număr mare de cărți a fost oferit Universității din Cahul, Penitenciarului nr. 13 din Cricova. Ultimii ani s-a mers pe completarea după solicitările utilizatorilor – carte nouă, carte selectivă, carte solicitată. Costul lor fiind mai mare, bineînțeles că astfel scade și numărul de exemplare. Din domeniul psihologie s-a adus foarte multă carte, din literatura universală actuală. Internetul are și el plusurile și minusurile sale pentru biblioteci, dar pandemia Covid 19 a cam rărit publicul de vârstă a doua și a treia. Teamă de

a se infecta e mare. Copii sunt mai prezenți, împrumută cărțile solicitate, vin la manifestări. Programul „Provocarea verii” a fost unul benefic, au fost toate sejururile aglomerate, lectura a fost pe prim plan. Unul din subiectele de vacanță a fost cunoașterea Chișinăului, care în iulie a împlinit 585 de ani de la prima atestare. În așa fel copiii au avut prilej de se familiariza mai bine cu orașul în care s-au născut, cu personalitățile lui, cu semnificația numelor, pe care le poartă străzile din sectorul în care locuiesc ș.a. Activitățile online organizate s-au bucurat de succes. Întâlnirile copiilor cu mai mulți scriitori i-a mobilizat să citească, să se pregătească de acestea. Interesante au fost întâlnirile cu scriitorii Ion Anton, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Alina Trofim, Titus Știrbu, Leo Butnaru, Constantin Dragomir.

R.R.: Și fiindcă acest jubileu e unul deosebit de semnificativ, aș vrea să nominalizați pe toți membri echipei care s-au implicat cu multă ardoare și dăruire în pregătirea acestuia, evident că felicitările se îndreaptă și către coordonatorii de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, și către partenerii de la Biblioteca „Octavian Goga” de la Cluj.

P.O.: Aniversarea este un moment festiv și important atât pentru instituție, cât și pentru colaboratorii ei. Pentru reușita sărbătorii își pun umărul mai mulți, inclusiv factorii de decizie. Principalii sunt: Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj-Napoca, România, personal managerul dr. Sorina Stanca; Consiliul Județean Cluj, colegii de la Bibliotecă. Pe de altă parte, echipa BM „B.P. Hasdeu”: dr. Mariana Harjevschi, dr. Lidia Kulikovski, Elena Butucel, Tatiana Coșeri, Ludmila Pînzari. De asemenea, Secțiile BM: Studii și cercetări; Resurse Umane; Managementul Resurselor Informaționale; Memoria Chișinăului; Tehnologia Informației; Monitorizare și Evaluare; Logistică; Activități Editoria-

le; Campusul Cunoștințelor; Promovare și Comunicare; Dezvoltare Servicii; Achiziții Publice; Pretura Sectorului Ciocana și plus încă 18 parteneri.

Echipa Filialei „Transilvania” este compusă din următoarele persoane: Ludmila Capița, Mila Șeremet, Stela Russu, Tatiana Donțu, Valentina Leahu, Marius Martinenco, Margareta Crasnojon, Zinaida Gurițanu, Svetlana Rotaru, Oleg Cojocaru, Victoria Vicol, Aliona Guivan, managerul Filialei este Parascovia Onciu, adică eu în persoană.

Toți acești ani am muncit cot la cot pentru prosperitatea Bibliotecii, pentru organizarea de zi cu zi a activităților, în special pentru promovarea lecturii, pentru lansările și prezentările de carte, de asemenea organizarea expozițiilor de carte, dar și vernisarea celor de pictură. Un loc aparte îl constituie cercetarea științifică, implementarea noilor servicii la cererea publicului din comunitate, organizarea și desfășurarea activităților educaționale, elaborarea materialelor promoționale, menținerea curățeniei și ordinii în colecțiile Bibliotecii. Deviza noastră este: am fost și suntem totdeauna în serviciul comunității, în serviciul utilizatorilor noștri.

R.R.: Vă mulțumesc mult pentru interviu și ne vedem la Zilele Bibliotecii „Transilvania” pentru a vă spune: La mulți și prosperitate.

P.O.: Și eu vă mulțumesc pentru că sunteți mereu alături de noi.

Consemnare: Raia ROGAC

Funcționalitatea serviciilor modern la Biblioteca „Transilvania”

În contextul îmbunătățirii și inovării, Biblioteca „Transilvania” implementează cu încredere serviciile moderne de bibliotecă. Acestea sunt un imperativ al timpului, benefice utilizatorilor și bibliotecii. La baza deciziei date stau raționamentele:

- satisfacerea necesităților informaționale culturale distincte, în continuă schimbare, ale utilizatorilor;
- aprofundarea funcțiilor sociale ale bibliotecii, sporirea rolului ei în viața culturală a comunității;
- asigurarea varietății serviciilor bibliotecii;
- promovarea imaginii bibliotecii, atragerea partenerilor.

Serviciile moderne se înscriu organic în ansamblul serviciilor de bibliotecă, îndeplinind în esență aceleași funcții. În Legea RM „Cu privire la biblioteci” (2017) sunt stipulate funcțiile: „a satisface necesitatea membrilor comunității de a se informa, de a comunica, de a se instrui și de a se recrea”. Totodată, serviciile moderne au componenta lor specifică. Aceasta este clar remarcată de glosarul de termeni Biblioteca modernă, care susține: „Serviciile moderne, funcționale și durabile, de bibliotecă, se dezvoltă în baza principiilor cererii și ofertei, iar domeniile posibile pentru inițierea serviciilor de bibliotecă sunt: incluziunea digitală a cetățenilor, cultură și recreere, educație, comunicare, dezvoltare economică, sănătate, buna guvernare”.

Experiența Bibliotecii „Transilvania” reflectă nu doar realizarea funcțiilor principale ale serviciilor, ci și a unei multitudini de subfuncții: formarea de competențe (informaționale, tehnologice, literare, estetice, oratorice, de cercetare etc.), dezvoltarea spiritului creativ, încurajarea muncii în echipă, educarea calităților umane, lărgirea orizontului cultural etc.

Reperete tehnologice ale prestării serviciilor moderne cuprind: implementarea serviciilor multiple, cu tematică diversă; renovarea serviciilor, în funcție de cerere; utilizarea tehnologiilor informatice; folosirea diferitor forme și metode de exprimare; organizarea evenimentelor extramuros ș.a. Prin serviciile moderne afirmarea Bibliotecii „Transilvania” capătă noi dimensiuni. În anul 2019 Biblioteca a oferit comunității 11 servicii moderne, create în ultimii trei ani: de incluziune digitală (trei servicii), educaționale (trei servicii), de lectură și artă (trei servicii), de recreere (două servicii). În continuare va fi prezentată realizarea acestor servicii, demonstrând capacitatea de funcționare și impactul lor.¹ Modernitatea se identifică, în primul rând, cu incluziunea digitală. Lumea de azi este puternic influențată de tehnologiile informaționale. Mai ales, acestea afectează copiii. Ei sunt sensibil receptivi la ceea ce este nou, asimilează cu ușurință tehnologiile de ultima oră. Ei preferă să se joace, să comunice, să învețe într-un mediu tehnologic. În același timp, noile tehnologii au devenit o necesitate pentru adulți, or unii neavând posibilitatea de a le cunoaște și utiliza. Biblioteca vine în întâmpinarea cerințelor informatice ale comunității, oferind servicii digitale atât copiilor, cât și vârstnicilor. Se urmăresc scopurile: dezvoltarea gândirii intelectuale și a curiozității tehnice a utilizatorilor, antrenarea lor în procesul de creație tehnologică, valorificarea unor noi spații de comunicare. Și-au dat concursul la realizarea misiunii de incluziune digitală serviciile: „Robotica la bibliotecă”, „Povești animate”, „Seniorii și TI”.

Prin intermediul serviciului „Robotica la bibliotecă” utilizatorii (copii cu vârsta peste 10 ani) își extind competențele digitale, învățând să asambleze roboți, să aplice un soft de programare pentru a-i pune în mișcare. Se lucrează cu șase roboți, câștigați

---

¹ Activitatea serviciilor include perioada de opt luni ale anului 2019.

în baza unui proiect al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Copiii parcurg toate etapele cunoașterii: învață, creează, experimentează, aplică. Ei demonstrează gândire logică, imaginație, spirit inventiv.

Deși numărul utilizatorilor serviciului este limitat, la activități sunt prezenți mulți admiratori, interesul fiind escaladat. Este evidentă perspectiva creației – copiii își exprimă dorința să construiască și alte tipuri de roboți. Realizările serviciului constituie 20 activități cu participarea a 60 copii.

Serviciul „Povești animate” a fost susținut de Programul „Novateca”, grație căruia s-au procurat patru tablete. Utilizatori ai serviciului sunt copiii cu vârsta de peste șapte ani, cei sensibili pasionați de calculator. Copiii învață limbajul de programare Scratch jr, pentru a-l folosi la crearea poveștilor. În cadrul acestei activități ei își dezvoltă gândirea intelectuală, imaginația, capacitatea de a lucra nelinear. Văzând rezultatele obținute, ei percep o părticică din viitorul lor potențial, resimt bucuria împlinirii, plăcerea inovației. Pe parcursul perioadei de referință prin intermediul serviciului s-au realizat 39 activități de instruire, la care au participat 110 copii.

Este binevenit serviciul „Seniorii și TI”, care susține alfabetizarea digitală a persoanelor în vârstă. Acești utilizatori învață să folosească programul Microsoft Office Word, Internetul, poșta electronică, rețeaua socială Facebook. Competențele obținute le-au extins spațiul de comunicare, oferindu-le posibilitatea să interacționeze cu cei apropiați, să se informeze, să folosească timpul liber util și plăcut. Ei au devenit prietenii de zi cu zi ai bibliotecii, folosesc calculatorul, lecturează cărți și ediții periodice. Serviciul a fost prestat prin 21 activități, având 31 persoane instruite.

Serviciile educaționale se înscriu în sistemul valorilor tradiționale ale bibliotecii. Fiind solicitate de utilizatori și instituțiile

educative, ele au căpătat în perioada actuală o nouă înfățișare: abordează problemele curente ale educației copiilor și tineretului, se bazează pe mijloace și metode moderne de instruire, sunt modelate și ghidate cu participarea înseși a utilizatorilor. Printre serviciile educaționale moderne se regăsesc: „Generația în papion”, „Porția ta de sănătate”, „BiblioPicii”.

Serviciul „Generația în papion” este realizat cu implicarea adolescenților de 16-18 ani și a profesorilor de la Școala Profesională nr. 7 din Chișinău. Scopurile serviciului constau în transmiterea către tânăra generație a valorilor cultural-educative (etice, emoționale, civice etc.), formarea competențelor de comunicare, cultivarea sentimentelor de încredere în sine, optimism, responsabilitate socială. S-au bucurat de succes: lecția publică Consumatorul online: avantaje, dezavantaje și sfaturi (lectori: Nicolae Olărașu, inspector în supravegherea pieței, Ion Barbos, inspector superior APC), trainingul Dragoste, eșec, inteligență (lector: Gholamali Mohammadifard, dr. în științe politice, master în psihologie, lector superior ULIM), atelierul Primul ajutor medical în situații excepționale. Toate activitățile serviciului se desfășoară în mod interactiv: participanții improvizează, adresează întrebări, își exprimă opiniile, concluzionează pe marginea problemelor discutate, degajează atmosfera de comunicare, declamând versuri, inclusiv din propria creație. Serviciul a realizat patru activități de proporție, cu participarea a 135 persoane.

Cel mai nou serviciu „Porția ta de sănătate” a fost creat în anul 2019, în colaborare cu Centrul comunitar pentru copii și tineret „Convorbitorul” din sectorul Ciocana. Serviciul are ca obiective educația modului sănătos de viață și formarea deprinderilor de îngrijire a sănătății. Este semnificativă diversitatea tematică a activităților: Igiena personală, îngrijirea pielii; Drogurile – nu! Mulțumesc, eu vreau să trăiesc; Infecții respiratorii sezoniere;

Nocivitatea fumatului, Somnul e un lucru serios etc. Prestarea serviciului se produce în formă de lecții, mese rotunde, ateliere, iar ca suport de instruire se folosesc cărți despre sănătate, machete, desene, fotografii. Utilizatorii obțin cunoștințe privind pericolele îmbolnăvirii, simptomele unor maladii răspândite, măsurile de protecție și, credem, sentimentul vital al bucuriei unei vieți sănătoase. În total, s-au organizat nouă activități, numărul persoanelor instruite fiind 345.

Serviciul „BiblioPicii” funcționează ca parte a educației non-formale pentru copiii de cea mai fragedă vârstă, alături de părinții lor, fiind axat, atât pe lecturarea cărților, cât și utilizarea aplicațiilor ludice. Activitățile sunt efectuate prin intermediul jocurilor distractive, jocurilor creative, orelor de lectură. Serviciul contribuie la formarea abilităților de comunicare și socializare, dezvoltă aptitudinile creative ale copiilor, trezește interesul lor pentru carte și bibliotecă. Părinții, la rândul lor, obțin deprinderi de aplicare a unor metode noi, eficiente de educație a copiilor. S-au organizat 22 activități, numărul participanților fiind 532.

Serviciile de lectură și artă transmit către utilizatori valorile cultural-artistice. În obiectiv sunt plasate opera artistică și critica a scriitorilor români și a reprezentanților literaturii universale, operele de artă ale plasticienilor. Prin lecturare, vizualizare și discuții se educă gustul estetic, se identifică preferințele artistice, se dezvoltă talentele. Lectura și arta este promovată prin serviciile: „Ceaiul de la ora patru”, „Povestește-mi ceva”, „Galeria artelor frumoase”.

Salonul de lectură „Ceaiul de la ora patru” a ajuns la a 10-a ediție, continuând să fie solicitat și în perspectivă. El este realizat cu implicarea activă a elevilor Liceului „Gaudeamus” și a profesoarei de limba română Alexandra Tănase. Salonul contribuie la dezvoltarea aptitudinilor literare și estetice ale participanților.

Ei citesc și analizează opere artistice, conversează cu scriitori și critici literari, își încearcă talentele scriitoricești. Printre activitățile de amploare de ultima oră se numără conferințele literare: Unirea din 27 martie 1918, Grigore Vieru – Poetul care ne unește, Grigore Vieru – Poet al neamului. Membrii salonului participă activ la Concursul de lectură Bătălia cărților și la Programul Chișinăul citește pe marginea cărților Grădina de sticlă (autor T. Țibuleac) și Un secret în Los Angeles (autor D. Postolachi). În cadrul Salonului s-au organizat 28 activități, iar numărul participărilor a atins cifra 1120.

Serviciul „Povestește-mi ceva” a fost solicitat de către copiii de 9-10 ani de la Școala primară nr. 83 „Grigore Vieru” din municipiul Chișinău. Prin intermediul lui copiii creează povești, le transpun în desene, le povestesc, le încscenează, bucurându-se de ceea ce au realizat. Ei își aprofundează cunoștințele de limbă și literatură, își dezvoltă imaginația, își satisfac dorința de manifestare. Concomitent, ei stabilesc legături emoționale cu colegii, descoperă calitățile lor, oferă aprecieri. Sunt semnificative titlurile activităților: Hai să facem o poveste, Călătorie în lumea poveștilor, Creștem cu povești, Povești cu gust. Aceste patru activități au întrunit 145 de participanți.

„Galeria artelor frumoase” este un serviciu de durată, care a promovat pe parcursul a 27 de ani arta plastică prin expoziții, vernisaje de pictură ale măștrilor în artă, precum și a pictorilor începători. În acești ani au expus lucrări plasticieni importanți: Eleonora Romanescu, Gheorghe Oprea, Valentina Brâncoveanu, Victor Hristov, Ion Daghi, Tudor Botin, Oleg Cojocar, Ludmila Cojocar, Valeriu Herța, regretatul Vasile Cojocar, Emil Cojocar, Simion Zamșa, Vladimir Smirnov, Parascovia Donoi, Vasile Didic și fiicele sale. Glebus Sainciuc a fost prezent cu măștile sale la activități ani buni.

Solicitarea serviciului rămâne actuală. Sunt propuse scopurile: formarea la utilizatori a gusturilor estetice, emoțiilor pozitive, interesului pentru artă, deprinderilor de creație plastică. În perioada de referință au fost organizate și prezentate: expoziția personală a maestrului Vasile Didic, vernisajul de pictură al pictorului Dimitrie Peicev, expozițiile de grup ale tinerilor pictori de la Colegiul Republican de Artă Plastică „Alexandru Plămădeală” și ale liceenilor de la Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru”. Plăcerea vizualizării picturilor este exprimată constant de o multitudine de utilizatori ai bibliotecii. S-au organizat opt activități pentru publicul interesat, numărul persoanelor participante la vernisaje fiind de 240. Aici nu s-au luat în calcul vizitatorii bibliotecii care zilnic frecventează biblioteca și se opresc în fața lucrărilor pentru a le admira. Permanent avem discuții/dezbateri pe marginea lucrărilor expuse. Serviciile de recreere sunt solicitate din motivul firesc uman – de relaxare, refugiu de la cotidian, petrecerea utilă și interesantă a timpului liber. Jocurile creative sunt sensibil benefice în această privință. Biblioteca oferă spații potrivite și resurse eficiente pentru satisfacerea nevoii de recreere a utilizatorilor. Serviciile „3 Doodler” și „Făurașii” susțin această necesitate.

Serviciul „3 Doodler” formează copiilor deprinderi de modelare a desenelor cu cel mai performant creion – 3D. Ei însușesc o tehnologie inovațională, care îi antrenează într-un proces specific de creație, le permite să-și exprime talentul de desenator în toate cele trei dimensiuni. Datorită creionului 3D și dibăciei copiilor „prind viață” personaje din povești și desene animate, vietăți din lumea înconjurătoare, sau orice alte forme tridimensionale. Creând, copiii își dezvoltă atenția, imaginația, motorica. Se resimte și satisfacția pentru folosirea utilă a timpului. Realizările serviciului s-au scontat cu opt activități, la care au participat 47 persoane.

„Făurașii” este serviciul instituit cu scopul dezvoltării interesului copiilor pentru creația manuală și obținerea unor deprinderi concrete de a meșteri. În cadrul ocupațiilor ei confecționează obiecte handmade precum: felicitări, semne de carte, decorațiuni pentru sărbători, rame pentru fotografii, echibane din flori etc. Copiii descoperă multe secrete ale meșteșugăritului: ce materiale pot fi folosite, cum se creează modelele, cum se ajustează culorile, care elemente accentuează latura estetică și utilitatea. Prin muncă se cultivă calitățile: răbdare, meticulozitate, asiduitate. În cadrul serviciului au fost organizate 18 activități cu 409 participări.

În ansamblu, în perioada de referință, Biblioteca a organizat prin intermediul serviciilor moderne 180 activități, numărul participanților fiind 3174.

Așadar, funcționalitatea serviciilor moderne ale bibliotecii este incontestabilă. Ele corespund solicitărilor, sunt prestate unui număr impunător de utilizatori, au rezonanță socială. Formarea competențelor este esențială, impactul fiind evident: participanții la activități experimentează în producerea tehnologiilor informatice, actorie, critică literară, confecționarea obiectelor de artizanat etc., or lucrurile create sunt originale, îngrijite, exprimate estetic. Utilizatorii demonstrează activism, comunică civilizată, stabilesc relații de prietenie cu semenii. Biblioteca asigură condițiile necesare pentru prestarea serviciilor. Beneficiile bibliotecii sunt: utilizatori noi, creșterea performanței, atragerea partenerilor, imagine pozitivă.

Conștientizăm sarcinile de viitor: analiza eficienței serviciilor în baza studiilor de impact, cercetarea sistematică a necesităților informaționale și cultural educative ale utilizatorilor.

ȘI-A ZIDIT CETATEA CU DRAGOSTE, EFORT ȘI DĂRUIRE

Trandafiri pentru Parascovia Onciu

De-a lungul unui important segment de viață, Parascovia Onciu slujește exemplar acea instituție fundamentală și indispensabilă a culturii naționale și universale, numită Bibliotecă.

De-a lungul acestei perioade de timp s-a manifestat continuu ca un specialist impecabil în domeniul bibliologiei. Este un fapt firesc, pentru că Parascovia Onciu are o capacitate aparte de cuprindere și percepere a fenomenului informațional în lumea contemporană, în plus – și-a acumulat o apreciabilă cultură umanistă, atât de necesară în munca pe care o prestează.

La începutul lunii august, numită în popor Gustar, căci atunci putem gusta cele mai multe și mai bune fructe din livezile plaiului nostru natal, Parascovia Onciu va face o însemnată creștătură în răbojul anilor, ce se scurg cu o viteză tot mai amețitoare. Această încărcătură se numește de obicei jubileu și constituie, tradițional, un prilej cum nu se poate mai potrivit de a-i spune o vorbă bună: de încurajare, de recunoștință, de mulțumire. De ne va reuși, am dori să-i facem cu această ocazie un portret colegial, prietenesc, un portret pe care omagiata noastră să-l păstreze ca amintire, privindu-l din când în când, pentru a mai adăuga un punct, o linie, un haș, o nuanță... Încât peste ani, prietenii, colegii, rudele, cei apropiați, să poată constata cu mândrie: „Asta e, așa e Parascovia Onciu!...”

Coborâtoare dintr-o familie de vrednici gospodari din Chișinău, a absolvit Facultatea de Biblioteconomie USM, după care a muncit, în ultimul sfert de secol, în câteva biblioteci din Chișinău, din 1987 legându-și destinul, deja în calitate

de șefă, de cea mai importantă bibliotecă a cartierului Ciocana. Nu a asistat, pur și simplu, ci și-a adus contribuția la apariția pe harta culturală a Capitalei noastre a primei biblioteci de carte românească, atât de bine cunoscută și atât de mult apreciată: „Transilvania”. Atunci, dar și mulți ani mai apoi, Parascovia Onciu a simțit mereu sprijinul, greu estimabil, pe care i l-au acordat două personalități ale bibliologiei noastre – regretatul Traian Brad, directorul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” de la Cluj, om cu o simțire și de un profesionalism ieșite din comun, și Lidia Kulikovski, directorul general al BM „B.P. Hasdeu”, fără energia vulcanică a căreia, cine știe dacă ar fi avut actuala configurație sistemul bibliotecar din Chișinău.

Parascovia Onciu a conlucrat atunci, extrem de rodnic, și cu alte personalități marcante ale culturii, științei și vieții sociale de la noi – și ei, ca și colegii de breaslă, pot confirma elanul, dăruirea și asiduitatea cu care se încadraseră în opera de înălțare în cel mai populat sector al Chișinăului a unui templu al cărții, culturii, luminii. La acel început de cale nimeni, probabil, nu putea bănui câte greutateți vor trebui înfruntate... În acest moment jubiliar, Parascovia Onciu, și toți cei care o cunosc și o prețuiesc la justa valoare, constată cu satisfacție că perseverența, tenacitatea, competența, dorința de a răspunde exigențelor profesionale au ajutat-o pe conducătoarea Bibliotecii Publice „Transilvania” să depășească numeroase complicații și dificultăți, să facă față evoluțiilor dinamice din societatea noastră. Au tras la cântar și asemenea însușiri personale ca: stăpânirea de sine, capacitatea de colaborare, conștiința că numai omul potrivit la locul de muncă potrivit poate face lucruri utile, benefice celor care vin după un sfat, o consultație, un sprijin, după un spor de informare, cultivare, îmbogățire spirituală.

Datorită acestor eforturi, „Transilvania” din Chișinău are

cel mai bogat și mai îngrijit fond de carte românească între filialele BM „B.P. Hasdeu”. Tocmai la această bibliotecă au fost inițiate mai multe activități culturale, care, ulterior, au devenit adevărate fenomene în activitatea bibliotecară. Aici și-au luat startul „Zilele Bibliotecii”, „Salonul de carte”, „Ludoteca”... Câte aprecieri elogiouse au avut simpoziioanele „Basarabia – Transilvania, repere culturale”, câte personalități marcante au întrunit ele, ca, de altfel, și numeroasele ședințe ale cenaclurilor „Perpetuum” și „Rapsozii Ciocanei”. Dar cine mai știe numărul exact al expozițiilor tematice, revistelor bibliografice și bibliografiilor, lansărilor de carte, vernisajelor, concertelor, omagierilor realizate în incinta bibliotecii conduse de Parascovia Onciu? Unicat în viața spirituală a Chișinăului îl constituie și existența, în cadrul Bibliotecii Publice „Transilvania”, a „Oficiului de carte teologică”, unde se concentrează energii atât de necesare într-o epocă în care tot mai mulți oameni simt necesitatea de a se întoarce spre credință, spre adevărurile biblice, spre moralitatea creștină.

Fire muncitoare, tenace, Parascovia Onciu se evidențiază și printr-o atracție puternică pentru valorile culturale, prin abordarea creatoare a muncii la bibliotecă, printr-o apreciabilă deschidere spre nou, inedit, impresionant, frapant, util și plăcut minții și sufletului de cititor, de intelectual, de om. Strădaniile dumeanei au fost observate și prețuite. Bibliotecii „Transilvania” i s-a conferit, în câteva rânduri titlul de „Biblioteca anului”. Departamentul Cultură al Primăriei Chișinău i-a acordat Diplomă de Merit și de Excelență, iar în anul când toată suflarea românească a marcat un secol și jumătate de la nașterea Poetului – nepereche, a fost menționată cu Medalia Eminescu.

Acum, când Parascovia Onciu face un bilanț al celor plănuite și făcute, vrem să-i aducem în dar un buchet cu florile preferate.

Fie ca cu 50 de trandafiri mirositori să-i ridice dispoziția pe un termen cât mai lung, să-i amintească ce este frumos, pe un drum presărat nu numai cu flori, dar și cu ghimpi, ajutând-o să-și apropie gingașele petale și să se ferească de spini.

Mulți ani cu multă sănătate și multe împliniri, Doamnă Parascovia Onciu!

(BiblioPolis. – 2004. – Vol. 10, Nr 2. – P. 35-37.)

Oamenii – brândul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”

Parascovia Onciu

Flori frumoase, fericire „Să răsară-n calea ta...” opt august este o zi importantă pentru *Parascovia Onciu*, șefa Filialei „Transilvania”, familia acesteia, dar și pentru membrii echipei Bibliotecii. Cu încă un trandafir s-a îmbogățit buchetul vieții, Parascoviei. Fie ca Cel de Sus să vegheze mereu asupra Dvs., să aveți parte numai de bucurii, sănătate și tot ceea ce vă doriți să vi se îndeplinească. La Mulți Ani!

Viața Parascoviei poate constitui, cu ușurință, un scenariu de film. Despre Dumneaei au depănat amintiri mai multe personalități renumite în domeniul bibliologiei. Momentul magic care a rămas în memoria multora este acela, când era la o vârstă fragedă, și a pornit pe drumul vieții, alegându-și profesia de bibliotecar.

Cea mai mare realizare pentru Parascovia Onciu este familia ei, dar și faptul că stă la cârma bibliotecii de la deschiderea ei și până în prezent. Conform propriilor declarații, Doamna consideră că meseria sa este asemănătoare cu cea a unui preot, deoarece „bibliotecarul și preotul sunt cam la fel, amândoi vin în fața oamenilor și trebuie să creadă în ceea ce spun, pentru a transmite acest lucru și celorlalți, pentru ca lumea care îi ascultă să creadă mai departe în ceea ce spun ei!”.

Pășind pragul acestei biblioteci, în fața noastră, a echipei, se deschide un drum frumos, pe care l-a parcurs cu încredere, îndrăzneală și chiar timiditate, uneori.

Dar am avut șansa să descoperim, în persoana directorului bibliotecii, o prietenă, „o regină” în lumea cărților, a bibliotecii, un sprijin necondiționat și o sursă de iubire.

Anii petrecuți în această bibliotecă, îndrumați de neobosita și inimoasa noastră directoare ne-au ajutat să înțelegem că fiecare om este doar o părticică din univers, sau fiecare om are propriul său univers, ne-au ajutat să aflăm măsura propriei științe, dar și a propriei neștiințe.

Noi, membrii echipei, ne închinăm în fața Dvs. pentru modul în care, ca un „Prometeu”, ați aprins și întreținut cu măiestrie focul cunoașterii de un mâine nou și de mereu imprevizibil, căruia îi vom căuta în permanență, un răspuns. Ați reușit să sădiți în sufletele noastre cunoaștere, înțelepciune, afecțiune, dăruire și speranță, e rândul nostru să vă urăm cele mai sincere aprecieri și urări de bine, apreciem foarte mult dedicația și contribuția Dumneavoastră pentru succesul nostru. Vă exprimăm profundă grațitudine pentru aportul Dvs. remarcabil la dezvoltarea și promovarea imaginii bibliotecii publice în comunitate. Vă dorim succes și Mulți, mulți ani de activitate prosperă!

(BiblioCity. – 2010. – 8 aug. – Acces: http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/08/oamenii-brandul-bibliotecii-municipale_08.html)

Omul săptămânii

Parascovia Onciu – Omul Cărții și al Cetății

Alexandra Tănase

Biblioteca „Transilvania” din Chișinău, sectorul Ciocana, este un veritabil centru de cultură, e o Cetate a Cărții. Aici nu doar se citește, dar și se discută, se fac dezbateri în cadrul întâlnirilor personalităților marcante ale urbei cu cititorii. Această Cetate e apărată de un împătimit al Cărții și al Cuvântului. Numele acestui om e bine cunoscut în mediul bibliotecarilor, al cititorilor, scriitorilor – Parascovia Onciu.

Într-o lume invadată de tehnici sofisticate, lumi virtuale, rețele de socializare, lume care tinde să pună stăpânire pe sufletul și interesele tinerilor, zidurile Cetății sunt amenințate de uitare. Acest fenomen se întâmplă deja aieva, nu în imaginația noastră. Biblioteca „Transilvania” nu numai că rezistă, dar și demonstrează contrariul: acolo unde Cartea are slujitori sinceri, pasionați și talentați, zidurile Cetății nu că se surpă, dar se consolidează – biblioteca e misiune de apărare și consolidare a Cetății Cuvântului.

P.S. – Tocmai datorită prestației sale, cunoscuta, recunoscuta și prețuită de colegi și beneficiari ai Filialei „Transilvania” a BM „B.P. Hasdeu”, prestigiosul săptămânal *Timpu* a ales s-o prezinte pe d-na Parascovia Onciu la rubrica *Omul săptămânii*. Este o șansă deosebită, o onoare aparte să fii protagonistă a acestei rubrici. Însă doamna directoare de la „Transilvania” chișinăuiană merită pe deplin această cinste!

Bibliotecară, directoarea Filialei „Transilvania”.

Studii: Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Biblioteconomie și Bibliografie (1972-1978).

Parascovia Onciu s-a născut la 8 august 1954, în satul Chiper-

ceni, raionul Orhei. În anii 1961-1971 și-a făcut studiile la școala medie din Chiperceni. Între anii 1980-1991 a fost șefă și bibliotecară la mai multe filiale ale Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău. Din anul 1991 până în prezent este director al Filialei „Transilvania” a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. De-a lungul activității sale profesionale, P. Onciu a primit mai multe distincții, printre care medalia „Mihai Eminescu” (2000), dar și numeroase diplome pentru excelență și profesionalism.

Din anul 1993 este membră a Asociației Bibliotecarilor din R. Moldova, iar din 1996 este responsabilă pe probleme de cultură în cadrul Preturii sectorului Ciocana.

În ultimii 40 de ani, Parascovia Onciu a participat și organizat mai multe proiecte pentru a motiva moldovenii să citească mai mult. Printre acestea se numără: „*Bătălia cărților*”, „*Vreau să-mi citești*” sau „*Ludoteca*”.

Pe 8 august, doamna directoare Parascovia Onciu își sărbătorește ziua de naștere. Cu acest prilej, echipa „*Timpul*” îi dorește multă sănătate și realizări frumoase. La mulți ani, doamnă Onciu!

(*Timpul*. – 2014. – 8 aug. – P. 25.)

Admirabila prezență a doamnei directoare

Vlad POHILĂ

Cine a avut prilejul să viziteze, oricât de fugitiv, Filiala „Transilvania”, nu a putut să nu observe acolo prezența, implicarea, prestația dnei Parascovia Onciu.. Și nu numai pentru că dumneaei este liderul colectivului din chiar ziua deschiderii acestei prime biblioteci românești la Chișinău – 29 August 1991. Parascovia Onciu se face observată, pentru că dânsa este, în filiala pe care cu dăruire o conduce de 23 de ani, o prezență fizică, umană, profesională, dar mai ales – spirituală.

...Sunt zile – multe! – când utilizatorii depășesc numeric, cu mult posibilitățile angajatelor de la „Transilvania” și atunci directoarea vine să asculte doleanțele a zecile de vizitatori, să le dea consultații și sugestii de lectură aleargă la rafturi și înapoi la cititori, gășind, între timp, o vorbă bună pentru un copil mai timid sau mai derutat, un sfat util pentru o tânără curioasă și câteva minute de răbdare ca să conducă o cititoare mai în vârstă...

La manifestările culturale de la „Transilvania” – numeroase, consistente, ingenioase și, de regulă, concepute și regizate de Parascovia Onciu – dumneaei stă de strajă continuu, în numele eficienței acțiunilor, de la primul până la ultimul minut al întrunirii, lansării de carte, conferinței, vernisajului, programului artistic etc. Știe – mai bine decât oricine, poate – și pe această cale, a-și manifesta recunoștința față de cei implicați, fie ei mari scriitori, savanți, artiști, politicieni, fie elevi sau copii de la grădiniță, fie profesori, învățători, educatori...

Mulți – și cititori, și colegi, și prieteni – se întrebă mirați: de unde atâta energie în această doamnă directoare de bibliotecă,

Doamna mai are casă, și copii, și nepoți, și rude la țară ce-i vin pe ospete... Răspunsul e simplu: pasiunea pentru profesia îmbrățișată și pe care nu a părăsit-o nici măcar o zi! Chiar și atunci când e în concediu, Parascovia Onciu „rupe” o zi două-trei ca să treacă pe la bibliotecă, să se convingă, să vadă cu ochii săi, la fața locului, ca în a „doua casă” totul e bine.

Alții se mai întreabă: de unde atâta calm, atâta cumpătate în această doamnă acum, în timpuri atât de tulburi, cu oameni stresați, grăbiți, agitați? Aici, un răspuns plauzibil ar fi: educația primită acasă, apoi autoeducația, autoinstruirea, autop perfecționarea – acestea formând, în existența Parascoviei Onciu, o constantă, la care dânsa nu vrea, dar probabil, nici nu vrea să renunțe.

Biblioteca „Transilvania” se poate mândri, pe drept, cu multe împliniri remarcabile. Unele apreciate, la justa valoare, și de direcția Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, și de administrația publică locală: de sector, de municipiu, și de colegi parteneri de la Cluj, și de conducerea de vârf. Prinusul Parascoviei Onciu la aceste realizări este incontestabil, este evident, palpabil, însemnat. Dar nimeni nu ține minte să fi făcut caz dânsa de aceste succese și merite, în spatele cărora stau, adeseori puternice trăiri, consum de energie și chiar sacrificii. Și aici aflăm un răspuns, o explicație: cumsecădenia, bunătatea sufletească, cumpătarea și modestia doamnei Parascovia Onciu. Am spune că înțelepciunea latină *Modestia hominem ornat* – „Modestia înfrumusețează omul” – o caracterizează cum nu se poate mai bine pe Doamna Directoare de la „Transilvania”, această virtute stând cumva în fața unei liste de calități pe care le îmbină armonios personalitatea dânssei.

I-am dori doamnei Parascovia Onciu, la aniversare, să-și păstreze nealterate încă mulți ani această armonie a bunelor în-

sușiri, a calităților profesionale și pur omenești. Căci, păstrându-le, își va garanta și în anii ce vin locul căutat, ales, găsit – dar poate și predestinat – în viață, în familie, în echipa BM, în comunitate.

Să ne trăiți, dragă, mult stimată Doamnă a „Transilvaniei” de la Chișinău.

(BiblioPolis. – 2014. – Vol. 53. – Nr 3. – P. 136.).

O mare prietenă a cărții, Parascovia Onciu

Ana GABOR

Parascovia Onciu, directoarea Bibliotecii „Transilvania” din sectorul Ciocana al capitalei, a devenit demult un adevărat prieten al tuturor iubitorilor de Carte. Pe lângă faptul că găzduiește numeroase activități culturale, omagieri și expoziții, doamna Onciu mai organizează și diverse programe de lectură.

Astfel, pragul bibliotecii e pășit de cititori de toate vârstele. Am întâlnit-o cu trei ani în urmă în cadrul Salonului de Lectură „Ceaiul de la ora patru”, la Biblioteca „Transilvania”, conceput de Alexandra Tănase, profesoară de limba și literatura română de la Liceul „Gaudeamus”. Prin bibliotecara Parascovia Onciu am cunoscut Cuvântul Românesc, Cartea și alte valori ale neamului. Interesul meu față de carte anume acolo s-a născut, la Biblioteca „Transilvania”. La orice activitate, doamna Parascovia a venit cu un cuvânt luminat, cu o vorbă aleasă, de la care am avut ce învăța.

La inițiativa doamnei Onciu s-au desfășurat zeci de întâlniri cu personalități notorii basarabene. Contribuie considerabil la desfășurarea Zilelor Filialei „Transilvania”, a Săptămânii Filialei „Transilvania”, prin care promovează valențele culturale și spirituale ale înaintașilor noștri. Doamna Parascovia Onciu și-a dedicat toată viața cărții, muncii asidue în Lumea Cuvântului Românesc. Pe 8 august, doamna directoare Parascovia Onciu și-a sărbătorit ziua de naștere. Cu acest prilej, noi, cei care am învățat iubirea de Carte de la Domnia Sa, îi spunem La mulți ani, cu mulți prieteni și cu multe cărți...

(Timpul. – 2013. – 12 aug. – P. 8.)

Vocea Recunoștinței

Aici, la Ciocana, pe bulevardul Mircea cel Bătrân, sunt acasă. Iar acasă este sinonim cu Parascovia Onciu, amfitrioana acestui lăcaș-cuib de înțelepciune.

(Tudor COLAC)

Parascovia Onciu, o doamnă distinsă, având vocație și chemare de bibliotecară și o fermitate de caracter, împrumutată de la ardeleni. Ea ne-a adus în bibliotecă cărți și cântece din Ardeal.

(Acad. Mihai CIMPOI)

Am putut beneficia astfel de amabilitatea și de profesionalismul gazdelor, în frunte cu directoarea Bibliotecii, dna Parascovia Onciu.

(Vasile ȘOIMARU)

La evenimentele ce au loc la Biblioteca „Transilvania” caut să particip numaidecât pentru că aici mă simt în apele mele. Întotdeauna domină o atmosferă de suflet, multă căldură și principialul, este prezent un mediu înalt spiritual. Prezența scriitorilor în frunte cu dnul Leo Butnaru, prezența sistematică a expozițiilor de artă plastică, constituie un înalt act de cultură binevenit pentru tineretul studios în special... Toate acestea se realizează prin activitatea mult stimată a Dnei directoare a Bibliotecii „Transilvania” – Parascovia Onciu – o gazdă foarte primitoare, generoasă și plină de căldură sufletească și omenie.

(Cu tot respectul, Eleonora ROMANESCU)

La încheierea vizitei la Chișinău, după atâtea manifestări culturale și sufletești, încântați (ca de fiecare dată) că grație ospitalității generoase a gazdelor, parte din inimă îți rămâne la Biblioteca

„Transilvania” lângă minunata ei directoare – doamna Pașa. Să dea bunul Dumnezeu ca tradiția să poată fi păstrată !

(Virgil BULAT, scriitor, editor, Cluj, 1 septembrie 2003)

O activitate de invidiat și de admirat: cea a doamnei Parascovia Onciu, prietena cititorilor și a scriitorilor, prietenă a cărții și a tuturor valorilor noastre spirituale. La mulți ani – sănătoși, inspirați în evenimente ardelenesti și moldovenești, adică românești.

(Acad. Mihai CIMPOI)

Viață lungă, plină de rezultate, Bibliotecii „Transilvania” din orașul românesc de peste Prut, la împlinirea a 20 de ani de viață. Alături de fratele drag, care astăzi nu mai este, oameni de mare ținută românească Pașa, Lidia și toți ceilalți au făcut să apară aici, la Chișinău un focar de cultură românească. Duceți mai departe tot ce înaintașii noștri au dăruit, spre veșnicia neamului românesc!

(Prof. Romul BRAD, 14 octombrie 2011)

Biblioteca „Transilvania” este Casa Mare a tuturor iubitorilor de carte de la mic și până la mare. Sunt norocoasă că locuiesc în apropierea acestei Case Mari, la care vin când mi-e dor și la bine și la greu, ca la un izvor de apă cristalină și dătătoare de viață. Această atmosferă benefică și atât de casnică o mențin colaboratorii bibliotecii, sub bagheta directoarei Parascovia Onciu, alături de Ludmila Capița, Tatiana Donțu, Faina Zubcu, Maria Staver.

(Alexandra TĂNASE)

Grație eforturilor inimosului colectiv de bibliotecare, dirijat de doamna Parascovia Onciu, o curajoasă sufletistă, Biblioteca „Transilvania” a devenit un adevărat Centru de cultură.

(Argentina CUPCEA-JOSU)

În acest sens ceea ce face inimosul și curajosul colectiv al bibliotecii de carte românească „Transilvania” din sectorul Ciocana al Chișinăului în frunte cu marea lui sufletistă și entuziastă doamna Parascovia Onciu depășește cadrul simplei închipuiri despre activitatea unei atare instituții.

(Mihai MORĂRAȘ)

Biblioteca „Transilvania”, condusă dintru început de profesionistul inimos și dedicat care este Parascovia Onciu, alături de alți 9 bibliotecar...întotdeauna primitoare.

(Traian BRAD)

...doamnele directoare Lidia Kulikovski și Parascovia Onciu demonstrează cu prisosință ideea, că „omul sfințește locul”.

(Ilie RAD)

Parascovia Onciu, directoarea instituției menține aici flacăra științei, învățaturii care e mai puternică decât cele din altă parte.

(Nicolae ROIBU)

... mplicat în fremătătoarea viață a acestui organism al spiritului uman în supremele sale esențializări trăiesc un dublu sentiment și gând, sau un dimpreună „sentimentogând” care, mă surprind, chiar și în aceste note, emană o vibrație imnică, de înălțător și netrecător! Dar și un sentiment de recunoștință față de adevăratele inimi care bat, muncind, în acest organism (etern viu!) al bibliotecii – cele ale bibliotecarilor, cu care mă consider a fi coleg întru Carte.

(Leo BOTNARU)

Valeriu Rață

Pentru Parascovia Onciu

La „Transilvania” muncește...
Venită de la Chiperceni,
Cultura urbei străjuiește
Să devenim mai europeni,
S-avem o dragoste de carte,
Ce ne-ar marca în mod vădit,
Ne-ar scoate dintr-un cerc falit
Să nu plătim și oale sparte.
Incontestabil că lectura
O pune doar pe primul plan –
Prin ea se face legătura
Cu orice vrednic cetățean,
Prin ea copiii urcă trepte
Și ni se par că-s mai frumoși:
Cinstesc tradiții și strămoși,
Urmează sfaturi înțelepte.

Experiența sa bogată
O-mparte fără vreun avans
La toți colegii deodată –
Cu cine nu s-a prins în dans?
Prin acțiuni de informare
Trezește neamul românesc:
De elementul nefiresc
Purificându-l ca atare...
În Templul Cărții, la Ciocana,
La orice oră,-n orice zi,
Româna-i floarea și icoana,

Și sărbătoarea de aici,
Căci are-o bună slujitoare
Ce-n mediu cald, prietenos
Își toarce firul cel frumos
Al unei vieți înălțătoare.

(BiblioPolis. – 2014. – Vol. 53. – Nr 3. – P. 136.)

BIBLIOGRAFIE

- Transilvania, țara luminilor:** [impresii, sentimente trăite în timpul călătoriei prin Transilvania] / Parascovia Onciu // Viața satului. – 1995. – 5 aug. – P. 4.
- Dialog cultural despre Biblioteca „Transilvania” :** [interviu cu Parascovia Onciu, director, Bibl. Publ. „Transilvania”] / consemnare: Dina BARBĂ // Curierul de seară. – 1996. – 10 iun.
- Unde spiritualitatea prinde rădăcini adânci** / Parascovia Onciu // Arta educației. – 1998. – Nr 1. – P. 48 ; Țara. – 1998. – 31 mar. – P. 4.
- Zilele Bibliotecii „Transilvania”** (23-31 august 1999) / Parascovia Onciu // Magazin bibliologic. – 1999. – Nr 2-3. – P. 13.
- Ne amintim cu drag de acele zile de august :** [Zilele Bibl. „Transilvania”] / Parascovia Onciu // Mesagerul. – 2000. – 30 sept. – P. 6.
- Biblioteca „Transilvania” – un deceniu de activitate** / Parascovia Onciu // Dialog. – 2001. – 7 sept. – P. 4.
- Omul care ne-a iubit necondiționat:** In memoriam – Traian Brad / Parascovia Onciu // Literatura și Arta. – 2003. – 12 iun. – P. 2.
- Biblioteca „Transilvania” – Centru comunitar de animație și informare** / Parascovia Onciu // Tineretul Moldovei. – 2003. – 11 sept. – P. 5.
- Reaprindeți candela :** [despre activitatea Salonului religios al Bibl. Publ. „Transilvania”] / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2003. – Vol. 5. – Nr 1. – P. 26.
- De la „Transilvania” – în Transilvania** / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2003. – Vol. 6, Nr 2. – P. 25-26.
- Un important centru comunitar de informații** / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2003. – Vol. 7, Nr 3. – P. 28-29.
- Servirea persoanelor dezavantajate la Biblioteca Publică „Transilvania”** / Parascovia Onciu // Dimensiunea socială a bibliotecii publice în societatea informațională: 12-19 oct. 2002 : Culeg. de comunic. – Chișinău, 2003. – P. 259-260.
- „Rapsozii Ciocanei” vă invită la Transilvania** / Parascovia Onciu // Tineretul Moldovei. – 2004. – Nr 11. – 8 apr. – P. 13.
- Traian Brad – parte din memoria și recunoștința Neamului :** Dialog cu Parascovia Onciu, director, Bibl. Publ. „Transilvania”/ con-

- semnare: Raia Rogac // BiblioPolis. – 2005. – Anul 5, Nr 2(14). – 31 aug. – P. 4-5.
- „Transilvania” din inima Ciocanei** : [Dialog cu Parascovia Onciu, director, Bibl. Publ. „Transilvania”] / consemnare: Tamara Pereteatcu // Moldova. – 2006. – Nr 6-7. – P. 50-51.
- Din Transilvania pentru Transilvania** / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2006. – Anul 1., Nr 3. – P. 2-3.
- Biblioteca devenită simbol al atracției polilor** / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2006. – Vol. 20. – Nr 4. – P. 30-37.
- Parteneriat de durată: BJC „O.Goga” Cluj – BP „Transilvania”** / Parascovia Onciu // Lectura : Revista BJ „Octavian Goga”, Cluj. – 2006. – An. III, Nr 3-4 (35-36). – P. 29-33 ; Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” : Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culegere de comunicări de la Conferința Internațională consacrată aniversării a 130-a a Bibliotecii Municipale. – Chișinău, 2007. – P. 83-93.
- Prin destine similare – istoria ne leagă** / Parascovia Onciu // Transilvania – țară de dor : Bibliografie din fondurile BP „Transilvania”. – Chișinău, 2006. – P. 8-9.
- Transilvania, la schimb de experiență** : [vizita echipei „Transilvania” la bibl. din Transilvania] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2007. – An 2, Nr 8. – P. 2-3.
- Biblioteca „Transilvania”** – simbol al unirii prin cultură (fragmente) / Parascovia Onciu // Familia română. – 2009. – Nr 4 (35). – P. 13.
- Basarabia – pământ românesc** : [simpozion științific dedicat aniversării a 92 ani de la Unirea Basarabiei cu Patria mamă – România] [Resursă electronică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2010. – 26 mar. – Disponibil: <http://www.bibliocity.blogspot.com/search?updated-min=2010-01>
- Paul Mihnea – monah al poeziei** [Resursă electronică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2010. – 6 mai. – Disponibil: <http://www.bibliocity.blogspot.com/search?updated-max=2010-05-13T16%3A48%3A00%2B03%3A00&max-results=7>
- Un mărtișor pentru Traian Brad** : [o sinteza a activităților culturale petrecute la Bibl. Transilvania] [Resursă electronică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2010. – 24 mar. – Acces internet: <http://www.bibliocity.blogspot.com/search?updated-min=2010-01>

Vizită de documentare la Biblioteca Județeană „O. Goga” [Resursă electronică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2010. – 25 iun. – Disponibil: <http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/06/vizita-de-documentare-la-biblioteca.html>

Clubul discuțional „Logos” : [inaugurarea unui nou club la Bibl. „Transilvania”] [Resursă electronică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2010. – 27 dec. – Disponibil: <http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/12/clubul-discutional-logos.html>

Biblioteca „Transilvania”, un miracol ce a devenit realitate / Parascovia Onciu // Filiala „Transilvania”: Portret din cuvinte / Bibl. Municipală „B.P. Hasdeu”. – Chișinău, 2011. – P. 8-14.

Cea mai fidelă cronică a activității noastre : [notă introductivă la publ. Filiala „Transilvania” în oglinda presei 1991-2011] / Parascovia Onciu. – Chișinău, 2011 (format electronic).

Lucian Blaga între marea trecere și eternitate : [50 ani de la trecerea în neființă a lui Lucian Blaga] [Resursă electronică] // BiblioCity. – 2011. – 13 mai. – Disponibil: <http://wwwbibliocity.blogspot.com/search/label/Biblioteca%20%22Transilvania%22>

Două decenii ne unesc prin cultură : [Zilele bibliotecii „Transilvania”] / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2011. – Vol. 41, Nr 4. – P. 46-50.

Târgu-Mureș – istorie și continuitate : [impresii, mesaj de felicitare la aniversare] / Parascovia Onciu // Verticalitatea spre cunoaștere și comunicare: Biblioteca Târgu Mureș 15 ani de activitate. – Chișinău, 2011. – P. 62-63.

Amintiri și realități care îmi încălzesc sufletul... : [despre realizările Bibl. „Transilvania”] / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2012. – Vol. 44, Nr 3. – P. 71-73.

Animator de evenimente științifice culturale la „Transilvania” / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 48, Nr 2. – P. 235-237.

„Transilvania” și-a deschis din nou ușile pentru prietenii cărții : [Săptămâna ușilor deschise] / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2013. – Vol. 49, Nr 3. – P. 99-104.

Biblioteca „Transilvania” – Centru al inovației și creativității în sectorul Ciocana al capitalei / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 53, Nr 3. – P. 54-58.

Parteneriatul cu colegii clujeni, o cheazășie a realizărilor Filialei „Transilvania” / Parascovia Onciu // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 54,

Nr 4. – P. 170-171.

Lumina unei stele de teatru ce se revarsă și în biblioteca noastră...
/ Parascovia Onciu // Ninela Caranfil: Artista dorurilor noastre :
Biobibliografie. – Chișinău, 2015. – P. 109-111.

Trei decenii în slujba cărții... Și tot mai aproape de nota zece : [Mesaj
de felicitare, Ludmila Capița la 50 ani] / Parascovia Onciu // Biblio-
Polis. – 2015. – Vol. 57, Nr 2. – P. 162-163.

Prezentarea cărții Belzhar de Meg Wolitzer / Parascovia Onciu // Bi-
bliopolis. – 2016. – Vol. 61, Nr 2. – P. 199-201.

Cenaclul „Grai matern” la Biblioteca „Transilvania [Resursă electro-
nică] / Parascovia Onciu // BiblioCity. – 2017. – 10 mar. – Dispo-
nibil: [http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/cenaclul-grai-ma-
tern-la-biblioteca.html](http://wwwbibliocity.blogspot.md/2017/03/cenaclul-grai-matern-la-biblioteca.html)

Prin fraze puține, spunea mult : [Constantin Tănase] / Parascovia
Onciu // Timpul. – 2017. – 27 oct. – P. 16. – În memoriam.

Omagiul Marii Uniri de la 1918 : [despre Simpozionul „La Putna Ște-
fan stă să ne vorbească despre veșnica Unire românească] / Paras-
covia Onciu // BiblioPolis. – 2018. – Vol. 69, Nr 2. – P. 56.

DESPRE PARASCOVIA ONCIU

Trandafiri pentru Parascovia Onciu : [la aniversarea de 50 ani] // Bi-
bliopolis. – 2004. – Vol. 10, Nr 2. – P. 35-37.

**Oamenii – brandul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”: Parasco-
via Onciu Transilvania** [Resursă electronică] // BiblioCity. – 2010.
– 8 aug. – Disponibil: [http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/08/
oamenii-brandul-bibliotecii-municipale_08.html](http://wwwbibliocity.blogspot.com/2010/08/oamenii-brandul-bibliotecii-municipale_08.html)

Pohilă Vlad. Admirabila prezență a doamnei directoare [la aniversa-
rea de 60 ani] // BiblioPolis. – 2014. – Vol. 53. – Nr 3. – P. 135-136.

Rață Valeriu. Își toarce firul cel frumos [la aniversarea de 60 ani] //
BiblioPolis. – 2014. – Vol. 53. – Nr 3. – P. 136.

Gabor, Ana. O mare prietenă a cărții, Parascovia Onciu / Ana Gabor
// Timpul. – 2013. – 12 aug. – P. 8.

Tănase, Alexandra. Parascovia Onciu – Omul Cărții și al cetății [la aniver-
sarea de 60 ani] / Alexandra Tănase // Timpul. – 2014. – 8 aug. – P. 25.

Omul săptămânii: Parascovia Onciu : [la ceas aniversar] // Timpul. –
2014. – 8 aug. – P. 25.

Vocea Recunoștinței

INDEX ALFABETIC DE ARTICOLE

Amintiri și realități care îmi încălzesc sufletul...
Animator de evenimente științifico-culturale la „Transilvania”
Basarabia – pământ românesc
Belzhar de Meg Wolitzer
Biblioteca „Transilvania” – Centru al inovației și creativității în sectorul Ciocana al capitalei
Biblioteca „Transilvania” – simbol al unirii prin cultură (fragmente)
Biblioteca „Transilvania” – un deceniu de activitate
Biblioteca „Transilvania”- centru comunitar de animație și informare
Biblioteca „Transilvania” prin inima Parascoviei Onciu
Biblioteca „Transilvania”, un miracol ce a devenit realitate
Cea mai fidelă cronică a activității noastre
Cenaclul „Grai matern” la Biblioteca „Transilvania”
Clubul discuțional „Logos”
De la „Transilvania” – în Transilvania
Dialog cultural despre Biblioteca „Transilvania”
Dialog de inimă și conștiință
Din Transilvania pentru „Transilvania”
Două decenii ne unesc prin cultură
Lucian Blaga între marea trecere și eternitate
Lumina unei stele de teatru ce se revarsă și în biblioteca noastră...
Ne amintim cu drag de acele zile de august
Bibliotecă devenită simbol al atracției polilor
Omagiu Marii Uniri din 1918
Omul care ne-a iubit necondiționat
Parteneriat de durată: BJ „O. Goga” Cluj – BP „Transilvania” Chișinău
Parteneriatul cu colegii clujeni, o cheazășie a realizărilor Filialei „Transilvania”
Paul Mihnea – monah al poeziei
Prin destine similare – istoria ne leagă
Prin fraze puține, spunem mult
Rapsozii Ciocanei vă invită la „Transilvania”
Reaprindeți candela...

Servirea persoanelor dezavantajate la Biblioteca Publică „Transilvania”
Târgu-Mureș – istorie și continuitate
Traian Brad – parte din memoria și recunoștința Neamului
Transilvania din inima Ciocanei
Transilvania, la schimb de experiență
Transilvania, țara luminilor / În Transilvania soarele e mare
Transilvania” și-a deschis din nou ușile pentru prietenii cărții
Trei decenii în slujba bibliotecii... și toți cu excelență
Un important centru comunitar
Un mărtișor pentru Traian Brad
Unde spiritualitatea prinde rădăcini
Vizită de documentare la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj
Zilele Bibliotecii „Transilvania” 1999

INDEX DE SERVICII

Ateliere profesionale
Bloguri
Cenaclul Etno Folcloric *Rapsozii Ciocanei*
Cenaclul literar *Perpetuum*
Cenaclul pentru copii și adolescenți *Grai matern*
Cenaclul *Traian Brad*
Cercetare bibliografică
Club de lectură *ABC-ul bunului creștin*
Clubul *ABC-ul calculatorului*
Clubul *Cinemateca de vineri*
Clubul *Consiliului Europei*
Clubul *Fantezie și dibăcie*
Clubul Logos
Clubul *Penelul magic*
Colecția de artă plastică *Pinacoteca*
Colecția teologică
Colecția *Transilvania*
Concurs de lectură *Eroii literari din cărțile scriitorilor basarabeni pentru copii*
Concursul cântecelor pascale,
Concursul literar *Ghici cine-i?*
Concursul literar *La izvoarele înțelepciunii,*
Concursuri de desene
Concursuri de pictură
Discuții Dezbateri
Duplex profesional
Excursii la biblioteca
Expoziții tradiționale
Expoziții virtuale
Fash-mob
Împrumut la domiciliu (pentru adulți)
Împrumut la domiciliu (pentru copii)
Lecția bibliografică

Ludoteca
Master-class
Medalion muzical
Pinacoteca
Prezentări de colecții
Program *Cărți jubiliare*
Program de lectură *Vreau să-mi citești*
Program de lectură *Tabăra de vară – lectură și agrement*
Program de lectură *Trolleybook*
Program *Lecturile verii*
Program *Ora de lectură*
Program *Ora poveștilor*
Program *Povestea vine la tine*
Program *Săptămâna ușilor deschise*
Program *Zi de informare*
Program *Zilele bibliotecii*
Program *Ziua ușilor deschise*
Program de lectură *Chișinăul citește o carte*
Proiect *Motănică te invită la lectură*
Proiect *O provocare pentru cei mai buni*
Proiect *Omagiu cărților aniversare*
Proiect *Tu deschizi cartea, iar cartea te deschide pe tine*
Proiect *Zilele FedEx@Hasdeu*
Sala de carte teologică
Sala de lectură
Sala de lectură în aer liber
Sala de lectură la Teatrul „Guguță”
Sala muzicală
Salonul de lectură *Ceaiul de la ora patru*
Salonul de toamnă al cărților transilvănene și basarabene
Simpozion Basarabia – Transilvania: repere culturale
Vizite colective
Zilele Omagiaților

INDEX DE NUME

- Adam Victor**, critic literar
Afanas-Creciu Tatiana, poetă
Alexandrescu-Sâtnic Z., doctor în istorie
Alexandru Vlad, scriitor, Cluj-Napoca
Andoni Vitalie, profesor de istorie, IPLT „Gaudeamus”
Andrașoni Ionel, scriitor, Cluj-Napoca
Andrei Tamara, învățătoare, IPLT „Mihail Berezovschi”
Anghel Elena e (a fost) bibliotecar, Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” din Alba Iulia
Ardeleanu Teodor, doctor, director, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, Baia Mare
Armașu Liliana, ziaristă
Baciu Ioan, instrumentist în orchestra „Cununa transilvană”
Balmuș Pavel, critic și istoric literar, hasdeulog, cantemiolog, scriitor, editor, bibliolog, bibliofil, publicist.
Banu Doinal, (a fost) bibliotecar BJ „Octavian Goga” Cluj-Napoca
Baraliuc Lidia, șef, Secția Culturală, Tineret și Sport, Pretura sect. Ciocana
Barbă Dina, jurnalistă
Bascacova Axenia, e (a fost) bibliotecar, Biblioteca Publică de Drept
Băieșu Nicolae, folclorist, doctor habilitat în filologie, profesor universitar
Bâtcă Veronica, colaborator al Academiei de Științe din Rep. Moldova
Bejenaru Ion, pedagog, folclorist, scriitor, cercetător literar
Beșleagă Vladimir, eseist, jurnalist, prozator, scriitor, traducător
Bîlici Gheorghe, scriitor, epigramist
Bobu Sanda, președintele Clubului poezilor desculți
Bocu Mihaela, jurnalistă, Cluj-Napoca
Borcilă Mircea, președinte al Societății Culturale „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca
Borș Ion, jurnalist
Bot Radu Călin, jurnalist

Botez Angela, cercetător științific
Botin Tudor, artist plastic
Brad Romul, fratele lui Traian Brad **Brad Traian**, ctitorul Bibliotecii „Transilvania”, director BJ „Octavian Goga”, Cluj-Napoca
Brad Vasile, fratele lui Traian Brad
Bâncoveanu Valentina, artist plastic
Buga Ion, doctor habilitat în istorie, profesor universitar USM, deputat în primul Parlament al Rep. Moldova
Bujor Ionuț Gabriel, realizator TVR Cluj
Bulat Virgil, poet, traducător, eseist, Cluj-Napoca, Romania
Bulat Vlad, scriitor, Cluj-Napoca
Bumbu Mariana, colaborator a Bibliotecii „Transilvania”
Burac Andrei, poet, prozator, dramaturg, traducător, publicist
Burlacu Alexandru, profesor universitar
Buruiană Alexandru, poet, cititor fidel a Bibliotecii „Transilvania”
Busuioc Nicolae, eseist, critic si istoric literar, director, Biblioteca Județeană „G. Asachi”, Iași.
Butnaru Leo, poet, prozator, istoric literar, eseist, traducător
Buzași Ioan, scriitor, Romania
Capîța Ludmila, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Caranfil Ninela, actriță, Artistă emerită din Rep. Moldova
Căpățînă Vasile, poet, regizor, editor
Căpiță Ionel, scriitor, redactor-șef al revistei „Vanătorul și pescarul Moldovei”
Cărare Petru, poet, prozator, publicist și dramaturg **Cătănoiu Ana Maria**, colaborator al BJ „Duiliu Zamfirescu” din Vrancea
Câmpean Aurel, scriitor, Cluj-Napoca
Câmpean Angela, bibliotecar la Biblioteca Județeană „Satu Mare”
Cerbușcă Pavel, profesor de istorie IPLT „Gaudeamus”
Cesereanu Domițian, scriitor, Cluj-Napoca
Cetea Doina, scriitor, Cluj-Napoca
Chindriș Ioan, scriitor, Cluj-Napoca
Chindriș Onuț, instrumentist în orchestra „Cununa transilvană”
Chiriac Vlad, doctor, inginer
Cibotari Anișoara, președinta Societății Culturale „Plai mioritic”
Iași-Chișinău-Cernăuți,

Cibotaru Viorica, interprete de muzică populară
Cibric Ina, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Cimpoi Mihai, academician, critic și istoric literar, eminescolog,
redactor literar și eseist
Ciobanu Alina, colaborator al Academiei de Științe din Rep. Moldova
Ciobanu Anatol, doctor, profesor universitar
Ciobanu Lazăr, colaborator al Academiei de Științe din Rep. Moldova
Ciobanu Nicolae, Parohul bisericii satul Cruglic, rn. Criuleni
Ciolacu Olga, interprete de muzică ușoară și populară
Cișman Mimi, bibliotecar, BJC „Octavian Goga”
Ciuntu Ioan, preot, teolog, prozator, publicist
Cocarcea Vasile, istoric, scriitor, președintele Filialei Orhei a Ligii
Scriitorilor români (cu centrul la Cluj-Napoca)
Cocârlă Aristotel, profesor universitar
Cocean Pompei, scriitor (Cluj-Napoca)
Codorean Chindriș Amalia, solista orchestrei „*Cununa transilvană*”
Cojocaru Oleg, artist plastic
Colac Tudor, doctor în etnologie, folclorist, maestru în artă
Colesnic Iurie, istoric literar, politician și scriitor, director de editură
Constantin Ion, scriitor, Cluj-Napoca
Constantinescu Radu, scriitor, Cluj-Napoca
Cosniceanu Maria, lingvist, doctor în filologie
Costache Alexandra, liceană, IPLT „*Gaudeamus*”
Costiuc Eudochia, profesoară de Limba engleză, IPLT „*Gaudeamus*”
Costiuc Tatiana, șef serviciu Relații cu publicul BJC „Octavian Goga”
Coșeriu Tatiana, director adjunct Gestionarea și evaluarea rețelei,
BM „B.P. Hasdeu”
Cotan Ileana, bibliotecar BJ Cluj-Napoca
Cristea Lucian, scriitor, Cluj-Napoca
Cristofor Ion, scriitor, Cluj-Napoca
Cubeșan Constantin, prozator, dramaturg, poet, critic și istoric
literar român
Culev Ana-Lucia, ziaristă, șefa Direcției Cultură a Primăriei
municipiului Chișinău
Cupcea-Josu Argentina, critic literar, traducător, publicist
Curechi Valentina, profesoară de Limba și literatura română, IPLT

„Gaudeamus”

Cutasevici Gheorghe, poet, publicist, traducător, editor

Cuzuioc Ion, scriitor, medic, critic, scenarist

Daghi Ion, artist plastic

Dan Mia, interpretă de muzică populară, România

Damaschin Dan, scriitor, Cluj-Napoca

Danilișin Anatol, artist plastic

Danilov Monica, director economic

Dănilă Aurelian, academician, doctor habilitat în studiul artelor,
profesor universitar, muzician, diplomat, critic de artă și jurnalist

Diviza Ion, scriitor, epigramist, Maestru în artă

Dobrovolschi Constantin, doctor conferențiar

Docolin Anca, bibliograf, BJ „Octavian Goga”, Cluj-Napoca,
România

Doibani Tatiana, profesoară de istorie, IPLT „Gaudeamus”

Donțu Tatiana, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”

Dorz Traian, licean, IPLT „Gaudeamus”

Dragomir Constantin, poet, traducător, editor

Drăgan Grigore, scriitor umorist și epigramist

Dron Ion, scriitor

Druc Mircea, ex prim-ministru al Rep. Moldova

Duca Gheorghe, academician, Academia de Științe a Moldovei

Dumanschi Artur, licean, IPLT „Gaudeamus”

Dumbrăveanu Victor, prozator, publicist, eseist

Eftenie Gheorghe, scriitor, Cluj-Napoca

Enăchescu Timotei, profesor universitar, Cluj-Napoca

Fântânaru Teodora, profesor, director, Biblioteca Județeană „Duiliu
Zamfirescu” din Vrancea

Filip Iulian, scriitor, dramaturg și folclorist român din Rep. Moldova,
doctor în filologie

Floruțau Simona, bibliograf, BJ „Octavian Goga” Cluj-Napoca

Foiu Taisia, șef, Secția Memoria Chișinăului, Biblioteca Municipală
„B.P. Hasdeu”

Funar Gheorghe, primar, municipiul Cluj-Napoca

Funar Sabina, profesor, bibliotecar

Fusu Dumitru, actor, director Teatrul unui actor

Fusu Silviu, actor
Gabor Ana, liceană, IPLT „Gaudeamus”
Gafton Marcela, jurnalistă
Gangan Zinaida, director, IPLT „Gaudeamus”
Gaşper Lena, liceană, IPLT „Gaudeamus”
Gavrilov Anatol, colaborator al Acad. de Ştiinţe din Rep. Moldova
Gârlea Mariana, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Gheorghedi Gheorghe, director, BJ „Satu Mare”, Romania
Gheorghită Nadina, jurnalistă
Gherman Alin Mihai, profesor universitar, scriitor, Cluj-Napoca,
România
Ghimpu Gheorghe, istoric, om de ştiinţă, politician
Ghimpu Natalia, colaborator al Bibliotecii „Ovidius”
Ghimpu-Munteanu Veta, cântăreaţă, solistă a Ansamblului
etnofolcloric „Tălăncuţa”, Maestru în artă
Golubenco Maria, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Gratii Vasile, profesor universitar
Grănescu Adrian, scriitor, Cluj-Napoca
Guţu Ion, artist plastic
Hadârcă Ion, poet, traducător, politician, deputat în Parlamentul
Rep. Moldova
Harjevschi Mariana, doctor în comunicare, Director general al
Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”
Hasnaş Petru, poet
Hămuraru Dorin, licean, , IPLT „Gaudeamus”
Horşia Marius, scriitor, Cluj-Napoca
Hossu Valer, scriitor, Cluj-Napoca
Ilea Mihaela, jurnalist, realizator TVR Cluj-Napoca
Istrate Dănuţ, instrumentist în orchestra „Cununa transilvană”
Istrate Mariana, cântăreaţă de muzică populară, Cluj-Napoca
Javelea Svetlana, şef, Secţia monitorizare şi evaluare, Biblioteca
Municipală „B.P. Hasdeu”
Josanu Nicolae, tatăl interpretului de muzică din România, Cătălin
Josan Ha-ha-ha!!, actor, protestatar, om politic
Kiraly Adriana, bibliotecar BJ „Octavian Goga”, Cluj-Napoca
Kiraly Istvan, scriitor, Cluj-Napoca

Korolevski Svetlana, colaborator al Academiei de Științe din Rep. Moldova

Kulikovski Lidia, doctor în pedagogie, conf. universitar, Director adjunct Cercetare și inovare Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

Lazăr Virgil, scriitor, Cluj-Napoca

Leb Ioan-Vasile, profesor universitar, doctor, preot la Parohia Ortodoxă „Sfântul Ioan Botezătorul” din Cluj-Napoca

Leșe Grigore, interpret de muzică românească din zona Țării Lăpușului, România

Leșe Voichița, interpretează de muzică românească din zona Țării Lăpușului, România

Lorinț Viorica, contabil, Cluj-Napoca

Lozan Corina, scriitoare

Magder Teodor, traducător

Malanețchi Vasile, muzeograf, istoric literar, publicist, editor și redactor de carte

Marcu Maria, solist profesionist al Orchestrei de Muzică Populară a Filarmonicii de Stat „Transilvania”

Mardare-Fusu Maria, artist plastic

Mare Alexei, inginer, patriot român, Cluj Napoca; membru activ al Asociației „Basarabia-Bucovina”, originar din Basarabia, fiul lui Gheorghe Mare, membru al „Sfatului țării”, a votat Unirea

Marinescu Otilia, scriitoare, Maramureș, România

Masnoi Petru, artist plastic

Mateescu Teodor, scriitor, Cluj-Napoca

Mălinaș Constantin, scriitor, bibliotecar, Cluj-Napoca

Mărgineanu Ion, Inspectoratul pentru Cultură Alba

Mărunțelu Ion, șef Direcție Bibșioteци, Ministerul Culturii, România

Mânăscuță Ioan, prozator, eseist și editor

Mândruț Stelian, scriitor, Cluj-Napoca

Mihaiu Virgil, scriitor, Cluj-Napoca

Mihălache Andriana,(a fost) șef oficiu, Filiala „Ițic Mangher”

Mocanu Nicolae N., scriitor

Moga Vasile, istoric

Morăraș Mihai, scriitor, ziarist

Morcan Mariana-Emilia, cântăreață de muzică populară din

Transilvania

Moșanu Alexandru, profesor universitar, doctor habilitat în științe istorice, politician, președinte al Parlamentului Republicii Moldova în perioada (03.09.90 –2.02.93)

Mungiu Mihai, artist plastic

Munteanu Valeriu, poet, compozitor, interpret

Muntenuş Horia, scriitor, Cluj-Napoca

Mureșan Felician, instrumentist în orchestra „Cununa transilvană”

Mureșan Ion, scriitor, Cluj-Napoca

Mureșan Lucian Î.P.S., Mitropolitul Bisericii Române Unite

Musteață Constantin, ziarist

Mușlea Ion, folclorist

Muthu Mircea, eseist, critic și istoric literar, Cluj

Nazar Valeriu, muzeograf și specialist în cartea de arhivă, directorul Muzeului Literaturii Române „M. Kogălniceanu”

Neamțu Gelu, scriitor, Cluj-Napoca

Negară Ecaterina, scriitoare

Negoită Irimie, scriitor, Cluj-Napoca

Negrei Ion, istoric, politician

Negru Nina, colaborator al Bibliotecii Naționale din Rep. Moldova

Nicoară Marius Petre, președintele Consiliului Județean Cluj-Napoca

Nicolae Victor, scriitor, Cluj-Napoca

Nistor Angela, reprezentant al Primăriei Cluj-Napoca

Noroșeanu Onorina, liceană, **Liceul AȘM**

Onciu Parascovia, director Biblioteca „Transilvania”

Oneț V. Corneliu, scriitor

Oprea Gheorghe, artist plastic

Opriță Mircea, scriitor

Opruț Nicolae, cântăreț de muzică populară din Transilvania

Pagur Anișoara, conducătoarea ansamblului etnofolcloric bulgar „Văglence”

Partole Claudia, scriitoare

Pascu Ștefan, academician, istoric român

Pavlicenco Sergiu, profesor universitar

Păunescu Adrian, scriitor, critic literar, publicist, eseist, director de reviste, textier, traducător și om politic român.

Pânzaru Ludmila, Director adjunct Resurse și tehnologii, BM „B.P.Hasdeu”

Pegza Ludmila, colaborator al Bibliotecii Municipale „B.P.Hasdeu”

Pereteatcu Tamara, jurnalistă

Petraș Irina, scriitor, Cluj-Napoca

Petrașcu Octavian, scriitor, Cluj-Napoca

Petrencu Anatol, doctor habilitat, istoric profesor universitar

Plăcintă Alexandru, scriitor

Poantă Petru, consilier al Inspectoratului pentru Cultură din județul Cluj,

Pohilă Vlad, ziarist, scriitor, publicist, traducător roman basarabean

Pop Ioan, scriitor, Cluj-Napoca

Pop Ioan-Aurel, scriitor, Cluj-Napoca

Pop Ion, scriitor, profesor universitar, cercetător, Institutul de Istorie „Stelian Mândruț”

Pop Mioara, (a fost) director, Biblioteca Județeană „Lucian Blaga”, Alba Iulia

Pop Olimpia, bibliotecar, Bibliotec Județeană „Duiliu Zamfirescu” din Focșani

Pop Virgil, scriitor, Cluj-Napoca

Popa Doina, profesor, președintele ANBP din România, ex-director BJC „Octavian Goga”

Popa Eugen, scriitor, Cluj-Napoca

Popa Mircea, scriitor, România

Popescu Adrian, scriitor, România

Popescu-Brădiceni Ion, scriitor, România

Poptâmaș Dimitrie, director, Biblioteca Județeană din Târgu-Mureș,

Prohin Victor, redactor, prozator, scenarist, publicist

Rad Ilie, scriitor, profesor universitar, Cluj-Napoca, România

Radoslav Doru, scriitor, Cluj-Napoca

Răchita Mimi, e (a fost) bibliotecar BJ „Octavian Goga”, Cluj-Napoca

Răileanu Vitalie, critic literar, cercetător științific, poet și eseist, directorul Bibliotecii Publice „Onisifor Ghibu”

Rău Alexe, director, Biblioteca Națională a Rep. Moldova

Rogac Raia, jurnalistă

Roibu Nicolae, ziarist, reporter Moldpres

Romanciuc Vasile, scriitor **Romanescu Eleonora**, artist plastic
Roșca Elena, director, Filiala „Alba Iulia” a Bibliotecii Municipale
„B.P. Hasdeu”
Roșca Tatiana, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Rotund Ioana, bibliotecar, BJ „Octavian Goga”, Cluj-Napoca
Rusu Ion, oaspete din Romania
Rusu Mariana, jurist
Rusu Nicolae, scriitor
Sadoveanu Mihail scriitor, povestitor, nuvelist, romancier,
academician și om politic român
Sainciuc Glebus, artist plastic
Saka Serafim, scriitor
Scobioală Genoveva, colaborator al BM „B.P. Hasdeu”
Socaciu Ioana, bibliotecar, BJ „Duiliu Zamfirescu” Vrancea
Sofronovici Ștefan, scriitor
Solovei Rodica, istoric
Spătaru Nicolae, scriitor
Stan Mihai, scriitor, Târgoviște, Romania
Starciuc Savela, colaborator al BM „B.P. Hasdeu”
Stratulat Eugenia, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”
Suceveanu Arcadie, poet, eseist, ziarist
Suciu Emil, scriitor, Cluj-Napoca
Suciu Florentina, scriitor, Cluj-Napoca
Suciu Ovidiu, scriitor, Cluj-Napoca
Surdu Alexandru, academician
Surugiu Dorina, colaborator al Academiei de Științe din Republica
Moldova
Șandru Ilie, publicist și istoric literar, Romania
Șara Marin, scriitor, director biblioteca Reghin, România
Șoimaru Vasile, politician, economist, conferențiar universitar,
publicist și maestru în arta fotografică
Șpac Ion, filolog, bibliolog, publicist, cercetător științific, fondator al
bibliografiei literare din Rep. Moldova Ștefănescu Alex, scriitor,
critic literar , Iași
Tanco Teodor, scriitor, Cluj-Napoca
Tănase Alexandra, profesoară de Limba și literatura română, IPLT

„Gaudeamus”, autor și coordonator de proiect Salonul de lectură
„Ceaiul de la ora patru”, Filiala „Transilvania” Tătăruș Margareta,
coordonatorul Centrului de Formare al Bibliotecii Județene
„Duiliu Zamfirescu”, Vrancea

Temian Laura, bibliotecar, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”,
Baia Mare, Maramureș

Teodor Magder, traducător

Trif Adrian, colaborator al BJC „Octavian Goga”

Tudose Eugenia, interpretă, pedagog

Țene Ionuț, scriitor, Cluj-Napoca

Țepelea Ioan, scriitor, Cluj-Napoca

Țurcan Nelly, doctor habilitat universitar USM

Țurcanu Ianoș, poet, prozator, eseist, publicist

Ungur Ionel, scriitor

Ungureanu Ion, actor, regizor, deputat în primul Parlament al
Republicii Moldova

Vangheli Spiridon, scriitor, poet, traducător și editor

Varta Ion, istoric, politician din Rep. Moldova

Varta Tatiana, istoric

Vatamanu Ion, doctor în chimie, poet, publicist, deputat în
primul Parlament al Rep. Moldova

Verejanu Daniel, doctorand, Institutul de Filologie al Academiei de
Științe a Moldovei

Verejanu Renata, poet, romancier, traducător, scenarist, regizor,
editor, producător de festivaluri naționale și internaționale

Vieru Grigore, scriitor

Vieru Ion, poet

Vieru Nicolae, prozator, ziarist, eseist și publicist

Zadnițu Petru, scriitor

Zamfir Dumitru Constantin, director, Biblioteca Județeană,
Constanța

Zavadschi Ala, colaborator al Academiei de Științe a Moldovei

Zărnescu Constantin, jurnalist

Zeicu Mircea, ziarist, Cluj-Napoca

Zubcu Faina, colaborator al Bibliotecii „Transilvania”

CLAR, E BIBLIOTECA EI! Sau poate ea e a Bibliotecii „Transilvania”? Parascovia Onciu s-a identificat cu Biblioteca „Transilvania” din prima secundă, de cum am anunțat-o că biblioteca nr. 32 va fi transformată într-o bibliotecă de carte românească, deși habar nu avea ce va fi de fapt și cum va fi..., ideea părea venită din cer și nimeni nu știa ce va urma, nici măcar cei cu ideea și cu organizarea.

A rezistat cu stoicism provocării de a conduce o primă bibliotecă de carte românească din Basarabia după 1990. Biblioteca „Transilvania” a fost întotdeauna un poligon de experimente, un laborator în care se testau idei inovative. Parascovia nu riposta niciodată, accepta, poate fără a înțelege câte ceva, dar îmbrățișa cu drag orice idee inovativă, chiar dacă se cerea multă muncă. Mai adăuga la muncă, întotdeauna, și dăruire – își dăruia inima, timpul, abilitățile și zâmbetul - oricărei activități, cititorilor, relațiilor cu partenerii, cu decidenții și colegii de breaslă. Toate acestea se regăsesc în acest volum, le simțim, le trăim și ne bucurăm împreună cu ea.

Lidia KULIKOVSKI